॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ श्रीधम्मिल्लचरितं भाषांतरोपेतं ॥

(चतुर्थो भागः)

छपावी प्रसिद्ध करनार—पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज (जामनगरवाळा)

वीरसंवत्—२४४०. विक्रमसंवत—१९७१. सने—१९१४.

किं. रु.—३—८—०

☞ श्रीजैनभास्करोदय प्रेस. जामनगर.

Serving JinShasan
049530
gyanmandir@kobatirth.org

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ अथ श्रीधम्मिल्लचरित्रं भाषांतरोपेतं प्रारभ्यते ॥

(चतुर्थो भागः)

(मूलकर्त्ता—श्रीजयशेखरसूरिः)

भाषांतरकर्त्ता— श्रावक मनसुखलाल हीरालाल हंसराज. (जामनगरवाळा)

दध्यौ शीलवतीपार्श्वे । प्राणेशसुहृदोऽपि हि ॥ एकाकिन्या न मे तत्र । गंतुं रहसि युज्यते ॥ ५२ ॥ रहो हुतवहोदर्चि—करालां वीक्ष्य योषितं ॥ नृणां द्रवीभवत्येव । मनो मदनवन्मृदु ॥ ५३ ॥ आस्तां परपुमान् यूना । पित्रा भ्राता सुतेन वा ॥ एकाकिन्या सहैकांते । न

त्यारे शीलवतीए विचार्युं के त्यां मारा स्वामिना मित्रनीपासे पण मारे एकांतमां एकला जवुं योग्य नथी. ॥ ५२ ॥ केमके अग्निनी शिखासरखी भयंकर स्त्रीने एकांतमां जोइने पुरुषोनुं कोमळ मन मीणनीपेठे पीगळीज जाय छे. ॥ ५३ ॥ परपुरुष तो एक बाजु रह्यो, परंतु युवान ए-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्थातव्यं कुलस्त्रिया ॥ ५४ ॥ एषा कुलस्त्रीमर्यादा । तां न्यषेधयदेकतः ॥ प्रियप्रवृत्तिजिज्ञासां । पर्थ प्रेरयदन्यतः ॥ ५५ ॥ बाढं दृढमनस्कायाः । शक्रस्यापि न मे भयं ॥ विमृशंतीति सा चंद्रशालां शीलवती ययौ ॥ ५६ ॥ आकंठं कृतमिष्टभोजनमतो नासाग्रलम्नोदरं । सर्वांगं परिषिक्तचंदनरसं तांबूलताम्राधरं ॥ पल्यंके मृदुपुष्कलेऽजगरवद्वेल्लंतमेकाकिनं । सा तं संमुखमैक्षत द्विजवरं निद्रादरिद्रांबकं ॥ ५७ ॥ मंदैः पदैः समायांतीं । बिभ्यतीमिव वीक्ष्य तां ॥ मुक्त्वा शयनमुत्तस्थौ ।

वा पिता, भाइ तथा पुत्रसाथे पण कुलीन स्त्रीए एकांते रहेवुं नहि. ॥ ५४ ॥ एवी रीते एक बाजुथी कुलीन स्त्रीनी ते मर्यादा तेणीने अटकाववा लागी, अने बीजी बाजुथी पोताना स्वामिनो समाचार जाणवानी इछा प्रेरवा लागी. ॥ ५५ ॥ अत्यंत दृढ मनवाळी एवी मने इंद्रनो पण भय नथी, एम विचारती ते शीलवती उपले माळे गइ. ॥ ५६ ॥ ठेक कंठसुधी करेलां मिष्ट भोजनवाळा अने तेथी ठेक नाशिकाना अग्र भागसुधी फुलेलां पेटवाळा, सर्व शरीरे लींपेला चंदनरसवाळा, तांबूलथी लाल होठवाळा, अत्यंत कोमल पलंगपर अजगरनीपेठे आलोटता तथा निद्रारहित आंखोवाळा ते एकाकी ब्राह्मणने तेणीए सन्मुख पडेलो जोयो. ॥ ५७ ॥ बीकणनीपेठे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सोमभूतिःससंभ्रमं ॥ ५८ ॥ मधुमत्तपिकीरावा । सावादीदथ तं द्विजं ॥ तवास्ति स्वागतं भद्र ।
भद्रं च प्रेयसो मम ॥ ५९ ॥ मत्प्रियस्य वयस्योऽसि । तस्य शुद्धिं निवेदय ॥ यत्किंचित्प्रेषितं
लेखा—दिकं तेन तदर्पय ॥ ६० ॥ द्विजराजस्ततः स्माह । द्विजराजप्रभां किरन् ॥ द्विजराजप्रति-
स्पर्द्धि—वदने स्वागतं मम ॥ ६१ ॥ दयितस्तव कल्याणि । कल्यः कल्याणभाजनं ॥ उपार्ज्य ध-
नमागंता । कालेन कियतापि सः ॥ ६२ ॥

तेणीने धीमे पगले आवती जोइने ते सोमभूति ब्राह्मण बिगानुं ओसीने संभ्रमसहित उभो थ-
यो. ॥ ५८ ॥ वसंत ऋतुथी उन्मत्त थयेली कोयलसरखा कंठवाळी ते शीलवती ते ब्राह्मणने क-
हेवा लागी के हे भद्र! तमो कुशले आव्या छो? अने त्यां मारा स्वामी तो कुशल छे? ॥५९॥
तमो मारा स्वामिना मित्र छो, माटे तेना समाचार कहो? अने तेणे जो कागलपत्रादिक कइं
आप्युं होय तो आपो? ॥ ६० ॥ त्यारे ते ब्राह्मण चंद्रसरखी कांतिने विस्तारतोथको बोल्यो के हे
चंद्रना प्रतिस्पर्धीमुखवाळी! हुं अहीं कुशलक्षेमे आव्यो छुं. ॥ ६१ ॥ वळी हे कल्याणि! मनोहर
अने कल्याणना स्थानसरखा ते तारा स्वामी धन उपार्जन करीने केटलेक काळे अहीं आवशे.॥६२॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्वहस्तलिखितो लेख—स्तव हृल्लेखकारणं ॥ हृदयाभरणं चान्यत् । प्राहीयेतां मृगाक्षि ते ॥
॥ ६३ ॥ एवं वार्त्तयतस्तां च । सर्वांगं तस्य पश्यतः ॥ विवेकरत्नमाछिंत्त । छलज्ञः स्मरदांभिकः ॥
॥ ६४ ॥ विप्रो दध्यावहो देहो—ऽमुष्या रूपांबुसागरः ॥ यत्रोध्दर्तुं दृशं मग्नां । बेम्रामीक्षे न कां
चन ॥ ६५ ॥ जैत्रभल्लेरनंगस्य । सर्वस्त्रैणशिरोमणेः ॥ न भाग्यमंतरेणास्या । लभ्यते संगमः कि
ल ॥ ६६ ॥ तन्मन्ये भाग्यवानस्मि । दरिद्रस्येव कामधुक् ॥ इयं मे स्वयमेवागा—दन्यथा हृ

वळी हे मृगाक्षि! तेणे पोताने हाथे लखेलो कागल तथा तारा हृदयने आनंद करनारुं पोताना हृदयनुं आभूषण तने आपवामाटे मोकल्युं छे. ॥ ६३ ॥ एम वात करतांथकां तथा तेणीनुं सर्व शरीर जोतांथकां छलने जाणनारा कपटी कामदेवे ते ब्राह्मणनुं विवेकरूपी रत्न छीनवी लीधुं. ॥ ६४ ॥ त्यारे ते ब्राह्मण विचारवा लाग्यो के अहो! आनुं शरीर तो रूपरूपी जलना समुद्रसरखुं छे, के जेमां बुडेली आ मारी दृष्टिने कहाडवामाटे मने कोइ पण होडी जोवामां आवती नथी. ॥ ६५ ॥ कामदेवनी जयभल्लीसरखी तथा सर्व स्त्रीओमां शिरोमणि एवी आ स्त्रीनो संगम खरेखर भाग्यविना मळे नहि. ॥ ६६ ॥ माटे धारुं छुं के हुं भाग्यशाली छुं, जो एम न

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

क्पथं कथं ॥ ६७ ॥ कंपस्वेदादिकान् भावान् । सात्विकान्नाटयन्नथ ॥ सोमभूतिः समुद्भिन्न—विकारस्तामभाषत ॥ ६८ ॥ लेखाद्यं तेऽरविंदास्ये । दास्येऽहं शृणुवदः पुनः ॥ लावण्यसरसि स्वांगे । मां क्रीडासारसीकुरु ॥ ६९ ॥ तस्येति दुःश्रवं श्रुत्वा । वचनं सा व्यचिंतयत् ॥ हंत यच्चिंतितं पूर्वं । तन्मे साक्षादुपस्थितं ॥ ७० ॥ पश्य मर्माविधं कर्म । स्मरवीरस्य कीदृशं ॥ श्रोत्रियं वा स्त्रियं वापि । यो निघ्नन्नैव मुंचति ॥ ७१ ॥ इदमन्यादृशं लोके । तामसं कामसंभवं ॥ मुह्यंत्येवंविधा य-

होय तो दरिद्रीने जेम कामधेनु तेम आ स्त्री पोतानी मेळेज मारीपासे क्यांथी आवे! ॥ ६७ ॥ पछी ते सोमभूति ब्राह्मण कंप तथा पसीना आदिक कामविकारना सात्विक भावोने प्रकट करतोथको कामातुर थइ बोल्यो के, ॥ ६८ ॥ हे कमलमुखि! हुं तने ते पत्रआदिक आपीश, परंतु एक वात सांभळ? लावण्यना तळावसरखां तारां शरीरमां मने क्रीडा करनार सारससरखो कर? ॥ ॥ ६९ ॥ एवी रीतनुं तेनुं नहि सांभळवालायक वचन सांभळीने ते विचारवा लागी के, अरे! पूर्वे में जे चिंतव्युं हतुं तेज साक्षात मारी नजरे आवी जड्युं. ॥ ७० ॥ अरे! जुओ तो आ कामसुभटनुं मर्मस्थानोने भेदनारुं केवुं कार्य छे! के जे वेद जाणनार ब्राह्मणने अथवा स्त्रीने पण

त्र । श्रुतदीपकरा अपि ॥ ७२ ॥ यदीदृशोऽपि कामी स्यात् । को दोषस्तर्हि दुर्धियां ॥ मग्नो यत्र जले नाग—स्तत्र छागस्य का कथा ॥ ७३ ॥ अथ कामतमस्तस्य । भेत्तुं चित्तगुहागतं ॥ वितेने वाङ्मयं ज्योति—र्दीप्रांगी दीपिकेव सा ॥ ७४ ॥ वर्णज्येष्ट कुलश्रेष्ट । विशिष्टश्रुतपारग ॥ किं प्राकृतजनक्षुण्णं । पंथानमनुवर्त्तसे ॥ ७५ ॥ अंतः कचवराकीर्णे । बहिश्च मसृणत्वचि ॥ खरीपुरीषसं-

पोताना फपाटमांथी छोडतो नथी. ॥ ७१ ॥ दुनियामां कामथी उत्पन्न थयेलुं आ अंधकार विचित्र प्रकारनुं छे, के जेथी ज्ञानरूपी दीपक हाथमां होवा छतां पण आवा माणसो दिग्मूढ बनी जाय छे. ॥ ७२ ॥ ज्यारे आवो माणस पण कामी थाय त्यारे बीजा दुर्बुद्धिजनो शो दोष छे? केमके जे जलमां हाथी डुब्यो त्यां बकरानी शुं वात करवी? ॥ ७३ ॥ हवे तेना मनरूपी गुफामां रहेला कामरूपी अंधकारने भेदवामाटे दीपकनीपेठे तेजस्वी शरीरवाळी ते शीलवती वचनरूपी प्रकाश विस्तारवा लागी के, ॥ ७४ ॥ हे उत्तम जातिकुलवाळा! तथा श्रेष्ट शास्त्रोना पारंगामी! नीच माणसोने योग्य एवा मार्गनुं तुं शामाटे अनुवर्तन करे छे? ॥ ७५ ॥ अंदर मलीन कचराथी भरेलां तथा बहारथी कोमळ चामडीवाळां एवां गधेडीनां लींडांसरखां स्त्रीनां शरीरमां तुं मो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

काशे । मा मुह्य स्त्रीशरीरके ॥ ७६ ॥ परस्त्रीसंगतिर्मान—भंगाय महतामपि ॥ ऋषिपत्नीरतेराप । किं फलं नाकिनायकः ॥ ७७ ॥ अधर्मकर्म यन्मूढ । कुरुषे यौवनांधितः ॥ अंतःस्थशिखिशाखीव । वीक्ष्यसे तेन वार्द्धके ॥ ७८ ॥ तदजस्रस्रवच्छास्त्रा—मृतधौतामलां निजां ॥ ईदृग्दुर्वाक्यपंकेन । रसनां मा कलंकय ॥ ७९ ॥ वाचस्तस्या इमा मेघ—मुक्ता आप इवोज्ज्वलाः ॥ न तच्चित्तडा-गेऽस्थुः । स्मरगोधेरंध्रिते ॥ ८० ॥ द्विजोऽवादीदिमा उक्ती—र्भद्रे संवृणु संवृणु ॥ वेद्मि सर्वमिदं

ह कर नहि. ॥ ७६ ॥ परस्त्रीनो संग महान पुरुषोना माननो पण भंग करे छे, केमके ऋषिपत्नी-ने भोगववाथी इंद्रने पण शुं फल मल्युं छे? ॥ ७७ ॥ वळी हे मूढ! यौवनथी अंध थइने जे तुं अधर्मनुं कार्य करे छे, तेथी वृद्धावस्थामां तुं अंदर रहेला अग्निवाळा वृक्षसरखो देखाइश. ॥ ॥ ७८ ॥ माटे निरंतर झरता शास्त्रामृतथी धोवावडे करीने निर्मल थयेली तारी पोतानी जीभने आवां दुर्वचनरूपी कादवथी कलंकित कर नहि. ॥ ७९ ॥ कामदेवरूपी गरनाळुं बंध नहि करवा-थी तेना चित्तरूपी तळावमां मेघे छोडेला जलसरखी तेणीनी आवी उज्ज्वल वाणी पण टकी शकी नहि. ॥ ८० ॥ त्यारे ते ब्राह्मण बोल्यो के हे भद्रे आ तारी वाणी हवे बंध राख, आ स-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

किंतु । कामे वामे करोमि किं ॥ ८१ ॥ ततः क्लिष्टपरिणामं । वीक्ष्य तं विममर्श सा ॥ अस्य बोधौषधासाध्यो । ध्रुवं काममहामयः ॥ ८२ ॥ प्रत्युत विकारकारण—मुपदेशो विषयकलुषिते मनसि ॥ अश्मनि हुतवहदीप्ते । धूमोद्गाराय जलसेकः ॥ ८३ ॥ उपस्थितोऽस्ति तद्व्याघ्र—दुस्तटीन्याय एष मे ॥ कथमेष परिप्सय्यः । कथं पाल्यः स्वनिश्चयः ॥ ८४ ॥ लेखः पाणितले भूषा । भूषा चाभरणं हृदः ॥ शीले सर्वांगभूषायां । याति ताभ्यामलं मम ॥ ८५ ॥ इति निश्चित्य सावादी–द्यदू-

---

घणुं हुं जाणुं छुं, परंतु कामदेव विपरीत थवाथी हुं शुं करुं? ॥ ८१ ॥ पछी तेने दुष्ट अभिप्रायवाळो जोइने तेणीए विचार्युं के आनो कामदेवरूपी महारोग खरेखर प्रतिबोधरूपी औषधथी मटी शके तेम नथी. ॥ ८२ ॥ विषयोथी मलीन मनवाळाने आपेलो उपदेश उलटो विकार करनारो थाय छे, केमके अग्निथी तपेला पत्थरपर जल रेडवाथी उलटो तेमांथी धूमाडो पेदा थाय छे. ॥ ८३ ॥ माटे आ समये तो वाघ अने अगाध नदीसरखो न्याय मारेमाटे आवी पड्यो छे, आ ब्राह्मणने मारे शीरीते शांत पाडवो? तथा मारुं व्रत पण मारे शीरीते पाळवुं? ॥ ८४ ॥ पत्र तो हस्ततलनुं भूषण छे, अने हार हृदयनुं आभूषण छे, परंतु सर्व अंगनुं आभूषणरूप मारुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चे सुजग त्वया ॥ तन्नाम कस्य नाजीष्टं । योवनद्रोः फलं ह्यदः ॥ ८६ ॥ प्रियस्य प्रियमित्रस्य । किमु जेदोऽस्ति कश्चन ॥ मानितोऽसि प्रियेण त्व–मतो मान्यो ममापि हि ॥ ८७ ॥ यत्प्रतीपं मया किंचि—दूचे तन्मास्म खिद्यथाः ॥ अजिप्रेतमपि प्रायो । निषिध्यंत्येकदा स्त्रियः ॥ ८८ ॥ परं सौम्य जनापाता—दत्र मे शंकते मनः ॥ ईयास्तदादिमे यामे । यामिन्या धाम मामकं ॥ ८९ ॥ काममूढेन तद्वाचि । तेन विश्वासमीयुषा ॥ विसृष्टा ववले साथ । पादैः सत्वरपातिजिः ॥ ९० ॥

शील जो जतुं होय, तो पढी मारे ते बन्नेनी जरुर नथी. ॥ ८५ ॥ एम निश्चय करीने ते बोली के हे सुजग! जे तें कह्युं ते कोने वहालुं न लागे? केमके यौवनरूपी वृक्षनुं तेज फल डे. ॥ ॥ ८६ ॥ शुं स्वामी अने स्वामीना मित्रवच्चे कइं तफावत डे? मारा स्वामिने तुं माननीक डे, माटे मारे पण तुं माननीकज डे. ॥ ८७ ॥ वळी हुं जे तारी सामुं बोली डुं तेथी तारे खेद करवो नहि, केमके प्रायें करीने स्त्रीज आवी मनगमती वातनो पण एक वखत निषेध करे डे. ॥ ८८ ॥ परंतु हे सौम्य! अहीं कोइ माणस आवी चडे माटे मारुं मन शंका पामे डे, माटे रात्रिने पहेले पहोरे तुं मारे घेर आवजे. ॥ ८९ ॥ कामथी मूढ बनेला ते ब्राह्मणे पण तेणीना वचनपर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

दध्यौ च तावत्तरणि-र्धावत्यस्ताचलं प्रति ॥ तस्मिन्नस्तमिते विप्रो । निर्विवादं समेष्यति ॥ ८१ ॥
चिरत्नं शीलरत्नं मे । संरक्षिष्यति कस्तदा ॥ आत्मनैवात्मरक्षार्थे । यतितव्यं ततो मया ॥ ८२ ॥
निवासमेनसामेन—मथ शिक्षयितुं द्विजं ॥ तलारक्षस्य दुष्टानां । शासितुः सागमद् गृहं ॥ ८३ ॥
तस्याः कर्मवशात्सोऽपि । तदानीमेककोऽभवत् ॥ वीक्ष्य तामागतामेव । विव्यथे मन्मथेषुभिः ॥
॥ ८४ ॥ सा तलारक्षमाचख्यौ । प्रभावाद्भवतः प्रभो ॥ चौरा इव दिनेशस्य । न स्युरुर्व्यांखलाः ख-

---

विश्वास राखीने तेणीने जवानी रजा आपवाथी ते पण उतावळे पगले त्यांथी पाछो फरी, ॥८०॥
तथा विचारवा लागी के सूर्य तो अस्ताचलतरफ दोडी रह्यो छे, अने ते अस्त थयाबाद ब्राह्मण
तो खरेखर आवशेज. ॥ ८१ ॥ अने ते वखते घणा समयथी सांचवी राखेला मारा शीलरत्ननी
कोण रक्षा करशे? माटे हवे तो मारे पोतानेज मारा आत्माना रक्षणमाटे प्रयत्न करवानो छे.
॥ ८२ ॥ पछी पापोना निवासस्थानसरखा ते ब्राह्मणने शिक्षाए पहोंचाडवामाटे दुष्टोने शिक्षा क-
रनार कोटवालने घेर ते गइ. ॥ ८३ ॥ ते समये तेणीना कर्मवशे ते पण एकलोज हतो, अ-
ने तेथी तेणीने जोतावेंतज ते कामबाणोथी वींधावा लाग्यो. ॥ ८४ ॥ पछी तेणीए कोटवालने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्वाः ॥ ९५ ॥ सोमभूतेः करे प्रैषि । लेखाद्यं प्रेयसा मम ॥ याचितो नार्पयत्येषो । यत्किंचिद्भा-
षते पुनः ॥ ९६ ॥ न्यायश्रीवल्लिपाथोदे । त्वयि धीमति जीवति ॥ द्विजो द्विजिह्वतां धत्ते । तदयं
शिक्षणोचितः ॥ ९७ ॥ अविग्रहग्रहावेश—विवशः सोऽपि तां जगौ ॥ पूर्वं स्वांगपरिष्वंग—रंग-
भाजं विधेहि मां ॥ ९८ ॥ पश्चात्तदैव दुर्दैवा—घ्रातं गौरि निगृह्य तं ॥ अहं महोपकारिण्या ।
भविष्याम्यनृणस्तव ॥ २६०० ॥ साथ दध्यौ हहा वाहात्—त्रस्ताहमवटेऽपतं ॥ निर्गत्य शृंखला-

कह्युं के हे प्रभो! सूर्यसरखा आपना प्रभावथी दुष्ट चोरो उपद्रव करता नथी. ॥ ९५ ॥ मारा
स्वामीए सोमभूति ब्राह्मणमारफते पत्रआदिक मोकल्युं छे, परंतु माग्या छतां ते आपतो नथी,
अने जेम तेम बोले छे. ॥ ९६ ॥ न्यायलक्ष्मीरूपी वेलडीने मेघसरखा एवा आप बुद्धिवान हैया-
त छतां पण ते ब्राह्मण बोलीने फरी जाय छे, माटे तेने शिक्षा करवी जोइये. ॥ ९७ ॥ त्यारे
कामविकारना आवेशथी परवश थयेलो ते कोटवाल तेणीने कहेवा लाग्यो के प्रथम तुं मने तारा
शरीरना आलिंगनना रंगवाळो कर? ॥ ९८ ॥ तथा पछी हे गौरी! तेज वखते ते दुष्टने मारी-
ने तारो महोपकारीनो हुं अनृणी थइश. ॥ २६०० ॥ त्यारे ते विचारवा लागी के अरेरे! हुं तो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्काष्ट—मयादाविशमायसां ॥ १ ॥ अयं हि चौरचक्रेभ्यो । रक्षन् पृथ्वीपतेः पुरं ॥ स्वपुरं स्मरचौरेण । लुंट्यमानं न पश्यति ॥ २ ॥ यदि निर्त्रपसर्यास्येन—मधुना मदनाकुलं ॥ तत्कुर्वतो बलात्कार—मस्य को नाम वारकः ॥ ३ ॥ उपायेनैव साध्योऽय—मिति ध्यात्वा जगाद सा ॥ द्वितीये यामिनीयामे । त्वमागच्छेर्गृहं मम ॥ ४ ॥ ततस्तेनापि मुक्ता सा । मुक्तपाशेव पक्षिणी ॥ निर्गत्य सत्वरं तस्य । भवनात्सचिवं ययौ ॥ ५ ॥ तस्यापि सदनांतःस्थ—स्येयं दृग्गोचरं गता ॥ खा-

घोमाथी मरीने खामामां पडी, तथा काष्टनी सांकळमांथी निकळीने लोखंडनी सांकळमां पडी. ॥ ॥ १ ॥ आ कोटवाळ राजाना नगरनुं चोरोथी तो रक्षण करे छे, परंतु कामरूपी चोरथी लुंटाता पोताना पुर एटले शरीरने तो जोतो नथी. ॥ २ ॥ जो आ कामातुरने हुं हमणा निर्लज्जीश तो आने मारापर बलात्कार गुजारतां कोण अटकावशे? ॥ ३ ॥ माटे आने पण उपायथीज शिक्षा करवी, एम विचारीने ते बोली के, रात्रिने बीजे पहोरे तारे मारे घेर आववुं ॥ ४ ॥ पछी तेणे पण मुक्त करेली एवी ते शीलवती पाशमांथी छुटेली पक्षिणीनीपेठे तुरत तेना घरमांथी निकळीने मंत्रीपासे गइ. ॥ ५ ॥ तेने पण घरमां बेठांज ते दृष्टिए पडी, तथा कामदेवना बाणोनी-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्रचक्रे स्मरज्वल्लीव । प्रविष्टा सहसा हृदि ॥ ६ ॥ त्वं पुरे मायिनां शूलं । मूलं सन्न्यायभूरुहः ॥ वि-
यामभंगुरं स्थान—मेवं तं सापनायत ॥ ७ ॥ एवमाह्लाद्य सा तस्मै । व्यसनाब्धितितीर्षया ॥ द्वि-
जन्मनस्तलारक्ष—स्यापि वृत्तं न्यवेदयत् ॥ ८ ॥ सोऽप्यवोचत यद्यस्ति । स्वार्त्तिं शमयितुं मनः ॥
तत् पूर्वं स्वांगसंगेन । मम कामार्तिमल्पय ॥ ९ ॥ अथ सा जातवैलक्ष्या । शीलक्षालितपातका
॥ तृतीयं प्रहरं रात्रे—स्तस्यागंतुमुपादिशत् ॥ १० ॥ शार्दूलस्य कुरंगीव । तस्य पार्श्वमपास्य सा ॥

पेठे तुरत तेना हृदयमां पेसीने ते खटकारो करवा लागी. ॥ ६ ॥ हे मंत्री! आप तो आ नगर-
मां कपटीजने शूलसमान, सन्न्यायरूपी वृक्षना मूलसरखा तथा बुद्धिना अविचल स्थानसरखा छो,
एम ते तेनी प्रशंसा करवा लागी. ॥ ७ ॥ एवी रीते तेने खुशी करीने दुःखरूपी समुद्र तरवानी
इच्छाथी तेणीए ते ब्राह्मण तथा कोटवालनुं वृत्तांत निवेदन कर्युं. ॥ ८ ॥ त्यारे ते पण बोल्यो
के जो तारे तारुं दुःख मटाड्वानी इच्छा होय तो प्रथम तारा शरीरना संगथी मारी कामपीडा ज-
छी कर? ॥ ९ ॥ त्यारे शीलथी धोयेलां पापोवाळी तेणीए विलखी थइने तेने रात्रिने त्रीजे प-
होरे आववानुं कह्युं. ॥ १० ॥ हरिणी जेम सिंहनुं तेम तेनुं पड्खुं छोडीने ते शीलवती बीजो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

ततो राज्ञो ययौ धामो—पायांतरमविंदती ॥ ११ ॥ भवितव्यतया भूमि—भुजोऽप्येकाकिनस्तदा ॥ ऐंद्रजालिकविद्येव । दृष्टा सा मोहमातनोत् ॥ १२ ॥ सा तुष्टाव नृपं राजं—स्त्वं वर्णस्थापनागुरुः ॥ गतिस्त्वमेव दीनानां । जाते परपराभवे ॥ १३ ॥ मार्गमुच्चरमाणानां । काऽवेला खलहस्तिनां ॥ वज्रांकुशायते राज्ञा—माज्ञा चेन्न भयंकरी ॥ १४ ॥ सद्विजिह्वः क्व नाकौकः । कः स्वर्गो रंभयान्वितः ॥ क्वाब्धिर्मध्यमीनार्त्ति—दृश्या राज्यं क्व ते पुनः ॥ १५ ॥ परं तवापि सप्तांगे । राज्ये

उपाय न सुजवाथी राजाने घेर गइ. ॥ ११ ॥ भवितव्यताने योगे ते वखते राजा पण त्यां एकलोज हतो, तेथी इंद्रजालविद्यानीपेठे तेणीए तेने पण मोहित करी दीधो. ॥ १२ ॥ पछी तेणीए राजानी स्तुति करी के हे राजन्! तुं सर्व माणसोनो स्वामी छे, अने तेओने शत्रुओ तरफथी पराभव थती वखते तुंज शरणरूप छे. ॥ १३ ॥ भयंकर वज्रांकुशसरखी जो राजानी आज्ञा न होय तो नीच माणसोरूपी हाथीओने मार्गनुं उल्लंघन करतां शुं वखत लागे? ॥ १४ ॥ बे जीभवाळा (बोलीने फरी जनारा) एटले नागोथी भरेलो पाताल क्यां? तथा रंभाथी (अप्सराटीना भयथी) युक्त थयेलो स्वर्ग क्यां? अने अंदर मत्स्योनी पीडा जोनारो समुद्र क्यां? अने तारुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धम्मि॰ दुष्टव्रणांत्यमी ॥ अपवित्रमुखा विप्र—तलारक्षकमंत्रिणः ॥ १६ ॥ किमिति क्ष्मानुजा पृष्टा । तेषां
सा॰ दुर्वृत्तमादितः ॥ ततः पृथ्वीपतेः कर्णा—ध्वन्यध्वन्यं व्यधत्त सा ॥ १७ ॥ शीतार्तवत्कंपमानः । स्म-
रेणाथ जगौ नृपः ॥ निग्रहीष्ये खलानेतान् । केऽमी कामिनि मत्पुरः ॥ १८ ॥ परं विधेहि मां
५६७ स्वांग—स्पर्शसौख्यविभागिनं ॥ तत्कर्णकीलमाकर्ण्य । वर्यधीर्विममर्श सा ॥ १९ ॥ कटरे पाति-
तास्म्येषा । संकटे कटुकर्मभिः ॥ ये रक्षका ममाभाग्या—द्भूवुर्विप्लवाय ते ॥ २० ॥ वृत्तिश्चेत्खा-

---

राज्य क्यां? ॥ १५ ॥ परंतु हे राजन्! आपना समांगी राज्यमां पण मलिनमुखवाळा ब्राह्मण, को-
टवाळ तथा मंत्री दुष्ट जखमसरखा छे. ॥ १६ ॥ ते केवी रीते? एम राजाए पूछवाथी तेणीए प्र-
थमथी मांडीने तेओनुं दुराचरण राजाने कही संभळाव्युं. ॥ १७ ॥ त्यारे जाणे टाढ चडी होय
नहि तेम कामथी कंपतो राजा बोल्यो के हे कामिनी! हुं ते दुष्टोने मारी नाखीश, केमके तेओ
मारी आगळ शुं हिसाबमां छे? ॥ १८ ॥ परंतु मने तारा शरीरना स्पर्शना सुखवाळो कर? एवी
रीतनुं कर्णोमां खीला ठोकवासरखुं तेनुं वचन सांभळीने ते शुद्ध बुद्धिवाळी शीलवती विचारवा
लागी के, ॥ १९ ॥ अरेरे! मारां दुष्कर्मोए मने महासंकटमां नाखी छे, केमके मारां अभाग्यथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दति क्षेत्रं । चेन्निहंति पिता सुतं ।। जलं चेज्ज्वालयत्यंगं । दीपः किरति चेत्तमः ।। २१ ।। चेन्मुंचति घनोंगारां—श्चेन्मज्जयति तारकः ।। राजा चेत्कुरुतेऽन्यायं । का तत्र स्यात्प्रतिक्रिया ।। २२ ।। रूपं मूलमनर्थानां । मयि किं विदधे विधे ।। मांसलत्वमजाया हि । पराभवनिबंधनं ।। २३ ।। परीक्षां मम शीलस्य । किं कुर्वन्नसि दैव रे ।। यदमून् रागिणो राग-दुर्विधायां मयि व्यधाः ।। २४।। निविशे वायुविवशे । वह्नौ जक्षिमि वा विषं ।। म्रिये जिह्वामपि छित्वा । शीलं लुंपामि नो पुनः

जे रक्षको छे तेज मारो विनाश करवाने तत्पर थया छे. ।। २० ।। केमके जेम वाड पोतेज जो खेतरने खाय, पिताज जो पुत्रने मारे, जलज जो शरीरने बाळे, अने दीपकज जो अंधकार करे, ।। २१ ।। मेघ जो अंगारानी वृष्टि वरसावे, तारुज जो डुबाडे, तेम जो राजाज अन्याय करे तो पछी त्यां शुं इलाज करी शकाय!! ।। २२ ।। वळी हे विधाता! अनर्थोना मूलजेवुं मारुं रूप तें शामाटे बनाव्युं? केमके बकरीनुं पुष्टपणुं तेना पोतानाज पराभवना कारणरूप छे. ।। २३ ।। रे दैव! तुं शुं मारां शीलव्रतनी परीक्षा करे छे? के जेथी विरक्त एवी जे हुं तेनाप्रते आ लोकोने तें रागी बनाव्या छे. ।।२४।। वायुथी वृद्धि पामेला अग्निमां पडीश, फेर खाइश, अथवा जी-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ २५ ॥ वृथानुशिष्टिरप्यत्र । वृष्टिर्दग्ध इव द्रुमे ॥ अयं बोधयितुं शक्यो । न महोपक्रमं विना ॥
॥ २६ ॥ ध्यायंतीमिति तामेक-चित्तां वीक्ष्य विचक्षणः ॥ ममोत्तरं न दत्से कि-मित्यभाषिष्ट भू-
पतिः ॥ २७ ॥ स्वप्रतिष्ठाधिकं प्राप्य । प्रसादं तव भूधव ॥ उत्पिंजलाभवं तेन । शून्येवास्मीति
सावदत् ॥ २८ ॥ यत्त्वयाभाषि भूपाल । तत्स्त्रीणामतिसंमतं ॥ स्पर्शो दूरेऽस्तु भाग्येन । लभ्या
वागपि तावकी ॥ २९ ॥ परमत्रावयोः क्रीमा—सक्तयोरमले कुले ॥ जनापवादो भविता । स हि

भ कचरीने पण मरी जइश, परंतु मारां शीलने हुं खंडित करीश नहि. ॥ २५ ॥ बळेलां वृक्षप्रते
जेम मेघवृष्टि तेम आ राजाने प्रतिबोध आपवो नकामो छे, मोटा उपायविना आने समजावी श-
काय तेम नथी. ॥ २६ ॥ एम विचारमांज एक चित्तवाळी तेणीने जोइने ते हुशियार राजा बो-
ल्यो के तुं मने उत्तर केम आपती नथी? ॥ २७ ॥ त्यारे ते बोली के हे राजन्! गजा उपरांत
मारापर आपनी कृपा थवाथी हुं हर्षघेलीनीपेठे शून्यजेवी थइ गइ छुं. ॥ २८ ॥ वळी हे राजन्!
आपे जे कह्युं छे ते स्त्रीओने अतिप्रिय होय छे, आपनो स्पर्श तो एकबाजु रह्यो, परंतु आपसाथे
वात करवानुं पण भाग्यथीज मळे छे. ॥ २९ ॥ परंतु आपणे जो अहीं विषयक्रीडामां आसक्त

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रक्ष्यः प्रयत्नतः ॥ ३० ॥ तदद्यैव निशीथिन्यां । तुर्ये यामे ममालयं ॥ देवपादाः समायांतु । केना-
प्यनुपलक्षिताः ॥ ३१ ॥ नृपेनाथ विसृष्टा सा । सौवं सद्म स्यादयात् ॥ विमृश्य कंचनोपायं । श्व-
श्रूमेवमवोचत ॥ ३२ ॥ मातरद्य निशि प्रत्या—सन्ने त्वं निवसेर्गृहे ॥ प्रगेऽरुणोदयात्पूर्व—मीयाः
सापि तथाकरोत् ॥ ३३ ॥ विनातिमहतीमेकां । मंजूषां शीलवत्यपि ॥ समस्तं गृहवस्तु स्वं । न्य-
स्यदासन्नवेश्मनि ॥ ३४ ॥ पिनद्धशीलसन्नाहा । धीरिमोड्डुनधारिणी ॥ सुभटीव स्वयं सत्व—धाम

थशुं तो आपणा निर्मल कुलमां लोकापवाद थशे, माटे तेनुं आपणे प्रयत्नपूर्वक रक्षण करवुं जोइये. ॥ ३० ॥ माटे आजेज रात्रिने चोथे पहोरे आपे कोइ पण जाणे नहि तेम मारे घेर पधारवुं. ॥ ३१ ॥ हवे राजाए रजा आपवाथी ते तुरत पोताने घेर आवी, तथा कइंक उपाय चिंतवीने तेणीए सासुने कह्युं के, ॥ ३२ ॥ हे माताजी! आजे रात्रिए तमारे आ नजीकना घरमां रहेवुं, तथा प्रभाते सूर्योदय पहेलां अहीं आववुं, त्यारे तेणीए पण तेमज कर्युं. ॥ ३३ ॥ पछी एक मोटी पेटीशिवायनी सघली पोताना घरनी वस्तु शीलवतीए ते नजीकना घरमां मेली दीधी. ॥ ३४ ॥ पछी पोते शीलरूपी बखतर पहेरीने तथा धैर्यतारूपी उम्मवानुं साधन धरनारी ते महा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धामन्यवस्थिता ॥ ३५ ॥ इतश्च तदहःशेषं । द्विजस्य युगवद्ययौ ॥ सह तस्य विवेकेन । प्रापद-
स्तं दिवाकरः ॥ ३६ ॥ यथा यथा वितस्तार । जुवि वैज्ञावरं तमः ॥ पौष्पायुधं तमस्तस्य । हृदयेऽ-
पि तथा तथा ॥ ३७ ॥ तथा च लब्धावसरः । प्रसरप्राप्तदुर्मतिः ॥ अस्या अगारं शृंगार—ज्ञासुरो
द्विजराड्ययौ ॥ ३८ ॥ समाया तं समायातं । कृतकृत्रिमसंभ्रमा ॥ सामोहयत् प्रियालाप—नीचैर्वृ-
त्त्यासनार्पणैः ॥ ३९ ॥ नाज्ञासीत्कामलुब्धोऽसौ । तस्याः कपटपाटवं ॥ गीतासक्तो मृग इव । वी-

---

हिमती शीलवती पोते सुजटीनीपेठे घरनी अंदर रही. ॥ ३५ ॥ हवे ते दिवसनो बाकीनो जाग
ते ब्राह्मणनो युगनीपेठे गयो, एवामां तेना विवेकसाथे सूर्य पण अस्त पाम्यो. ॥ ३६ ॥ पढी जे-
म जेम पृथ्वीपर रात्रिनो अंधकार विस्तार पाम्यो, तेम तेम तेना हृदयमां कामदेवसंबंधी अंधकार
पण वृद्धि पाम्यो. ॥ ३७ ॥ पढी अवसर थवाथी अने दुर्बुद्धि पण विस्तार पामवाथी शृंगारथी दे-
दीप्यमान थइने ते ब्राह्मण तेणीने घेर गयो. ॥ ३८ ॥ त्यारे ते कपटी शीलवती पण तेने आ-
वेलो जाणीने जूठा संभ्रमपूर्वक प्रियवचनोथी नीचे नमी आसन आपी तेने मोहित करवा ला-
गी. ॥ ३९ ॥ ते कामलुब्ध ब्राह्मण तेणीनी आ कपटक्रिया जाणी शक्यो नहि, केमके गीतमां

तंसं व्याधकल्पितं ॥ ४० ॥ वध्वेव वार्त्ताः सरसाः । सोऽकार्यत तथा तया ॥ यथाबुध्यत दुर्बुद्धि-
र्न यांतीमपि यामिनीं ॥ ४१ ॥ अद्य ते प्रियमित्रस्य । चिराद्गृहमुपेयुषः ॥ क्रियते या मया भ-
क्तिः । सा सर्वापि तनीयसी ॥ ४२ ॥ इत्युक्त्वा स्नानसामग्रीं । लघुहस्ता व्यधत्त सा ॥ ततो वि-
प्रोऽप्यभिप्रेत—प्राप्तप्रत्ययभूरभूत ॥ ४३ ॥ अहो कीदृग्विवेकोऽस्या । अहो स्नेहलता मयि ॥ नी-
तो ध्यायन्निति स्नान—पीठं स शठया तया ॥ ४४ ॥ निषिद्धमपि रात्रौ स । स्नानं तस्या गिरा-

---

आसक्त थयेलो हरिण पारधीए पाथरेला पाशने जाणी शकतो नथी. ॥ ४० ॥ पछी स्त्रीनीपेठे
तेणीए तेने रसयुक्त वार्तालापमां एवो तो गरकाव करी दीधो के जेथी ते दुर्बुद्धीए जती रात्री-
ने पण जाणी नहि. ॥ ४१ ॥ आजे घणे काळे घेर आवेलो अने मारा स्वामीनो मित्र एवो जे
तुं, तेनी हुं जे भक्ति करुं ते थोडी छे. ॥ ४२ ॥ एम कहीने तेणीए तुरतातुरत तेने स्नान कर-
वानी सामग्री तैयार करी, त्यारे ते ब्राह्मण पण मनोवांछितनी प्राप्तिमाटे खातरीवाळो थयो. ॥
॥ ४३ ॥ अहो! आनो विवेक केवो छे! मारामां तेणीनुं स्नेहालपणुं केवुं छे! एम विचारता ते
ब्राह्मणने ते चालाक शीलवती स्नान करवाना बाजोठपर लावी. ॥ ४४ ॥ पछी तेणीना कहेवा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

करोत ॥ वशापरवशाः प्राय—श्चेटवत्किं न कुर्वते ॥ ४५ ॥ तयाभ्यक्तः स्वयं याव—दर्द्धस्नातो बभूव सः ॥ अतिचक्राम यामिन्याः । प्रहरस्तावदादिमः ॥ ४६ ॥ तदा च दत्तसंकेत—स्तलारक्षः स्मरातुरः ॥ विमुच्यापरकार्याणि । तद्गृहद्वारमाययौ ॥ ४७ ॥ वितेने तेन खाट्कारो । दृढदत्तकपाटयोः ॥ हृदयं खाट्करोतिस्म । पुनस्तस्य द्विजन्मनः ॥ ४८ ॥ स्वकर्त्तव्यसमुद्भूत—भयभ्रमितलोचनः ॥ विप्रस्तामथ सिप्राक्षी—मप्राक्षीद् द्वारि कोऽस्ति ते ॥ ४९ ॥ साप्यवोचदमुं मन्ये । त-

थी रात्रिए निषेधेलुं स्नान पण तेणे कर्युं, केमके प्रायें स्त्रीथी परवश थयेला पुरुषो दासनीपेठे शुं करता नथी? ॥ ४५ ॥ पछी तेणीए तेना शरीरपर तेलआदिक चोल्याबाद ज्यारे ते पोते अर्धे नाहेलो थयो तेवामां रात्रिनो पहेलो पहोर व्यतीत थयो. ॥ ४६ ॥ ते वखते संकेत आप्याथी कामातुर बनेलो कोटवाल बीजां कार्यो छोडीने तेना घरने बारणे आव्यो. ॥ ४७ ॥ पछी तेणे तो मजबूत बंध करेलां ते बारणापर खटकारो कर्यो, परंतु ते ब्राह्मणना हृदयमां खटकारो थवा लाग्यो. ॥ ४८ ॥ पोताना आवी रीतनां कार्यथी भयभ्रांत थयेलां लोचनवाळो ते ब्राह्मण ते कमलमुखीने पूछवा लाग्यो के तारे बारणे वळी आ कोण आव्यो छे? ॥ ४९ ॥ त्यारे ते पण बो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लारक्षं विचक्षण ॥ इयत्यामेव वेलायां । नित्यं मदगृहमेत्यसौ ॥ ५० ॥ त्रस्यंस्तस्याभिधातोऽपि । जांगुल्या इव पन्नगः ॥ स क्षीणविषयाकांक्षा-विष एवं व्यचिंतयत् ॥ ५१ ॥ कुधीरधीतशास्त्रस्या—प्यहो केयमभून्मम ॥ मित्रस्यापि कलत्रं य-दत्रपोऽहमचीकमं ॥ ५२ ॥ यदीमां पूर्वमज्ञास्य-मारक्षस्य परिग्रहे ॥ तन्नाधास्यां मनोऽप्यस्यां । सभुजंगे निधाविव ॥ ५३ ॥ इहायातं विधिवशा—द्यदि मामेष ज्ञोत्स्यते ॥ तत्सर्वस्वापहारेऽपि । जीवंतं नैव मोक्ष्यति ॥ ५४ ॥ ध्यायन्निति तयोचे स

ली के हे विचक्षण! हुं धारुं छुं के ते कोटवाल छे, केमके आज वखते ते हमेशां मारे घेर आवे छे. ॥ ५० ॥ गारुडीना नामथी जेम सर्प तेम तेना नामथी पण डरेलो ते ब्राह्मण विषयनी इछारूपी झेर क्षीण थवाथी विचारवा लाग्यो के, ॥ ५१ ॥ अरे! शास्त्रो भणेला एवा पण मने आ कुबुद्धि क्यांथी पेदा थइ! के में निर्लज्ज थइने मित्रनी स्त्रीसाथे विषयवांछा करी! ॥ ५२ ॥ अरे! मने जो प्रथम खबर होत के आ कोटवालनी राखेली छे! तो सर्पवाळा निधानमां जेम तेम हुं आ स्त्रीमां मारुं मन पण धारत नहि. ॥ ५३ ॥ हवे कर्मयोगे जो मने ते अहीं आवेलो जाणशे तो मारी सर्व मील्कत लुंटीने पण ते मने जीवतो छोडशे नहि. ॥ ५४ ॥ एम विचार-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

। मा भैः स्वस्थो भव द्विज ॥ यास्यत्यसौ क्षणं स्थित्वा । निशास्त्यद्यापि भूयसी ॥ ५५ ॥ मंजू-
षायास्तावदस्या । वक्षारं गह्वरोपमं ॥ क्षणमध्यास्व सोऽपि द्रा—क्समुत्थाय तथाकरोत् ॥ ५६ ॥
प्रयत्नोपार्जितद्रव्य । इव विप्रे निधीकृते ॥ ददौ श्रेष्ठिप्रिया प्रीता । वक्षारे तत्र तालकं ॥ ५७ ॥
शंकासंकुचितस्तत्रा—नंतसंतमसि द्विजः ॥ स तस्थौ भाविनरका—वस्थामनुभवन्निव ॥ ५८ ॥
अथोद्घाट्य कपाटौ सा । तलारक्षमवेशयत् ॥ धीवंध्यस्य द्विजस्येव । भक्तिं तस्याप्यदर्शयत् ॥

मां पडेला ते ब्राह्मणने शीलवतीए कह्युं के हे ब्राह्मण तुं धीरज राख? ते तो अहीं क्षणवार र-
हीने चाल्यो जशे, अने हजु रात्री तो घणी छे. ॥५५॥ माटे तुं आ पेटीना गुफासरखा खानामां
क्षणवारसुधी बेशी जा? त्यारे तेणे पण जलदी उठीने तेमज कर्युं. ॥ ५६ ॥ महेनतवडे उपा-
र्जन करेलां धननीपेठे ते ब्राह्मणने पेटीमां पूरीने खुश थयेली शीलवतीए ते खानाने ताळुं आ-
प्युं. ॥ ५७ ॥ ते अनंता अंधारावाळा खानामां पोताने थनारी नरकनी अवस्थाने जाणे अनुभ-
वतो होय नहि तेम ते ब्राह्मण शंकाथी संकोचाइने तेमां बेठो. ॥ ५८ ॥ पछी कमाड उघाडीने
तेणीए कोटवाळने घरमां दाखल कर्यो, तथा ते ब्राह्मणनीपेठे ते बुद्धिहीन कोटवाळप्रते पण ते-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ५९ ॥ प्राग्वद्वार्त्ताविनोदेन । जातो वेलाव्यतिक्रमः ॥ सा तं स्नपयितुं स्नान—पीठेऽन्यस्मि-
न्यवीविशत् ॥ ६० ॥ अर्द्धस्नाते गतस्तस्मिन् ॥ द्वितीयः प्रहरो निशः । अस्तनिद्रस्तदा मंत्री । त-
त्सद्म छन्नमाययौ ॥ ६१ ॥ द्वारि खाट्कारिते तेन । कपाटपुटके शनैः ॥ किमेतदिति संभ्रांत—स्वां-
तः पप्रछ तामसौ ॥ ६२ ॥ तया प्रोक्ते महामात्ये । किं कर्त्तव्यतयाकुलः ॥ कलविंक इव श्येना—
त्तस्माद् बाढं बिभाय सः ॥ ६३ ॥ सोऽक्षेपि वेपमानोऽर्ध—स्नातो निष्णातया तया ॥ घोरांधकारे

णीए त्नक्ति देखाडवा मांमी. ॥ ५९ ॥ पछी पूर्वनीपेठे वार्तांविनोदमांज वखत चाल्यो गयो, त्या-
रबाद तेने स्नान करावबामाटे तेणीए बीजा बाजोठपर बेसाड्यो. ॥ ६० ॥ ज्यां ते अरधुं स्नान
करी रह्यो एवामां रात्रीनो बीजो पहोर व्यतीत थयो, त्यारे निद्रा उडी जवाथी मंत्री गुप्त रीते
तेणीने घेर आव्यो. ॥ ६१ ॥ पछी तेणे बारणामां धीरेथी कमाड ठोक्याथी आ वळी शुं छे ? ए-
म मनमां संभ्रांत थइने कोटवाळे तेणीने पूछ्युं. ॥ ६२ ॥ त्यारे तेणीए महामंत्रीनुं नाम लीधा-
थी बाजथी जेम चकलो तेम तेनाथी ते अत्यंत डरवा लाग्यो. ॥ ६३ ॥ पछी ध्रुजता तथा अर्ध
करेल स्नानवाळा ते कोटवालने ते चतुर शीलवतीए घोर अंधकारवाळा पेटीना बीजा खानामां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वद्वारे । मंजूषाया द्वितीयके ॥ ६४ ॥

प्रवेश्याथ प्रियालापै—र्विनोद्यैष तयास्नपि ॥ यावन्मंत्री व्यतीयाय । तावद्यामस्तृतीयकः ॥ ॥ ६५ ॥ तुरीयप्रहरस्यादौ । प्रदत्तावसरस्तया ॥ कल्पांतेऽब्धिरिवोदस्था—दुन्मर्यादो महीधवः ॥ ॥ ६६ ॥ ध्वांतसाधर्मिकपट—च्छन्नकायो निरायुधः ॥ अनुपानहपदैकः । स्वसौधान्निरगान्नृपः ॥ ६७ ॥ नाजिज्ञपत्परीवारं । नाप्राक्षीत्कुलमंत्रिणः ॥ किंतु कामग्रहग्रस्तः । प्रस्थितः स्वयमेव सः ॥ ६८ ॥

पूरी दीधो. ॥ ६४ ॥

पछी तेणीए मंत्रीने प्रवेश करावीने तथा प्रिय वचनोथी खुश करीने जेवामां स्नान कराववा मांड्युं, तेवामां रात्रीनो त्रीजो पहोर व्यतीत थयो. ॥ ६५ ॥ हवे चोथा पहोरनी आदिमां तेणीए वखत आपेलो होवाथी कल्पांतकाळना समुद्रनीपेठे मर्यादा तजीने राजा उठ्यो. ॥ ६६ ॥ अंधकारसरखां वस्त्रथी शरीर ढांकीने हथियार तथा पगरखांविनानो एकाकी राजा पोताना महेलमांथी निकळ्यो. ॥ ६७ ॥ तेणे परिवारने जणाव्युं नहि तथा कुलमंत्रीओने पूछ्युं नहि, परंतु कामातुर थयोथको ते पोतेज त्यांथी चालवा लाग्यो. ॥ ६८ ॥ परवश थइने भयभीत दृष्टिथी दशे

दृशा भयस्पृशा पश्य—न्नवशः स दिशो दश ॥ छन्नछन्नैः पदैश्चौर । इवानीये चतुष्पथं ॥ ६९ ॥
नासापुटस्फुरच्छ्वास —स्तस्या आसाद्य सद्म सः ॥ आघोटयन्नखैर्द्वारा—ररीं स्मररुजातुरः ॥ ७० ॥
कोऽस्ति द्वारीति पृष्टा सा । मंत्रिणा न्यगदन्मृदु ॥ स्यादेष नित्यं मे गेहे । निश्चितागमनो नृपः
॥ ७१ ॥ युवापि प्रापितः कंप—वातं नाम्ना नृपस्य सः ॥ वक्षारके तयाक्षेपि । मंजूषायास्तृतीयके
॥ ७२ ॥ प्रदाय तालकं तत्र । सा द्वारमुदघाटयत् ॥ प्रवेश्य नृपतिं स्निग्धै—रलापैः समरंजयत्

दिशाउतरफ जोतोथको छानाछाना पगलांउथी चोरनीपेठे ते चहुटामां आव्यो. ॥ ६९ ॥ छेक नाशिकासुधी आवेला श्वासवाळो तथा कामरोगथी आतुर थयेलो ते राजा तेणीना घरपासे आवीने नखोथी बारणानो आगळीउ ठोकवा लाग्यो. ॥ ७० ॥ बारणे कोण छे? एम मंत्रीए पूछवाथी तेणीए धीमेथी कह्युं के आ वखते हमेशां मारे घेर आवनारो राजा होवो जोइये. ॥७१॥ युवान छतां पण राजाना नामथी तेने कंपवायु थयो, त्यारे तेणीए तेने पेटीना त्रीजा खानामां पूरी दीधो. ॥ ७२ ॥ पछी तेणीए त्यां तालुं देइने बारणुं उघाड्युं, तथा राजाने प्रवेश करावीने मिष्ट वचनोथी खुशी कर्यो. ॥ ७३ ॥ पछी तेणीए कह्युं के हे महाराज! आपने हुं स्नान करावुं,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.		Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ७३ ॥ स्नपये त्वं महाराज । रजन्यद्यापि न्यूयसी ॥ अस्नातांगस्य या केलि–स्तद्धि रासन्नचेष्टितं ॥ ७४ ॥ इति तद्वचसा यावत । स्नातुं प्रववृते नृपः ॥ संकेतितचरी श्वश्रू—स्तावद् द्वारे स्थिता जगौ ॥ ७५ ॥ उद्घाटय वधु द्वार–मद्यापि शयितासि किं ॥ तत् श्रुत्वा तां नृपः केय–मिति न्नी· त इवाभ्यधात् ॥ ७६ ॥ हसित्वा सावदद्देव । श्वश्रूर्मे गृहकर्मणि ॥ पृथग्गृहस्थितेयत्यां । वेलायां नित्यमेत्यसौ ॥ ७७ ॥ राजा दध्यौ जरत्यापि । गृहीतं दुर्यशो मम ॥ नवयौवनवद्भावि । जगत्त्रं·

केमके हजु रात्री घणी छे, वळी नाह्याविना जे कामक्रीडा करवी ते गझाचारजेवुं छे. ॥ ७४ ॥ एवी रीतना तेणीना वचनथी जेवामां राजा स्नान करवा लाग्यो तेवामां संकेत करी राखेली ते· णीनी सासु बारणे आवीने कहेवा लागी के, ॥ ७५ ॥ हे वहु ! द्वार उघाड? हजुसुधी शुं सुती पडी छुं? ते सांभळीने राजा जाणे डरी गयो होय नहि तेम बोल्यो के आ वळी कोण छे? ॥ ॥ ७६ ॥ त्यारे शीलवती हसीने बोली के जूदा घरमां रहेली मारी सासु हमेशां घरना कामका· जमाटे आ वखते अहीं आवे छे. ॥ ७७ ॥ त्यारे राजाए विचार्युं के आ मोकरीए पण जाणेलो मारो आ अपयश हवे युवान पुरुषनीपेठे आखा जगतमां फेलाइ जशे. ॥ ७८ ॥ सोइना अग्र

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

घनजांघिकं ॥ ७८ ॥ आराग्रे सर्षपो वह्नि–शिखायामिव पारदः ॥ स्त्रीस्वभावान्न हृद्यस्या । वार्त्तेयं स्थैर्यमाप्स्यति ॥ ७९ ॥ वार्धकस्य बलादेषा । निर्भया निरपत्रपा ॥ विगोपयति राजान–मपि रंक-मिव क्षणात् ॥ ८० ॥ वृद्धामूलोपवादोऽय—महो मे समुपस्थितः ॥ प्रमत्तः सप्रतिष्ठश्चे–द्विनष्टस्त-र्हि स ध्रुवं ॥ ८१ ॥ म्लानमित्यालपत्तं सा । पुरुषोत्तम मा क्लम ॥ इमामध्यास्व मंजूषां । याति यावज्जरत्यसौ ॥ ८२ ॥ मंजूषाया अथालीढे । तुर्यवक्षारकं नृपे ॥ सा तालकं ददौ बाढ—महो

भागपर जेम सर्षव तथा अग्निशिखामां जेम पारो तेम स्त्रीना स्वभावथी आ मोकरीना हृदयमां आ वात स्थिर रहेशे नहि. ॥ ७९ ॥ वृद्धपणाना बलथी आ मोकरी निर्भय तथा निर्लज्ज थइने क्षणवारमां मने राजाने पण रंकनीपेठे वगोवशे. ॥ ८० ॥ अरे! मारापर आ मोकरीए जोयेलो अपवाद आवी पड्यो! जो ते प्रमत्त अने प्रतिष्ठावाळो होत तो खरेखर नष्ट थात. ॥ ८१ ॥ ए-वी रीते झंखवाणा पडी गयेला ते राजाने तेणीए कह्युं के हे पुरुषोत्तम! तुं खेद न कर? ज्यां-सुधी आ मोकरी पाछी जाय त्यांसुधी तुं आ पेटीमां बेशी जा? ॥ ८२ ॥ पछी राजा ज्यारे ते पेटीना चोथा खानामां पेठो त्यारे तेणीए त्यां मजबूत तालुं दीधुं, अहो! स्त्रीजनुं पण धैर्य केवुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धैर्यं हि योषितां ।। ८३ ।। न ग्रामपुरराष्ट्रेषु । माति यः सपरिच्छदः ।। मंजूषागह्वरे सोऽपि । ममौ नृपः स्वदोषतः ।। ८४ ।। फलकांतरितास्तस्यां । पेटायां ते द्विजादयः ।। तूष्णीकाः सुचिरं तस्थु- रौष्ट्रिका इव तापसाः ।। ८५ ।। विवृत्याथ तया द्वारं । श्वश्रूर्वेश्मन्यवेश्यत ।। तदीयं कंठमालंब्य । मुक्तकंठमरोदि च ।। ८६ ।। क्रंदसे किमकस्मात्त्वं । तयेत्युक्ता जगाद सा ।। किं ब्रुवे मंदभाग्याहं । सोमभूतिर्विज्ञाण यत ।। ८७ ।। विदेशस्थः समुद्रः प्रा—गुक्तमर्थं प्रपन्नवान् ।। आदृतो धर्मराजे-

होय छे! ।।८३।। जे राजा परिवारसहित गाम नगर अथवा राज्यमां पण समाय नहि ते पण पोताना दोषथी पेटीना खानामां समाइ गयो. ।। ८४ ।। वच्चे पाटीयां जडेली ते पेटीमां ते ब्राह्मणआदिक औष्ट्रिक तापसोनीपेठे घणा काळसुधी मौनपणे रह्या. ।। ८५ ।। पछी तेणीए बारणुं उघाडीने सासुने घरमां प्रवेश कराव्यो, तथा तेणीने कंठे वळगीने घांटो कहाडीने ते रडवा लागी. ।। ८६ ।। तुं अकस्मात केम रडे छे? एम तेणीए पूछवाथी ते शीलवती बोली के, अरे! हुं मंदभाग्यवाळी शुं कहुं? केमके सोमभूति ब्राह्मण कहे छे के, ।। ८७ ।। विदेशमां रहेला समुद्रदत्त प्रथम तो वर्णवेलो धनसमूह पाम्या, तथा पछी धर्मराजे आदर करवाथी सुरसंपत्ति पाम्या. ।।

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न । प्राप्तोऽथ सुरसंपदं ॥ ८८ ॥ श्लेषोक्तिविदुषो वध्वा । व्याहृतं सरलाशया ॥ तयेति प्रतिपेदा-
ना । जज्ञे सापि विलापिनी ॥ ८९ ॥ विलोक्य प्रातिवेश्मिन्य—स्ते द्वे क्रंदनतत्परे ॥ तत्रैत्य रु-
रुदुस्तारं । तासां दूरे न दृग्जलं ॥ ९० ॥ सा च वार्त्ता वितस्तार । निखिलेऽपि पुरे क्रमात् ॥
वार्त्ता स्त्रीयानमारूढा । स्याद्वायोरपि जांघिकी ॥ ९१ ॥

अथेभ्या आययुस्तत्र । कर्तुं तस्योर्ध्वदेहिकं ॥ सर्वेऽपि तद्गृहद्वारि । संभूयैवं मिथोऽभ्यधुः

॥ ८८ ॥ श्लेषोक्ति एटले द्विअर्थी वचन बोलवामां चतुर एवी वहुए कहेलुं वचन सत्य मानीने स-
रल आशयवाळी तेणीनी सासु पण विलाप करवा लागी. ॥ ८९ ॥ एवी रीते तेओ बन्नेने रडती
जोइने पमोशनी स्त्रीओ पण त्यां आवीने मोटेथी रडवा लागी, केमके स्त्रीओनी आंखोमां आंसु
आववां कंइ छेटां नथी होतां. ॥ ९० ॥ पछी ते वात अनुक्रमे आखा शहेरमां फेलाइ गइ, के-
मके स्त्रीरूपी वाहनपर चडेली वात वायुथी पण वेगवाळी थाय छे. ॥ ९१ ॥

हवे तेनी मरणक्रिया करवामाटे त्यां शेठशाहुकारो आव्या, तथा तेओ सघला तेना घरने
बारणे एकठा थइने परस्पर कहेवा लाग्या के, ॥ ९२ ॥ आ समुद्रदत्त परदेशमां पुत्ररहितज म-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ए२ ॥ अपुत्र एव दूरस्थः । समुद्रोऽयं व्यपद्यत ॥ अपुत्रस्य भवत्येव । श्री राजकुलगामिनी ॥
॥ ए३ ॥ राजानुज्ञां विनास्यौकः । प्रवेष्टुं तन्न युज्यते ॥ सुलंघा ज्वलनज्वाला । दुर्लंघं राजशासनं ॥ ए४ ॥ इति ते सहिताः सर्वे । भवनं भूभुजो ययुः ॥ नास्थाने न च शुधांते । तैस्तदापि नृपतिः ॥ ए५ ॥ राज्ञोंतरगः सकल—स्तैरपृष्टि परिछदः ॥ पुनर्देवहृतस्येव । तस्य शुद्धिं न कोऽप्यवक् ॥ ए६ ॥ इतरेतरमालोच्य । तेऽथ मंत्रिगृहं ययुः ॥ न तत्र नोपभूपौक—स्तैर्लेभे स-

रण पाम्यो छे, अने पुत्ररहित मनुष्यनी लक्ष्मी राजकुलमांज जाय छे. ॥ ए३ ॥ माटे राजाना हुकमविना आना घरमां जवुं लायक नथी, केमके अग्निनी ज्वाला उलंगवी सारी, परंतु राजाना हुकमनुं उल्लंघन करवुं सारुं नथी. ॥ ए४ ॥ एम विचारीने तेओ सघला राजमंदिरे गया, परंतु सभामां के जनानामां क्यांय पण तेओने राजानो मेलाप थयो नहि. ॥ ए५ ॥ त्यारे तेओए राजाना सघला खानगी परिवारने पूछ्युं, परंतु जाणे कोइ देव तेने हरी गयो होय नहि तेम कोइये पण तेना समाचार कह्या नहि. ॥ ए६ ॥ पछी तेओ परस्पर विचार करीने मंत्रिने घेर गया, परंतु त्यां तेमज राजसभामां पण तेओने मंत्री मळ्यो नहि. ॥ ए७ ॥ त्यारे तेओ सिंहदत्त कोट-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चिवस्तदा ॥ ९७ ॥ आरक्षासिंहदत्तस्य । तेऽथ मंदिरमाययुः ॥ निःशासनो निधिरिव । न लेभे
सोऽपि तैस्तदा ॥ ९८ ॥ विलक्षास्ते ततो राज्ञः । कुमारं गुणसागरं ॥ योजितांजलयोऽभ्येत्य ।
प्रणम्येति व्यजिज्ञपत् ॥ ९९ ॥ वार्त्तां श्रुत्वाप्यकल्याणीं । समुद्रस्य प्रवासिनः ॥ तद्गेहं न प्रवि-
ष्टाः स्मो । यतः सोऽभूदपुत्रकः ॥ २१०० ॥ तत्कुमार प्रसद्याशु । प्रेष्यंतां निजपूरुषाः ॥ दृष्टुं त-
द्गेहसर्वस्वं । कुर्मो येनोर्ध्ववदेहिकं ॥ १ ॥ सोऽप्यूचे पुण्यवानस्मि । यत्केलिप्रियमद्य मां ॥ गौर-

---

वालने घेर गया, परंतु बेमालुम निधाननीपेठे ते पण तेउने मल्यो नहि. ॥ ९८ ॥ त्यारे वि-
लखा पडेला तेउ गुणोना समुद्रसरखा राजाना कुमारपासे आवीने हाथ जोडी प्रणाम करीने
विनंति करवा लाग्या के, ॥ ९९ ॥ विदेश गयेला समुद्रदत्तना मृत्युनी वात सांजलीने पण अ-
मो तेना घरमां गया नथी, केमके ते पुत्ररहित हतो. ॥ २१०० ॥ माटे हे कुमार! आप कृपा क-
रीने तेना घरनी मीलकत तपासवामाटे आपना माणसोने मोकलो? के जेथी अमो तेनी मरण-
क्रिया करीये. ॥ १ ॥ त्यारे ते राजकुमार पण बोल्यो के हुं पण पुण्यवान छुं के बालक्रीडा कर-
तो एवो जे हुं, तेनीपासे पिताजीना मानीता एवा तमो शेठीआउ आजे पोतानीमेळेज आवे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्यास्तातपादाना-मिभ्या अन्याययुः स्वयं ॥ २ ॥ तत्तत्कार्येषु भूपाद्यै-रात्तवित्तफला अपि ॥ पुनः पुनः फलंतीभ्या । द्रुमा नित्यफला इव ॥ ३ ॥ परं नास्ति ममेदानीं । व्यापारोऽयं शिशोरिव ॥ जीवत्सु तातपादेषु । मंत्र्यारक्षकयोरिव ॥ ४ ॥ तैरूचिरे कुमारेंद्र । त्रयोऽप्येते व्यलोकिरे ॥ रत्नत्रयमिवाभ्न्यै—रस्माभिर्न तु लेभिरे ॥ ५ ॥ कुमारः स्माह संभ्रांत—मना भूमीधवादयः ॥ क्वामी अहो गता राज—रथसारथयस्त्रयः ॥ ६ ॥ चिंतां च पूर्वमेतेषां । करिष्याम्येष वस्ततः ॥ एवं तं

ला बे. ॥ २ ॥ अमुक अमुक कार्यप्रसंगे राजाआदिको जेउनुं धनरूपी फल जो के ले बे, तो पण नित्य फलतां वृक्षोनीपेठे ते शाहुकारो फरी फरीने फल्या करे बे. ॥ ३ ॥ परंतु हजु पिताजी हयात बतां जेम मंत्री अने कोटवालनुं तेम मारे बालकने हालमां आ कार्य करवानुं नथी. ॥४॥ त्यारे तेउ बोल्या के हे कुमारेंद्र! ते त्रणेनी अमोए तपास करी, परंतु अन्नन्योने जेम (ज्ञानादिक) त्रण रत्नो तेम अमोने तेउ मल्या नहि. ॥ ५ ॥ ते सांभली मनमां गन्नरायेलो कुमार बोल्यो के राजा, रथ अने सारथिसरखा ते राजाआदिक क्यां गया? ॥ ६ ॥ माटे प्रथम हुं तेउनी तपास करीश, अने पबी तमारुं कार्य करीश, एवी रीते तेने आम्मबरवालो जोइने महाजने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वीक्ष्य साटोपं । पुनरूचे महाजनः ॥ ७ ॥ ऋजुस्वभाव मा वत्स—भूतो भाणीरिदं वचः ॥ न वे-
त्सि प्रहरिष्यंति । पुरं बलदृशो द्विषः ॥ ८ ॥ पूर्वं विज्ञप्तिमेतेषां । प्रमाणय गुणालय ॥ क्षुत्तृट्पी-
डास्पृशां वेला—विलंबः सहते न नः ॥ ९ ॥ तेनाथ प्रहिता वेश्म । समुद्रस्य स्वमंत्रिणः ॥ ग-
त्वा निरीक्ष्य संवेद्य । यथादृष्टं बभाषिरे ॥ १० ॥ स्वामिन् समुद्रसंबंधि—धनस्याशा विमुच्यतां ॥
तस्यैकः साधुशालाव—दिदानीमस्त्यकिंचनं ॥ ११ ॥ तत् श्रुत्वा विस्मितः प्राह । कुमारः प्रत्ययो

फरीथी कह्युं के ॥ ७ ॥ अरे भोळा! छोकरमत करीने तुं एम बोलमां? तने हजु खबर नथी के-
मके कदाच लाग जोनारा शत्रुओ आ नगर लेइ लेशे. ॥ ८ ॥ माटे हे गुणवान! प्रथम आ
लोकोनी विनंति तुं स्वीकार? केमके अमाराथी भुख्या तरस्या विलंब सहन थइ शकशे नहि. ॥
॥ ९ ॥ पछी ते राजकुमारे पोताना हजुरीओने समुद्रदत्तने घेर मोकल्या, तेओए पण त्यां जइ
जोइ तपासीने जेवुं हतुं तेवुं आवीने कह्युं के, ॥ १० ॥ हे स्वामी! तमारे समुद्रदत्त शेठना ध-
ननी आशा छोडी देवी, केमके तेनुं घर तो साधुना उपाश्रयनीपेठे कशी पण मिल्कतविनानुं
छे. ॥ ११ ॥ ते सांभळीने विस्मय पामेलो कुमार बोल्यो के मने तमारां वचनपर विश्वास आवतो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न. मे ॥ वाचि युष्माकमाकर्णि । यतोऽसौ प्राग्महाधनः ॥ १२ ॥ स्वयं गतोऽथ सोऽप्यात्त—फल-
पुष्पद्रुमोपमं ॥ तद्वेश्म सर्वथा निःश्रि । दृष्ट्वा शीलवतीं जगौ ॥ १३ ॥ कथयावितथं भद्रे । सा
विभूतिः क्व ते गता ॥ पश्चादपि हि ज्ञास्यंते । सहस्राक्षा महीभुजः ॥ १४ ॥ साथोचे वत्स द्र-
व्याशा—वेशाद्देशांतरंप्रति ॥ पतिर्मे प्रस्थितः सर्वं । गृहसारं सहानयत् ॥ १५ ॥ केवलं मां च
मंजूषां । चेमां भारकरीं पथि ॥ गृहे मुमोच को वेत्ति । यदस्या अस्ति कोटरे ॥ १६ ॥ परमार्था-

---

नथी, केमके पूर्वे ते महाधनाढ्य संभळायो छे. ॥ १२ ॥ पछी ते कुमारे पोते त्यां जइने पुष्प-
फल तोडी लीधेलां वृक्षसरखां तेना घरने सर्वथा धनरहित जोइने शीलवतीने कह्युं के ॥ १३ ॥
हे भद्रे! तुं सत्य कहे? तारी समृद्धि क्यां गइ? केमके हजारो आंखोवाला राजाउने पाछलथी
पण तेनी खबर पडी जशे. ॥ १४ ॥ त्यारे ते बोली के हे वत्स! द्रव्य मेलववानी आशाना आ-
वेशथी ज्यारे मारा स्वामीए देशांतरमां प्रस्थान कर्युं त्यारे घरनी तमाम मील्कत ते पोतानी सा-
थे लेइ गया छे. ॥ १५ ॥ केवल मने अने मार्गमां अति बोजो करनारी आ पेटीने ते घरमां
मुकी गया छे, परंतु कोने खबर के आ पेटीनी अंदर शुं हशे! ॥ १६ ॥ पछी परमार्थ नहि जा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नभिज्ञेन । मंजूषेक्षणहर्षिणा ॥ ततो नृपभुवादिष्टा । भृत्यास्तां शिरसो दधुः ॥ १७ ॥ निविष्टो नृ-
मिभृद्यत्र । नृश्कूटः समेखलः ॥ सा मंजूषाभवद्युक्तं । वोढॄणां भारकारणं ॥ १८ ॥ नृरिभारेयमि-
त्युक्त-स्तैः प्रीतो नृपनूर्जगौ ॥ रत्नस्वर्णादिभिः पूर्णा । मंजूषेयं भविष्यति ॥ १९ ॥ स्वं धामेत्य
सभालोके । लोकमाने सकौतुकं ॥ भित्वाद्यं तालकमसौ । मंजूषामुदघाटयत् ॥ २० ॥ ततस्तत्र-
त्यवक्तारा—ब्रह्मचिह्नविनाकृतिः ॥ प्राच्यात्परिचयाल्लक्ष्यः । प्रादुरासीत पुरोहितः ॥ २१ ॥ कथम-

---

णनारा अने पेटी जोइने खुश थयेला राजकुमारे हुकम करवाथी तेना नोकरोए ते पेटी मस्त-
कपर उपाडी. ॥ १७ ॥ जे पेटीमां घणा कूटवाळो (शिखरोवाळो) तथा कंदोरावाळो (मेखला-
वाळो) राजा (पर्वत) बेठेलो छे, ते पेटी उंचकनाराउने जे भार करनारी थइ ते युक्तज छे.
॥ १८ ॥ अहो! आ तो बहु भारवाळी छे! एम तेउंए कहेवाथी खुशी थयेलो राजकुमार बोल्यो
के खरेखर आ पेटी रत्न तथा स्वर्ण आदिकथी भरेली होशे. ॥ १९ ॥ पछी तेणे पोताने घेर
आवीने सभासदोनी नजरे कौतुकपूर्वक पहेलुं तालुं भांगीने ते पेटी उघाडी. ॥ २० ॥ त्यारे ते-
ना खानामांथी ब्रह्मचिह्नविनानी आकृतिवाळो तथा पूर्वना परिचयथी उळखी शकाय एवो पुरोहित

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्रागतोऽसीति । सभ्यै पृष्टो द्विजो जगौ ॥ मा मां पृच्छत पार्षद्याः । पश्यत प्रथमं पुरः ॥ २२ ॥
तालकेऽथाग्रिमे भिन्ने । तलारक्षो विनिर्ययौ ॥ वक्रारकांततः शैल—गह्वरादिव कौशिकः ॥ २३ ॥
एवं तृतीयतुर्याभ्यां । वक्राराभ्यां निरीयतुः ॥ मंत्री च मेदिनीशश्च । त्रपासंकुचिताननौ ॥ २४ ॥
अपास्तभूषा आपाणि—पादं खलितरंटिताः ॥ निर्विशेषाः सदृग्वेषा । जलार्द्रमात्रवाससः ॥ २५ ॥
ईयिवांसो भवपरा—वर्त्तादिव दशांतरं ॥ चत्वारस्ते चिरं चित्रं । न चक्रुः कस्य पश्यतः ॥ २६ ॥

प्रगट थयो. ॥ २१ ॥ अरे! आमां शीरीते तुं आव्यो? एम सभासदोए पूछवाथी ते ब्राह्मण बोल्यो के, हे सभासदो! तमो मने पूछो नहि, परंतु पहेलां आगल तपास चलावो? ॥ २२ ॥ हवे ते पछीनुं तालुं भांगवाथी पर्वतनी गुफामांथी जेम घुवड तेम ते खानामांथी कोटवाल निकल्यो. ॥ २३ ॥ एवी रीते त्रीजा अने चोथा खानामांथी लज्जाथी संकोचायेलां मुखवाळा मंत्री अने राजा निकल्या. ॥ २४ ॥ आभूषणविनाना अने छेक हाथथी पगसुधी खरडायेलां शरीरवाळा कंइ पण तफावतविना तुल्य वेषवाळा, अने फक्त जलथी भींजायेलां वस्त्रवाळा, ॥ २५ ॥ जाणे संसारचक्रमांथी बीजी दशाने प्राप्त थया होय नहि एवा ते चारे कया जोनार माणसने घणा का-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्राहुर्विनोदिनः केचि—दहो नाग्यं कुमार ते ॥ जिज्ञासिता श्रमी प्रादु—र्नूताश्च स्वयमेव यत् ॥
॥ २७ ॥ परे प्राहुरहो नक्ता । नृपेऽमात्यादयस्त्रयः ॥ न स्वस्वामिनमत्याक्षु—र्यदीदृक्संकटेऽप्यमी
॥ २७ ॥ दशां नीतोऽसि केनेमां । तात तं हन्मि वेद्मि चेत् ॥ एवं ब्रुवंतमाटोपा—त्पुत्रं नृपो
न्यवारयत् ॥ २ए ॥ जोषं नजेष संरंनो । वृथा तत्वं न बुध्यसे ॥ आकारय सदाकार । तामेव श्रे-
ष्टिनः प्रियां ॥ ३० ॥ राजाप्यथ समुत्थाय । धौतकायः शुनोदकैः ॥ सिंहासनमलंचक्रे । नव्यशृंगा-

---

ळसुधी श्राश्चर्य न करवा लाग्या? ॥ २६ ॥ वळी केटलाक मश्करान बोल्या के हे कुमार! तारुं
पण श्रहोनाग्य ठे! केमके जेननी तलास करवानी तारी इछा हती तेन श्रा पोतानीमेळेज प्र-
गट थया ठे! ॥ २७ ॥ बीजा केटलाक बोल्या के श्रहो! श्रा मंत्री श्रादिक त्रणे राजाना महा-
नक्तो जणाय ठे! केमके तेनए श्रावा संकटमां पण पोताना स्वामीने ठोड्यो नथी. ॥ २७ ॥
हे पिताजी! श्रापना श्रावा हाल कोणे कर्या ठे? तेने हुं जाणुं तो जीवथीज मारी नाखुं. एवी
रीते श्राडंबरथी बोलता एवा पोताना ते पुत्रने राजाए श्रटकाव्यो, ॥ २ए ॥ (श्रने कह्युं के)
हे उत्तम श्राकृतिवाळा पुत्र! तुं मौन रहे, तारो श्रा जुस्सो नकामो ठे, केमके खरी बिनानी तने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

रन्नासुरः ॥ ३१ ॥ द्विजादयोऽपि ते स्नाता । निषेदुः परितो नृपं ॥ नृपाहूतायथौ तत्र । तदा सा शीलवत्यपि ॥ ३२ ॥ कुलदेवीमिवाभ्येत्य । मुक्तसिंहासनो नृपः ॥ तां नत्वा प्रणयपह्वो । योजितांजलिरस्तुत ॥ ३३ ॥ त्वं योषिज्जनभूषासि । त्वं वंद्यासि महासति ॥ विकटे संकटेऽपि स्वं । यन्निश्चयमपालयः ॥ ३४ ॥ वीरा अपि वयं नात्र । यं जेतुं प्रभविष्णवः ॥ त्वया त्वबलयाप्येष । विषमास्त्रो व्यजीयत ॥ ३५ ॥ विनश्यंति सतीनां हि । शापात्क्ष्मापा अपि क्षणात् ॥ महान् मयि प्र-

---

माहेती नथी. हवे शेठनी ते स्त्रीनेज तुं बोलाव? ॥ ३० ॥ पछी राजा पण उठीने तथा उत्तम जलथी शरीर धोइने नवा शृंगारथी देदीप्यमान थइने सिंहासनपर बेठो. ॥ ३१ ॥ वळी ते ब्राह्मणआदिक पण स्नान करीने राजानी आसपास बेठा, तथा राजाए बोलावेली ते शीलवती पण ते वखतेज त्यां आवी. ॥ ३२ ॥ त्यारे राजा सिंहासनपरथी उतरी सामे आवी प्रेमपूर्वक तेणीने नमीने हाथ जोडी स्तुति करवा लाग्यो के, ॥ ३३ ॥ हे महासति! तुं स्त्रीउमां मुकुटसमान तथा वंदन करवालायक छो, केमके आवा विकट संकटमां पण तें तारा शीलव्रतनुं रक्षण कर्युं छे. ॥३४॥ आमो सुभटो पण जेने जीती शक्या नहि एवा ते कामदेवने तें अबलाए पण जीती लीधो. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सादोऽयं । जीवन्मुक्तोऽस्मि यत्त्वया ॥ ३६ ॥ जननीव सुतस्येद—मागस्त्वं सोढुमर्हसि ॥ गुरोरिव न ते शिक्षा । जीवतां विस्मरिष्यति ॥ ३७ ॥ विद्वान् विद्यावधिर्वंश्यो । गंभीरो गुणवानपि ॥ यत्त्वं विचिकृषे दोषः । स खलु प्राच्यकर्मणां ॥ ३८ ॥ प्राज्ञाः परःशताः संति । भुवि शूराः सहस्रशः ॥ जयत्यक्षाणि यः पंच । स वीरोऽतिबलः स हि ॥ ३९ ॥ भवलक्षसुखं शीलं । विषयाः क्षणसौख्य·

॥ ३५ ॥ सतीओना श्रापथी राजाओ पण क्षणवारमां विनष्ट थाय छे, परंतु तें तो मारापर मोटी कृपा करी के मने जीवतो मुक्यो. ॥ ३६ ॥ माता जेम पुत्रनो तेम तारे मारो आ अपराध माफ करवो, तथा गुरुनी जेम तारी आ शीखामण हुं जीवीश त्यांसुधी भुलीश नहि. ॥ ३७ ॥ (त्यारे शीलवती बोली के) विद्वान, विद्याओनी सीमासरखो, कुलीन, गंभीर तथा गुणवान एवो पण तुं जे विकारी थयो ते खरेखर तारां पूर्वकर्मनो दोष छे. ॥ ३८ ॥ आ पृथ्वीपर सेंकडोगमे विद्वानो तथा हजारोगमे शूरा माणसो छे, परंतु जे पांचे इंद्रिओने जीते छे, तेज सुभट तथा अतिबलवान छे. ॥ ३९ ॥ शील लाखोगमे भवोमां सुख देनारुं छे, अने विषयो क्षणमात्र सुख आपनारा छे, माटे एक क्षणमाटे कयो विचक्षण मनुष्य अनेक भवोनो विनाश करे? ॥ ४० ॥ जे मनु

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दाः ॥ विचक्षणः क्षणार्थं को । भवान्नैकान् विनाशयेत् ॥ ४० ॥ या चिंतामणिवज्जन्म—कोटी-
भिरपि दुर्लभा ॥ विदुषा डुष्यते सेयं । नरता न रताशया ॥ ४१ ॥ ततः परपुरंध्रीस्त्वं । राजन्ना-
जन्म वर्जय ॥ एवं जययशःकोशै–रतिस्फारः स्फुरिष्यसि ॥ ४२ ॥ तयैवं स्थापितः शीले । शैलेश
इव निश्चलः ॥ स स्वं विश्वं जगौ वृत्तं । राजा सामाजिकाग्रतः ॥ ४३ ॥ समक्षं भूभुजस्तस्या ।
आनीय सदनात्स्वयं ॥ ते लेखाभरणे सोम–भूतिर्भीतस्तदा ददौ ॥ ४४ ॥ चक्रे देशादनर्थाना—

ष्यपणुं चिंतामणि रत्ननीपेठे क्रोडोगमे भवोथी पण डुर्लभ ठे, तेने विद्वान माणस विषयवांछा-
थी दुषित करतो नथी. ॥ ४१ ॥ माटे हे राजन्! तुं जेक जीवितपर्यंत परस्त्रीनो त्याग कर? अने
एम कर्याथी तुं जय, यश तथा लक्ष्मीथी विस्तार पामीने आबादी मेलवीश. ॥ ४२ ॥ एवी रीते
शीलमां तेणीए स्थिर करेला राजाए पर्वतनीपेठे निश्चल थइने सभासदोनीपासे पोतानुं सघलुं
वृत्तांत कही संभलाव्युं. ॥ ४३ ॥ ते वखते सोमभूति ब्राह्मणे डरीने ते पत्र तथा आभूषण पोता-
नीमेळेज पोताने घेरथी लावीने राजानी समक्ष तेणीने आप्यां. ॥ ४४ ॥ आ अनर्थोनुं मूल
आ ब्राह्मण ठे, एम विचारीने पक्षी माळामांथी जेम मात्नना कांटाने तेम राजाए ते ब्राह्मणने दे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मयं मूलमिति द्विजः ॥ राज्ञा बहिर्विहंगेन । नीमाद्दुर्वातितांडवत् ॥ ४५ ॥ शीलवत्यपि नृपेन ।
स्वगृहे प्रहितोत्सवैः ॥ परेषां च दुःप्रधर्षा—दहेरिव फणामणिः ॥ ४६ ॥
समयेऽथ समायातः । समुद्रः स विदेशतः ॥ शीललीलायितं श्रुत्वा । वध्वा बाढममोदत ॥
॥ ४७ ॥ तत्र ज्ञानत्रयखनिः । श्रीशीलगुरुरन्यदा ॥ आगाद्गौरयशःपूर–पूरिताखिलभूतलः ॥ ४८ ॥
तं नंतुं निर्ययौ नृमा—नमात्यादिभिरन्वितः ॥ दिव्ययानेन गीर्वाणै–रिव त्रिदिवनायकः ॥ ४९ ॥

शमांथी दूर कर्यो. ॥ ४५ ॥ अन्योथी न पकमी शकाय एवा सर्पनी फणापर रहेला मणिसरखी ते शीलवतीने पण राजाए उत्सवपूर्वक पोताने घेर मोकली. ॥ ४६ ॥

पछी केटलेक समये विदेशथी आवेला समुद्रदत्ते पोतानी स्त्रीनुं ते शीलचेष्टित सांभळीने तेणीनी प्रशंसा करी. ॥ ४७ ॥ हवे एक दिवसे निर्मल यशना समुहथी समस्त पृथ्वीतलने भर-नारा तथा त्रण ज्ञाननी खाणसरखा श्रीशील नामना गुरु त्यां आव्या. ॥ ४८ ॥ त्यारे देवोसहि-त जेम इंद्र तेम मंत्रिआदिक सहित राजा दिव्य वाहनमां बेशीने तेमने वंदन करवामाटे त्यां आव्यो. ॥ ४९ ॥ प्रत्यक्ष प्रभाववाळी महान औषधीसरखी शीलवतीसहित समुद्रदत्त पण ते गुरु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्री. जै. ज्ञा. को.

महौषध्येव सर्वत्र । वध्ध्वा दृष्टप्रभावया ॥ समं समुद्रदत्तोऽपि । ययौ गुरुपदांतिकं ॥ ५० ॥ नत्वा निषद्ये क्रमतो । भूपे लोके च निर्ममे ॥ अपेयीकृतपीयूष—सारिणीं देशनां मुनिः ॥ ५१ ॥ देहिनेह भवारामे । विरामभ्रमकारिणा ॥ दुःप्रापोऽनल्पसंकल्प—कल्पद्रुर्मानवो भवः ॥ ५२ ॥ तं प्राप्यापि प्रमादेन । विचारजडबुद्धयः ॥ एरंममिव मन्वानाः । केऽपि स्युर्दुःखभाजनं ॥ ५३ ॥ भेदाः पंच प्रमादस्य । मदनस्येव सायकाः ॥ व्यामोह्य सर्वं कुर्वंति । ही जनं नरकाध्वगं ॥ ५४ ॥ भेदस्तत्रादिमोऽवादि । सुराभ्यर्च्यपदैः सुरा ॥ चेतना मृतकस्येव । यया मूढस्य नश्यति ॥ ५५ ॥

ना चरणोपासे आव्यो. ॥ ५० ॥ पछी अनुक्रमे राजा अने लोकोना बेठाबाद ते मुनिराज अमृतनी नहेरने पण जीतनारी धर्मदेशना देवा लाग्या के, ॥ ५१ ॥ आ संसाररूपी बगीचामां बेसता अने फरता प्राणीने अनेक संकल्पोमाटे कल्पवृक्षसरखो मनुष्यभव दुर्लभ छे. ॥ ५२ ॥ वळी ते मळ्या छतां पण अविचारी अने जड बुद्धिवाळा केटलाक प्राणीओ तेने एरंडसमान जाणीने दुःखोना भाजनरूप थाय छे. ॥ ५३ ॥ कामदेवना बाणसरखा ते प्रमादना पांच भेदो छे, के जेओ सर्व लोकोने मोहमां नाखीने नरकगामी बनावे छे. ॥ ५४ ॥ देवोनी श्रेणिथी पूजनीय च-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द्वैतियीकस्तु विषया—स्तत्वालोकस्य दस्यवः ॥ ददतेऽसाध्यमांध्यं ये । काचबिंदुवदंगिनां ॥ ५६ ॥ कषायास्तु तृतीयः स्या—द्भेदो यैराकुलीकृतं ॥ मध्यस्था मन्वते जात—सन्निपातमिवांगिनं ॥ ५७ ॥ तुर्यो भेदस्तु निद्रा स्या—द्यामिलिंगुसहोदरी ॥ निरुणद्धि दृशावेव । नृणां छायानिषेदुषां ॥ ॥ ५८ ॥ चतस्रो विकथाभेदाः । प्रमादः पंचमः स्मृतः ॥ वातूल इव तूलस्य । यः स्थैर्यं हंति चेतसः ॥ ५९ ॥ मोहपंचाननस्यामी । भेदाः पंचाननोपमाः ॥ ग्रसंते नांगिनस्कांस्का—नत्राणान्

रणोवाळा जिनेश्वरोए तेओनो मदिरा नामे पहेलो भेद कह्यो छे, के जेथी शबनीपेठे मूढ माणसनुं चैतन्य नाश पामे छे. ॥ ५५ ॥ तेओनो बीजो भेद तत्वज्ञानने लुंटनारा विषयो छे, के जेओ पडळनीपेठे प्राणीओने असाध्य अंधापो आपे छे. ॥ ५६ ॥ त्रीजो भेद कषायो छे, के जेथी व्याकुल थयेला प्राणीने विद्वानो सन्निपातवाळा प्राणीसरखो माने छे. ॥ ५७ ॥ तेओनो चोथो भेद निद्रा छे, के जे भिल्लामासरखी छे, अने तेनी छायामां बेठेला प्राणीओनी ते दृष्टिनेज रोकी राखे छे. ॥ ५८ ॥ विकथाना चार भेदो छे, अने पांचमो प्रमाद छे, के जे पवन जेम रुना पुमडांनी स्थिरताने तेम चित्तनी स्थिरतानो नाश करे छे. ॥ ५९ ॥ मोहरूपी सिंहना पांच मुखोसर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हरिणानिव ॥ ६० ॥ शांतमोहाश्चतुर्ज्ञाना: । श्रुतकेवलिनोऽपि हि ॥ प्रमादपारवश्येन । भ्राम्यंति भवकोटिषु ॥ ६१ ॥ श्रेय:फले यतध्वं त—दप्रमादधनार्जना: ॥ न वस्तु दुर्लभं प्राप्य । प्रमाद्यंति सचेतस: ॥ ६२ ॥ तत: प्रमुदिता: पौरा । गुरोरत्नखनेरिव ॥ संगृह्णंति स्म नियम—रत्नानि स्वस्वशक्तित: ॥ ६३ ॥ अथ शीलवती नत्वा । गुरुराजं व्यजिज्ञपत् ॥ अमी राजादयो जाता: । प्रभो किं मयि कामुका: ॥ ६४ ॥ जजागार गुरुर्धन्ये । कर्मैव बलवत्खलु ॥ अमी हि प्राग्भवाभ्यासा—द्द-

---

खा आ पांच भेदो छे, के जेओ शरणविनाना हरिणोनीपेठे कया कया प्राणीओने असी जता नथी? ॥ ६० ॥ शांतमोहवाळा चतुर्ज्ञानी श्रुतकेवलीओ पण प्रमादने वश थवाथी क्रोडोगमे भवोमां भमे छे. ॥ ६१ ॥ माटे अप्रमादरूपी धन मेळवीने तमो कल्याणकारी फळमाटे प्रयत्न करो? केमके बुद्धिवान माणसो दुर्लभ वस्तु पामीने प्रमाद करता नथी. ॥ ६२ ॥ पछी खुशी थयेला नगरना ते लोकोए रत्नोनी खाणमांथी जेम तेम गुरुपासेथी पोतपोतानी शक्तिमुजब नियमरूपी रत्नो ग्रहण कर्यां. ॥ ६३ ॥ हवे शीलवतीए गुरुमहाराजने नमीने विनंति करी के हे प्रभो! आ राजाआदिक माराप्रते केम रागी थया? ॥ ६४ ॥ त्यारे गुरु बोल्या के हे धन्ये! कर्मज खरेखर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्नूवुस्त्वयि रागिणः ॥ ६५ ॥ तथाहि—

जंबूद्वीपेऽत्रैरवत—क्षेत्रे द्युतिलके पुरे ॥ शिवन्नूतिर्विन्नूतीनां । महेन्योऽजनि मंदिरं ॥ ६६ ॥
महाश्रियां सधर्मिएयां । तस्य शस्यकराकृतिः ॥ अजायत सुतः सिंहः । सिंहस्वप्नेन सूचितः ॥ ६७ ॥
अनूचंद्रकलास्वप्ना—चंद्रलेखास्य नंदिनी ॥ यौवनं चंद्रलेखेव । वर्धमाना बन्नार सा ॥ ६० ॥ सिं-
हो देवश्रियं कन्या—मवन्यां मेनकामिव ॥ महेन्यसंन्नवां पित्रो—र्निर्देशादुदयन्नत ॥ ६ए॥ अथ

वळवान छे, आ लोको खरेखर पूर्वन्नवना अन्यासथी ताराप्रते रागी थया हता. ॥६५॥ ते कहे छे—

आ जंबूद्वीपमां ऐरवतक्षेत्रमां द्युतिलक नामना नगरमां ऋद्धिना मंदिरसरखो शिवन्नूति नामे एक मोटो शेठ हतो. ॥ ६६ ॥ तेने महाश्री नामनी स्त्रीथी सिंहस्वप्नथी सूचित थयेलो मनोहर आकृतिवाळो सिंह नामे पुत्र थयो. ॥ ६७ ॥ वळी तेने चंद्रकलाना स्वप्नथी चंद्रलेखा नामे पुत्री थइ, के जे चंद्रनी कलानीपेठे वृद्धि पामीने यौवनावस्था पामी. ॥ ६० ॥ हवे ते सिंह पोताना मातपितानी आज्ञाथी पृथ्वीमां रहेली मेनकासरखी मोटा शाहुकारनी देवश्री नामनी कन्या पर- एयो. ॥ ६ए ॥ हवे ते नाना शिवन्नूतिनो मोटो भाइ देवधर व्यापारनिमित्ते कनकपुर नामना न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

देवधरो भ्राता । शिवभूतेश्च कन्यसः ॥ इयाय व्यवसायेन । कनकोपपदं पुरं ॥ ७० ॥ इभ्यस्य
भाग्यलभ्यस्य । धाम्नि नंदस्य तस्थुषः ॥ तत्र तस्याभवत्तेन । सत्रा मैत्र्यमकृत्रिमं ॥ ७१ ॥ नाना-
गुणधरं सोऽथ । सानंदो नंदनंदनं ॥ युवानं वीक्ष्य योग्याय । तस्मै भ्रातृसुतां ददौ ॥ ७२ ॥ गतः
सिंहोऽपि वाणिज्ये । चंपायामिभ्यसूनवे ॥ स्वसख्ये सूरदेवाय । मुदा स्वां नंदिनीमदात् ॥ ७३ ॥
महाश्रियापि तस्थुष्या । तदा च स्वपितुर्गृहे ॥ स्वसखीसूनवेऽदायि । गुणचंद्राय सा कनी ॥७४॥
अथ चंद्रपुरादागात । पूर्वसंचितसौहृदः ॥ नाम्ना महेश्वरदत्तः । श्रेष्ठी द्युतिलकं पुरं ॥ ७५ ॥ त-

गरमां गयो. ॥ ७० ॥ त्यां भाग्यथी मळे एवा नंद नामना शेठने घेर रहेतांथकां तेने तेनीसाथे
दिलोजान मित्राइ थइ. ॥ ७१ ॥ हवे विविधप्रकारना गुणोवाळा ते नंदशेठना युवान पुत्रने जो-
इने योग्य जाणी तेनाप्रते पोताना भाइनी दीकरीनुं सगपण कर्युं. ॥ ७२ ॥ वळी व्यापारमाटे
चंपानगरीमां गयेला सिंहे पण पोताना मित्र सूरदेव नामना एक शेठना पुत्रवेरे हर्षथी पोतानी
बहेननुं वेवीशाळ कीधुं. ॥ ७३ ॥ हवे ते वखते पोताने पीयर गयेली महाश्रीए पण पोतानी ब-
हेनपणीना पुत्र गुणचंद्रसाथे पोतानी ते पुत्रीनुं सगपण कर्युं. ॥ ७४ ॥ वळी एवामां पूर्वे करेली

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

मालोक्य प्रमुदितो । शिवभूतिर्ददौ सुतां ।। प्राग्दत्तां तामजानानः । शंखदत्ताय तद्भुवे ।। ७६ ।।
काकतालीयकन्याया—दन्यैश्चाप्यमुनापि च ।। एकमेव ददे लग्नं । वैवाहिकजनेऽखिले ।। ७७ ।।
शिवभूतिः समुद्भूत—प्रभूतप्रीतिभाजनं ।। प्रावीवृतन्महं गेहे । प्रीणितप्रमदाजनं ।। ७८ ।। उच्चूल-
ध्वनयश्चंद्र—मुखीनां मृदुमंजुलाः ।। महोत्सवाब्धिवीचीनां । ध्वनितानीव रेजिरे ।। ७९ ।। स्वज-
नोत्कलिकाकृष्ट—इवागाल्लग्नवासरः ।। समं समेयरुस्ते च । वराः परिकरान्विताः ।। ८० ।। सहसा

मित्राइवाळो महेश्वरदत्त नामनो शेठ चंद्रपुरथी द्युतिलकपुरमां आव्यो. ।। ७५ ।। तेने जोइने खुशी थयेला शिवभूतिए पूर्वनां सगपणोने नहि जाणवाथी तेना शंखदत्त नामना पुत्रने पोतानी पुत्री आपी. ।। ७६ ।। हवे काकतालीय न्यायथी बीजाउए तथा आ शेठे पण सर्व वेवाइउने एकज दिवसनुं लग्न आप्युं. ।। ७७ ।। पछी शिवभूतिए अत्यंत प्रीति उपजावनारो तथा स्त्रीउने खुश करनारो विवाहमहोत्सव पोताने घेर चालु कर्यो. ।। ७८ ।। चंद्रसरखां मुखवाळी स्त्रीउनां कोमळ मनोहर गीतोना अवाजो महोत्सवरूपी समुद्रना मोजांउना ध्वनिउनीपेठे शोभवा लाग्या. ।। ७९ ।। स्वजनोना उत्साहथी जाणे खेंचाइ आव्यो होय नहि तेम लग्ननो दिवस पण

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तान् वरान् वीक्ष्य । चतुरश्चतुरोऽप्यलं ॥ किंकर्त्तव्यतया मूढः । शिवभूतिरभूत्ततः ॥ ८१ ॥ केचि-
त्कोलाहलं चक्रु—श्चुक्रुशुः केऽपि तं जनाः ॥ अन्योन्यं विवदंतेस्म । वराणां स्वजना अपि ॥
॥ ८२ ॥ वैसंस्थुल्यमतुल्यं त—द्वीक्ष्य कन्या विषादिनी ॥ विषादिर्निर्निहंतुं स्व—मीहतेस्म हताश-
या ॥ ८३ ॥ सा ततः साततश्छिन्न—मनोरथपरंपरा ॥ परं पराभवं चित्ते । चिंतयंती ययौ वनं ॥
॥ ८४ ॥ अकुंठोत्कंठया मृत्योः । कंठे पाशं क्षिपत्यसौ ॥ यावत्तावद्ध्वनिरभू—न्मुग्धे मा कुरु

आवी पहोंच्यो, अने तेथी ते चारे वरो परिवारसहित साथेज आवी पहोंच्या. ॥ ८० ॥ एवी
रीते ते चारे वरोने अचानक आवेला जोइने चतुर एवो पण शिवभुति हवे शुं करवुं? एम वि-
चारमूढ थइ गयो. ॥ ८१ ॥ केटलाको कोलाहल करवा लाग्या, अने केटलाक माणसो तेनापर
गुस्से थवा लाग्या, तथा ते वरोनां सगांओ पण परस्पर विवाद करवा लाग्या. ॥ ८२ ॥ एवी रीत-
नो अतुल्य कोलाहल जोइने खेद पामेली ते निर्भागी कन्या फेरआदिकथी आतमघात करवा-
ने इच्छवा लागी. ॥ ८३ ॥ दुःखथी छेदाइ गइ छे मनोरथोनी श्रेणि जेनी एवी ते कन्या आ म-
हापराभवने विचारतीथकी वनमां गइ. ॥ ८४ ॥ मृत्युनी अति उत्कंठाथी जेवामां ते गळामां फां-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

साहसं ॥ ७५ ॥ निषेधयति मां कश्चि—न्मृत्योर्मर्त्योऽथवा सुरः ॥ चिंतयंतीति सापश्यत् । पुरस्त-रुतले मुनिं ॥ ७६ ॥ तं वीक्ष्य विस्मिता वीक्षा—पन्नतां सा विहाय तां ॥ ववंदे तत्पदद्वंद्व—मद्वंद्वसुखदायकं ॥ ७७ ॥

मुनिरूचे महाभागे । किमेवं दुःखभागसि ॥ अपायः किमयं काये । विमाये क्रियते त्वया ॥ ७८ ॥ सुखं दुःखं भवेन्नृणां । भवे कर्मविपाकतः ॥ अपि पाकरिपुः कर्म—वि-

सो नाखे छे तेवामां एवो अवाज थयो के हे मुग्धे तुं साहस कर नहि. ॥ ७५ ॥ मने कोइ मनुष्य अथवा देव मृत्युथी निषेध करे छे, एम विचारतांथकां तेणीए आगाळीना भागमां वृक्षनीचे एक मुनिने जोया. ॥ ७६ ॥ तेमने जोइने विस्मय पामेली ते कन्या पोतानो ते गभराट छोडीने अनुपम सुख देनारा तेमना बन्ने चरणोने जइ नमी. ॥ ७७ ॥

त्यारे मुनि बोल्या के हे महाभाग्यशाळी! तुं आम शामाटे दुःखी जणाय छे? वळी हे निष्कपटी! तुं आ शरीरनो शामाटे विनाश करे छे? ॥ ७८ ॥ आ संसारमां प्राणीओने सुख दुःख कर्मोना विपाकथी थाय छे, कर्मोना विपाकथी इंद्र पण मुक्त थइ शकतो नथी. ॥ ७९ ॥ माटे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

पाकाच्च न मुच्यते ॥ ७९ ॥ यतितव्यं ततः कर्म—ध्वंसने धीश्चेतसा ॥ खलो यो दंड्यते सै-
व । त्रूघनेन घनेन किं ॥ ८० ॥ दुःकर्म तत्कथं जेयं । तयेत्युक्ते मुनिर्जगौ ॥ कर्ममर्मविधं ध-
र्म—मेव शर्मकरं श्रय ॥ ८१ ॥ तया को धर्म इत्युक्ते । यतिरूचे सचेतने ॥ दधाति सर्वधर्मेषु ।
संयमः सर्वसारतां ॥ ८२ ॥ अपारे खलु संसार—सागरे सारसंयमं ॥ यानपात्रसमं प्राप्य । यांति
धीराः पदं पदं ॥ ८३ ॥ इत्याकर्ण्य सकर्णा सा । संयमं साधुसंनिधौ ॥ आदाय पालयामास ।

धीरमनवाळाए कर्मोना विनाशमाटे यत्न करवो जोइये, अने तेथी खल एवुं जे कर्म तेनेज शि-
क्षा थवी जोइये, शरीरने शिक्षा करवाथी शुं फायदो छे? ॥ ८० ॥ त्यारे दुष्कर्मने शीरीते जी-
तवुं? एम तेणीए कह्याथी मुनि बोल्या के, कर्मोना मर्मोने भेदनारा अने सुख करनारा धर्मनो-
ज तुं आश्रय कर? ॥ ८१ ॥ कयो धर्म? एम तेणीए कह्याथी मुनि बोल्या के हे बुद्धिमति!
सर्व धर्मोमां संयमधर्म सारभूत छे, ॥ ८२ ॥ आ अपार संसारसागरमां वहाणसरखा मनोहर संय-
मने पामीने धीरपुरुषो मोक्षस्थानमां जाय छे. ॥ ८३ ॥ ते सांभळीने ते बुद्धिवान कन्या साधु-
पासे संयम लेइने साध्वीजसाथे रहीने घणा कालसुधी पालवा लागी. ॥ ८४ ॥ अंते अनशन

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.	Jun Gun Aaradhak Trust

साध्वीभिः संगता चिरं ॥ ७४ ॥ सा प्रांतेऽनशनं प्राप्य । शुद्धाराधनतत्परा ॥ सुरलोके द्वितीयेऽ-
भू—दद्वितीयद्युतिः सुरी ॥ ७५ ॥ भुक्त्वा भोगांस्ततश्च्युत्वा । त्वं जाता शीलवत्यसि ॥ प्राग्भवे
यावभूतां ते । पितरावधुनापि तौ ॥ ७६ ॥ इतश्च तेऽपि चत्वार—श्चतुराग्र्या वरास्तव ॥ वृत्तं वि-
ज्ञाय विज्ञायाः । स्वचित्तेऽचिंतयन्निति ॥ ७७ ॥ हास्यास्पदाः स्वमित्राणां । यास्यामः स्वगृहं कथं
॥ ध्यात्वेति ते वनेऽभूवन्न । तपसे तापसास्ततः ॥ ७८ ॥ मृत्वा सर्वेऽपि देवेषु । जाता भवनवा-
सिषु ॥ उध्धृतास्ते ततः क्ष्माप—मुख्या भद्रेऽभवन्नमी ॥ ७९ ॥ पूर्वसंस्कारतस्तेऽत्र । जातास्त्वय्यनु-

लेइने शुद्ध आराधनापूर्वक काळ करी बीजा देवलोकमां ते अनुपम कांतिवाळी देवी थइ. ॥
॥ ७५ ॥ भोगो भोगवी त्यांथी चवीने तुं शीलवती थइ, वळी पूर्वभवमां जे तारा मातपिता हता
तेज आ भवमां पण छे. ॥ ७६ ॥ हवे ते चारे तारा चतुरशिरोमणि वरो तारुं विदुषीनुं वृत्तांत
जाणीने पोताना मनमां विचारवा लाग्या के, ॥ ७७ ॥ आपणा मित्रोमां हास्यपात्र थयेला आ-
पणे हवे पोताने घेर शीरीते जशुं? एम विचारीने तेओ वनमां जइ तापस थइ तप तपवा ला-
ग्या. ॥ ७८ ॥ पछी मरीने तेओ सघला भवनवासी देवोमां उत्पन्न थया, तथा त्यांथी उधरीने हे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

रागिणः ॥ रागद्वेषौ यतो यातो । जन्मकोटीषु जन्मिनां ॥ २८०० ॥ पूर्वस्मिंश्च भवे योऽभूत् । सोदर्यस्तव वर्यधीः ॥ सांप्रतं सैष ते भर्त्ता । विचित्रं भवनाटकं ॥ १ ॥ श्रुत्वेति प्रतिबुद्धास्ते । प्रणम्य मुनिपुंगवं ॥ योजितांजलयश्चारु—चारित्राय ययाचिरे ॥ २ ॥ अदीक्षयन् मुनिः सर्वान् । शीलवत्या समन्वितान् ॥ सा तेऽपि तेपिरे खड्ग—धारातीव्रतरं तपः ॥ ३ ॥ सर्वे संयममाराध्य । शुद्धध्याना ययुर्दिवं ॥ क्रमेण सिद्धिसौख्यानां । भविष्यंति च भाजनं ॥ ४ ॥ इति यथाजनि शी·

भद्रे! ते आ राजाआदिक थया. ॥ ९९ ॥ पूर्वना संस्कारथी तेओ अहीं तारामां अनुरागवाळा थया, केमके राग अने द्वेष क्रोडोगमे जन्मोमां पण प्राणीओनी पाछल जाय छे. ॥ २८०० ॥ वळी पूर्वभवमां उत्तम बुद्धिवाळो जे तारो भाइ हतो, तेज हालमां तारो भर्त्तार छे, केमके आ संसारनाटक विचित्र प्रकारनुं छे. ॥ १ ॥ ते सांभळीने तेओ सघला प्रतिबोध पामीने मुनिराजने नमीने हाथ जोडी मनोहर चारित्रनी मागणी करवा लाग्या. ॥ २ ॥ त्यारे मुनिए शीलवतीसहित तेओ सर्वने दीक्षा आपी, पछी ते शीलवती तथा तेओ सघळा खड्गधारासरखुं तीव्र तप तपवा लाग्या. ॥ ३ ॥ पछी तेओ सघळा संयम आराधीने शुद्ध ध्यानथी देवलोकमां गया, तथा अनुक्रमे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लवती सती । निजसुशीलतया विदिता भुवि ॥ विमलशीलधना भविका जना । इह भवंतु तथा सुकृतप्रथाः ॥ ५ ॥ एकाकिन्यपि सा शील-वती मातर्महासती । यथा तथा वशान्यापि । स्ववशा शीललीलया ॥ ६ ॥ लघोरप्यंब मे शिक्षां । कक्षीकुरु सुखाकरीं ॥ अस्यामंगलरूपस्य । पश्य त्वमपि मा मुखं ॥ ७ ॥

एवं स्ववर्णनं शृण्वन् । स मौनी प्रेरयन् रथं ॥ कियतीमपि कांतार—भुवं यावद·

तेओ मोक्षसुखना भाजनरूप थशे. ॥ ४ ॥ एवी रीते जेम पोताना सुशीलपणाथी ते शीलवती सती पृथ्वीमां प्रख्यात थइ, तेम हे भविक लोको! तमो आ जगतमां निर्मल शीलरूपी धनवाळा थइने पुण्यशाली थाओ? ॥ ५ ॥ माटे हे माता! एवी रीते ते शीलवती एकली पण जेम महासती थइ तेम बीजी स्त्री पण शीलनी लीलाथी पोताना आत्माने वश राखी शके छे. ॥ ६ ॥ वळी हे माता! मारी बालकनी पण एक शिखामण तमो स्वीकारो? अमंगलरूप एवा आ धम्मिलनुं तमो पण मुख न जुओ. ॥ ७ ॥

एवी रीतनुं पोतानुं वर्णन सांभलतोथको ते मौनधारी धम्मिल रथ हंकारतोथको जेवामां के·

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लंघयत ॥ ८ ॥ तावच्छुश्राव शंखादि—वादित्रध्वनिमध्वनि ॥ हयहेषासुभटक्ष्वेडा—बंदिवाग्द्वि-
गुणीकृतं ॥ ९ ॥ ददर्श च ध्वजव्रातं । पुरस्ताच्चलदंचलं ॥ वियत्तरंगिणीरंग—त्तरंगभ्रमकारिणं ॥
॥ १० ॥ स दध्यौ ये मया चौराः । समरे प्राग्निजघ्निरे ॥ तद्वैरात्किमसावेति । पुरस्तज्ज्ञातिजव्रजः
॥ ११ ॥ श्रुत्वा तं तुमुलं भीते । कमलाविमले उभे ॥ मयि जीवति मा भैष्ट—मित्यसौ प्रत्यबो-
धयत् ॥ १२ ॥ तदा परबलात्तत्र । परित्यक्ताखिलायुधः ॥ सौम्यवेषसुरूपश्च । विपश्चित्कश्चिदाययौ

ठळीक वनभूमि ओलंगी गयो, ॥ ८ ॥ तेवामां तेणे मार्गमां घोडाओना हेषारवोथी सुभटोना सिं-
हनादोथी तथा बंदीओनी वाणीथी बेवडो थयेलो शंखआदिक वादित्रोनो अवाज सांभळ्यो. ॥
॥ ९ ॥ वळी तेणे आगळ आकाशगंगाना उछळता मोजाओना भ्रम करावनारा चलायमान छे-
डाओवाळा पताकाओना समुहने जोयो. ॥ १० ॥ त्यारे धम्मिले विचार्युं के पूर्वे रणसंग्राममां जे
चोरोने में मार्या छे, तेओना नातीलाओनो समूह तेओना वेरथी शुं आ सामो आवे छे? ॥११॥
हवे तेओनो ते कोलाहल सांभळीने कमला अने विमला बन्ने डरवा लागी, त्यारे तेणे तेओने
कह्युं के मारा जीवतां तमारे डरवुं नहि. ॥१२॥ एवामां त्यां ते सैन्यमांथी सघळां हथियारो छो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १३ ॥ अयं दूतो भवेन्नून-मिति ध्यायिनमभ्यधात् ॥ धम्मिल्लं स पुमान् मौलि—मौलीकृतकर-
द्वयः ॥ १४ ॥ आर्यपुत्रायमासन्नो । दृश्यते योंजनाचलः ॥ अत्रास्त्यजितसेनाख्यो । वानपल्लीप्र-
भुर्बली ॥ १५ ॥ अर्जुनः स्तेनसेनानी-स्तस्याभूदुत्कटो द्विषन् ॥ स त्वया घातितोऽश्रावि । चरे-
भ्यस्तेन संप्रति ॥ १६ ॥ बंधुबुद्धिं दधानोऽसौ । हृष्टखोन्मेषिमानसः ॥ इहागात् सपरीवारः । संप्र-
ति त्वां दिदृक्षते ॥ १७ ॥ धम्मिल्लोऽपि रथं मुक्त्वा । विनीस्तमभिसंचरत् ॥ तेन मुक्ततुरंगेण ।

डीने उत्तम वेषवाळो तथा सुंदर रूपवाळो कोइक चतुर माणस आव्यो. ॥ १३ ॥ खरेखर आ दू-
त हशे एम विचारता ते धम्मिल्लने मस्तकपर मुकुटरूप करेल छे बन्ने हाथो जेणे एवा ते पुरुषे
कह्युं के, ॥ १४ ॥ हे आर्यपुत्र! आ नजीकमां जे अंजनाचल पर्वत देखाय छे त्यां अजितसेन
नामनो वनपल्लीनो बलवान स्वामी रहे छे. ॥ १५ ॥ चोरोनो सेनापति अर्जुन तेनो मोटो शत्रु
हतो, तेने तें मार्यो एम गुप्त राखेला पुरुषोना मुखथी तेणे हमणा सांभळ्युं छे. ॥ १६ ॥ अने
तेथी अति आनंदित मनवाळो थइने ताराप्रते बंधुनी बुद्धि धारण करतोथको ते अहीं परिवार-
सहित आव्यो छे, अने हवे तने ते मळवानी इच्छा राखे छे. ॥१७॥ त्यारे धम्मिल्ल पण रथ छो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

रंगेणालिंग्य जाषितः ॥ १७ ॥ त्वयापायि मुखेनाग्निः । पंजरेऽक्षेपि केसरी ॥ दांतश्च दृग्विषो जोगी । हतो यदयमर्जुनः ॥ १९ ॥ अजय्ये जटसंहत्या—ऽर्जुनेऽस्मिन्निहते त्वया ॥ निःशल्यहृदयत्वेन । निशि निद्रैति नः सुखं ॥ २० ॥ ततः प्रसीद नः स्थानं । स्वपादाभ्यां पवित्रय ॥ अस्तु लोकस्त्वदालोक–सुधापानप्रमोदजूः ॥ २१ ॥ तेनेत्यज्यर्थितः पल्लीं । प्रति सोऽचालयद्रथं ॥ न परप्रार्थनाजंगं । वितन्वंति विचक्षणाः ॥ २२ ॥ स च पल्लीपतिस्तस्य । महोत्सवमचीकरत् ॥ अशन-

---

मीने निर्णय थइ तेनीसामे गयो, त्यारे अजितसेन पण घोडापरथी उतरी आनंदथी तेने जेटीने बोल्यो के, ॥ १७ ॥ तें जे आ अर्जुनने मार्यो छे तेथी तें मुखवडे अग्निपान कर्युं छे, केसरीसिंहने पांजरामां पूर्यो छे, तथा दृष्टिविष सर्पने तें दम्यो छे. ॥ १९ ॥ सुजटोनी श्रेणिथी न जीती शकाय एवा ते अर्जुनने मारवाथी हवे अमारां हृदयनुं शल्य निकळी जवाथी अमोने रात्रीए सुखे निद्रा आवे छे. ॥ २० ॥ माटे हवे तुं कृपा करीने तारां चरणोथी अमारुं स्थान पवित्र कर? के जेथी त्यांना लोको तने जोवारूप अमृतपानथी आनंदित थाय. ॥ २१ ॥ एवी रीते तेणे प्रार्थना कर्याथी धम्मिल्ल तेनी पल्ली तरफ पोतानो रथ चलाव्यो, केमके विचक्षण माणसो पर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वासघासाद्यं । प्रीत्या सर्वमपूरयत ॥ २३ ॥ पूज्यमानो नवनवै–र्वस्त्राद्यैस्तेन सोऽन्वहं ॥ वासरानति-
चक्राम । तत्र सौख्यर्द्धिनासुरान् ॥ २४ ॥ विधत्ते वर्णनं तस्य । विमला विमलाशया ॥ कमला-
याः पुनः कर्ण—कोटरे तत्कदूयते ॥ २५ ॥ कदापि प्रापितस्तेन—प्रेमपूरितमानसं ॥ आपृच्छ्या-
जितसेनं सो—ऽचलच्चंपापुरीमभि ॥ २६ ॥ प्रस्थानैः सोऽनवरतै—श्चंपापरिसरं गतः ॥ संस्थाप्य
स्यंदनं सीम्नि । विमलामेवमालपत् ॥ २७ ॥ वासाय पत्तनस्यांत—र्निशांतं प्रेक्ष्य मंदिरं ॥ एमि

नी प्रार्थनानो भंग करता नथी. ॥ २२ ॥ पछी ते पल्लीपतिए तेना संबंधमां महोत्सव कर्यो, तथा तेनेमाटे भोजन स्थान तथा घासआदिक सघलुं प्रीतिपूर्वक पूरुं पाड्युं. ॥ २३ ॥ पछी हमेशां तेनावडे नवांनवां वस्त्रादिकोथी सत्कारातो ते धम्मिल त्यां सुखसमृद्धिथी आनंदित दिवसो व्य-तीत करवा लाग्यो. ॥ २४ ॥ विमला तो निर्मल आशयथी ते धम्मिलनी प्रशंसा करे छे, परंतु कमलाना कानमां ते कडवी लागे छे. ॥ २५ ॥ चोरने मारवाथी खुश थयेला हृदयवाळा ते अ-जितसेननी रजा लेइने धम्मिल चंपानगरीतरफ चालवा लाग्यो. ॥ २६ ॥ अनुक्रमे निरंतर प्रया-णोथी ते चंपानगरीपासे पहोंच्यो, त्यां तेनी सीममां रथने राखीने विमलाने कहेवा लाग्यो के,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

यावद्भुवां ताव-दत्रीते इह तिष्ठतं ॥ २८ ॥ विमला स्नेहला प्राह । वत्स स्वच्छोऽसि चेतसा ॥ नगरे सागरे ग्राहा । इव धूर्त्तास्तु भूरिशः ॥ ३० ॥ तैर्वत्स वंचितः कूट—वणिग्भिरिव पामरः ॥ आवयोरसि दुःप्राप—स्तन्मे दोदूयते मनः ॥ ३२ ॥ अन्यथाधम्मिल्लो मात—र्न भेतव्यं मनागपि ॥ वंचयेऽहं जगत्सर्वं । न कोऽपि मयि वंचकः ॥ ३३ ॥

इत्युक्त्वा सोऽचलच्चंपां—प्रति प्रैक्षिष्ट चांतरा ॥ चंद्रां चंद्रांशुसंकाश—वारिसंवर्धिनीं धुनीं ॥

॥ २७ ॥ हवे आपणने रहेवामाटे नगरनी अंदर हुं सगवडवाळुं घर जोइने आवुं त्यांसुधी तमो बन्ने निर्भय थइने अहीं रहो? ॥ २८ ॥ त्यारे ते स्नेही विमला बोली के हे वत्स! तुं स्वच्छ चित्तवाळो छो, अने समुद्रमां जेम मगरो तेम नगरमां घणा ठग लोको होय छे. ॥ ३० ॥ माटे लुच्चा वणिकोथी जेम भोळो मनुष्य तेम जो तेओथी तुं ठगाइ गयो तो अमोने तारो पत्तो मळवो मुश्केल थशे, माटे तेथी मारुं मन दुभाय छे. ॥ ३२ ॥ त्यारे धम्मिल बोल्यो के हे माताजी! तमारे जरा पण डरवुं नहि, हुं समस्त जगतने ठगुं एवो छुं, परंतु मने कोइ ठगे एम नथी. ॥३३॥

एम कहीने ते चंपानगरीप्रते चाल्यो, एवामां वच्चे तेणे चंद्रनां किरणोसरखां जलथी वृद्धि

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ३४ ॥ पद्मासीनेषु भृंगेषु । गायत्सु त्वतिपुष्करा ॥ सभ्यीकृत्य विहंगालीं । या नृत्यत्यूर्मिहस्तकैः
॥ ३५ ॥ निम्नाः कूपा अपेयोब्धिः । सरोऽल्पं भीप्रदा ह्रदाः ॥ हसति स्फारडिंडिर—छलाद्यान्य-
जलाशयान् ॥ ३६ ॥ नद्यां तत्रानवद्यांगः । क्रीडन् कुंजरलीलया ॥ विज्ञः स पद्मपत्रेषु । नखछे-
द्यादि निर्ममे ॥ ३७ ॥ छत्रचामरचक्राद्या—कारवंति मृदूनि च ॥ धन्यपाणितलानीव । पद्मपत्रा
णि रेजिरे ॥ ३८ ॥ चंद्रायाः सलिलैर्गंगां । गच्छद्भिस्तत्र तान्यपि ॥ निन्यिरे यतिचेतांसि । शु-

पामती चंद्रा नामनी नदीने दीठी. ॥ ३४ ॥ कमलपर बेठेला भमराओ गाते छते जे नदी पक्षि-
ओनी श्रेणिने सभासदरूप गणीने मोजांओरूपी हाथोवडे नाचती हती. ॥ ३५ ॥ कुवाओ तो ऊं-
डा छे, समुद्र पीवालायक नथी, तळाव नानुं होय छे, अने द्रहो भय आपनारा छे. एवी रीते अ-
न्य जलाशयोनी ते नदी विस्तीर्ण फीणना मिषथी हांसी करती हती. ॥ ३६ ॥ ते नदीमां मनो-
हर शरीरवाळो तथा चतुर एवो ते धम्मिल हाथीनीपेठे क्रीडा करतोथको कमलपत्रोपर नखथी
कोतरणी करवा लाग्यो. ॥ ३७ ॥ तेथी छत्र, चामर तथा चक्रआदिक आकारवाळां भाग्यवान म-
नुष्यनी हथेलीसरखां ते कोमळ कमलपत्रो शोभवा लाग्यां. ॥ ३८ ॥ हवे आगमो मुनिओना म-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

क्लध्यानमिवागमैः ॥ ३९ ॥ रविसेनस्तदा चंपा-धिनृकपिलनृपनूः ॥ तत्र मित्रयुतः क्रीडं—स्ता-
न्यालोकत कौतुकी ॥ ४० ॥ कोऽप्यस्ति सरिदोघस्यो—परि नूनं कलानिधिः ॥ दृश्यते यस्य वि-
ज्ञान—मिदमित्युन्निनाय सः ॥ ४१ ॥ अत्र तं दत्तसन्मान—मानयेथां कलाविदं ॥ शिक्षयित्वेति
जंघालौ । नरौ प्रैषीन्नृपात्मजः ॥ ४२ ॥ कूलं कूलंकषायास्तौ । वीक्ष्यमाणौ समंततः ॥ यत्रास्ते ध-
म्मिलस्तत्रा—गत्यादः सत्यमूचतुः ॥ ४३ ॥ कलानिधान विज्ञान-मालोक्य तव नृपनूः ॥ त्वद्दि-

नने जेम शुक्लध्यानमां लेइ जाय छे, तेम गंगामां जतुं चंडानुं जल ते कोतरेलां कमलपत्रोने गंगामां लेइ गयुं. ॥३९॥ ते वखते चंपानगरीना कपिलराजाना पुत्रे त्यां मित्रोसहित क्रीडा करतांथकां ते कोतरेलां कमलपत्रो कौतुकथी जोयां. ॥ ४० ॥ त्यारे तेणे विचार्युं के आ नदीना प्रवाहनी उपरवास खरेखर कोइ कलावान मनुष्य छे, के जेनी आ चतुराइ नजरे पडे छे. ॥४१॥ ते कलावान माणसने अहीं सन्मानपूर्वक लावो, एम हुकम करीने ते राजपुत्रे उतावळी चालना बे माणसोने त्यां मोकल्या. ॥ ४२ ॥ ते माणसो चारे बाजु नदीनो किनारो जोताथका ज्यां धम्मिल हतो त्यां आवीने तेने सत्य वात कहेवा लाग्या के, ॥ ४३ ॥ हे कलाना भंडार! तारी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दृद्वारसाकृत्ते । निर्निमेषदृशौ दृशौ ॥ ४४ ॥ तत् श्रुत्वा धम्मिलोऽचालीन्नालीकसदृशाननः ॥ ददर्श च पुरः शूर—मिव दीप्तं नृपांगजं ॥ ४६ ॥ कुमारेणापि सोऽभ्येत्य । बाहुभ्यां बहु सस्वजे ॥ आपृच्छ्य स्वागतं चक्रे । वास्तव्यं तत्कलास्तवं ॥ ४७ ॥ मच्चेतश्चंद्रकांतस्य । द्रविका तावकी कला ॥ न दिवापि प्रभाभंगं । भजते सौम्य कौतुकं ॥ ४८ ॥ श्रुतज्ञता समाख्याता । कलयैव तवानया ॥ घनवृष्टिं विना क्वापि । न रंगति तरंगिणी ॥ ४९ ॥ पृष्टव्योऽसि कुतः प्रह्व । क्व ते स्व-

---

कला जोइने राजपुत्र तने जोवानी इछाना रसथी देवसरखो निमेषरहित आंखोने धारण करी रह्यो छे. ॥ ४४ ॥ ते सांभळीने कमलसरखां मुखवाळो धम्मिल (तेउनी साथे) चाल्यो, तथा आगळ तेणे सूर्यसरखा तेजस्वी राजकुमारने जोयो. ॥ ४६ ॥ त्यारे कुमार पण तेनी सामो आवीने बन्ने हाथोथी तेने खूब भेट्यो, पछी तेनी खबरअंतर पूछीने तेणे तेनुं सन्मान कर्युं, केमके तेनी कळानी स्तुति योग्यज हती. ॥ ४७ ॥ हे सौम्य! आश्चर्यनी वात छे के मारा मनरूपी चंद्रकांत मणीने झरावनारी तारी आ कला दिवसे पण कांतिनो भंग धारण करती नथी. ॥ ४८ ॥ आ तारी कलाज तारुं शास्त्रोनुं जाणपणुं सूचवी आपे छे, केमके मेघनी वृष्टिविना नदी क्यांय

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ब परिछदः ॥ इति तेनोदिते प्राह । धम्मिलोंऽभोधरध्वनिः ॥ ५० ॥ समागमं कुमाराहं । कुशाग्रपुरपत्तनात् ॥ आस्ते मम परीवारः । पुरीपरिसरावनौ ॥ ५१ ॥ ततः कलावतस्तस्य । वासायावासदित्सया ॥ पुरांतः पुरुषान् प्रैषी–न्मंक्षु क्षितिपतेः सुतः ॥ ५२ ॥ ययौ च स्वयमारामं । कमलाविमलाश्रितं ॥ धम्मिलेन सहालीन–बंधुरस्कंधसिंधुरः ॥ ५३ ॥ कोऽयमेतीति कमला—पृष्टे विमलयोदितं ॥ दिष्ट्या तव प्रियोऽयं सो—ऽभ्येति सिंधुरवाहनः ॥ ५४ ॥ कियान् परिछदः प्रापि ।

पण उल्लासायमान थती नथी. ॥ ४९ ॥ वळी हे सज्जन! तने हुं पूछुं छुं के तुं क्यांथी आवे छे? तथा तारो निर्मल परिवार क्यां छे? एवी रीते तेणे कह्याथी मेघसरखी ध्वनिवाळो धम्मिल बोल्यो के, ॥ ५० ॥ हे कुमार! हुं कुशाग्रनगरथी आव्यो छुं, तथा मारो परिवार नगरना पादरमां छे. ॥ ॥ ५१ ॥ पछी ते कलावान धम्मिलने रहेवामाटे आवास देवानी इच्छाथी ते राजपुत्रे तुरत नगरनी अंदर पोताना माणसोने मोकल्या, ॥ ५२ ॥ अने पोते धम्मिलसहित मनोहर स्कंधवाळा हाथीपर बेशीने कमला अने विमलाथी आश्रित थयेला वनमां गयो. ॥ ५३ ॥ आ वळी कोण आवे छे? एम कमलाए पूछवाथी विमला बोली के अरे आ तो सारुं थयुं के तारो आ स्वामी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पश्यानेन कलावता ॥ अहो निरवधिर्भाग्यो-दधिः सुकृतिनां नृणां ॥ ५५ ॥ ऊचे कमलया खे-
दा-द्दधत्या कल्मषं मुखं ॥ देवानां प्रिय एवायं । मातर्मम न तु प्रियः ॥ ५६ ॥ वाच्यं तदेव ये-
न स्या-दकस्माद्देहिनां ज्वरः ॥ वद कस्माद्गुरोरेत-दूरीचक्रे त्वया व्रतं ॥ ५७ ॥ अयमुच्चासनस्थो-
ऽपि । सतां नाश्रयति श्रियं ॥ स्नुहिः शैलशिरस्थोऽपि । न हि कल्पद्रुमायते ॥ ५८ ॥ असौ

हाथीपर बेशीने आवे छे. ॥ ५४ ॥ अरे! तुं जो तो खरी के आने केटलोबधो परिवार मेलव्यो छे? अहो! पुण्यशाली मनुष्योनो भाग्यरूपी समुद्र अवधिविनानो होय छे. ॥ ५५ ॥ त्यारे कमला खेद पामीने कलुषित मुखने धारण करतीथकी बोली के हे माता! ते तो देवानां प्रिय एटले मूर्ख छे, परंतु ते मारो प्रियतम नथी. ॥ ५६ ॥ जेथी प्राणीजने अकस्मात ताव चडे एवुंज तुं बोले छे, कहे तो खरी के आवुं व्रत तें कया गुरुपासेथी अंगीकार कर्युं छे? ॥ ५७ ॥ आ धम्मिल ऊंचे आसने बेठा छतां पण संत पुरुषोनी शोभाने धारी शके नहि, केमके पर्वतना शिखरपर रहेलुं पण थोरनुं वृक्ष कल्पवृक्ष थइ शकतुं नथी. ॥ ५८ ॥ वळी ते घणा परिवारवाळो होवा छतां पण मारा मनने आश्चर्य करी शके तेम नथी, केमके कुचेष्टा करनारा विदूषकनी आस-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्नूरिपरीवारो । न मे कौतुकयत्यपि ॥ न हि किं वेष्ट्यते लोकैः । कुचेष्टाकृद्विदूषकः ॥ ५९ ॥
एवमालापिनीं तां च । विमलां च रथस्थितां ॥ आदाय प्राविशत्पुर्यां । महेन स महीनसूः ।६०।
सारसद्मनि संस्थाप्य । पूरयित्वाशनादिकं ॥ वसनाशननिश्चिंतं । कुमारो धम्मिलं व्यधात् ॥ ६१ ॥
तं विलासियशोराशि—प्रकाशितदिगंतरं ॥ न कदापि सदाचार—मिव तत्याज राजसूः ॥ ६२ ॥
यत्र ज्ञाने च विज्ञाने । कुमारस्तं परीक्षते ॥ तत्र यद्वत्यसौ जात्य—सुवर्ण इव वर्णिकां ॥ ६३ ॥

पास शुं लोको एकठा थता नथी? ॥ ५९ ॥

एम बोलती ते कमलाने तथा विमलाने पण रथमां बेसाडीने ते राजपुत्र महोत्सवसहित नगरीमां दाखल थयो. ॥ ६० ॥ पछी तेने मनोहर घरमां उतारीने तथा भोजनआदिक पूरां पाडीने ते राजकुमारे धम्मिलने स्थान तथा भोजनमाटे निश्चिंत कर्यो. ॥ ६१ ॥ फेलाता यशना समुहथी दिशाउने प्रकाशित करनारा ते धम्मिलने सदाचारनीपेठे कोइ पण समये पोताथी जूदो पाड्यो नहि. ॥ ६२ ॥ जे ज्ञान अथवा विज्ञानसंबंधि कुमार तेनी परीक्षा करे छे, तेमां ते उमदा सुवर्णनीपेठे नमुनो आपे छे. ॥ ६३ ॥ ते राजकुमार वनक्रीडा, जलक्रीडा तथा कला-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वनावनिसरःकेलि-कलाभ्यासादि यव्यधात ॥ कुमारस्तस्य सोऽप्यासीत् । तृतीयं चक्षुरद्भुतं ॥ ६४ ॥
धम्मिलस्य कुमारस्य । सौहृदे हृदयाङ्गुलिः ॥ रूपाद्भेदोऽस्तिन्नूधात्वो-रिवादर्शि न चार्थतः ॥ ६५ ॥
कुमारस्य वयस्या ये । तेऽप्ययुस्तस्य वश्यतां ॥ न हि साहित्यसौहित्यं । दूरे लक्षणलक्षिणः ॥
॥ ६६ ॥ सर्वः पौरजनोऽरंजि । स्वं तेन न पुनर्गृहं ॥ विधुर्धवलयत्येव । जगन्न तु निजं मृगं ॥
॥ ६७ ॥ विदग्धवदनात्तच्चा-श्रावि नृपजुवान्यदा ॥ यद्वा न सुहृदां किंचिद्-दुर्ज्ञेयं ज्ञानिनामिव ॥

भ्यास आदिक जे कइं करतो हतो तेमां ते धम्मिल तेना त्रीजां अद्भुतनेत्ररूप थइ पड्यो. ॥ ॥ ६४ ॥ धम्मिलनी अने ते राजकुमारनी मित्राइवच्चे विद्वानोए असू अने भूधातुनीपेठे फक्त रूपथी भेद जोयो, पण अर्थथी जोयो नहि. ॥ ६५ ॥ हवे ते राजकुमारना जे मित्रो हता तेओ पण ते धम्मिलने वश थइ गया, केमके व्याकरण जाणनारने साहित्यनो सार कइं दूर रहेतो नथी. ॥ ६६ ॥ एवी रीते तेणे नगरना सर्व लोकोने रंजित कर्या, परंतु पोताना घरने ते रंजित करी शक्यो नहि, केमके चंद्र जगतने उज्ज्वल करे छे, परंतु पोताना हरिणने उज्ज्वल करी शकतो नथी. ॥ ६७ ॥ एक दिवसे कोइक चतुरने महोडेथी राजकुमारे ते वृत्तांत सांभल्यो, के-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ६८ ॥ तत्परीक्षितुमन्येद्युः । कुमारः सुहृदो जगौ ॥ वयस्याः प्रातरायात । वनं सर्वे सवल्लभाः ॥
॥ ६९ ॥ मदर्थमयमारंभो । नूनमेवं व्यचिंतयन् ॥ आगत्य धम्मिल्लो धाम । जीर्णं मंचकमाश्रय-
त् ॥ ७० ॥ हिमदग्धांबुजच्छाय-मुखं निःश्वासवर्षिणं ॥ हिता तं हेतुमप्राक्षीद्-दुःखस्य विमला ब-
लात् ॥ ७१ ॥ स जगौ दैवदोषेण । दुःखं तदुपढौकते ॥ मातर्न माति यत्पाथः-पतिप्रतिमया हृदि
॥ ७२ ॥ केनापि ज्ञापितो गेह—वृत्तं मम नृपांगजः ॥ तेनाह्वयति स प्रात—र्मातर्मां सप्रियं वने

मके ज्ञानीउनीपेठे मित्रोथी कइं अजाएयुं रहेतुं नथी. ॥ ६८ ॥ पछी तेनी परीक्षा करवामाटे एक दिवसे ते राजकुमारे पोताना मित्रोने कह्युं के, हे मित्रो! प्रभाते तमो सघळाउए पोतपोतानी स्त्रीउं सहित बगीचामां आववुं. ॥ ६९ ॥ खरेखर आ प्रयास मारेमाटेज कर्यो छे, एम विचारीने धम्मिल घेर आवीने एक जीर्ण मांचापर पड्यो. ॥ ७० ॥ हिमथी बळेलां कमलसरखा मुखवाळा अने निसासा नाखता एवा ते धम्मिलने ते हितेच्छु विमलाए हठ लेइने तेना दुःखनुं कारण पूछ्युं. ॥ ७१ ॥ त्यारे ते बोल्यो के हे माताजी! कर्मयोगे मारापर ते दुःख आवी पड्युं छे, के जे समुद्रजेवडुं थइने मारा हृदयमां पण मातुं नथी. ॥ ७२ ॥ कोइए पण मारा घरनुं वृ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १३ ॥ यदायास्यति सद्वेषा । श्वरेषा न मया समं ॥ नवितास्मि तदा सर्व—जनानां हास्यना-
जनं ॥ १४ ॥ अंब कंबुसदृग्बुद्धि—धाम तत्त्वं तथा कुरु ॥ यथा प्रीतिं विनाप्येति । प्रातरेषा स-
मं मया ॥ १५ ॥

विमलाथ तमाश्वास्य । कमलामुपसृत्य च ॥ मातुः समुचितां तस्यै । शिक्षामक्षाम-
धीर्ददौ ॥ १६ ॥ ईयास्त्वं सप्रियः प्रात—र्वनमेवं नृपांगजः ॥ आदिशद्धम्मिलं तेन । प्रातरेष

त्तांत राजपुत्रने जणावी दीधुं छे, अने तेथी तेणे मने प्रनातमां स्त्रीसहित बगीचामां बोलाव्यो
छे. ॥ १३ ॥ माटे जो आ कमला द्वेषी थइने आवती काले मारीसाथे नहि आवे तो हुं सर्व
लोकोप्रति हास्यपात्र थइश. ॥ १४ ॥ माटे हे शंखसरखी निर्मल बुद्धिना धामसरखी माता! तुं
तेम कर के जेथी प्रभाते ते प्रीतिविना पण मारीसाथे आवे. ॥ १५ ॥

त्यारे महाबुद्धिवान ते विमला तेने आश्वासना आपीने तथा कमलापासे जइने तेणीने
माताने उचित शिखामण देवा लागी के, ॥ १६ ॥ तारे प्रनाते स्त्रीसहित बगीचामां आववुं ए-
म राजपुत्रे धम्मिलने हुकम कर्यो छे, माटे प्रनातमां ते बगीचे जवानो छे. ॥ १७ ॥ माटे तुं न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वनंगमी ॥ ७७ ॥ तत्र भर्त्रा समं गच्छे—र्मा भूरत्यंतकोपभूः ॥ प्लोषत्यशेषसौख्यद्रून् । दीप्तः कोपो हि वह्निवत् ॥ ७८ ॥ रोचते ते न चेदेष—स्तदा युवसु भूरिषु ॥ वृणुयास्त्वं मनोऽभीष्ट—मपरं तत्र कंचन ॥ ७९ ॥ वत्से स्वच्छंदता न स्या—त्कदाचन सुखावहा ॥ दृष्टांताद्वसुदत्ताया—स्तथारिदमनस्य च ॥ ८० ॥ मातः सा वसुदत्ता का । को वारिदमनो नृपः ॥ एवं कमलया पृष्टे । निर्व्याजं व्याजहार सा ॥ ८१ ॥ अस्त्यवंती स्रवंतीव । पुरी सत्कमलालया ॥ तत्राभूद्धनदत्ताख्यः

तारसाथे त्यां जजे, अने हवे अति गुस्सावाळी न थजे, केमके दीपायमान थयेलो कोप अग्नि-नीपेठे सर्व सुखोरूपी वृक्षोने बाळी नाखे छे. ॥ ७८ ॥ अने कदाच तने आ भर्तार न रुचतो होय तो त्यां घणा युवानीयाओमांथी कोइक बीजा मनगमता भर्तारने वरी लेजे. ॥ ७९ ॥ वळी हे वत्स! स्वच्छंदीपणुं कोइ पण समये सुखकारी नीवडे नहि, तेमाटे वसुदत्ता तथा अरिदमननुं दृष्टांत जाणी लेवुं. ॥ ८० ॥ हे माता! ते वसुदत्ता कइ? तथा अरिदमन राजा कयो? एम कमलाए पूछवाथी तेणी निष्कपटपणे बोली के, ॥ ८१ ॥ उत्तम लक्ष्मीना (कमलोना) स्थानसरखी नदीजेवी अवंती नामनी नगरी छे, त्यां महाधनवान धनदत्त नामे सार्थवाह रहेतो हतो. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

। सार्थवाहो महाधनः ॥ ८२ ॥ धनश्रीरिति तस्यासी—त्प्रिया सीमा सुयोषितां ॥ पुत्रो धनवसुः पुत्री । वसुदत्तेति विश्रुता ॥ ८३ ॥ धनदेवस्य कौशांब्याः । पुरस्तत्रेयुषः सुतां ॥ वसुदत्तामदत्ता· सौ । सार्थेशो जातसौहृदः ॥ ८४ ॥ व्यवसायबलोपात्तां । श्रियं तां च श्रियोऽधिकां ॥ धनदेवः समादाय । मुदितः स्वपुरीं ययौ ॥ ८५ ॥ तत्र लेभे स गार्हस्थ्य—फलं वैषयिकैः सुखैः ॥ पित्रोः सेवातिहेवाकः । समं दयितया तया ॥ ८६ ॥ स काले वसुदत्ताया । द्वौ सुतावुपपीपदत् ॥ यशो·

॥ ८२ ॥ तेने उत्तम स्त्रीजननी सीमासरखी धनश्री नामनी स्त्री हती, तथा धनवसु नामे पुत्र अ· ने वसुदत्ता नामे प्रख्यात पुत्री हती. ॥ ८३ ॥ कोशांबी नगरीथी त्यां आवेला धनदेवसाथे मि· त्राइ थवाथी ते सार्थवाहे तेने पोतानी वसुदत्ता पुत्री आपी. ॥ ८४ ॥ पछी ते धनदेव व्यापार· ना बळथी मेळवेली लक्ष्मीने तथा लक्ष्मीथी अधिक ते वसुदत्ताने लेइने खुशी थयोथको पोता· नी नगरीमां गयो. ॥ ८५ ॥ त्यां मातपितानी सेवा करतोथको ते धनदेव तेणीनीसाथे विषयसु· ख जोगवतोथको गृहस्थावासनुं फल जोगववा लाग्यो. ॥ ८६ ॥ पछी उदार संपदाथी जगतने माननीक एवा यश अने धर्म जेम उत्पन्न थाय छे, तेम अवसरे तेने ते वसुदत्ताथी बे पुत्रो उ·

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धर्मौ जगन्मान्या—वुदार इव संपदि ॥ ८७ ॥ पुनः सापन्नसत्वाभू—द्यदा प्रीतिप्रदा तदा ॥ धनदेवो धनप्राप्त्यै । जगाम विषयांतरं ॥ ८८ ॥ वसुदत्तान्यदा कंचि—द्यांतमुज्जयिनींप्रति ॥ सार्थं विज्ञा परिज्ञाय । श्वशुरावित्यजिज्ञपत ॥ ८९ ॥ अहं याता विशालायां । मिलनाय पितुश्चिरात् ॥ सांप्रतं सार्थसामग्र्या—मनुज्ञां स्पृहयामि वां ॥ ९० ॥ अवोचतां ततो न्याय—भासुरं श्वशुरौ वचः ॥ वधु तावदिहैवास्व । यावदेति तव प्रियः ॥ ९१ ॥ त्वं गुर्वी दूरतोऽवंती । सार्थस्त्वनुपलक्षितः ॥

त्पन्न थया. ॥ ८७ ॥ वळी प्रीति आपनारी ते वसुदत्ता ज्यारे फरीने गर्भवती थइ, त्यारे धनदेव धन कमावामाटे देशांतरमां गयो. ॥ ८८ ॥ पछी एक दिवसे उज्जयिनीतरफ जता कोइक साथने जाणीने ते वसुदत्ताए पोताना सासुससराने विनंति करी के, ॥८९॥ हमणा सथवारो छे, माटे हुं घणे काळे मारा पिताने मळवामाटे विशाला नगरीए जइश, अने तेमाटे तमारी आज्ञानी हुं इछा राखुं छुं. ॥ ९० ॥ त्यारे तेणीना सासुससराए न्याययुक्त वचन कह्युं के, हे वधू! ज्यांसुधी तारो स्वामी अहीं आवे त्यांसुधी तुं अहींज रहे. ॥ ९१ ॥ वळी तुं गर्भवंती छे, अने अवंती नगरी दूर छे, तेमज आ सथवारो पण अजाण्यो छे, माटे त्रिदोषवाळा आवा प्रयाणमाटे

प्रयाणं ततस्त्रिदोषीद—मनुजानीवहे कथं ॥ ८२ ॥ एवं ताभ्यां निषिद्धापि । तटान्यामिव वाहिनी ॥ रसेनाकुलिता स्वैरं । तौ विलुप्य चचाल सा ॥ ८३ ॥ वाक्यं हितमपि ब्रूया—न्न ह्यरोचकिनः सुधीः ॥ इत्यौदासीन्यमालंब्य । तावत्रीवलतां न तां ॥ ८४ ॥ गृहीतपुत्रद्वितया । सा यावन्निर्ययौ पुरात् ॥ तावत्प्रचलितः सार्थो । ह्रियैव ववले न सा ॥ ८५ ॥ धावमानापि सा नाप—त्तं सार्थं मंथरा गतौ ॥ सार्थमप्राप्नुवत्येषा । ययावन्येन वर्त्मना ॥ ८६ ॥ धनदेवः समायासी—त्तस्मिन्नेव

अमो तने शीरीते अनुज्ञा आपी शकीये? ॥ ८२ ॥ एवी रीते किनाराज्ञवडे जेम नदी तेम तेजए निषेध्या ठतां पण रसातुर थइथकी स्वेछाचारे तेजनी आज्ञा लोपीने ते त्यांथी चालती थइ. ॥ ८३ ॥ सुबुद्धि माणसे जेने न रुचे तेने हितवचन पण कहेवुं नहि, एम विचारीने तेजए मौन धारण करीने तेणीने प्रत्युत्तर आप्यो नहि. ॥ ८४ ॥ पठी ते बन्ने पुत्रोने लेइने जेवामां नगरथी बहार नीकळी, तेवामां सथवारो तो चालतो थइ गयो हतो, अने ते पण लाजनी मारी पाठी वळी नहि. ॥ ८५ ॥ पठी ते दोडतीथकी पण धीमी गतिने लीधे ते सार्थने मेलवी शकी नहि, अने सार्थ न मलवाथी ते बीजे मार्गे निकळी गइ. ॥ ८६ ॥ हवे तेज दिवसे ध-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दिने गृहे ॥ अपश्यन् दयितां नेत्रो—त्सवां पप्रच्छ मातरं ॥ ९७ ॥ सावदत्पुत्र पुत्राभ्यां । साकम- द्यैव दैवतः ॥ वधूर्विधूतशिक्षा न—श्चचालोज्जयिनींप्रति ॥ ९८ ॥ निंदन्नंतर्मनस्तस्या । अविमृ- श्य विधेयतां ॥ कलत्रपुत्रस्नेहेन । सोऽपि तामनुजग्मिवान् ॥ ९९ ॥ कथं पथि प्रिये यासि । क- थं वा स्थास्यतः सुतौ ॥ इति ध्यानजुषस्तस्य । नाध्वक्लेशो मनोऽदुनोत् ॥ २९०० ॥ भ्रमन्ननुक्रमं तस्या । अशरण्यामरण्यगां ॥ खेद्यमानां तनूजाभ्या—मपश्यत्प्रेयसीं पुरः ॥ १ ॥ ततः प्रमुदितः स्वां-

---

नदेव पण घेर आव्यो, अने त्यां नेत्रोने आनंद आपनारी पोतानी स्त्रीने नहि जोवाथी तेणे (पोतानी) माताने पूछ्युं. ॥ ९७ ॥ त्यारे ते बोली के हे पुत्र! आजेज दैवयोगे अमारी शि- खामण नहि मानीने ते बन्ने पुत्रोने साथे लेइने उज्जयिनीतरफ गइ छे. ॥ ९८ ॥ ते सांभळी मनमां तेणीना अविचारी कार्यने निंदतोथको ते धनदेव पण स्त्री अने पुत्रना स्नेहने लीधे ते- णीनी पाछळ गयो. ॥ ९९ ॥ हे प्रिये! तुं मार्गमां शीरीते जइश? अथवा पुत्रोना शा हाल थ- शे? एम विचारतांथकां मार्गना थाके तेना मनने दुखाव्युं नहि. ॥ २९०० ॥ पछी तेणीने पग- ले पगले चालता एवा तेणे आधारविना वनमां रहेली तथा बन्ने पुत्रोवडे खेद पामती एवी पो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ते । कांते रुष्टेव यासि किं ॥ इति जल्पन्ननल्पेच्छः । प्रियया समगंस्त सः ॥ २ ॥ वल्लभां दृढमालिंग्य । सुतावंके निवेश्य च ॥ स साहसी सहानीतं । भोज्यं तेषां मुदे ददौ ॥ ३ ॥ नभः स्वभवनं मुक्त्वा । प्रतीच्यां मिलितस्तदा ॥ गभस्तिः कलयन्नस्तं । तस्यापि तमसूचयत् ॥ ४ ॥ विहाय वर्त्म स भज—न्नेकांतं कांतया समं ॥ निशि शय्याकृते धूली—स्तूलीरिव विवेद सः ॥ ५ ॥ तदा सा वसुदत्तापि । संगते हृदयंगमे ॥ मेने मनोविनोदाय । तद्वासभवनं वनं ॥ ६ ॥ तत्रस्थे-

तानी स्त्रीने आगामीना भागमां दीठी. ॥ १ ॥ त्यारे मनमां खुशी थइने हे प्रिये! तुं रीसायेलीनीपेठे केम चाली जाय छे? एम बोलतोथको घणी इच्छावालो ते धनदेव तेणीने मल्यो. ॥ ॥ २ ॥ पछी पोतानी ते स्त्रीने खूब आलिंगन देइने तथा बन्ने पुत्रोने खोळामां बेसामीने ते साहसीके तेओने खुशी करवामाटे साथे लावेलुं भोजन आप्युं. ॥ ३ ॥ ते वखते सूर्य पण आकाशरूपी पोतानुं घर छोमीने पश्चिम दिशाने मळी अस्त पामतोथको ते धनदेवना अस्तने पण सूचववा लाग्यो. ॥ ४ ॥ त्यारे ते मार्ग छोमीने स्त्रीसाथे एकांते रह्योथको रात्रीए शय्यामाटे धूळने पण गादलांसमान मानवा लाग्यो. ॥ ५ ॥ ते वसुदत्ता पण पोताना स्वामीना मेलापथी ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

व कुरंगीव । सा सुखं सुषुवे सुतं ॥ सोऽप्यानीय लतागुल्मां—स्तस्या निर्वातमातनोत् ॥ ७ ॥ न-
वप्रसवगंधोऽस्या । वनस्थं व्याघ्रमाह्वयत् ॥ स जन्मांतरवैरीव । कांतं प्रथममग्रहीत ॥ ८ ॥ तां द-
शां प्रेयसो वीक्ष्य । वसुदत्तापि तापिनी ॥ मूर्छामानंच पंचत्व—नाट्यप्रस्तावनामिव ॥ ९ ॥ स्त-
न्यं स्तनंधयो जात—मात्रो मात्रोज्झितः पुरः ॥ अविंदंश्च मृतः प्रात–र्मूर्छाभंगे रुरोद सा ॥ १० ॥
एकांते कांत कांतारे । कांतां श्वापदसापदि ॥ विहाय हा क लीनोऽसि । जल्प जल्प हृदीश्वर ॥

वनने पण मनने आनंद आपनारुं वासस्थुवन मानवा लागी. ॥ ६ ॥ पछी त्यांज हरिणीनीपेठे
तेणीए सुखेथी पुत्रने जन्म आप्यो, त्यारे धनदेवे पण वेलडीउना गुच्छाउ त्यां लावीने तेणी-
ने वायुना उपद्रवथी रहित करी. ॥ ७ ॥ एवामां तेणीना नवीन प्रसवना गंधे वनमां रहेला वा-
घने बोलाव्यो, तथा जन्मांतरना वैरीनीपेठे तेणे प्रथम तो तेना भर्तारनेज ग्रहण कर्यो. ॥ ८ ॥
पोताना स्वामीनी ते दशा जोइने खेद पामेली वसुदत्ता पण मृत्युरूपी नाटकनी प्रस्तावनासरखी
मूर्छा पामी. ॥ ९ ॥ जन्मतांज माताए पासे मेली दीधेलो ते धावणो बालक धावण नहि मळ-
वाथी मृत्यु पाम्यो, पछी प्रभाते ज्यारे तेनी मूर्छा उतरी त्यारे ते रडवा लागी के, ॥ १० ॥ हे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ११ ॥ तादृक्प्रेमगुणस्थेम । क्षेमंकर गणाकर ॥ अभ्रछायोपमं दत्वा । दर्शनं यासि यासि किं
॥ १२ ॥ जानासि व्याघ्र रे पात्र-परीक्षां वनवास्यपि ॥ मां मुक्त्वा निर्गुणां गौर-गुणं यत्प्रियमग्र-
हीः ॥ १३ ॥ रे जात सुविनीतेषु । त्वमेवैकशिरोमणिः ॥ यदशक्तोऽपि जनक-क्षुण्णं मार्गमशि-
श्रयः ॥ १४ ॥ धिग्मामात्मरुचिध्वस्त-गुरुशिक्षासुखासिकां ॥ विषवल्लीमिव प्रेय-स्तनयक्षयकारिणीं

कांत! जंगली पशुओनी आपदावाळा आ वनमां मने एकली छोडीने अरे! तुं क्यां चाल्यो ग-
यो! हे हृदीश्वर! तुं बोल बोल? ॥ ११ ॥ अरे! एवा प्रेमरूपी गुणमां निश्चल थयेला हे क्षेमं-
कर! हे गुणाकर! वादळनी छायासरखुं दर्शन देइने तुं केम चाल्यो जाय छे? ॥ १२ ॥ अरे वा-
घ! तुं जंगली छतां पण पात्रनी परीक्षा जाणे छे, केमके तें मने निर्गुणीने छोडीने मारा गुण-
वान प्रियतमने ग्रहण कर्यो. ॥ १३ ॥ अरे पुत्र! विनीतोमां पण तुंज एक शिरोमणि छो, केमके
अशक्त छतां पण तें पोताना पितानो मार्ग ग्रहण कर्यो. ॥ १४ ॥ अरे! फक्त स्वेछाचारथी सा-
सुससरानी शिखामणरूपी मिठाइने तजनारी तथा विषवल्लीनीपेठे पतिपुत्रनो क्षय करनारी एवी
मने धिक्कार छे! ॥ १५ ॥ एवी रीते शोकथी व्याकुल थयेली ते वसुदत्ता बन्ने पुत्रोने लेइने चा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ १५ ॥ इति शोकाकुला पुत्र–द्वयमादाय साचलत् ॥ सरितं च पुरोऽद्राक्षी–दात्तमूर्त्तिमिवापदां ॥
॥ १६ ॥ तदाकस्माद् घने वृष्टे । जनकात्प्राप्य पर्वतात ॥ कमलौघं महेलेव । यानृत्यल्लहरीभूजैः ॥
॥ १७ ॥ अस्याः पिता स्थिरः शैलः । प्रियो रत्नाकरो महान् ॥ तथापि चपला वक्रा । किं ह्री ना-
ह्मिवासकौ ॥ १८ ॥ ध्यात्वेति सरितस्तीरे ॥ बालमेकं मुमोच सा ॥ द्वितीयं पाणिनादाय । स्व·
यमंतर्विवेश च ॥ १९ ॥ अस्खलच्चरणस्तस्या । अंतर्नदीशिलातले ॥ तद् दृष्ट्वा तीरगो बालो ।

ली, एवामां आगळ मूर्तिवंत आपदासरखी एक नदीने तेणीए जोइ. ॥ १६ ॥ ते वखते पितापा-
सेथी धननो समुह मेलवीने जेम स्त्री तेम अकस्मात वरसाद थवाथी पर्वतमांथी जलनो समुह
मेलवीने ते नदी मोजांरूपी हाथोथी नाचवा लागी. ॥ १७ ॥ आनो पिता स्थिर एवो पर्वत
छे, तथा महान रत्नाकर भर्तार छे, तोपण अरेरे! आ नदी मारीपेठे शुं चपल अने वक्र नथी?
॥ १८ ॥ एम विचारीने तेणीए एक बाळकने नदीकिनारे मुक्यो, अने बीजाने हाथमां लेइने
पोते नदीमां प्रवेश कर्यो. ॥ १९ ॥ एवामां नदीमां रहेला पत्थरपरथी तेणीनो पग लपसी गयो,
ते जोइने किनारापर रहेलो बालक नदीना जलमां डुबी गयो. ॥ २० ॥ जलप्रवाहना धसाराने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

निममज्ज सरिज्जले ॥ २० ॥ श्रोतःसंपातकातर्यात् । पाणिस्थोऽपि सुतश्च्युतः ॥ तस्या मिथ्यात्वमू-
ढाना—मिव धर्मो जिनोदितः ॥ २१ ॥ वराकी सा नदीपूरे । स्वमंगं धर्तुमक्षमा ॥ वहमाना त-
टस्थस्य । शाखायामलगत्तरोः ॥ २२ ॥ सा क्षणाद्वलितश्वासा । भ्रमद्भिस्तत्र तस्करैः ॥ बध्ध्वाबला
बलात्सिंह—गुहां पल्लीमनीयत ॥ २३ ॥ स्तेनैः शुश्रूषिताभ्यंगा—दिभिः संप्राप्तपाटवा ॥ समये प्रा-
भृतीचक्रे । चौरचक्रेश्वरस्य सा ॥ २४ ॥ तेनापि लोचनानंदि—रूपा प्रेमातिशालिना ॥ अवरोध-

---

लीधे थयेला गजराटथी मिथ्यात्वथी मूढ बनेला माणसोना हाथमांथी जेम जैनधर्म तेम तेणी-
ना हाथमां रहेलो बालक पण नदीमां पडी गयो. ॥ २१ ॥ हवे ते बिचारी रांकडी नदीना पूरमां
पोतानुं शरीर धारण न करी शकवाथी तणातीथकी किनारापर रहेलां एक वृक्षनी डाळीने वळगी
पडी. ॥ २२ ॥ थोडी मुदते जेटलामां तेणीनो श्वास वळ्यो तेटलामां त्यां भमता चोरो ते अब-
लाने बलात्कारे बांधीने सिंहगुहा नामनी पोतानी पल्लीमां लेइ गया. ॥ २३ ॥ त्यां चोरोए ते-
णीना शरीरपर तैलमर्दनआदिक करवाथी ज्यारे हुशियारीमां आवी त्यारे अवसर जोइने तेओए
पोताना स्वामीने भेट करी. ॥ २४ ॥ आंखोने आनंदित करनारा रूपवाळी एवी तेणीने ते अ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पुरंध्रीणां । धौरेयी सा व्यधीयत ॥ २५ ॥ तमक्षमाः परिभवं । सोढुमूढाः पुरंध्रयः ॥ तस्याश्छिद्रा-
एयनिद्राक्षु—लोचना आबुलोकिरे ॥ २६ ॥ वसुदत्ता सुतं सूता । समये स्वात्मसन्निभं ॥ पुत्रा
मातृसमाः प्रायः । पुत्र्यः पितृसमाः पुनः ॥ २७ ॥ तदांतःपुरिकाः सर्वा । रोषदष्टोष्टपल्लवाः ॥ सं-
भूय स्वामिनं गूढ-रोषैर्वाक्यैर्व्यजिज्ञपन् ॥ २८ ॥ विरक्तो यद्यपि स्वामी । वचोऽस्माकं न मन्यते
॥ जिह्वा कंडूयते वक्तुं । तथापि स्नेहतो हितं ॥ २९ ॥ इयं परनरासक्ता । नवीना वनिता तव

तिप्रेमी चोरनायके पोताना अंतःपुरनी स्त्रीओमां पटराणी करी. ॥ २५ ॥ त्यारे ते पराभव सहन
न करी शकवाथी तेनी परणेली स्त्रीओ आंखो फाडीने तेणीना छिद्रो जोवा लागी. ॥ २६ ॥ प-
छी समय आव्ये ते वसुदत्ताए पोतासरखा एक पुत्रने जन्म आप्यो, केमके प्रायें करीने पुत्रो मा-
तासरखा तथा पुत्रीओ पितासरखी थाय छे. ॥ २७ ॥ त्यारे सघली अंतःपुरनी स्त्रीओ रोषथी होठ
करडतीथकी एकठी थइने गुप्तरोषवाळां वचनोथी पोताना स्वामीने कहेवा लागी के, ॥ २८ ॥
जो के विरक्त थयेला स्वामी अमारुं वचन माने नहि तो पण स्नेहनेलीधे अमारी जीभ हित
कहेवाने तलपी रही छे. ॥ २९ ॥ आ तमारी नवीन स्त्री परपुरुषमां आसक्त थयेली छे, जो एम

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

॥ सुतं त्वद्विपरीतास्यं । सुषुवे कथमन्यथा ॥ ३० ॥ बहुप्रिया च या नारी । यो भृत्यो बहुनायकः ॥ बहूच्छिष्टं च यन्नैद्यं । तद्बुधः परिवर्जयेत् ॥ ३१ ॥ ततः स तुच्छधीर्भिल्लः । खड्गे स्वमुखमैक्षत ॥ राहुश्यामं बिडालाक्षं । लंबोष्ठं नतनाशिकं ॥ ३२ ॥ जातस्यापि ततस्तस्या—पश्यदास्यमसौ रसी॥ इंदुगौरं सरोजाक्षं । बिंबाकारोष्टमुन्नसं ॥ ३३ ॥ पश्यन्नास्यविपर्यास—मसूनां नाशिनासिना ॥ बुलाव कदलीकांड—लावं शावं स निःकृपः ॥ ३४ ॥ स्तेनैस्तदा तदादेशाद्—दूरं नीत्वोरुरज्जुभिः

न होत तो तमाराथी विपरीत मुखवाळा पुत्रने ते केम जन्म आपे? ॥ ३० ॥ जे स्त्री घणा भर्तारवाळी होय, जे नोकर घणा शेठोवाळो होय, तथा घणाजनोनी एठी जे भिक्षा होय तेनो माह्या माणसे त्याग करवो जोइये. ॥ ३१ ॥ त्यारे ते तुच्छ बुद्धिवाळा भिल्ले खड्गमां पोतानुं राहुसरखुं श्याम, बिलाडाजेवी आंखोवाळुं, लांबा होठवाळुं तथा नमेला नाकवाळुं मुख जोयुं. ॥ ३२ ॥ पछी तेणे उत्सुक थइने ते बालकनुं चंद्रसरखुं उज्ज्वल, कमलसरखी आंखोवाळुं, पाकां टींडोरांसरखा होठवाळुं तथा उंचा नाकवाळुं मुख पण जोयुं. ॥ ३३ ॥ एवी रीते मुखनुं विपरीतपणुं जोइने ते निर्दय भिल्ले केळना रोपानीपेठे प्राणनाशक तलवारथी ते बालकने कापी नाख्यो. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ अबंधि कंटकाकीर्णे । वसुदत्तापि पादपे ॥ ३५ ॥ तत्र बद्धा निरुद्धाशा । पाशाश्लिष्टेव पक्षिणी ॥ दिशो दशापि पश्यंती । दुःखितेति व्यसादयत् ॥ ३६ ॥ अहो गुरुवचोलोप—कुपितेनेव वेधसा ॥ नरकः प्राघुणीचक्रे । मानवेऽपि भवे मम ॥ ३७ ॥ मार्गभ्रंशे मृतौ पत्यु–र्वियोगे तनुजन्मनां ॥ सरित्प्लावे दृढं बंधे । जीविताद्येन नाच्यवं ॥ ३८ ॥ युग्मं ॥ कं यजे कं भजे कं वा । भाषये विजने वने ॥ एवं सा दधती खेदं । तत्रैव सुचिरं स्थिता ॥ ३९ ॥

॥ ३४ ॥ पछी तेज वखते तेना हुकमथी चोरोए वसुदत्ताने पण दूर लेइ जइने मजबूत दोरडांथी कांटावाळा वृक्षपर बांधी दीधी. ॥ ३५ ॥ त्यां बंधायाबाद निराश थइने पाशमां पडेली पक्षिणीनीपेठे दशे दिशातरफ जोतीथकी दुःखित थइने संताप करवा लागी के, ॥ ३६ ॥ अरे! सासुससराना वचननुं उल्लंघन करवाथी जाणे मारीपर गुस्से थयेला विधाताए आ मनुष्यभवमां पण मने नरकातिथि करी छे. ॥ ३७ ॥ केमके मार्गमां भूली पडवाथी, स्वामीना मृत्युथी, पुत्रोना वियोगथी, नदीना पूरथी तथा मजबूत बंधनथी पण मारो जीव गयो नहि. ॥ ३८ ॥ हवे हुं आ निर्जन वनमां कोने पूजुं? कोने भजुं? अथवा कोने कहुं? एवी रीते खेद करतीथकी ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

अन्यदोज्जयिनीयायी । नुन्नस्तत्सुकृतैरिव ॥ कोऽपि मध्यंदिने सार्थ—स्तस्थौ तत्रैव कानने ॥ ४० ॥ नैरैर्निशाशया भ्रांतै—र्बद्धा सादर्शि पादपे ॥ अमोचि च दयासारै—र्बंधनाद्बांधवैरिव ॥ ॥ ४१ ॥ आनीय सार्थवाहस्य । तदानीं तैः समर्पिता ॥ तेन पृष्टा निजं वृत्त—मन्यधत्त च सादितः ॥ ४२ ॥ गंगावीचीवरे दत्वा । चीवरे बहुमानतः ॥ सोऽमनोजवशः प्राह । तां मनोजवतः सुवाक् ॥ ४३ ॥ दधासि पुत्रि किं खेदं । नेदं किं ते कुटुंबकं ॥ मध्यस्थामुष्य सार्थस्य । सुख-

---

त्यांज घणा कालसुधी रही. ॥ ३९ ॥

एक दिवसे उज्जयिनीतरफ जनारो कोइक सार्थ तेणीना पुण्योथी जाणे प्रेरायो होय नहि तेम मध्याह्नकाळे तेज वनमां आवीने ठेर्यो. ॥ ४० ॥ त्यां जळनी आशाथी भमता लोकोए तेणीने वृक्षपर बांधेली दीठी, त्यारे तेओए बंधुजनीपेठे दया लावीने तेणीने बंधनरहित करी. ॥ ॥ ४१ ॥ पछी तेज वखते तेओए लावीने तेणीने सार्थवाहने सोंपी, अने तेणे पूछवाथी तेणीए मूळथी पोतानुं वृत्तांत कही संभळाव्युं. ॥ ४२ ॥ त्यारे तेणे वहु आदरसत्कारपूर्वक तेणीने गंगाना मोजांसरखा मनोहर वस्त्र आप्यां, तथा पछी कामदेवने वश थयाविना तेणे मनना आवे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

मुज्जयिनीं व्रज ॥ ४४ ॥ कृतसातेन सा तेन । प्रीणितेति मृदूक्तिभिः ॥ चचाल निर्विचालस्य । दुःखपूरस्य पारगा ॥ ४५ ॥ सह तेनैव सार्थेन । प्रस्थितोरुपरिच्छदा ॥ जीवंतस्वामिनं नंतुं । सुव्रतास्ति तपोधना ॥ ४६ ॥ सा चक्षुःपथमायाता—नंदसुंदरया तया ॥ ववंदे तन्मुखाद्धर्म । शर्मकारि च शुश्रुवे ॥ ४७ ॥ घनव्यसनकल्लोला—ज्जराजन्मजलाकुलात् ॥ आतंकपंकसंकीर्णा—द्भवांभोधेर्बिभाय सा ॥ ४८ ॥ तं तरीतुं तरीतुंग-स्थिति जग्राह साग्रहा ॥ सार्थनाथमनुज्ञाप्य । व्रतं

शथी तेणीने मिष्टवचनोथी कह्युं के, ॥ ४३ ॥ हे पुत्रि! तुं शामाटे खेद करे छे? आ शुं तारुं कुटुंब नथी? आ सार्थनी अंदर रहीने तुं सुखेथी उज्जयिनी जा? ॥ ४४ ॥ एवी रीते शांत करनारा ते सार्थवाहे कोमळ वचनोवडे खुश करवाथी ते निरंतर पमतां दुःखोनो पार पामीने चालवा लागी. ॥ ४५ ॥ हवे तेज सार्थनीसाथे मनोहर परिवारवाळी सुव्रता नामनी साध्वी जीवंतस्वामीने वांदवामाटे चालती हती. ॥ ४६ ॥ आनंदथी सुंदर थयेली एवी ते वसुदत्ताए ते साध्वीने जोइने वंदन कर्युं, अने तेणीना मुखथी सुखकारी धर्म सांभळ्यो. ॥ ४७ ॥ त्यारे घणां दुःखोरूपी मोजांओवाळा, जराजन्मरूपी जलथी आकुल थयेला, तथा भयरूपी कादवथी भरेला एवा

सा सुव्रतांतिके ॥ ४९ ॥ ससंवेगा रसं वेगात् । पिबंती समयोदधेः ॥ पुरीमवपुरीहा सा । क्रमा-
दुज्जयिनीं ययौ ॥ ५० ॥ तत्र पित्रोर्मिलित्वा सा । निजं वृत्तं निवेद्य च ॥ तयोरप्यजवत्तत्वा—
वबोधस्य निबंधनं ॥ ५१ ॥ निशम्य वसुदत्ताया—श्चरितमिति चित्रकृत् ॥ गुरूणां मंजुला वाचः ।
कः सुधीरवधीरयेत ॥ ५२ ॥ आस्तां स्त्रियो न मन्यंते । ये नृपा अपि सद्वचः ॥ ते परैः परिभू-
यंते । राजारिदमनो यथा ॥ ५३ ॥ नगरी सारसाहित्य—विद्येवास्ति तमालिनी ॥ वर्ण्यवर्णक्रमा-

---

संसारसमुद्रथी ते भरवा लागी. ॥ ४८ ॥ ते संसारसागरने तरवामाटे तेणीए ते सार्थपतिनी रजा लेइने आग्रहसहित होमीसरखी उंची स्थितिवालुं चारित्र ते सुव्रतासाध्वीपासे ग्रहण कर्युं. ॥४९॥ पछी वैराग्यवाळी तथा सिद्धांतसमुद्रनो रस पीतीथकी शरीरनी पण ममता छोडीने ते अनुक्रमे उ-ज्जयिनी नगरीमां गइ. ॥ ५० ॥ त्यां पोताना मातपिताने मळीने तथा तेओने पोतानुं वृत्तांत क-हीने तेओने पण तत्त्वज्ञानना कारणरूप ते थइ पडी. ॥ ५१ ॥ एवी रीतनुं वसुदत्तानुं आश्चर्य-कारी चरित्र सांभळीने कयो सुबुद्धि माणस मातापितादिक वडिलनी हितकारी वाणीनुं उल्लंघन करे? ॥ ५२ ॥ स्त्रीओ तो एकबाजु रही, परंतु जे राजाओ पण हितवचन मानता नथी, तेओ प-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्तोक—श्लोकसद्वृत्तमालिनी ॥ ५४ ॥ मराल इव सत्पक्ष—स्तत्रारिदमनो नृपः ॥ पत्नी प्रियमती तस्य । पद्मिनीव गुणालया ॥ ५५ ॥ श्रेष्ठी धनपतिस्तत्र । बालमित्रं महीपतेः ॥ हरन्न्यायगुणेनोग्रं । श्रियश्चापल्यदूषणं ॥ ५६ ॥ सूत्रधारोऽभवत्तत्र । दरिद्रो धनदाभिधः ॥ यः स्वाख्यां छेदनार्थेन । दारूपेणाकृतार्थयत् ॥ ५७ ॥ समये तनये जाते । स च तस्य प्रियापि च ॥ अनूतां प-

---

ए अरिदमन राजानीपेठे अन्योथी पराभव पामे छे. ॥ ५३ ॥ उंच वर्णना लोकोना क्रमवाळी (मनोहर अक्षरोना क्रमवाळी) घणी कीर्तिवाळा सदाचारी लोकोथी शोभिती (घणा श्लोको तथा मनोहर काव्योथी (नपकावाळी) साहित्यविद्यासरखी तमालिनी नामनी नगरी छे. ॥ ५४ ॥ त्यां उत्तम पक्षवाळो (पांखोवाळो) हंससरखो अरिदमन नामे राजा हतो, अने तेने कमलिनीसरखी गुणोना (तंतुओना) स्थानवाळी प्रियमती नामे राणी हती. ॥ ५५ ॥ त्यां पोताना न्यायगुणथी लक्ष्मीना चपलपणारूप भयंकर दूषणने हरनारो अने ते राजानो बालमित्र धनपति नामे शेठ वसतो हतो. ॥ ५६ ॥ वळी ते नगरमां एक धनद नामे दरिद्री सुतार रहेतो हतो, के जेणे छेदनना अर्थवाळा दाधातुना रूपवडे पोतानुं नाम कृतार्थ कर्युं हतुं. ॥ ५७ ॥ पछी जे स-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

श्लोकस्य । पांथौ दारिद्र्यदोषतः ॥ ५८ ॥ वर्ध्यमानो विधात्रेव । तनयस्तस्य केवलं ॥ तुषांश्चखाद शालीनां । लीनो धनपतेर्गृहे ॥ ५९ ॥ असौ भृशं बुसग्राम—लालसत्वान्महाजनैः ॥ अपभ्रंशगिरा चक्रे । कोक्कास इति नामभाक् ॥ ६० ॥ पुत्रोऽन्यदा धनपते—र्नाम्ना धनवसुः श्रिये ॥ यियासुर्यवनं द्वीपं । नवं पोतमसज्जयत ॥ ६१ ॥ पण्यौघैः पुण्यनैपुण्यः । स तं पोतमबीभरत् ॥ लाभदैः संयमी चेतो । मूलोत्तरगुणैरिव ॥ ६२ ॥ चेटा इवांभसां पत्युः । पोतक्रीडनपंडिताः ॥ सर्वे

मये ते सुतारने एक पुत्र थयो त्यारे ते सुतार अने तेनी स्त्री बन्ने गरीबाइनेलीधे मृत्यु पाम्या. ॥ ५८ ॥ केवल विधाताथीज पोषातो एवो तेनो ते पुत्र धनपति शेठने घेर रहीने मांगरना फोतरां खातो हतो. ॥ ५९ ॥ एवी रीते घणा फोतरां खावानो लालचु होवाथी महाजनोए अपभ्रंश भाषामां तेनुं कोक्कास नाम पाड्युं. ॥ ६० ॥ हवे ते धनपतिशेठना धनवसु नामना पुत्रे एक दिवसे धन कमावामाटे यवनद्वीपे जवाने नवुं वहाण तैयार कर्युं. ॥ ६१ ॥ पछी साधु लाभ देनारा मूलोत्तर गुणोथी जेम पोतानुं मन भरे, तेम करीयाणाउना समूहथी ते पुण्यशालीए ते वहाण भर्युं. ॥ ६२ ॥ समुद्रना नोकरसरखा वहाण चलाववामां चतुर एवा सर्वे खलासीउने तेणे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

निर्वेशदानेन । तेनातोष्यंत नाविकाः ॥ ६३ ॥ आपृच्छ्य शकुनोत्साह—प्रेरितः पितरौ त्वरी ॥
आरुरोह स बोहित्थं । विमानमिव खेचरः ॥ ६४ ॥ ययाचे स पितुः पार्श्वे । कोकासं भक्तिभासुरं
॥ देहशुश्रूषकेऽमुष्मिन् । जायेऽहं सुखभागिति ॥ ६५ ॥ तीर्णोऽब्धिं हनुमान् यस्य । वायोः पो-
तः स्वयं सुखं ॥ साहाय्यात्तस्य पोतोऽयं । प्राप पारं किमद्भुतं ॥ ६६ ॥ संप्राप्ते यवनद्वीपे । वार्धौ
मुक्त्वा स वाहनं ॥ मिलितेलापतिश्चक्रे । व्यवसायमुपायवित् ॥ ६७ ॥ कर्मव्यग्रोऽपि कोकासो—

धनदान आपीने खुशी कर्या. ॥ ६३ ॥ पछी ते पोताना मातपितानी रजा लेइने शकुनना उ-
त्साहथी प्रेरायोथको विद्याधर जेम विमानपर तेम ते उतावलथी वहाणपर चड्यो. ॥ ६४ ॥ मा-
रा शरीरनी चाकरी करनार जो आ होय तो मने ठीक पडशे, एम कहीने तेणे ते भक्तिवान
कोकासने पोताना पितापासे मागणी करी साथे लीधो. ॥ ६५ ॥ जे वायुनी मददथी वायुनो पु-
त्र हनुमान पोते सुखेथी समुद्र तरी गयो हतो, तेनी मददथी आ वहाण पण किनारे पहोंच्युं
तेमां शुं आश्चर्य छे? ॥ ६६ ॥ पछी ते धनवसु यवनद्वीपमां जइ समुद्रमां वहाण छोडी राजाने
मली युक्तिपूर्वक व्यापार करवा लाग्यो. ॥ ६७ ॥ कार्यमां व्यग्र छतां पण ज्यारे ते कोकासने फु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ऽवकाशं लभते यदा ॥ कुलकस्य तदा तद्गणः । प्रयाति निलये स्वयं ॥ ६८ ॥ स तु तद्धा क्रमा-
याते । मर्मज्ञो वास्तुकर्मणि ॥ पाठयत्यशठः पुत्रान् । ते तु सर्वे प्रमादिनः ॥ ६९ ॥ न हि स्व-
गृहविद्यायां । शिष्याः प्रायेण सादराः ॥ सुरूपायामपि स्वीय—कामिन्यां कामुका इव ॥ ७० ॥
क्लीबे सोऽभियुक्तोऽभूत । कोकासस्तैरनादृते ॥ भक्ते पिंगोलभोक्तेव । त्यक्ते नृपतिनंदनैः ॥७१॥
तस्याभियोगमालोक्य । कुलकः पुलकं वहन् ॥ तमेवाबीभणन्न स्व—परव्यक्तिर्गुणार्थिनां ॥७२॥

रसद मलती त्यारे ते पोते कुलक नामना सुतारने घेर जतो. ॥ ६८ ॥ ते हुशियार सुतार वंश-परंपराथी चाली आवती पोतानी वास्तुविद्यामां प्रवीण होवाथी पोताना पुत्रोने ते विद्या भणाव-तो हतो, परंतु तेओ सघला आळसु हता. ॥ ६९ ॥ केमके मनोहर रूपवाळी एवी पण पोतानी स्त्रीमां जेम कामी तेम प्रायें करीने शिष्यो पोताना घरनी विद्यामां आदरवाळा होता नथी. ॥७०॥ पछी राजपुत्रोए गोम्मी दीधेलां भोजनमां जेम वध्युं घट्युं खानारो तेम तेओए उपेक्षेली कलाओ-ना समुहमां ते कोकास आदरवाळो थयो. ॥ ७१ ॥ तेनो उद्यम जोइने ते कुलक सुतार रोमां-चित थयोथको तेनेज भणाववा लाग्यो, केमके गुणवान माणसोने स्वपरनो तफावत होतो न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

सोऽपि स्वल्पदिनैः शिल्प—कल्पमस्वल्पमगृहीत ॥ बुभुक्षितस्य किं वेला —प्रयासः प्राशने लगेत् ॥ १३ ॥ लक्ष्मीं च वास्तुविद्यां च । प्राप्य यानेन तेन तौ ॥ धनश्च सूत्रधारश्च । पुनः स्वस्थानमीयतुः ॥ १४ ॥ आजीवनाय नृपस्य । विज्ञानज्ञापनाय च ॥ काष्ठतक्ष्णा सुकाष्टेन । कपोतास्तेन तेनिरे ॥ १५ ॥ ते जीवंत इवोड्डीनाः । सत्वरं गगनाध्वना ॥ दुर्भिक्षस्य शिरःशूलं । कुशूलं नृपतेर्ययुः ॥ १६ ॥

ततः शालिकणव्रातं । निरातंकाः कपोतकाः ॥ उध्धृत्य वार्धकेः पार्श्व—मीयुर्वैवधिका इव ॥

थी. ॥ १२ ॥ ते कोकासे पण समस्त शिल्पशास्त्र थोडा दिवसोमांज शीखी लीधुं, केमके भुख्या माणसने भोजन करवामां शुं वखत के प्रयास लागे छे? ॥ १३ ॥ पछी ते धनवसु लक्ष्मीने तथा ते कोकास सुतार वास्तुविद्या मेलवीने ते वहाणपर बेशी फरीने पोताना नगरमां आव्या. ॥ १४ ॥ पोतानी आजीविकामाटे तथा राजाने पोतानी कला देखाडवामाटे ते सुतारे उत्तम काष्टनां होलां बनाव्यां. ॥ १५ ॥ ते होलां जाणे जीवतां होय नहि तेम तुरत आकाशमार्गे उडीने दुकाळना मस्तकमां शूलसरखा राजाना अनाजना कोठारमां गया. ॥ १६ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ७७ ॥ तेनानायासलभ्येन । शालिना रसशालिना ॥ सद्वृत्तिं कल्पयामास । परकार्येष्वनादरी
॥ ७८ ॥ ह्रियमाणे सदा शालौ । कोशे च कृशतां गते ॥ अदृष्टचारसंचारं । कोशाध्यक्षा नृपं
जगुः ॥ ७९ ॥ मुमोच नृपतिस्तत्र । ततश्छन्नतरांश्चरान् ॥ तेऽपि काष्टकपोतानां । वृत्तं नृपमजि-
ज्ञपन् ॥ ८० ॥ वैज्ञानिकशिरोरत्न—मयं कृतचमत्कृतिः ॥ अहो आहूयतामाशु । तानेवं नृभृदा-
दिशत् ॥ ८१ ॥ ते कपोतानुसारेण । चरंतश्चतुराश्चराः ॥ प्राहुः कोकासमोकःस्थं । नृपस्त्वामाह-

त्यांथी ते होलां निर्भयपणे चावलनो समुह लेइने मजुरोनीपेठे ते सुतारनी पासे आव्या.
॥ ७७ ॥ एवी रीते विना प्रयासे मलता रसयुक्त चावलवडे करीने ते कोकास परनी नोकरीमां
अनादरवाळो थइने पोतानी आजीविका चलाववा लाग्यो. ॥ ७८ ॥ एवी रीते हमेशां चावल
चोरावाथी ते कोठार ज्यारे उंणो थइ गयो, अने त्यां कोइनी जावआव जोवामां न आवी, त्या-
रे कोठारीए ते बाबत राजाने जाहेर करी. ॥ ७९ ॥ त्यारे राजाए त्यां पोतानां गुप्त माणसो रा-
ख्यां, तथा तेओए पण राजाने ते काष्टनां होलांओनुं वृत्तांत जणाव्युं. ॥ ८० ॥ अहो! आश्चर्य
करनारा तथा कलावंतोमां मुकुट सरखा ते माणसने जलदी बोलावी लावो, एम राजाए तेओने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

येदिति ॥ ८२ ॥ ततः प्रमुदितः कामं । कामधेनुं कलावतां ॥ जगाम नृपतेर्धाम । स्थपतिस्तैः पुरस्कृतैः ॥ ८३ ॥ साधिताशेषकाष्ठौघा । दधाना वास्तवीं श्रियं ॥ नृप स्थपतिविद्येव । जीयाद्राज्य स्थितिस्तव ॥ ८४ ॥ वास्तुविद्यानवद्यत्व—सूचनैर्वचनैरिति ॥ प्रीणितः पृथिवीप्राणो । वर्धकिनाथ सोऽवदत ॥ ८५ ॥ त्वं दृष्टश्रुतविज्ञानि—सीमासीमामतः शृणु ॥ गिरं बुध विधेह्येवं । यंत्रं गगन-

हुकम कर्यो. ॥ ८१ ॥ त्यारे ते चतुर गुप्तपुरुषो ते होलांउने अनुसारे जइने घरमां रहेला कोकासने कहेवा लाग्या के तने राजा बोलावे छे. ॥ ८२ ॥ त्यारे ते सुतार अत्यंत खुशी थइने तेउने आगाडी करी पोते कलावंतोने कामधेनुसरखा राजमंदिरमां गयो. ॥ ८३ ॥ हे राजन्! जीतेल छे सर्व दिशाउनो समुह जेणे (साधेल छे सर्व काष्ठोनो समुह जेणे) सत्य लक्ष्मीने (वास्तुविद्यानी शोभाने) धारण करनारी एवी सुतारनी विद्यासरखी तमारी राज्यस्थिति जय पामो? ॥ ८४ ॥ एवी रीते वास्तुविद्याना अस्खलितपणाने सूचवनारां वचनोथी कोकासे खुशी करेलो राजा बोल्यो के, ॥ ८५ ॥ तुं जोयेलां अने सांभळेलां विज्ञानवाळाउनी अवधिसरखो छो, माटे हे चतुर! तुं मारुं वचन सांभल? एवी रीतनुं आकाशमां चालनारुं एक यंत्र तुं बनाव? ॥ ८६ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

गामिनं ॥ ८६ ॥ एवं सस्नेहमाभाष्य । विभूष्य वसनादिना ॥ दत्तातिमानसंमानं । नृपतिर्विससर्ज तं ॥ ८७ ॥ सोऽविमानविमानश्री—मानापहरणक्षमं ॥ यंत्रं जनद्वयारोह—योग्यं मंक्षु विनिर्ममे ॥ ८८ ॥ दिवसे श्रेयसि क्ष्मापः । समं तेन कलावता ॥ तं दारुयंत्रमारुह्य । खेचरैः सख्यमन्वभूत् ॥ ८९ ॥ यद्दूरं यद्दुरारोहं । यद्दुर्गं यच्च दुस्तरं ॥ यानेनानेन तत्सर्वं । तस्य केलिगृहं कृतं ॥ ॥ ९० ॥ कदापि पुलिने नद्या । गिरेः शृंगे कदाचन ॥ कदाचित्काननक्रोडे । स चिक्रीड कुतू-

---

एवी रीते तेने स्नेहपूर्वक बोलावीने तथा वस्त्रादिकथी शणगारीने राजाए अति आदरसत्कार-पूर्वक तेने विसर्जन कर्यो. ॥ ८७ ॥ हवे ते कोकासे अनुपम विमाननी शोभाना मानने हरवा-ने समर्थ तथा बे माणसोने बेशवालायक तुरत एक यंत्र बनाव्युं. ॥ ८८ ॥ पछी शुभ दिवसे राजा ते कलावाननी साथे ते काष्टयंत्रपर चडीने खेचरोसाथेनी मित्राइनो अनुभव लेवा लाग्यो. ॥ ८९ ॥ जे कोइ स्थान दूर, दुःखे चडी शकाय तेवुं, दुर्गम तथा दुःखे तरी शकाय तेवुं हतुं, ते सघळां स्थानो आ विमाने तेने क्रीडागृहसरखां करी दीधां ॥ ९० ॥ अने तेथी कोइ वखते नदीना पटमां, कोइ वखते पर्वतना शिखरपर तथा कोइ वखते वनना मध्य भागमां ते कुतूहली

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हली ॥ ८१ ॥ कामचारं तयोर्वीक्ष्य । प्राह प्रीतिमती प्रियं॥ अपराद्धं मया किं ते । यद्दन्ये देश-
दर्शनात् ॥ ८२ ॥ स्वमेव धिन्वसि दूरी-कृत्य स्निग्धमिमं जनं ॥ विश्वंभरेरपि स्वामिन् । दृष्टिः कु-
क्षिंभरिस्तव ॥ ८३ ॥ त्वयि तादृर्य इवादभ्र—देशदर्शिनि भर्त्तरि ॥ न भूप कूपमंडूक—त्वापवा-
दो गतो मम ॥ ८४ ॥ तन्मे पूरयतादेक—यानावस्थानदोहदं ॥ मोहदं वचनं तस्या । इदं त-
दृणो जगौ नृपः ॥ ८५ ॥ स जगावुभयोरेव । यंत्रोऽयं देव वाहकः ॥ सीदत्यधिकसंपर्के—णाति-

---

राजा क्रीमा करवा लाग्यो. ॥ ८१ ॥ एवी रीते तेज बन्नेने इच्छामुजब फरता जोइने प्रीतिमती
राणीए पोताना स्वामीने कह्युं के, हे स्वामी! में आपनो शुं अपराध कर्यो छे? के मने आप दे-
शो देखामता नथी. ॥ ८२ ॥ हे स्वामी! आ स्नेही जनने दूर करीने आप पोतेज जे मोज मा-
णो छो, तेथी एम जणाय छे के आप जगतनुं पोषण करनारा छतां पण आपनी दृष्टि तो पेटभ-
रीज छे. ॥ ८३ ॥ वळी हे राजन्! गरुमनीपेठे सर्व देशोने जोनारा एवा आप मारा स्वामी छ-
तां मारो कुवाना देमकापणानो अपवाद गयो नहि. ॥ ८४ ॥ माटे एक वाहनमां बेशवानी मा-
री मनकामना आप पूरी करो? हवे एवी रीतनुं मोह उपजावनारुं तेणीनुं वचन राजाए कोका-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

भारेण गौरवि ॥ ९६ ॥ एवं नृपो निषिद्धोऽपि । याने पत्नीं न्यवीविशत् ॥ बलिनोऽप्यबलावाचा । बध्यंते ही भवस्थितिः ॥ ९७ ॥ अहो स्वछंदतामंद—तापकर्त्री नृणां भवेत् ॥ जल्पन्निति समं राज्ञा । तत्र तद्वाप्युपाविशत् ॥ ९८ ॥ यावद्दूरं ययौ यानं । तावद्भूरिभिरार्दिताः ॥ तत्र दुर्वायुह्ट्रीभि–स्तंत्रीभिः सह कीलिकाः ॥ ९९ ॥ विशीर्णाशेषसंधानो । दधानो जिह्मतां गतौ ॥ क्षणा-

सने कह्युं. ॥ ९५ ॥ त्यारे कोकास बोल्यो के हे देव! आ यंत्र फक्त बे मनुष्योनोज बोजो उं-चकी शके तेवुं छे, परंतु जो तेथी वधारे माणस तेमां बेशे तो अति भारथी बळदनीपेठे ते क-दाच त्रूटी पडे. ॥ ९६ ॥ एवी रीते निषेध कर्या छतां पण राजाए पोतानी ते स्त्रीने ते वाहनमां बेसाडी, बलवानो पण स्त्रीना वचनथी बंधाइ जाय छे, अरेरे! संसारनी स्थिति केवी छे! ॥९७॥ अहो! स्वछंदीपणुं माणसोने अत्यंत खेद करनारुं थाय छे, एम बोलतोथको ते कोकास पण ते वाहनमां बेठो. ॥ ९८ ॥ पछी जेवामां ते वाहन दूर गयुं तेवामां घणा भारथी दुर्वायुने हरनारी तंत्रीउसाथे जोडेली खीलीउ नीकळी पडी, ॥ ९९ ॥ अने तेथी तेना सघला सांधाउ विखरा-इ जवाथी अने गति अटकी पडवाथी ते यंत्र बुढा बलदनीपेठे एकदम जमीनपर पटकी पड्युं.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्कोणितले यंत्रो । जरद्व इवापतत ॥ ३००० ॥ निःश्रि विप्रतिचारेण । रेणुनेवावगुंठितं ॥ दध
दास्यं धराजानि—स्तत्कराजा न्यगद्यत ॥ १ ॥ राजन्नलं विषादेन । विषादेनः सुदारुणं ॥ कृति-
नो हितकार्युक्त-समुल्लंघनजं विदुः ॥ २ ॥ अयं ते विद्विषां देश—स्तच्छन्नमिह तिष्टतात् ॥ तक्षो-
पकरणं किंचि—न्नगराद्यावदानये ॥ ३ ॥ प्रविवेश सदेशस्थं । स तोसलिपुरं ततः ॥ आपृच्छ्या-
पृच्छ्य कस्यापि । तक्ष्णो मंदिरमीयिवान् ॥ ४ ॥ ययाचे रथनिर्माणा-कुलं वासीं स तक्षकं ॥ वा-

॥ ३००० ॥ एवी रीते उलटी रीते चालवाथी जाणे धूळथी आच्छादित थयुं होय नहि तेम नि-
स्तेज मुखने धारण करनारा ते राजाने कोक्कासे कह्युं के, ॥ १ ॥ हे राजन्! हवे खेद करवाथी
सर्यु, केमके हितकारीना वचनना उल्लंघनथी उत्पन्न थयेलां पापने विद्वानोए विषथी पण भयं-
कर कहेलुं छे. ॥ २ ॥ हवे आ तारा शत्रुओनो देश छे, माटे अहीं तारे गुप्तपणे रहेवुं, के जेट-
लामां हुं नगरमांथी कइंक सुतारनुं हथियार लावुं. ॥ ३ ॥ पछी ते कोक्कास नजीक रहेलां तोस-
लीपुर नगरमां गयो, तथा पूछतो पूछतो कोइक सुतारने घेर पहोंच्यो. ॥ ४ ॥ त्यां तेणे रथ ब-
नाववामां पडेला ते सुतारपासे वांसलो माग्यो, अने ते वांसलानी मागणीज ते कोक्कासनुं सु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सीयांचैव तस्याद्भुत । सूत्रधारत्वसूचिका ॥ ५ ॥ सोऽप्यधात् काकजंघस्य । रथोऽयं पृथिवीपतेः ॥
निर्विलंबं मया कार्य—स्तद्वासीं कथमर्पये ॥ ६ ॥ कोकासः प्राह तन्मुंच । तद्गुणीं येन तद्गुणं ॥
दर्शयामि रथं सिद्धं । कार्यं भाग्यवतामिव ॥ ७ ॥ तदा तदर्पितां वासी—मादाय स कलानिधिः ॥
रथे मुहूर्त्तमात्रेण । चक्रद्वयमयोजयत् ॥ ८ ॥ हस्तलाघवमन्यस्य । नेदृशं भुवि संभवि ॥ जज्ञा-
वित्यनुमानेन । तं कोकासं स सूत्रभृत ॥ ९ ॥ अन्यां वासीं तवासीन—स्यात्रानेष्येऽहमित्यसौ ॥

तारपणुं सूचवनारी थइ. ॥ ५ ॥ हवे ते सुतार बोल्यो के आ काकजंघ राजानो रथ छे, अने ते मारे तुरत पूरो करवो छे, माटे हुं तने वांसलो शीरीते आपी शकुं? ॥ ६ ॥ त्यारे कोकास बोल्यो के जो एम छे तो तुं वांसलो छोडी दे, के जेथी हुं तने भाग्यवानोना कार्यनीपेठे क्षणवारमां आ रथ बनावी आपुं. ॥ ७ ॥ त्यारे तेणे आपेलो वांसलो लेइने ते कलानिधान कोकासे बे घडीमांज रथनी अंदर बन्ने चक्रो जोडी दीधां ॥ ८ ॥ आवी हाथचालाकी बीजा कोइनी पण आ पृथ्वीमां संभवती नथी, एवी रीतना अनुमानथी ते सुतारे तेने कोकासतरीके जाणी लीधो. ॥ ९ ॥ तुं अहीं बेठो छे एटलामां हुं तने बीजो वांसलो लावी आपुं छुं, एम कही तेने ठगीने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तं विप्रतार्य भूभर्तुः । कोकासागमनं जगौ ॥ १० ॥ अदीधरद्धराधीश-स्तं निजैः सुभटव्रजैः ॥ नृ-
णां पुण्यक्षये ख्याति—रेव बंधनिबंधनं ॥ ११ ॥ भापयित्वा तमप्राक्षीत । सकोप इव कोऽपतिः ॥
अरे वद वद क्वास्ति । स शत्रुदमनो नृपः ॥ १२ ॥ यत्र त्वं ननु तत्रैव । स शत्रुदमनो भवेत् ॥
विरहो युवयोर्वायु-वह्न्योरिव न संभवी ॥ १३ ॥ कांदिशीकतया तेन । स्वामिस्थानं न्यवेद्यत ॥
भयाग्नितापिते चित्ते । न तिष्टेद्गुह्यपारदः ॥ १४ ॥ सप्रियः स नृपोऽनेनो—दग्रसेनेन जग्रसे ॥

तेणे राजाने कोकासनुं आगमन सूचव्युं. ॥ १० ॥ त्यारे राजाए पोताना सुभटना समुहथी तेने
पकडी मगाव्यो, केमके पुण्योनो क्षय थवाथी माणसोनी प्रशंसाज बंधना कारणरूप थइ पडे छे.
॥ ११ ॥ पछी राजाए गुस्से थयेलानीपेठे तेने डरावीने पूछ्युं के, अरे! तुं बोल बोल के ते अ-
रिदमन राजा क्यां छे? ॥ १२ ॥ ज्यां तुं त्यांज खरेखर ते अरिदमन होवो जोइये, केमके वायु
अने अग्निनीपेठे तमारा बन्नेनो विरह संभवी शकतो नथी. ॥ १३ ॥ त्यारे ते कोकासे पण भ-
यथी गभराइने राजानुं ठेकाणुं कही दीधुं, केमके भयरूपी अग्निथी तपेलां मनमां गुप्तवातरूपी
पारो ठेरी शकतो नथी. ॥ १४ ॥ पछी चैतन्यवाळा प्राणीने जेम मोहनीय कर्म, तेम बळवान से-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सचेतन इव प्राणी । मोहनीयेन कर्मणा ॥ १५ ॥ क्रीमाशुकमिवाबध्य । रिपुं स्वाजिरपंजरे ॥ तस्य प्रियां प्रीतिमती—मवरोधे रुरोध सः ॥ १६ ॥ पार्थिवः प्रार्थयामास । कोकासं स्वकलामिमां ॥ अशेषशेषसद्विद्यान् । कुमारान् मम शिक्षय ॥ १७ ॥ तदारत्नमथाचख्यौ । कलापीयं कला नृप ॥ न नृपतिजुवां ज्ञाति । श्मश्रुश्रीरिव योषितां ॥ १८ ॥ एवं वदन्नपि नृपा—ग्रहतो महितोद्यमः ॥ सकष्टं काष्टकर्मासौ । कुमारानध्यजीगपत् ॥ १९ ॥ क्रीडया निर्मितौ तेन । चारू दारुमयौ ह-

---

न्यवडे करीने ते राजाए स्त्रीसहित ते अरिदमन राजाने पकडी लीधो. ॥ १५ ॥ पछी तेणे ते अरिदमनने क्रीडा करवाना पोपटनीपेठे पोताना आंगणामां रहेला पांजरामां पूरीने तेनी स्त्री प्रियमतीने पोताना जनानखानामां मोकली दीधी. ॥ १६ ॥ पछी राजाए कोकासने विनंति करी के बाकीनी सघळी सद्विद्यावाळा आ मारा कुमारोने तुं तारी कला शिखाव? ॥ १७ ॥ त्यारे कोकास बोल्यो के, हे राजन्! आ कला पण जो के कला छे, तोपण स्त्रीजने जेम दाढीमुछ तेम राजपुत्रोने आ कळा शोभशे नहि. ॥ १८ ॥ एम कह्या छतां पण राजाना आग्रहथी ते उद्यमपूर्वक केटलीक मुश्केलीए कुमारोने सुतारकाम शिखववा लाग्यो. ॥ १९ ॥ पछी तेणे विनोदमाटे का-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

यौ ॥ अयाचिषातां क्षोणींदु—पुत्रावारोढुमन्यदा ॥ २० ॥ तक्षाचचक्षे धत्तश्रे–वत्सौ मत्सौहृदं हृदि ॥ मा याचिष्टं तदार्वंता—वेतौ प्रेतौकसोऽध्वगौ ॥ २१ ॥ एवं निवार्य कार्येण । केनापि व्यापृतोऽभवत् ॥ यदा तक्षा तदा तार्क्ष्या—विमौ तावध्यरोहतां ॥ २२ ॥ तावर्वंतौ प्रकुर्वंतौ । वैपुल्ये निर्मदं नभः ॥ उड्डीनौ मैत्रीलाभेच्छू । इवादित्यस्य वाजिनां ॥ २३ ॥ क्षणांतरेऽथ तच्छुद्धिं । प्रकुर्वति गुरौ जगुः ॥ कुमारा इतरे दारु—वाहवाहनतां तयोः ॥ २४ ॥ स दध्यावहहा कीदृ—

ष्टना बे मनोहर घोडा बनाव्या, एक दिवसे ते बन्ने घोडा बे राजपुत्रोए चडवामाटे तेनीपासे माग्या. ॥ २० ॥ त्यारे कोकासे तेउने कह्युं के हे वत्स! जो तमो हृदयमां मारी मित्राइ धारण करता हो तो आकाशमां गमन करनारा आ बन्ने घोडाउनी तमो मागणी न करो. ॥ २१ ॥ एवी रीते तेउने निवारीने ज्यारे कोकास कइंक कामे लाग्यो त्यारे ते बन्ने राजकुमारो ते बन्ने घोडापर चडी बेठा. ॥ २२ ॥ त्यारे ते बन्ने घोडा विस्तारमां आकाशने पण मदरहित करताथका सूर्यना घोडाउनी मित्राइ मेलववाने जाणे इछता होय नहि तेम उड्या. ॥ २३ ॥ पछी थोडी वारे कोकास ज्यारे ते घोडाउनी तपास करवा लाग्यो त्यारे बीजा कुमारोए ते बन्ने कुमारोनुं

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ग्यारेऽत्रे बालचापलं ॥ कुमाराभ्यामजानद्भ्यां । वाजिवारणकीलिकां ॥ २५ ॥ इयता वियता यां-
तौ । कालेन स्वयमेव तौ ॥ बालौ नविष्यतो हंत ॥ क्षुत्तृट्पीमार्दितौ मृतौ ॥ २६ ॥ पृच्छतः सुत-
योः शुद्धिं । राज्ञो दास्ये किमुत्तरं ॥ नपतस्थावनर्थोऽयं । मम प्राणवधावधिः ॥ २७ ॥ जनान-
नादुदंतेऽस्मिन् । ज्ञाते मुक्तकृपो नृपः ॥ कोकासमादिशद्वध्यं । का मैत्री नूभुजा सह ॥ २८ ॥ द-
धानाद्गुरुवात्सल्यं । राजपुत्रात्कुतोऽपि सः ॥ नाविनं स्ववधं ज्ञात्वा । चक्रयंत्रं वितेनिवान् ॥ २९ ॥

ते काष्टमय घोडापर चडवुं जणाव्युं. ॥ २४ ॥ त्यारे तेणे विचार्युं के अरेरे! ते घोमाउने पा-
छा वाळवानी खीली नहि जाणता एवा ते कुमारोए आ केवुं बालचापल कर्युं!! ॥ २५ ॥ अरे-
रे! हवे ते बालको आकाशमां चालताथका अमुक वखते भुखतरसथी दुःखी थइने पोतानीमे-
ळेज मृत्यु पामशे. ॥ २६ ॥ हवे राजा ज्यारे मने आ पुत्रोमाटे पूछशे त्यारे हुं शुं उत्तर आ-
पीश? आ तो मारा प्राणोनो नाश थवाजेवो अनर्थ आवी पड्यो. ॥ २७ ॥ पछी लोकोना मुख-
थी ज्यारे आ वृत्तांत जाण्युं त्यारे राजाए निर्दय थइने कोकासने मारी नाखवानो हुकम कर्यो,
राजासाथेनी मित्राइ शा कामनी छे? ॥ २८ ॥ गुरुपर प्रेम धरनारा कोइक राजपुत्रपासेथी पोता-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

कुमारानादिशत्सर्वा—नेष भक्तिभरान्वितान् ॥ आरोहत क्षणं चक्र—मिदं वक्रेतराशयाः ॥ ३० ॥
शंखध्वनौ श्रुतेऽस्येमां । भिंदोध्वं मध्यकीलिकां ॥ भविष्यथ ततो देवा । इव व्योमविहारिणः ॥
॥ ३१ ॥ एवमस्त्विति तैरुक्ते । स निन्ये राजपूरुषैः ॥ वध्यभूमीं गिरेर्दतं । पोतः कुपवनैरिव ॥
॥ ३२ ॥ वध्यमानः स तैर्मुक्त—शंकः शंखमपूरयत् ॥ तध्ध्वनेरनु ते जघ्नुः । कुमाराश्चक्रकीलि-
कां ॥ ३३ ॥ ततो वारिरुहाकारे । चक्रे संकोचमंचति ॥ राजपुत्रा रटंतोऽपि । व्यलीयंत यथालयः

नो थनारो वध जाणीने तेणे एक चक्रयंत्र बनाव्युं. ॥ २९ ॥ पछी तेणे ते सघळा भक्तिवंत कु-
मारोने कह्युं के हे शुभ आशयवाळा कुमारो! तमो थोडीवारसुधी आ चक्रपर चडो? ॥ ३० ॥
पछी ज्यारे तमो शंखनो अवाज सांभळो त्यारे तमारे आ चक्रनी वचली खीली भांगवी, के जे-
थी तमो देवोनीपेठे आकाशगामी थशो. ॥ ३१ ॥ ठीक छे एम जेवामां तेओ कहे छे, तेवामां
कुवायु जेम वहाणने पर्वतना खराबापर लेइ जाय छे तेम राजाना माणसो ते कोकासने वधभू-
मीमां लेइ गया. ॥ ३२ ॥ पछी ज्यारे तेओ तेनो वध करवा लाग्या त्यारे तेणे निःशंक थइने
शंख वगाड्यो, ते शंखध्वनि सांभळतांज ते कुमारोए ते चक्रनी खीली भांगी नाखी. ॥ ३३ ॥ ते-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ३४ ॥ कोकासे निहते ज्ञात्वा । कुमारमरणं नृपः ॥ साधयन्निधनं शोका—द्वैरिनृपमुदह्निनत ॥ ३५ ॥ यथारिदमनो राजा । यथा वा तौ नृपांगजौ ॥ विनंक्ष्यसि तथा स्वैरा—चारात्त्वमपि नंदिनि ॥ ३६ ॥

कलाकौशलसौभाग्य—रूपश्रीशूरतादियुक् ॥ वद त्वं कोविदे तत्किं । न्यूनो येनैष धम्मिलः ॥ ३७ ॥ एतावद्गुणसंपूर्णः । सारदेहो द्विधापि हि ॥ यद्यसावपि ते नेष्ट—स्तदिष्टः को

ज वखते ते कमलाकार चक्र संकोचाइ गयुं, अने तेथी भमराओनीपेठे बूमो पाडता ते सघला कुमारो मरण पाम्या. ॥ ३४ ॥ हवे कोकासने मार्याबाद कुमारोनुं पण मृत्यु थयेलुं जाणीने ते राजाए शोकथी आपघात करतांथकां ते शत्रु एवा अरिदमन राजाने पण मारी नाख्यो. ॥ ३५ ॥ माटे हे पुत्री! जेम अरिदमन राजा अथवा जेम ते बन्ने राजपुत्रो तेम तुं पण स्वेछाचारथी नाश पामीश. ॥ ३६ ॥

वळी आ धम्मिल कलाकौशल्य, सौभाग्य, रूप, लक्ष्मी तथा शौर्यआदिक गुणोवाळो छे, तो हे चतुर पुत्री! तुं कहे के आ धम्मिलमां हवे शुं न्यूनपणुं रहेलुं छे? ॥ ३७ ॥ आटला गुणोथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

भविष्यति ॥ ३८ ॥ अयं विज्ञाय तेऽवज्ञां । यद्यन्यां परिणेष्यति ॥ तदापि त्वदहंकार—हुंकार·
स्यास्ति का गतिः ॥ ३९ ॥ न निर्वहत्यहंकारः । पुरुषैः सह योषितां ॥ सव्यः करः सभूषोऽपि ।
मलस्यैवापनुत्तये ॥ ४० ॥ इति तद्वचनैर्वैद्यौ—षधैरिव हृदि स्थितैः ॥ जीर्णज्वर इव क्षीण—स्त·
स्या रोषोंगशोषकः ॥ ४१ ॥ जगौ चैवं मया मात—र्न जातु त्वं विलंघ्यसे ॥ प्रमाणयिष्यते सर्वं
। त्वत्संमतमतः परं ॥ ४२ ॥ इति तद्वाक्यसिक्तस्य । धम्मिलस्यार्धवृध्ध्या ॥ पराभवनवस्ताप—व्या·

भरेलो अने बन्ने प्रकारे सारभूत शरीरवाळो आ धम्मिल पण जो तने प्रिय नथी लागतो, तो प·
छी तने बीजो कोण प्रिय थशे? ॥ ३८ ॥ हवे आ तारी अवज्ञा जाणीने कदाच बीजी स्त्री पर·
णशे, तो पछी तारा अहंकाररूपी हुंकारानी शुं गति थशे? ॥ ३९ ॥ पुरुषोसाथे स्त्रीजनो अहं·
कार नभी शकतो नथी, केमके आभूषणोवाळो पण डाबो हाथ फक्त विष्टानेज साफ करवामाटे
उपयोगी थाय छे. ॥ ४० ॥ एवी रीते वैद्यना औषधसरखां तेणीनां वचनो कमलाना हृदयमां दा·
खल थवाथी जीर्णज्वरनीपेठे अंगने शोषनारो तेणीनो रोष क्षीण थयो. ॥ ४१ ॥ अने तेथी ते
बोली के हे माता! में कोइ पण वखते तारुं वचन उल्लंघ्युं नथी, माटे हवेथी हुं तारी सर्वसंम·

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पः प्राप क्षयं क्षणात् ॥ ४३ ॥ शांतं तस्य मनोदुःखं । शांता निःश्वासवायवः ॥ शांतं निद्रादृशो-
वैरं । ततः शांता सुखं निशा ॥ ४४ ॥ प्रातर्जातोदयस्यांशो—र्गभस्तिभिरनीयत ॥ धम्मिल्लस्या-
स्यकालिम्ना । समं संतमसं शमं ॥ ४५ ॥ ततो गंगातरंगाभे । वसानो वाससी रसी ॥ स्वल्पहैम-
विभूषांग—वर्णद्युतिभयादिव ॥ ४६ ॥ मूर्त्तेनेव प्रमोदेन । चंदनेनांचितोऽभितः ॥ पुष्पस्रग्भिः प्रि-

तिने प्रमाणरूप गणीश. ॥ ४२ ॥ हवे ते अर्धजरती विमलाए तेणीना ते वचनथी सींचेला ध-
म्मिलनो पराभवथी उत्पन्न थयेलो खेदनो विस्तार क्षणवारमां क्षय पाम्यो. ॥ ४३ ॥ तेना मननुं
दुःख शांत थयुं, तेना निसासाना वायुओ शांत थया, निद्रा अने आंखोवच्चेनुं वैर शांत थयुं, अ-
ने तेथी सुखेसमाधे शांतिपूर्वक तेनी रात्री निर्गमन थइ. ॥ ४४ ॥ पछी प्रभाते उदय पामेला
सूर्यना किरणोवडे करीने धम्मिलनां झंखवाणापणानी साथे अंधकार पण नष्ट थयो. ॥ ४५ ॥
हवे धम्मिले उत्सुक थइने गंगाना मोजांसरखां वस्त्रो पहेर्यां, तथा शरीरना रंगना विनाशना भ-
यथी जाणे होय नहि तेम तेणे स्वर्णना थोमां आभूषणो पहेर्यां. ॥ ४६ ॥ तथा मूर्तिवंत हर्षव-
डे करीने होय नहि तेम चोतरफ चंदनवडे लिप्त थयेलो, तथा पोतानी प्रियाना प्रेमरूपी पाशो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

याप्रेम—पाशैरिव परिस्कृतः ॥ ४८ ॥ कमलाविमलालीढ—मारुह्य रथमश्लथं ॥ जगामाराममात-
न्वन् । स लोकनयनोत्सवं ॥ ४९ ॥ तदा तदाययुः खंड—मखंमद्युतिमंमलाः ॥ कुमाराः सस्त्रि-
योऽन्येऽपि । सरतिस्मरविभ्रमाः ॥ ५० ॥ सह भृत्यगणैः स्वैर-मैरावत इव द्विपैः ॥ अलंचक्रे वनं
केलि-भाजनं राजनंदनः ॥ ५१ ॥ समं मित्रैः कुमारेण । पुष्पावचयनादिकाः ॥ भरेणारेभिरे त-
त्र । का न काननकेलयः ॥ ५२ ॥ तद्भृत्यैर्मंडपस्तत्रा—सूत्रि ब्रह्मांमजित्वरः ॥ नैकचंद्रोदया य-

वडे करीने होय नहि तेम पुष्पमालाउथी विभूषित थयेलो, ॥ ४८ ॥ एवो ते धम्मिल कमला अने विमलाथी युक्त थयेला वेगवाळा रथपर बेशीने लोकोनी आंखोने आनंद उपजावतोथको बगीचामां गयो. ॥ ४९ ॥ ते वखते अविछिन्न कांतिमंमलवाळा तथा रतिसहित कामदेवनो भ्रम उपजावनारा बीजा कुमारो पण पोतपोतानी स्त्रीउसहित ते बगीचामां आव्या. ॥ ५० ॥ पछी बीजा हाथीउ सहित जेम ऐरावत तेम नोकरोना समुहसहित ते राजकुमार पण पोतानी मेळेज ते क्रीमा करवालायक वनमां आव्यो. ॥ ५१ ॥ त्यां ते राजकुमारे पोताना मित्रोसहित आनंद-थी पुष्पो वीणवां आदिक कइ कइ वनक्रीडा न करी? ॥ ५२ ॥ वळी त्यां तेना नोकरोए ब्रह्मां-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

धम्मि- स्मिन् । व्यक्तमौक्तिकतारकाः ॥ ५३ ॥ अशनावसरे श्रांतान् । सखीन् मंडपमीयुषः ॥ अबू भुजत्स

सार्थ ह्यजानि—र्निजान् जनितगौरवः ॥ ५४ ॥ ते स्वादुन्नांजि भुंजाना । नाना भेद्याणि मेनिरे ॥

६५८ बुधान् मुधा सुधास्वाद–सादरानपरानपि ॥ ५५ ॥ मुग्धया स्निग्धया सार्धं । विदग्धं प्रियया सह

॥ धम्मिलं प्रेक्ष्य मूर्द्धानं । धुन्वन् दध्यौ धरेशभूः ॥ ५६ ॥ वधूवैधुर्यमस्यापि । यदगद्यत कद्वदैः

॥ तज्जाने सुजनस्यापि । खलाः स्खलितकांक्षिणः ॥ ५७ ॥ अनयोस्तादृशः प्रेम–बंधः श्लिष्टो वि

डने पण जीतनारो एक मंडप बनाव्यो, के जेमां मोतीओरूपी ताराओवाळा अनेक चंदवा शोभता हता. ॥ ५३ ॥ हवे थाकेला ते पोताना मित्रो भोजनसमये ज्यारे ते मंडपमां आव्या त्यारे ते राजकुमारे आदरमानपूर्वक तेओने जमाड्या. ॥ ५४ ॥ तेओ त्यां नानाप्रकारनां स्वादिष्ट भोजन जमताथका अमृतना स्वादमां आदरवाळा बीजा देवोने पण तुच्छ मानवा लाग्या. ॥ ५५ ॥ मुग्ध तथा स्नेहवाळी स्त्रीनी साथे रहेला ते चतुर धम्मिलने जोइने ते राजपुत्र मस्तक धुणावतोथको विचारवा लाग्यो के, ॥ ५६ ॥ चुगलखोरोए आ धम्मिलनी स्त्रीनुं पण जे विधुरपणुं मने जणाव्युं छे, तेथी हुं धारुं छुं के दुर्जनो सज्जनोनुं पण बुरुं करवानी इच्छावाळा होय छे. ॥ ५७ ॥ व्या-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लोक्यते ॥ स्वरव्यंजनयोः संधौ । यादृग्लाक्षणिकैः कृतः ॥ ५८ ॥ भोजनादनु सर्वेऽपि । स्वां स्वां
पत्नीमनर्त्तयन् ॥ बेडामिवाब्धिकल्लोलाः । पटहध्वनिधारिणः ॥ ५९ ॥ कमलां नर्त्तयामास । धम्मि-
लोऽपि सुधीरधीः ॥ मृदंगध्वनिना गर्जन् । पर्जन्य इव केकिनीं ॥ ६० ॥ मृदंगरंगदं प्रेक्ष्य । प्रेयां-
समनुरागिणी ॥ भविष्यत्वमतीतानां । दिनानां कमलैहत ॥ ६१ ॥ स्वछंदतालतामूलं । प्रतिकूलं
गुरुष्वपि ॥ पौनःपौन्येन निंदंती । सा स्वमेवमचिंतयत ॥ ६२ ॥ वर्णोज्ज्वलगुणस्वर्ण—पूर्णोऽमु-

करणीउए स्वर अने व्यंजननी संधीमां जेवुं जोडाण कर्युं होय तेवो आ बन्ने वच्चेनो प्रेमबंध जो-
डायेलो देखाय छे. ॥ ५८ ॥ हवे भोजनबाद समुद्रनां मोजांउ जेम होडीने तेम तेउ सघला
मृदंग बजावताथका पोतपोतानी स्त्रीने नचाववा लाग्या. ॥ ५९ ॥ पछी मेघ जेम मयूरीने तेम
मृदंगना अवाजथी गर्जना करता ते बुद्धिवान धम्मिल्ले पण कमलाने नचावी. ॥ ६० ॥ ते वखते
मृदंगनो ताल देता एवा पोताना प्रियतमने जोइने अनुरागवाळी थयेली कमला गयेला दिव-
सोनो भविष्यकाळ इछवा लागी. ॥ ६१ ॥ स्वछंदीपणारूपी लताना मूळसरखा तथा वडीलोप्रते
पण प्रतिकूल एवा पोताना आत्माने फरीफरीने निंदती एवी ते कमला विचारवा लागी के, ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ष्मिन् निधाविव ॥ हीनभाग्या व्यवाहार्षं । हा श्मशानघटीधिया ॥ ६३ ॥ रक्षिताशेषविपदं । दत्त-
निःकंपसंपदं ॥ अमुं कल्पद्रुमल्पद्रु—तुल्यमहमलंजयं ॥ ६४ ॥ किं भ्रांता किमु दिङ्मूढा । किं
सोन्मादा किमुन्मदा ॥ अन्वं यददामत्र । चिंतारत्ने दृषद्दृशं ॥ ६५ ॥ सरघावन्ममानेका-क्रोश-
दंशाशतैरपि ॥ महाद्रुरिव नाक्षुभ्यत् । सोऽयं जातु मनागपि ॥ ६६ ॥ तृणदेऽपि पयोदात्रि-स्ति-

॥ ६२ ॥ वखाणवालायक उज्ज्वल गुणोरूपी स्वर्णथी भरेला निधानसरखा आ धम्मिल्लप्रते पण
में अभागणीए अरेरे! श्मशाननी हांडलीनी बुद्धिपूर्वक व्यवहार कर्यो. ॥ ६३ ॥ सर्व आपदाओ-
थी रक्षण करनार तथा निश्चल संपदा आपनारा एवा आ कल्पवृक्षने में तुच्छ वृक्षनी बरोबर ग-
ण्यो. ॥ ६४ ॥ शुं हुं भ्रमित थइ हती? के दिग्मूढ बनी हती? के उन्मादी थइ हती? के मदो-
न्मत्त थइ हती? के आ चिंतामणि रत्नमां पण में पत्थरनी दृष्टि धारण करी! ॥ ६५ ॥ मधमाख-
नी माफक मारां अनेक आक्रोशोरूपी सेंकडोगमे दंशोथी पण महान वृक्षनीपेठे आ धम्मिल्ल
जरा पण क्षोभ पाम्यो नथी. ॥ ६६ ॥ घास देनारप्रते पण दूध आपनारी तिर्यंचीसाथे पण मा-
री तुलना थइ शके तेम नथी, परंतु दूध देनारने पण झेर देनारी नागणीसाथे मारी तुलना क-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रश्मीभिर्न मे तुला ॥ विषदाभिः पयोदेऽपि । भुजंगीभिस्तु सोचिता ॥ ६७ ॥ सा ध्यायंतीति स-प्राणा । दृग्बाणान् विससर्ज तान् ॥ उपर्युपरि विद्धो यै—र्धैर्यप्राणान् मुमोच सः ॥ ६८ ॥ समग्रे सुहृदां वर्गे । स्वं स्वं मंदिरमीयुषि ॥ धम्मिल्लोऽपि निजं धाम । समं तान्याम भूषयत् ॥ ६९ ॥ प्र-दीपसाक्षिकं सायं । कमलां परिणीय च ॥ भेजे विलासभवनं । नवसंगमरंगवान् ॥ ७० ॥ पूर्वं हृदा ततो वाचा । कायेनापि ततस्तयोः ॥ तदानीमंतरं लग्नं । प्रकृतिप्राणिनोरिव ॥ ७१ ॥ अन्यो-

---

रवी उचित छे. ॥ ६७ ॥ एम विचारतीथकी ते प्रेमाळ कमला एवां तो कटाक्षरूपी बाणो फेंकवा लागी के जेथी उपराउपर वींधायेलो ते धम्मिल्ल पोताना धैर्यरूपी प्राणोने छोडवा लाग्यो. ॥ ॥ ६८ ॥ पछी सघळो मित्रवर्ग ज्यारे पोतपोताने घेर गयो, त्यारे धम्मिल्ल पण ते बन्नेसहित पो-ताने घेर गयो. ॥ ६९ ॥ संध्याकाळे दीपकनी साक्षीए कमलाने परणीने ते नवा संगमना रंग-वाळो धम्मिल्ल विलासभुवनमां गयो. ॥ ७० ॥ ते वखते त्यां प्रथम हृदयथी पछी वचनथी तथा पछी कायाथी तेउ बन्नेनो प्रकृति अने प्राणीसरखो संगम थयो. ॥ ७१ ॥ परस्पर आलिंगन कर-वाथी हृदयमांथी सर्व दुःखो नाश पामवाथी तेउने चार पहोरनी रात्रि पण एक पहोरजेवडी ला-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ऽन्याश्लेषहृल्लेखात्—वासिताशेषदुःखयोः ॥ ससाद्यामस्य जामित्वं । चतुर्यामापि यामिनी ॥ १२ ॥
मूर्त्यैव बिभ्रतोर्भेदं । हृदा त्वेकत्वशालिनोः ॥ जग्मुः कतिचिदज्ञातो—दयास्ता दिवसास्तयोः ॥
॥ १३ ॥ सोऽन्यदा प्रेमकलहे । कलहेमछविं प्रियां ॥ जगौ वसंततिलके । मा भूस्त्वमतिकोपना
॥ १४ ॥ वसंततिलकानाम । भूरिमन्युरमन्यत ॥ साकस्मादपि तद्विद्यु—द्गोलसंघट्टदुस्सहं ॥
॥ १५ ॥ भर्तृरागः क्रुधोद्भूत—देहलोहित्यदंभतः ॥ बहिर्वासमदात्तस्या । निर्गच्छंश्चित्तपत्तनात् ॥

गी. ॥ १२ ॥ फक्त शरीरथीज भेदवाळा, परंतु हृदयथी एकरूप थयेला एवा तेओ बन्नेना उदया-
स्तना ज्ञानविनानाज केटलाक दिवसो पसार थया. ॥ १३ ॥ हवे एक वखते प्रेमकलहने प्रसंगे
मनोहर स्वर्णसरखी कांतिवाळी ते कमलाप्रते तेणे कह्युं के, अरे वसंततिलका! तुं अति कोपा-
यमान न था? ॥ १४ ॥ एवी रीते (धम्मिलना मुखथी निकळेला) वसंततिलकाना नामने अ-
त्यंत गुस्से थयेली ते कमला विजळीनो गोळो पडवासरखुं दुस्सह मानवा लागी. ॥ १५ ॥ क्रो-
धथी उत्पन्न थयेली शरीरनी लालाशना मिषथी भर्तारपरना रागे तेणीना चित्तरूपी नगरमांथी
निकलीने बहार पग्मव नाख्यो. ॥ १६ ॥ पछी हृदयमांथी हारने तोडतीथकी तथा हायरूपी पल्ल-

॥ ७६ ॥ त्रोटयंती हृदो हारं । धुन्वती पाणिपल्लवं ॥ किरती रोषहुंकारान् । सोपालंजत धम्मिल्लं ॥
॥ ७७ ॥ चिरं स्वचित्तन्नूमौ या । त्वया धूर्त्त निधीयता ॥ तदाविःकरणे तेऽद्य । रसना पिशुनाय-
ते ॥ ७८ ॥ यन्मया रमसे धूर्त्त । व्यवहारः स केवलं ॥ तत्वतो वसति स्वांते । वसंततिलका तव
॥ ७९ ॥ ज्ञातोऽसि हृदि तामेव । न्यस्य मां रमयन्नसि ॥ तदेवं न्नाषसे यस्मा—दुद्गारो न्नक्तसं-
निन्नः ॥ ७९ ॥ वृथैव नार्यो निंद्यंते । ग्रंथकारैः पुरातनैः ॥ निंदार्हास्तु नरा एव । येषु युष्मादृ-

---

वोने कंपावतीथकी अने क्रोधथी हुंकारा करतीथकी ते धम्मिल्लने ठपको देवा लागी के, ॥७७॥ अरे! धूर्त! पोताना चित्तरूपी न्नूमीमां जेणीने तें निधाननीपेठे राखी मेली हती, तेणीने प्रगट करवामां आजे तारी जीभेज चाडी खाधी छे. ॥ ७८ ॥ वळी हे धूर्त! तुं मारीसाथे जे रमे छे, ते तो केवल व्यवहारमात्रज छे, परंतु तत्वथी तो तारा हृदयमां वसंततिलकाज वसी रही छे. ॥७९॥ हवे मने मालुम पडयुं के हृदयमां तो तेणीनेज चिंतवीने तुं मारीसाथे रमे छे, अने तेथीज आम बोले छे, केमके न्नोजनसरखो न्नटकार आवे छे. ॥ ७९ ॥ पुरातन ग्रंथकारो स्त्रीजनी फोकटज निंदा करे छे, निंदकलायक तो पुरुषोज छे, के जेजमां ताराजेवा बुचाजनो समावेश थाय

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

शाः शठाः ॥ ८० ॥ भज तामेव सुभगां । मया कितव किं तव ॥ इत्युक्त्वा यावकार्द्रेण । सा पादेन जघान तं ॥ ८१ ॥ ये दृप्ता ये सदाचारा । ये च भारक्षमा भुवि ॥ स्त्रीभिस्तेऽप्यभिभूयंते । रश्मिभिर्वृषभा इव ॥ ८२ ॥ महेला अवहीलंति । मार्दवभ्राजिनं जनं ॥ आरोहंति तरोर्मूर्ध्नि । पश्य वल्व्यः क्षमाभुवः ॥ ८३ ॥ वर्षंत्युग्रं बाणजातं । पार्ष्णिघातं प्रकुर्वती ॥ न चाटुभिरपि प्राप । शांतिं सारिचमूरिव ॥ ८४ ॥ निंदन्नामांतरोद्गार—व्यसनां रसनां निजां ॥ हसन्नंतः प्रियाधाष्टर्ये ।

छे. ॥ ८० ॥ माटे अरे लुच्चा! तेज सुभगाने हवे तुं भज? मारीसाथे तारे शुं प्रयोजन छे? एम कहीने अळताथी भींजेला पगवडे तेणीए तेने लात मारी. ॥ ८१ ॥ जे पुरुषो आ पृथ्वीमां अहंकारी, सदाचारी तथा भार उपाडवामाटे पण समर्थ छे, तेओ पण दोरीओथी जेम बळदो तेम स्त्रीओथी पराभव पामे छे. ॥ ८२ ॥ कोमळता धरनारा पुरुषने स्त्रीओ पजवे छे, जुओ के पृथ्वीमांथी उत्पन्न थयेला (क्षमावाळा) वृक्षना छेक मथाळापर वेलडीओ चडी जाय छे. ॥ ८३ ॥ (दुर्वचनोरूपी) भयंकर बाणोने वरसती तथा पाटु मारती एवी शत्रुनी सेनानीपेठे ते कमला धम्मिलना कालावालाथी पण शांत थइ नहि. ॥ ८४ ॥ हवे ते धम्मिल बीजुं नाम लेवाना व्यस-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

गृहादथ स निर्ययौ ॥ ८५ ॥ नित्यमंतर्ज्वलत्कृष्णा—गुरुवासितदिग्गणं ॥ निशांते सोऽविशत्किं-
चि—न्नागौकः श्रीपथांतिके ॥ ८६ ॥ नागदेवं स वंदित्वा । निविष्टो विष्टरे पुरः ॥ अंतश्चित्तं प्रि-
यावृत्तं । यावद्ध्यायन् स तिष्टति ॥ ८७ ॥ ससखीका कनी कापि । तावत्तत्रायौ प्रगे ॥ बोधयंती
स्मरं सुप्तं । यूनां पादांगदस्वनैः ॥ ८८ ॥ अनागा नागमभ्यर्च्य । सा यावद्योजितांजलिः ॥ वरदा-
हे वरं देहि । वरदेहविलासुरं ॥ ८९ ॥ अथ तद्वीक्षणोत्पन्न—पाणिग्रहमहाग्रहः ॥ धम्मिल्लः प्रा-

नवाळी पोतानी जीभने निंदतोथको तथा अंतःकरणमां स्त्रीनी धृष्टताने हसतोथको घरमांथी नि-
कळी गयो. ॥ ८५ ॥ हमेशां बळता कृष्णागुरुथी सुगंधी थयेल दिशासमुहवाळा अने राजमार्ग-
मां रहेला एवा कोइक नागदेवताना मंदिरमां ते परोढीये दाखल थयो. ॥ ८६ ॥ पछी ते नाग-
देवने वांदीने अगाडी आसनपर बेशीने मनमां स्त्रीनुं आचरण चिंतवतोथको जेवामां बेठो छे
तेवामां ॥ ८७ ॥ प्रभातमां झांझरना शब्दोथी युवानोना सुतेला कामदेवने जगाडतीथकी कोइ-
क कन्या सखीओसहित त्यां आवी. ॥ ८८ ॥ ते निष्कपटी कन्या नागने पूजीने हाथ जोडी ए-
वी रीते मागवा लागी के हे वरदान आपनारा नागराज! मने तुं उत्तम शरीरथी देदीप्यमान वर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हे कल्याणि । सिद्धास्तव मनोरथाः ॥ ८० ॥ पश्यंती चलितग्रीवं । सैकताना तमुत्तमं ॥ अमंस्त स्मरचौरेण । ह्रियमाणं मनोऽपि न ॥ ८१ ॥

सोऽपि तां लोपिताशेष—सुरूपप्रमदामदां ॥ वीक्ष्यानल्पविकल्पाली—तल्पशिल्पित्वमाश्रयत् ॥ ८२ ॥ अस्या वर्ष्मणि सौभाग्य—रूपस्नेहत्रिवेणिके ॥ तीर्थे निमज्ज्य मे युक्तं । भेजे दृगनिमेषतां ॥ ८३ ॥ कमलायाः पदस्तस्य । भद्रं भवतु भूरिशः ॥ मया यदीयसंसर्ग–निर्गतेनेय-

आप? ॥ ७९ ॥ हवे तेणीने जोवाथी उत्पन्न थयेल छे विवाह करवानो महान आग्रह जेने एवो ते धम्मिल बोल्यो के हे कल्याणि! तारा मनोरथो तारे सिद्ध थयेलाज समजवा. ॥ ८० ॥ त्यारे पाछुं वाळीने ते उत्तम धम्मिलने एकी नजरे जोती एवी ते कन्या कामदेवरूपी चोरवडे हरातां (पोताना) मनने पण न जाणवा लागी. ॥ ८१ ॥

ते धम्मिल पण लोपेल छे सर्व उत्तमरूपवाळी स्त्रीजनो मद जेणीए एवी ते कन्याने जोइने अनेक विकल्पोनी श्रेणिरूपी शय्याना शिल्पिपणानो आश्रय करवा लाग्यो. ॥ ८२ ॥ सौभाग्य रूप अने स्नेहरूपी त्रिवेणीवाळां आ कन्याना शरीररूपी तीर्थमां स्नान करवाथी मारी दृष्टि

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मैद्दयत ॥ ७४ ॥ तस्याः कोपोऽपि दृष्ट्वास्याः । स्पृहणीयो ममाऽभवत ॥ घनवृष्ट्या निदाघस्य । लूकाकुल इवानिलः ॥ ७५ ॥ कमला कुपितेयं च । दर्शिता विधिनैव मे ॥ सिचिसूचक एवालं । छिद्रपातनपूरणे ॥ ७६ ॥ तां सोऽररिसदृक्पक्ष्म—पुटोद्घटनशालिना ॥ प्रवेश्य चक्षुर्द्वारेण । मनोवेश्मन्यवीविशत् ॥ ७७ ॥ बाला वैयत्यशालाथ । जगौ निर्व्याजगौरवा ॥ त्वं कः पंकजसन्ने-

---

जे अनिमेषपणाने प्राप्त थइ ते युक्तज छे. ॥७३॥ कमलाना ते पगनुं पण घणुंज कल्याण थाउं? के जेना संगथी निकळेला एवा मने आ कन्या नजरे पडी. ॥ ७४ ॥ वळी जेम लूथी भरेलो उनाळानो वायु वरसाद लाववाथी मनगमतो नीवडे छे, तेम तेणीनो गुस्सो पण आने जोवाथी मने मनोवांछित आपनारो थयो. ॥ ७५ ॥ कमला जो गुस्से थइ तो विधाताए मने आने देखाडी, माटे पडेलां छिद्रने सांधवामां सुयो सूचवनारज प्रशंसनीय छे. ॥ ७६ ॥ अर्गलासरखी पांपणोना उघडवाथी खुल्लां थयेलां चक्षुरूपी द्वारवडे प्रवेश करीने ते तेणीना मनरूपी मंदिरमां दाखल थयो. ॥ ७७ ॥ हवे उद्धांछलापणानी शालासरखी अने निष्कपट गौरववाळी ते बालिका बोली के हे कमलसरखां लोचनवाळा तुं कोण छे? तथा क्यांथी आवेल छे? ॥७८॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्र । कुतो वा समुपागमः ॥ ९८ ॥ धम्मिलोऽहं समायातः । कुशाग्रपुरपत्तनात ॥ त्वं च निर्वचने
कासि । पृष्टे तेनेति सावदत ॥ ९९ ॥ आर्य पुर्यामिहैवास्ति । वास्तव्यः सव्यभूतिभृः ॥ सार्थवा-
हो नागवसु—र्नागश्रीस्तस्य वल्लभा ॥ ३१०० ॥ अंगजास्मि तयोरेषा । नागदत्तेति नामतः ॥ स-
दात्र नागमभ्यर्च्य । याचे श्रीपीवरं वरं ॥ १ ॥ ददे देवेन तुष्टेना—धुना मम भवान् पतिः ॥ इ-
त्युक्त्वा तां गतां गेह—मुवोष विरहानलः ॥ २ ॥ ततः सखीभ्यो विज्ञात—वृत्तांतौ पितरौ सुतां ॥

(त्यारे ते बोल्यो के) मारुं नाम धम्मिल छे, तथा हुं कुशाग्रनगरथी आव्यो छुं. वळी हे निष्क-
पटी! तुं कोण छे? एम तेने पूछ्याथी ते बोली के, ॥ ९९ ॥ हे आर्य! आज नगरमां घणी स-
मृद्धिवाळो नागवसु नामे सार्थवाह रहे छे, तेनी नागश्री नामनी स्त्री छे. ॥ ३१०० ॥ अने ते-
ओनी आ हुं नागदत्ता नामनी पुत्री छुं, तथा हमेशां अहीं नागदेवने पूजीने धनथी पुष्ट थयेला
वरनी याचना करुं छुं. ॥ १ ॥ आजे आ देवे खुशी थइने मने तुं स्वामीतरीके आपेलो छुं, ए-
म कही घेर गयेली एवी तेणीने विरहाग्नि बाळवा लाग्यो. ॥ २ ॥ पछी ते वृत्तांत सखीओपासेथी
जाणयाबाद तेणीना मातपिताए पोतानी ते पुत्रीने महोत्सवपूर्वक धम्मिलसाथे परणावी. ॥ ३ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पर्यणाययतां तेन । महोत्सवपुरस्सरं ॥ ३ ॥ अस्ति तत्र महीभर्तु-स्तनया कपिलाभिधा ॥ यस्या
निर्व्याजमाजन्म । सौहृदं नागदत्तया ॥ ४ ॥ शुश्राव सा वयस्यायाः । पाणिग्रहमहोत्सवं ॥ नारी-
हृत्तिमिबंधे च । धीवरं धीवरं वरं (?) ॥ ५ ॥ स एव मे वरो भूया—द्भूयस्या किं च चिंतया ॥
इति सा पितरौ प्रीता । स्वयंवरमयाचत ॥ ६ ॥ ततः पुत्र्यै कृते भृत्यैः । स्वयंवरणमंडपे ॥ क्षत्रे-
भ्यपुत्रानाहूय । नृपो मंचानभूषयत ॥ ७ ॥ अतृप्तः स्त्रीषु भूयःश्री-ष्विव भूपः शुभासने ॥ भ्यषी-

---

हवे ते नगरना राजानी कपिला नामे पुत्री छे, के जेणीने छेक जन्मथी ते नागदत्तासाथे नि-
ष्कपटी मित्राइ छे. ॥ ४ ॥ तेणीए पोतानी ते सखीना विवाहनो तथा स्त्रीउना हृदयरूपी मत्स्य-
ने बांधवामां धीवरसरखा अने उत्तम बुद्धिवाळा एवा तेणीना स्वामीनो वृत्तांत सांभळ्यो. ॥ ५ ॥
हवे मारो तेज वर थाउ? घणी चिंतानी शी जरुर छे? एम विचारीने तेणीए खुशी थइने पो-
ताना मातपितापासे स्वयंवरनी मागणी करी. ॥ ६ ॥ पछी पुत्रीमाटे राजाए नोकरोमारफते स्वयं-
वर मंडप रचाव्यो, तथा क्षत्री अने शाहुकारोना पुत्रोने बोलावीने त्यां खुरशीउने शोभावी. ॥
॥ ७ ॥ घणां धनथी जेम राजा तेम स्त्रीउथी तृप्त नहि थयेलो एवो ते धम्मिल पण त्यां आ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

धम्म-
सार्द्ध
६७०

दृढमित्रोऽप्येत्य । तत्र देवकुमारवत् ॥ ८ ॥ तदा राजसुतारूढा । नृविमानममानरुक् ॥ वयस्या-
हस्तविन्यस्त—वरमालाविभूषणा ॥ ९ ॥ वर्ण्यमानं प्रतिहार्या—वगणय्य गणं नृणां ॥ वृत्तं प्राग्म-
नसा वव्रे । धम्मिलं वरमालया ॥ १० ॥ महर्द्ध्या नृपतिः साक्षी—कृत्य स्वजनमंडलं ॥ तयोरची-
करच्चारु—पाणिग्रहमहोत्सवं ॥ ११ ॥ धम्मिले दृढसौहार्दे । भावुकत्वममन्यत ॥ रविसेनः सिता-
क्षोद—क्षेपं निष्पन्नपायसे ॥ १२ ॥ इतश्च प्राणितप्राये । गते प्राणप्रिये गृहात् ॥ सा शून्यमिव

वीने देवकुमारनीपेठे शुभ आसनपर बेठो. ॥ ८ ॥ त्यारे ते अति कांतिवाळी राजपुत्री पण मा-
णसोए उंचकेली पालखीपर बेशीने तथा सखीना हाथमां वरमाला आपीने त्यां आवी. ॥ ९ ॥
पछी प्रतिहारीथी वर्णन कराता माणसोना समुहनी अवगणना करीने प्रथमज मनथी वरेला ते
धम्मिलने वरमालाथी ते वरी. ॥ १० ॥ पछी राजाए स्वजनमंडलनी साक्षीए मोटी समृद्धिथी ते-
ओनो मनोहर विवाहमहोत्सव कर्यो. ॥ ११ ॥ दृढ मित्राइवाळा धम्मिलना बनेवीपणाने रविसेन
तैयार थयेला दूधपाकमां साकरना मेळापसरखुं मानवा लाग्यो. ॥ १२ ॥ हवे घरमांथी पोताना
प्राणसमान भर्तारना गयाबाद ते कमला सघळुं शून्यनीपेठे मानतीथकी शोक धरवा लागी. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मन्वाना । कमला शुचमादधौ ॥ १३ ॥ अतिचक्राम सा शेषं । निशः क्लेशेन भूयसा ॥ विरह-व्यथिता बाला । श्रांतः पांथ इवाध्वनः ॥ १४ ॥ गलदश्रुजलक्लिन्न—नयनांजनयोगतः ॥ मुखमालिन्यमभ्यस्तं । दधाना विललाप सा ॥ १५ ॥ मया भग्नः सुधाकुंभो । मया दग्धः सुरद्रुमः ॥ मया च चूर्णितश्चिंता—मणिर्यत्प्रोषितः पतिः ॥ १६ ॥ यत्प्रसादाधमर्ण्यं न । शिरोदानेऽपि हीयते ॥ पदा पदातिवदहं । हहा नाथं तमस्पृशं ॥ १७ ॥ रुष्टा तुष्टा च जाताहं । स तु तुष्टः सदाभवत्

॥ १३ ॥ मार्गथी थाकेला पंथीनीपेठे विरहथी दुःखित थयेली ते बालिकाए रात्रिनो बाकीनो भाग घणा क्लेशथी व्यतीत कर्यो. ॥ १४ ॥ गलता अश्रुजलथी भींजाएली आंखोमांथी निकलता अंजनना संयोगथी शीखेलां मुखमालिन्यने धारण करतीथकी ते विलाप करवा लागी के, ॥ १५ ॥ अरे! में जे पतिनुं अपमान कर्युं तेथी में अमृतनो कुंभ भांगी नाख्यो, कल्पवृक्षने बाळी मेल्यो, तथा चिंतामणिरत्ननो चूरो करी नाख्यो. ॥ १६ ॥ जेनी कृपाना करजथी मस्तक देतां पण हुं छुटुं नहि ते पतिने पण अरेरे! में नोकरनीपेठे पगथी स्पर्श कर्यो! ॥ १७ ॥ अरे! हुं तो रोषवाळी पण थइ छुं, तेम संतोषवाळी पण थइ छुं, परंतु ते तो हमेशां मारापर संतुष्ट

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ रात्रिः श्वेता च कृष्णा च । दिवसस्त्वेकरूपभाक् ॥ १८ ॥ प्राग्बभूव नृषु द्वेषः । प्रिये कोपनता ततः ॥ ततो भर्तृवियोगश्च । धिग्मां दुःखमयीं सदा ॥ १९ ॥ यदा संनिहितः सोऽभू—त्तदा दावायितं रुषा ॥ रोषे क्षीणे वियोगश्च । भर्तुः संवर्त्तकायते ॥ २० ॥ पादं छिनद्मि किं वाद्मि । विषं वाथ भजे चितां ॥ इति चिंताशताक्रांता । नैषीद् दुःखेन सा दिनान् ॥ २१ ॥ अथ स क्ष्मापजामाता । सशृंगारं मतंगजं ॥ आरूढः पुरि बभ्राम । पौरश्रीवीक्षणोद्यमी ॥ २२ ॥ कपिलाश्लिष्ट-

---

थयो छे, केमके रात्री तो श्वेत तथा श्याम पण होय छे, परंतु दिवस तो एकरूपवाळोज होय छे. ॥ १८ ॥ प्रथम तो मने पुरुषोप्रते द्वेषज थयो हतो, अने पछी प्रियतमप्रते हुं कोपायमान थइ, अने पछी मने भर्तारनो वियोग थयो, माटे सदानी दुःखणी एवी मने धिक्कार छे. ॥ १९ ॥ ज्यारे ते मारी नजदीक हतो, त्यारे क्रोधथी हुं दावानलसरखी थइ पडी हती, अने ज्यारे मारो क्रोध शांत थयो त्यारे स्वामिनो आ वियोग वंटोळीयासमान थइ पड्यो छे. ॥ २० ॥ शुं आ मारो पग हुं कापी नाखुं? अथवा झेर खाउं? के चितामां बळी मरुं? एवी रीते सेंकडोगमे चिंताओथी दबाइथकी ते दुःखे दिवसो कढाडवा लागी. ॥ २१ ॥ हवे ते धम्मिल राजानो जमाइ थवाथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

वामांगो—ऽनुगतोऽनेकसेवकैः ॥ श्रीकरिनिकरग्रस्त—विश्वैवैवस्वतातपः ॥ २३ ॥ भूरिभूषणरुग्धाम । भ्रामयन् भामिनीमनः ॥ स संचरन् गृहद्वारं । कमलाया उपेयिवान् ॥ २४ ॥ तज्ज्ञात्वा त्वरितं स्नात्वा । दधाना शुद्धवाससी ॥ हस्तात्तवरभृंगारा । कमला निरगादुगृहात् ॥ २५ ॥ प्रदक्षिणय्य तं नाथं । दत्तार्घा सस्मितानना ॥ हस्तेनालंब्य सा निन्ये । धम्मिल्लेन निजांतिकं ॥ २६ ॥

ततः प्राप्तनृपावासो । वधूत्रयसमन्वितः ॥ अनुनक्तसततं सौख्य—मसौ दयपराङ्मुखं ॥ २७ ॥

शणगारेला हाथीपर चडीने नगरना लोकोनी शोभा जोवामाटे नगरमां भमवा लाग्यो. ॥२२॥ कपिला तेने माबे पमखे बेठी छे, अनेक सेवको तेनी पाछल चाली रह्या छे, तथा छत्रोना समुहथी सूर्यनो सर्व ताप दूर करायेलो छे. ॥ २३ ॥ घणा आभूषणोनी कांतिवाळो तथा स्त्रीजनना मनने चलायमान करतोथको ते धम्मिल्ल चालतो चालतो कमलाना घरना द्वारपासे आव्यो. ॥ ॥ २४ ॥ ते जाणीने तुरत स्नान करी शुद्ध वस्त्रो पहेरीने तथा हाथमां उत्तम झारी लेइने कमला घरमांथी बहार आवी. ॥ २५ ॥ पछी पोताना स्वामीनी प्रदक्षिणा देइने तेणीए हसते चहेरे अर्घ्य दीधुं, त्यारे धम्मिल्ले पण तेणीने हाथ झालीने पोतानीपासे लीधी. ॥ २६ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

केनापि क्ष्मापतेः पर्ष—न्निषण्णस्यान्यदा हयः ॥ उच्चैरुच्चैःश्रवोगर्व । खर्वयन् प्राभृतीकृतः ॥ २८ ॥ विजितो येन वेगेन । सारंगः सारगाम्यपि ॥ सिषेवे वाहनत्वेन । रंहोऽध्येतुमिवानिलं ॥ २९ ॥ अनभ्यासवशान्मा मा—मेष जैषीत्तुरंगमः ॥ इतीव पवनो नित्य—गतित्वं प्रत्यपद्यत ॥ ३० ॥ येन स्ववेगेन जितो गरुत्मा—नपि प्रपन्नः पुरुषं पुराणं ॥ प्रायो धियां धाम भवंति वृद्धा । इत्याशया बुद्धिमिव गृहीतुं ॥ ३१ ॥ दत्तकुंकुमहस्तस्य । कृतनीराजनाविधेः ॥ अदीयतावंतस्तस्य । पृष्टे

पछी राजभुवनमां जइने ते वणे स्त्रीओसहित हमेशां ते अक्षय सुख भोगववा लाग्यो. ॥ ॥ २७ ॥ हवे एक दिवसे सभामां बेठेला राजाने कोइक माणसे इंद्रना घोडाना गर्वने पण जीतनारो एक घोडो उंचेप्रकारे भेट कर्यो. ॥ २८ ॥ चपल गतिवालो हरिण पण जेना वेगथी जीतायोथको जाणे वेगनो अभ्यास करवामाटे होय नहि तेम पवननो वाहनरूप थइने तेने सेववा लाग्यो. ॥ २९ ॥ अभ्यासविना कदाच मने आ घोडो जीती न जाय तो ठीक, एम विचारीनेज जाणे होय नहि तेम पवने तो नित्यगतिपणुंज स्वीकार्युं छे. ॥ ३० ॥ प्रायें वृद्ध मनुष्यो बुद्धिना स्थानसरखा होय छे, एवी आशाथी जाणे बुद्धि लेवामाटे होय नहि तेम ते घोडाना वे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पठ्ययनं बुधैः ॥ ३२ ॥ वाहं वैहारिकं वेषं । दधानः क्ष्माभृदाज्ञया ॥ पुष्पापूरितधम्मिल्लो । धम्मिल्लोऽप्यारुरोह तं ॥ ३३ ॥ वाजी स वाजमव्याज—मारुन्य कशया हतः ॥ प्रखरस्वखुरक्षुण्णं । क्षोणेरप्यस्पृशन् रजः ॥ ३४ ॥ त्वरयोत्तेरितां धारा—मधिरूढः स पंचमीं ॥ पश्यतोऽपि जनव्रातात् । क्षणाद् दूरीचकार तं ॥ ३५ ॥ न स नागो महांगो वा । नाश्वो नाश्वतरश्च सः ॥ यस्तं जेतुमिवा-

गथी जीतायेलो गरुड पण पुराणपुरुषपासे एटले विष्णुपासे गयो छे. ॥ ३१ ॥ आपेल छे कुंकुमना हाथा जेनापर, तथा उतारेल छे आरती जेनी एवा ते घोडानी पीठपर चतुर माणसोए पलाण नाख्युं. ॥ ३२ ॥ हवे राजानी आज्ञाथी मुसाफरनो वेष धारण करीने तथा पुष्पोथी पोतानो चोटलो गुंथीने ते धम्मिल ते घोडापर चड्यो. ॥ ३३ ॥ पछी चाबुक मारवाथी ते घोडो प्रकटरीते वाजमां आवीने पोतानी कठोर खरीथी उखडेली पृथ्वीनी रजनो पण स्पर्श नहि करतोथको, ॥ ३४ ॥ झडपथी जोरमां आवेली पांचमी धारागतिने प्राप्त थयोथको जोता एवा लोकोना समुहथी ते धम्मिलने क्षणवारमां दूर लेइ गयो. ॥ ३५ ॥ एवो कोइ हाथी, उंट, घोडो के खचर नहोतो के जे तेने जीतवामाटे दोडता एवा ते घोडानी पाछळ दोडी शके. ॥ ३६ ॥ समस्त

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वंतं । धावंतमनुधावति ॥ ३६ ॥ निखिलं क्ष्मातलं धारा—धिरूढमिव दर्शयन् ॥ अशरण्यामरण्या
नी—मनयद्धम्मिल्लं हयः ॥ ३७ ॥ स्थितं तत्र नदीतीरे । स्वयं श्रांततया हयं ॥ स मृदौ भुवि नि-
र्मुक्त—पर्याणं तमवेल्लयत ॥ ३८ ॥ परितः सरितं सूरा–ग्रणीः कनकवालुकां ॥ स भ्रमन्नभ्रमुस्वा-
मि—लीलया लंबितं तरौ ॥ ३९ ॥ निविष्टानेकरत्नौघ—करनिच्छुरितत्सरुं ॥ वनश्रीवेणिसंकाशं ।
खड्गमेकमलोकत ॥ ४० ॥ युग्मं ॥ कृपाणं पाणिनादाय । स कोशान्निरवासयत् ॥ वंशस्तंबे च तं

पृथ्वीतल जाणे तेनी गतिपर चडचुं होय नहि तेम देखाडतोथको ते घोडो ते धम्मिलने एक
निराधार वनमां लेइ गयो. ॥ ३७ ॥ पछी एक नदीकिनारे थाकीने पोतानी मेळेज उभा रहेला
ते घोडानुं पलाण उतारीने तेने कोमळ भूमिपर ते फेरववा लाग्यो. ॥ ३८ ॥ पछी ते सुभटशि-
रोमणि धम्मिले सोनेरी रेतीवाळी ते नदीनी आसपास ऐरावण हाथीनीपेठे भमतांथकां वृक्षपर
लटकावेली, ॥ ३९ ॥ तथा जडेला अनेक रत्नोना समुहना किरणोथी वृक्षने पण तेजस्वी कर-
नारी, अने वनलक्ष्मीना चोटलासरखी एक तलवार दीठी. ॥ ४० ॥ पछी ते तलवारने तेणे हाथ-
मां लेइने म्यानमांथी बहार कहाडी, अने तेना तीक्ष्णपणानी परीक्षामाटे तेणे तेने वांसोनी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तैदण्य-परीक्षार्थमवाहयत ॥ ४१ ॥ एकेनैव स घातेना—छिनत् षष्टिं तृणध्वजान् ॥ भेत्तुं सिंहस्य का वेला । करिकीकसपिंजरं ॥ ४२ ॥ नुवन्नसेर्निशातत्वं । गणयंश्छिन्नकीचकान् ॥ प्रदक्षिणय्य वंशालीं । यावद्गंतुमियेष सः ॥ ४३ ॥

नररुंमं पृथग्मुंमं । पतितं तावदैक्षत ॥ अंतर्वंशीकुमंगस्य । वह्निकुंमं च दीप्तिमत् ॥ ४४ ॥ अहो मया नरः कोऽपि । तपस्यन् विजने वने ॥ द्विधापि कालरूपेण । खड्गेनानेन चिछिदे ॥

झाडीपर चलावी जोइ. ॥ ४१ ॥ त्यारे एकज घाथी तेणे साठ वांसोने छेदी नाख्या, केमके सिंहने हाथीनुं हाम्रपिंजर भेदतां केटली वार लागे? ॥ ४२ ॥ पछी ते तलवारना पाणीनी प्रशंसा करतोथको तथा छेदेला वांसोने गणतोथको ते वांसोनी झाम्रीनी आसपास थइने जेवामां ते जावानी इछा करवा लाग्यो, ॥ ४३ ॥

तेवामां तेणे छेदाइने जूदा पडेला मस्तकवालुं एक माणसनुं धड त्यां पडेलुं जोयुं, तेम ते वांसनी झाम्रीनी अंदर एक बळतो अग्निकुंड पण तेणे जोयो. ॥ ४४ ॥ अरे! में आ निर्जन वनमां तप तपता कोइक पुरुषने बन्ने प्रकारे कालरूप एवा आ खड्गथी छेदी नाख्यो! ॥ ४५ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ४५ ॥ हहा मया नरममुं । निरागसमभिघ्नता ॥ मकरव्यालगृध्राणां । पंक्तौ स्वात्मा न्यवेशयत्
॥ ४६ ॥ किं तीक्ष्णत्वेन शस्त्रस्य । किं वा प्राणेन तेन मे ॥ यतो निर्मंतुजंतूनां । भवेदेवंविधो
वधः ॥ ४७ ॥ निषिद्धोऽनर्थदंडोऽयं । गेहिनामर्हतोचितं ॥ यस्मान्नृघातजाता मे । कालिमाभव-
दाजवं ॥ ४८ ॥ इत्युल्लसत्कृपार्द्रेण । निंदन्नात्मानमात्मना ॥ गच्छन् पुरो निरैक्षिष्ट । वापीं तत्र म-
हावने ॥ ४९ ॥ यदंतः स्वादुतां धत्ते । वारि विश्वातिशायिनीं ॥ पातालस्थसुधाकुंभ–प्रत्यासत्त्येव

अरेरे! आ निरपराधी माणसने मारीने में मारा आत्माने मगर, सर्प तथा गीधनी पंक्तिमां मे-
ल्यो! ॥ ४६ ॥ शस्त्रनुं ते तीक्ष्णपणुं पण शुं कामनुं? तथा मारा ते प्राण पण शुं कामना? के
जेथी आवी रीतनो निरपराधी प्राणीओनो वध थाय. ॥ ४७ ॥ अरिहंतप्रभुए गृहस्थीओने जे आ
अनर्थदंड निषेध्यो छे ते उचितज छे, केमके आथी तो छेक जीवितपर्यंत मारापर माणसनुं खून
करवानुं कलंक आव्युं. ॥ ४८ ॥ एवी रीते उल्लसायमान थयेली दयाथी आर्द्र थयेला आत्मा
थी पोताने निंदतांथकां तथा आगल चालतांथकां तेणे ते महान जंगलमां एक वाव दीठी. ॥
॥ ४९ ॥ ते वावमां भरेलुं पाणी पातालमां रहेला अमृतकुंभना सहवासथी जाणे होय नहि ते-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

संभृतं ॥ ५० ॥ यद्यदानीयते पार्श्वे । तत्तदंतर्निरीक्ष्यते ॥ इति या सर्ववस्तूनां । दधात्याकारतामिव ॥ ५१ ॥ तत्तीरेऽपश्यदेकां स । कन्यां वापीमिवापरां ॥ स्मेरांभोजमुखीं भ्रांत—भ्रूलतां दृक्तरंगिणीं ॥ ५२ ॥ किमियं जलदेवीति । तस्य चेतसि संशयं ॥ सान्निनदद्भुवि संक्रांतैः । पद्मभ्रांतिप्रदैः पदैः ॥ ५३ ॥ अभ्युपेत्य च सा तेने । तेनेत्यालापगोचरा ॥ श्रीविकासिनि कासि त्वं । कुतो वा किमिहागमः ॥ ५४ ॥ सापि प्रीतिफलैर्नव—जलैरर्घं वितन्वती ॥ खंडयंती गिरा खंम—

म लोकोत्तर स्वादने धारण करतुं हतुं. ॥ ५० ॥ जे जे तेनी पासे लाववामां आवतुं हतुं, ते ते अंदर देखातुं हतुं, अने एवी रीते ते वाव जाणे सर्व वस्तुननो आकार धारण करती हती. ॥ ॥ ५१ ॥ ते वावने किनारे तेणे प्रफुल्लित कमलसरखां मुखवाळी, चलायमान भृकुटीरूपी लतावाळी तथा दृष्टिरूपी मोजांनवाळी जाणे बीजी वाव होय नहि एवी एक कन्याने दीठी. ॥ ५२ ॥ शुं आ जलदेवी होशे? एवी रीते तेना मनमां उत्पन्न थयेला संशयने तेणीए कमलनी भ्रांति उपजावनारां पृथ्वीपर संक्रांत थयेलां पोतानां पगलांनथी दूर कर्यो. ॥ ५३ ॥ पछी धम्मिलें पासे जइने तेणीने बोलावी के हे शोभाथी विकस्वर थयेली! तुं कोण छुं? अने क्यांथी अहीं आ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

रसं स्वं वृत्तमब्रवीत् ॥ ५५ ॥ शृणु वैताढ्यनामास्ति । गिरिर्गौरतरद्युतिः ॥ भारतानां जिनेंद्राणां । यशःपुंज इवांगवान् ॥ ५६ ॥ नीलवृक्षाकरश्रेणि—रौप्यपत्रमिव ध्रुवं ॥ यो युगांतक्षणक्षीण—नर-बीजाप्तये बभौ ॥ ५७ ॥ मुख्योऽखिलेषु शैलेषु । भारतेषु बभार यः ॥ सिद्धस्यायतनं रत्न—कि-रीटमिव मूर्द्धनि ॥ ५८ ॥ तत्रास्ति दक्षिणश्रेणेः । श्रियं विश्राणयत्पुरं ॥ सारं शंखपुरं शंख—सदृ-

वी बुं? ॥ ५४ ॥ त्यारे ते पण प्रीतिरूपी फलोथी तथा अश्रुरूपी जलथी तेनी पूजा करतीथकी, अने वाणीथी त्यांम्ना रसने पण जीततीथकी पोतानुं वृत्तांत कहेवा लागी के, ॥ ५५ ॥ सांभ-ळ? भरतक्षेत्रमां उत्पन्न थयेला जिनेंद्रोनो जाणे देहधारी यशनो समुह होय नहि एवो अति-श्वेत कांतिवाळो वैताढ्य नामे पर्वत छे. ॥ ५६ ॥ लीलां वृक्षोरूपी अक्षरोनी श्रेणिवाळुं जाणे शा-श्वतुं रुपानुं पतरुं होय नहि तेम युगांतवखते नष्ट थयेला मनुष्यरूपी बीजनी उत्पत्तिमाटे ते शो-भतो हतो. ॥ ५७ ॥ भरतक्षेत्रना सघळा पर्वतोमां मुख्य एवो ते पर्वत पोताना मस्तकपर रत्नना मुकुटनीपेठे सिद्धायतनने धारण करतो हतो. ॥ ५८ ॥ त्यां दक्षिणश्रेणिनी शोभाने धारण कर-नारुं तथा शंखसरखा गुणवाळा माणसोना समुहवाळुं शंखपुर नामे मनोहर नगर छे. ॥ ५९ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ग्गुणजनव्रजं ॥ ५९ ॥ नराणां व्योमचाराणां । यत्सौधेषु ध्वजांचलैः ॥ वातोध्धूतैरयत्नेन । क्रीय-
ते वर्त्मनः क्लमः ॥ ६० ॥ पाति पातकनिर्मुक्त—लोकमभ्युदयि जयि ॥ तत्पुरं पुरुषानंदो । नृपा-
लो विजयी जयी ॥ ६१ ॥ समरे वैरिकाकोला । अरिष्टफलभोगिनः ॥ यस्यासिदंममुद्गीर्णं । वी-
क्ष्याध्यं तत्यजुर्न के ॥ ६२ ॥ श्यामलास्य प्रिया कामो—न्मत्तपुत्रो यथार्थकः ॥ विश्रुते द्वे सुते
विद्यु—न्मती विद्युल्लता तथा ॥ ६३ ॥ धर्मघोषयतिर्व्योम—गतिर्मुनिजनप्रियः ॥ मूर्तो धर्म इवा-

---

ते नगरना महेलोपर रहेली अने वायुथी उडती ध्वजाउना छेडाउथी आकाशगामी माणसोनो मार्गनो थाक कंइ पण प्रयासविना दूर थाय छे. ॥ ६० ॥ पापरहित लोकोवाळा अभ्युदय तथा जयवाळा एवा ते नगरनुं अभ्युदय तथा जयवाळो पुरुषानंद नामे राजा रक्षण करे छे. ॥ ६१ ॥ रणसंग्राममां दुःखरूपी फल भोगवनारा शत्रुउरूपी कया कागडाउ तेनी तलवाररूपी दंडने उगामेलो जोइने न नाशी गया? ॥ ६२ ॥ तेने श्यामलानामे राणी हती, तथा कामोन्मत्त नामे यथार्थ पुत्र हतो, तेमज विद्युन्मती अने विद्युल्लता नामे बे पुत्रीउ हती. ॥ ६३ ॥ एक दिवसे ते नगरना उद्यानमां आकाशगामी तथा मुनिजनोमां प्रिय थयेला जाणे देहधारी धर्म होय न-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ध्यस्त । तत्पुरोद्यानमन्यदा ॥ ६४ ॥ मुनिं विवंदिषुर्भूप—स्तत्रागात्सपरिच्छदः ॥ नत्वा नृपे निविष्टे च । विदधे देशनां मुनिः ॥ ६५ ॥ सदानंदमयीं मुक्ति—नगरीमाप्तुमुत्सुकाः ॥ विलंघयिषवो यूयं । जना यदि भवाटवीं ॥ ६६ ॥ दानशीलतपोभावै—श्चतुर्भिश्चरणैः श्रितं ॥ निषेधविधिसत्पार्श्वं—मत्पुरस्कृतवालधिं ॥ ६७ ॥ वाग्गोधपट्टिकाबद्ध—गुरुगंभीरतोदरं ॥ विवेकसुमहत्पृष्टं । विनयस्कंधबंधुरं ॥ ६८ ॥ मूलोत्तरगुणग्राम—स्फुरत्केसरमालिकं ॥ सम्यक्त्वशीर्षमुत्सर्गा—पवादश्रुतिया-

---

हि एवा धर्मघोष नामे मुनि पधार्या. ॥ ६४ ॥ ते मुनिने वांदवानी इच्छाथी राजा त्यां परिवारसहित गयो, तथा नमीने ते राजा बेठाबाद मुनि धर्मदेशना देवा लाग्या के, ॥ ६५ ॥ हे लोको! जो तमो हमेशां आनंदवाळी मुक्तिनगरीमां जवाने उत्सुक थया हो, तथा जो आ संसाररूपी वनने उल्लंगवाने इच्छता हो, ॥ ६६ ॥ तो दान, शील, तप अने भावरूपी चार पगोवाळा, निषेध अने विधिरूपी बे पमखांवाळी आगळ धरेली लगामवाळा, ॥ ६७ ॥ वचनगुप्तिरूपी तंगथी बांधेला महागंभीरतारूपी उदरवाळा, विवेकरूपी मोटी पीठवाळा, विनयरूपी स्कंधथी शोभीता थयेला, ॥ ६८ ॥ मूलगुण अने उत्तरगुणना समुहरूपी स्फुरायमान थयेली केशवाळीवाळा, सम्यक्त्व-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मलं ॥ ६९ ॥ निःसंगसंगतिप्रोथ—महिंसारसनोदयं ॥ प्रशांतिकविकाश्लिष्ट—क्षीणामिषतपोमुखं ॥ ७० ॥ वर्ण्यसाहससौवर्णा—जरणं तेजसोल्वणं ॥ सध्यानबद्धपर्याणं । हृष्यत्स्वाध्यायहेषया ॥७१॥ भजध्वं श्रुतवल्गात—श्वरत्सरलवर्त्मनि ॥ गुरुराजार्पितं धर्म—हयरत्नं तदुत्तमं ॥ ७२ ॥ सप्तभिः कुलकं ॥ इत्युदित्वा स्थिते साधौ । सभा सा धौतकल्मषा ॥ रराज वाहिनीपूर—प्लुता पुलिनभूरिव ॥ ७३ ॥

रूपी मस्तकवाळा, उत्सर्ग अने अपवादरूपी बन्ने कर्णोवाळा, ॥ ६९ ॥ निःसंगतारूपी जम्बांवाळा, अहिंसारूपी जिह्वावाळा, शांतिरूपी चोकमांथी बांधेला मांसरहित तपरूपी मुखवाळा, ॥ ७० ॥ वखाणवालायक साहसरूपी स्वर्णना आभूषणवाळा, महातेजवाळा, सध्यानरूपी बांधेला पर्याणवाळा तथा स्वाध्यायरूपी हेषारवथी खुश थता, ॥ ७१ ॥ अने सिद्धांतरूपी लगामथी सरल मार्गे चालनारा गुरुमहाराजे आपेला धर्मरूपी उत्तम अश्वरत्ननो तमो स्वीकार करो? ॥ ७२ ॥ एम कहीने मुनिराज मौन रह्याबाद ते सभा पापो धोवाथाथी नदीना पूरथी साफ थयेला नदीना तळीयांनी भूमीसरखी शोभवा लागी. ॥ ७३ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पप्रच्छे नृपपत्न्याथ । सम्यग्ज्ञानधनो मुनिः ॥ अनयोर्मम नंदिन्योः । को भावी भगवन्
प्रियः ॥ ७४ ॥ यः पुत्रहंता पुत्र्योस्ते । स प्रेयानिति साधुना ॥ प्रोक्ते सा रोषतोषाढ्या—माश्लि-
ष्टा स्वगृहं ययौ ॥ ७५ ॥ कामोन्मत्तस्ततो विद्या—सिद्धये सोदरीयुतः ॥ अस्या एव तटे नद्या ।
वरं सौधं विनिर्ममे ॥ ७६ ॥ मणिश्रेणिमयं पश्य । तदेतद् दृश्यते पुरः ॥ स्फुटं स्फटिककैलास —
शिखरस्येव वर्णिका ॥ ७७ ॥ मंत्रीभ्यखेचरक्ष्माप—वंश्याः षोडश कन्यकाः ॥ मेलयित्वात्र सश्रीका

हवे सम्यग् ज्ञानरूपी धनवाला ते मुनिने राणीए पूछ्युं के, हे भगवन्! आ मारी बन्ने पु-
त्रीओनो स्वामी कोण थशे? ॥ ७४ ॥ तारा पुत्रने जे मारशे ते तारी बन्ने पुत्रीओनो स्वामी थ-
शे, एम मुनिए कह्याथी ते रोष अने संतोष बन्नेथी व्याप्त थइने पोताने घेर गइ. ॥ ७५ ॥ प-
छी ते कामोन्मत्ते पोतानी बहेनो सहित अहीं आवीने विद्या साधवामाटे आज नदीने किनारे
एक मनोहर महेल बनाव्यो. ॥ ७६ ॥ स्फटिकमय कैलासपर्वतना शिखरना नमुनासरखो अने म-
णिओनी पंक्तिओवालो ते आ महेल प्रगट रीते अगाडीना भागमां देखाय छे, ते तुं जो? ॥७७॥
मंत्री, शाहुकार, विद्याधर तथा राजाना वंशमां उत्पन्न थयेली तथा शोभावाली विद्यादेवीसरखी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

। विद्यादेवीरिवामुचत् ॥ ७८ ॥ श्रीचंद्रा १ श्रीश्च २ गांधारी ३ । श्रीसोमा ४ च विचक्षणा ५ ॥ श्येना ६ विजया ७ सेना ८ च । श्रीदेवी ९ च सुमंगला १० ॥ ७९ ॥ सोममित्रा ११ मित्रवती १२ । श्रीमती १३ च यशोमती १४ ॥ सुमित्रा १५ वसुमित्राहं १६ । मित्रसेनास्मि षोडशी ॥ ८० ॥ सोऽत्रैव सरितस्तीरे । गह्वने वंशजालके ॥ धूमपानरतो विद्यां । साधयन्नस्ति खेचरः ॥ ८१ ॥ तपसानेन सिद्धायां । विद्यायां परिणेष्यति ॥ सर्वा अपि स नो रूप–गर्वखर्वितमन्मथः ॥ ८२ ॥ त्वदग्रे यन्मयाजल्पि । नेदं स्वमतिकल्पितं ॥ किंतु गोष्ठीरसे सर्वं । तथ्यं मया न्यगद्यत ॥ ८३ ॥

शोल कन्याउने एकठी करीने तेणे आ महेलमां राखी छे. ॥ ७८ ॥ श्रीचंद्रा, श्री, गांधारी, श्रीसोमा, विचक्षणा, श्येना, विजया, सेना, श्रीदेवी, सुमंगला, ॥ ७९ ॥ सोममित्रा, मित्रवती, श्रीमती, यशोमती, सुमित्रा, वसुमित्रा अने मित्रसेना नामनी हुं शोलमी छुं. ॥ ८० ॥ वली ते विद्याधर अहींज नदीकिनारे वांसनी घाटी झाडीमां धूमपानमां रक्त थइने विद्या साधे छे. ॥ ८१ ॥ रूपना गर्वथी हरावेल छे कामदेवने जेणे एवो ते विद्याधर आ तपथी विद्या सीध्याबाद अमो सर्वने परणशे. ॥ ८२ ॥ वली तारीपासे जे हुं आ बोली छुं ते कइं मारी मतिकल्पनाथी बोली

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

तत् श्रुत्वा धम्मिल्लो दध्यौ । नूनमेष स खेचरः ॥ यो मया चिच्छिदे लीनो । वंशांतर्वंशलीलया ॥
॥ ८४ ॥ हहा दुष्टद्विपेनेव । स मया खड्गशुंडया ॥ पद्मिणीनामिवैतासां । छिन्नो विश्रामपादपः ॥
॥ ८५ ॥ उदिते प्राक्प्रिये मेघे । मोघिते मरुता मया ॥ विलापिन्यः कलापिन्य । इव स्थास्यं-
त्यमूः कथं ॥ ८६ ॥ विमृश्येति शनैर्बिन्य—दिव प्रोवाच धम्मिलः ॥ भद्रे तद्घातपापेन । सोऽयं
लिप्तोऽस्ति मानवः ॥ ८७ ॥ ततः सा शिरसः कंपा–द्व्यंजयंती मनःशुचं ॥ गद्गदं न्यगदन्नूनं । ब-

---

नथी, परंतु वातना रसमां में सघळुं साचुंज कह्युं छे. ॥ ८३ ॥ ते सांभळीने धम्मिल्ले विचार्युं के
में वांसनी श्रीमाथी वांसनी झाडीमां गुप्तपणे रहेला जे पुरुषने मार्यो छे, तेज आ विद्याधर छे.
॥ ८४ ॥ अरेरे! दुष्ट हाथीनीपेठे खड्गरूपी सुंढथी पद्मिणीजनसरखी आ स्त्रीजनो विश्रामवृक्ष में
भांगी नाख्यो छे! ॥ ८५ ॥ आ स्त्रीजनना स्वामीरूपी मेघने उदय पामतांज पवननीपेठे में नष्ट
कर्याथी मयूरीजनीपेठे विलाप करनारी आ स्त्रीजना हवे शुं हाल थशे? ॥ ८६ ॥ एम विचारी-
ने बीकणनीपेठे ते धम्मिल धीमेथी बोल्यो के, हे भद्रे! ते विद्याधरना घातना पापथी आ मा-
णस व्याप्त थयो छे. ॥ ८७ ॥ त्यारे मस्तक धूणाववाथी मननो शोक प्रगट करतीथकी ते कन्या

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

लिनी नवितव्यता ॥ ७७ ॥ धम्मिल्लोऽनिदधे बाले । किमेवं खिद्यते वृथा ॥ दैवायत्ताः यतः कार्य-सिद्धिः किं तत्र शोचनैः ॥ ७९ ॥ साह साहसिकोत्तंस । न मे दुःखं मनागपि ॥ चलत्यचलचूलेव । किं वाणी ज्ञानिनो मुनेः ॥ ए० ॥ यावदेतद्भवद्वृत्तं । खेचर्योर्ज्ञापयाम्यहं ॥ तावदत्र प्रतीक्षेथाः । सौधमूर्द्धनि बद्धहक् ॥ ए१ ॥ नोत्स्ये रागं मुनिप्रोक्त-प्रियप्राप्त्या तयोर्यदि ॥ रोपयिष्ये पताकां त—द्रक्तां सौधस्य मूर्द्धनि ॥ ए२ ॥ विरागश्चेत्तयोर्नावी । तदा श्वेतां च तामिति ॥

गद्गदकंठे बोली के खरेखर नवितव्यता बलवान छे. ॥ ७७ ॥ त्यारे धम्मिल बोल्यो के हे बालिका! हवे तुं फोकट शामाटे खेद पामे छे? केमके कार्यनी सिद्धि दैवाधीन छे, तेमां शोक करवाथी शुं थवानुं छे? ॥ ७९ ॥ त्यारे ते कन्या बोली के हे साहसिकशिरोमणि! मने तो हवे जरा पण दुःख नथी, केमके पर्वतना शिखरनीपेठे शुं ज्ञानी मुनिनी वाणी चलायमान थाय छे? ॥ ए० ॥ हवे हुं जेटलामां आ तारुं वृत्तांत तेनी बन्ने विद्याधरीबहेनोने जणावुं त्यांसुधी तारे आ महेलनी टोंचपर दृष्टि राखीने अहीं राह जोइ बेशवुं. ॥ ए१ ॥ मुनिए कहेला स्वामीनी प्राप्तिथी जो हुं तेउने खुशी थयेली जोइश तो आ महेलना शिखरपर हुं लाल रंगनी धजा चमावीश.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वदंती सा विवेशांतः । प्रासादं सादरैः पदैः ॥ ७३ ॥ स चातक इवोत्पश्यो-ऽपश्यत्सौधाग्रलंबितां ॥ सितां पताकां वैराग्य-वार्द्धिफेनछटामिव ॥ ७४ ॥ नूनं मयि विरक्ते ते । खेचर्यौ बंधुहंतरि ॥ इत्यसौ शशवद्वृद्धां-तरितः प्रपलायितः ॥ ७५ ॥ मा ग्लायतमियं वेला । युवयोश्चिरलालितौ ॥ कंटकादिव्यथा चिंत्या । समये नाधुना पुनः ॥ ७६ ॥ एवं प्रसादयन् पादौ । तद्बलात्यक्तभूरिभूः

॥ ७२ ॥ अने जो तेउ नाखुश थशे तो हुं त्यां श्वेतरंगनी धजा चडावीश, एम कहीने ते आदरयुक्त पगलांउथी महेलनी अंदर दाखल थइ. ॥ ७३ ॥ पछी ते धम्मिल चातकनीपेठे उंचुं जोतो रह्यो, एवामां तेणे तेउनी नाखुशीरूपी समुद्रना फीणनी छटासरखी महेलनी टोंचपर सफेद धजाने लटकेली जोइ. ॥ ७४ ॥ खरेखर ते बन्ने विद्याधरीउ पोताना भाइने मारनार एवा माराप्रते नाखुश थयेली छे, एम विचारीने ते धम्मिल ससलानीपेठे वृक्षोपाछळ छुपातो छुपातो त्यांथी नाशी गयो. ॥ ७५ ॥ हे घणा काळसुधी लाड लडावेला पगो! तमारो आ अवसर छे, माटे तमो थाकशो नहि, तेम वळी आ समये तमारे कांटाआदिकनी वेदनानो पण विचार करवो नहि. ॥ ७६ ॥ एवी रीते पगोने हिम्मत आपतोथको तेना बळथी घणी भूमि उळंगीने,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

।। मुक्त्वाश्वं जीवमादाय । ययौ कंचन कर्बटं ।। ९७ ।। स्थितैः शैलांतरंत्यप्रा—ग्यामार्धादृष्टभास्करे ।। शर्वरीणां त्रियामत्वं । जगृहे यत्र वासरैः ।। ९८ ।। चंपेशकपिलाख्यस्य । भ्राता रोषेण निर्गतः ।। विदधे वसुदत्तोऽत्र । वासं वसुमतीप्रियः ।। ९९ ।। तारुण्ये तदुद्भुवः पद्मा—वत्यास्त्वग्व्याधिना वपुः ।। बबाधे विद्युतो दीप्त्या । फलकाले तिलो यथा ।। ३२०० ।। प्रविशंस्तत्र दृष्ट्वासौ । कांचिच्छूला-कुलां स्त्रियं ।। व्यथामूलं विदन् योग्य—भेषजैस्तामसज्जयत् ।। १ ।। एतज्जनेभ्यो विज्ञाय । वि-

---

घोडाने पण तजीने फक्त जीव लेइने ते कोइक गामडामां गयो. ।। ९७ ।। पर्वतोनी वच्चे रहेला तथा छेला अने पहेला अरधा अरधा पहोरसुधी ज्यां सूर्य देखातो नथी, एवा ते गाममां रहेला दिवसोए रात्रिजनुं त्रियामपणुं ग्रहण कर्युं हतुं. ।। ९८ ।। ते गाममां चंपानगरीना कपिल नामना राजानो वसुदत्त नामे भाइ रीसाइ नीकळीने राजा थइ रह्यो हतो. ।। ९९ ।। तलनो रोपो फळसमये वीजळीना तेजथी जेम बाधा पामे छे, तेम तेनी पुत्री पद्मावतीनुं शरीर युवावस्थामां पण कुष्टरोगथी बाधित थयुं हतुं. ।। ३२०० ।। हवे ते गाममां प्रवेश करतांज तेणे कोइक शूलरोगथी पीडाती स्त्रीने जोइ, त्यारे तेना दुःखनुं कारण जाणीने धम्मिले तेणीने योग्य औषधथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ज्ञानन्यायशालिने ॥ गृहमानायितायास्मै । बहुमानं ददौ नृपः ॥ २ ॥ स कुष्टप्लुष्टलावण्यां । त-
स्मै कन्यामदर्शयत ॥ स प्राह मम रोगोऽयं । साध्योंऽस्स इवानलः ॥ ३ ॥ शुभेऽहनि समारेभे ।
स तद्रोगप्रतिक्रियां ॥ तया सिध्म शनैः शांतं । विद्ययेवाहिनो विषं ॥ ४ ॥ सम्यक्कलावते तस्मै ।
राज्ञा हारलतेव सा ॥ मुक्तामयवपुः पारि—तोषिकस्य पदे ददे ॥ ५ ॥ नृभुजान्येद्युरादेशि ।
न तं पश्यामि कंचन ॥ कपिलेन समं राज्ञा । यः संधिं कुरुते मम ॥ ६ ॥ प्राज्याः प्रीतिभिदः

साजी करी. ॥ १ ॥ आ वृत्तांत लोकोना मुखथी राजाए जाणीने विज्ञान अने न्यायथी शोभता ते धम्मिलने घेर बोलावीने घणुं आदरमान दीधुं. ॥ २ ॥ पछी तेणे तेने कुष्टथी लावण्यरहित थयेली ते कन्या देखाडी, त्यारे धम्मिल बोल्यो के जलथी जेम अग्नि तेम आ रोगने हुं दूर करी शकीश. ॥ ३ ॥ पछी शुभ दिवसे तेणे ते रोगनो उपचार करवा मांड्यो, अने तेथी विद्याथी जेम सर्पनुं झेर तेम तेणीनो ते कुष्ट रोग धीमे धीमे शांत थयो. ॥ ४ ॥ पछी राजाए रोगरहित शरीरवाळी ते कन्याने हारलतानीपेठे ते उत्तम कलावान धम्मिलने इनामतरीके आपी. ॥ ५ ॥ पछी एक दिवसे ते राजा बोल्यो के एवो कोइ पण माणस मारा जोवामां नथी आवतो के जे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

संति । केऽपि प्रीतिकरा अपि ॥ जग्नां संदधति प्रीतिं । ये स्वल्पा जगतीह ते ॥ ७ ॥ गुरुरस्ति कविश्चास्ति । संति व्योम्नि कवीश्वराः ॥ एतेषु कोऽपि संधत्तां । बुधेंदू शनिजास्करौ ॥ ८ ॥ गोत्रप्रजव रंगाढ्य । शुभ्रवर्णक चूर्णक ॥ त्वां विन कोऽपि संधातुं । नेष्टे जर्जरितं गृहं ॥ ९ ॥ उन्ने स्वजावतो जिन्ने । संधातुं वस्त्रकर्णिके ॥ त्वमेव सूचि शक्तासि । गुणसंग्रहशालिनी ॥ १० ॥

कपिलराजासाथे मारी संधी करावे. ॥ ६ ॥ प्रीतिनो जंग करावनारा घणा होय बे, तेम केटलाक प्रीति करावनारा पण होय बे, परंतु जे जांगेली प्रीतिने सांधी शके, एवा आ जगतमां विरलाज होय बे. ॥ ७ ॥ आकाशमां गुरु बे, कवि (शुक्र) बे, अने कवीश्वरो पण बे. परंतु एमानो कोइ बुध अने चंद्रवच्चे, तथा शनि अने सूर्यवच्चे संधि करावनार नथी. ॥ ८ ॥ माटे हे उत्तम गोत्रवाळा! (पर्वतमांथी उत्पन्न थयेला) रंगवाळा, तथा सफेद वर्णवाळा चुनासमान धम्मिल! ताराविना आ जीर्ण थयेलां घरने सांधवाने कोइ समर्थ नथी. ॥ ९ ॥ स्वजावथीज जिन्न एवा वस्त्रना बन्ने पोतोने सांधवाने हे सोइ! दोरो ग्रहण करवाथी शोजीती एवी तुंज समर्थ बो. ॥ ॥ १० ॥ एवी रीते वसुदत्त राजाए कह्याथी धम्मिल बोल्यो के, हे राजन्! आप मने हुकम फर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

वसुदत्ते वदत्येवं । धम्मिल्लेनाभ्यधीयत ॥ मामादिश यथा कुर्वे । संधिकार्यमिदं तव ॥ ११ ॥ अ-
थासौ पार्थिवाज्ञातः । संजातशकुनोऽचलत् ॥ चंपांप्रति प्रियावक्त्रा—लोकनोत्सुकलोचनः ॥ १२ ॥
निघ्नन् मार्गस्य दीर्घत्वं । प्रस्थानैरनवस्थितैः ॥ प्राप चंपामयं पाप—कर्मनिर्मुक्तनागरां ॥ १३ ॥ प्र-
विष्टोंतर्ददर्शासौ । स्वस्वरक्षपरायणान् ॥ समुत्पिंजतया लोकान् । धावमानानितस्ततः ॥ १४ ॥
किं दवः किं परानीको—पप्लवः किं सरित्प्लवः ॥ पौरक्षोभकृदेवं सो—ऽप्राक्षीत्कंचिद्विचक्षणं ॥ १५ ॥

मावो? के जेथी तमारुं आ संधिकार्य हुं करी आपुं. ॥ ११ ॥ पछी राजाए आज्ञा आपवाथी शु-
भ शकुन थये छते पोतानी स्त्रीनुं मुख जोवाने उत्सुक नेत्रोवाळो धम्मिल्ल चंपानगरीप्रते चाल-
तो थयो. ॥ १२ ॥ अविच्छिन्न प्रयाणोथी मार्गनी लंबाइ दूर करतोथको पापकर्मविनाना लोको-
वाळी चंपानगरीमां ते पहोंच्यो. ॥ १३ ॥ जेवामां ते नगरनी अंदर दाखल थयो तेवामां तेणे
भयथी पोतपोतानुं रक्षण करवामां तत्पर तथा आमतेम दोडता लोकोने त्यां जोया. ॥ १४ ॥
नगरना लोकोने भय उपजावनारो शुं दावानल लाग्यो छे? के शत्रुना सैन्यनो उपद्रव थयो छे?
के नदीनुं पूर आव्युं छे? एम तेणे कोइक विचक्षण माणसने पूछ्युं. ॥ १५ ॥ त्यारे ते बोल्यो

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सोऽन्यथाऽद्य पट्टेभो । नृपस्याद्य स्फुरन्मदः ॥ व्यसनीव श्रुतध्यान—मालानमुदमूलयत ॥ १६ ॥
स भ्रमन् पातयन् गेहान् । भापयन् सुभटानपि ॥ पुरमक्षोभयन्व्यक्तं । प्राचीवायुरिवांबुधिं ॥ १७ ॥
श्रुत्वेति निर्भयं गच्छ—न्नतुच्चं मंम्पं पुरः ॥ विभूषाभ्राजनजन—व्रातसंकुलमैक्षत ॥ १८ ॥ जन-
व्रातः किमेतावान् । मिलितोऽत्रेति सादरं ॥ तेन पृष्टः समाचष्ट । कोऽपि स्पष्टाक्षरां गिरं ॥ १९ ॥
अत्रेंद्रदत्तसार्थेश—सूनुः सागरदत्तकः ॥ लेभे दिशामधिष्ठात्री—रिवाष्टौ कुलजाः कनीः ॥ २० ॥

के हे भद्र! आजे राजाना पट्टहस्तीए मदोन्मत्त थइने, व्यसनी माणस जेम श्रुतध्यानने तेम आलानस्तंभने उखेडी नाख्यो छे. ॥ १६ ॥ ते हाथीए भमतांथकां, घरोने पाडतांथकां तथा सुभटोने पण डरावतांथकां पूर्वनो वायु जेम समुद्रने तेम एकदम नगरने क्षोभित कर्युं छे. ॥१७॥ ते सांभळीने निर्भयपणे जातांथकां तेणे आगाडीना भागमां विभूषित माणसोना समुहथी भरेलो एक मंडप जोयो. ॥ १८ ॥ अहीं आटलोबधो लोकोनो समुह केम एकठो थयो छे? एम तेणे आदरसहित पूछ्याथी कोइए प्रगटरीते तेने कह्युं के, ॥ १९ ॥ अहीं इंद्रदत्त नामना सार्थपतिना सागरदत्त नामना पुत्रे दिशाउनी अधिष्ठाइकासरखी आठ कुलवान कन्याउ मेळवी छे.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

कुमुदा कुमुदानंदा । धनश्रीर्वसुमत्यपि ॥ पद्मश्रीर्विमला देव—कीत्यासां क्रमतोऽभिधाः ॥ २१ ॥
युगपत्परिणेतुं ता । इहायातोऽस्ति सागरः ॥ समं स्वजनवर्गेण । तेनायं लोकमेलकः ॥ २२ ॥
तयोर्वार्त्तयतोरेव—मितरेतरमाययौ ॥ तत्रैव स द्विपो दाव । इव केनाप्यवारितः ॥ २३ ॥ तं स-
मायातमालोक्य । मुक्तपाणिगृहस्पृहः ॥ वरः परिजनैः साकं । साकंपः प्रपलायितः ॥ २४ ॥ न-
श्यता मंक्षु तास्तेन । बाला नालापिता अपि ॥ स्वार्थभ्रंशे समुत्पन्ने । कोऽपि कस्यापि न प्रियः ॥

॥ २० ॥ तेउनां अनुक्रमे कुमुदा, कुमुदानंदा, धनश्री, वसुमती, पद्मश्री, विमला तथा देवकी नामो छे. ॥ २१ ॥ तेउने एकीहारे परणवामाटे अहीं ते सागरदत्त स्वजनपरिवारसहित आवेलो छे, अने तेथी ते लोकोनो आ मेलावमो थयो छे. ॥ २२ ॥ एवी रीते तेउ बन्ने जेवामां परस्पर वार्तालाप करे छे, तेवामां कोइथी पण न अटकावी शकाय एवा दावानलनीपेठे ते हाथी त्यांज आवी पहोंच्यो. ॥ २३ ॥ तेने आवेलो जोइने ते वरराजा तो परणवानी इछा छोडीने कंपतो-थको परिवारसहित त्यांथी नाशी गयो. ॥ २४ ॥ एकदम नाशता एवा तेणे ते कन्याउने बोला-वी पण नहि, केमके स्वार्थना नाशवखते कोइ कोइने प्रिय थतो नथी. ॥ २५ ॥ हवे शुं कर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

॥ २५ ॥ किं कर्त्तव्यजडत्वेन । प्रयाणारूढजीविताः ॥ अशरण्या अचैतन्याः । कन्यास्तत्रैव ताः स्थिताः ॥ २६ ॥ यावत्कमलिनीमर्द्द । ता मृद्गाति मतंगजः ॥ तावद्योध्धुं तमाह्वास्त । धम्मिल्लो धीरधीरयात् ॥ २७ ॥ दीनदृक्षु भयार्त्तासु । बालिकास्वबलासु च ॥ शुंडां व्यापारयन्नाशु । किं न कुंजर लज्जसे ॥ २८ ॥ यद्यस्ति कापि शक्तिस्ते । तदेषोऽस्मि बली पुरः ॥ गजस्तेनैवमाहूतो । रुषा तंप्रत्यधावत ॥ २९ ॥ युग्मं ॥ लघुदेहः परिस्थूरं । शिक्षितोऽपरिशिक्षितं ॥ चिरं स रंगभूर्वामा—

वुं? एम मूढ बनीने ते जीवसटोसटने वखते आधारविनानी ते कन्याओ बेभान थइने त्यांज उभी रही. ॥ २६ ॥ पछी कमलिनीने कचरी नाखवानीपेठे जेवामां ते हाथी तेओने चगदी नाखवा जाय छे तेवामां धीर बुद्धिवाळा ते धम्मिले ते हाथीने लडवामाटे एकदम बोलाव्यो के, ॥ ॥ २७ ॥ अरे हाथी! दीनदृष्टिवाळी, भयथी पीडित थयेली तथा निर्बल एवी आ बालिकाओप्रते तारी सुंढने लंबावतां तुं शुं लजातो नथी? ॥ २८ ॥ जो तारामां कइं शक्ति होय तो आ हुं बलवान तारी सामेज उभो छुं, एवी रीते तेणे हाथीने बोलाववाथी ते तेनातरफ दोड्यो. ॥ २९ ॥ धम्मिल नाना शरीरवाळो तथा शिखेलो हतो, हाथी जाडा शरीरवाळो तथा नहि शीखेलो हतो,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वर्त्तमभ्रमयत्गजं ॥ ३० ॥ खिन्नं निर्विण्णमुत्पन्न—ग्लानिं गर्जिविवर्जितं ॥ आरुरोह स गजं स्कंध—देशे करणलीलया ॥ ३१ ॥ निरीक्ष्य स्वस्य दुर्वारं । वारणौद्धत्यवारणं ॥ ह्रियेव न्यग्मुखेनैष । कुंभे तं शृणिनाजिनत् ॥ ३२ ॥ सलीलं सोऽथ संचारी । शृण्वन् पौरजनस्तुतिं ॥ बबंध सिंधुरं राज—चतुरे चतुरेश्वरः ॥ ३३ ॥ कलानिरीक्षणाज्जात—चित्रं भूपं ननाम सः ॥ जामातरं निजं राजा—प्युपलक्षयतिस्म तं ॥ ३४ ॥ ससंभ्रमं समुत्थाय । भूजानिस्तं महाभुजं ॥ भुजोपपीडमालिंग्य

तेथी ते कलावान धम्मिले ते हाथीने घणा काळसुधी चारे बाजुथी फुदरडी फेरव्यो. ॥ ३० ॥ अने तेथी खिन्न थयेला, थाकेला, मंद पडेला अने गर्जारवविनाना ते हाथीना स्कंधपर ते धम्मिल छलंग मारीने चडी गयो. ॥ ३१ ॥ हाथीनी उद्धताइने निवारवानी पोतानी मुश्केली जाणीने जाणे लज्जाथी नीचा मुखवाळा थयेला एवा अंकुशवडे करीने तेणे ते हाथीना कुंभस्थलपर जखम कर्यो. ॥ ३२ ॥ पछी ते चतुरशिरोमणि धम्मिले लीलासहित चालतांथकां तथा नगरना लोकोनी स्तुतिने सांभलतांथकां ते हाथीने राजानी हस्तिशालामां बांध्यो. ॥ ३३ ॥ पछी कला जोवाथी आश्चर्य पामेला राजाने ते नम्यो, त्यारे राजाए पण तेने पोताना जमाइ तरीके

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

। पप्रछ स्वछया गिरा ॥ ३५ ॥ चिराद् दृष्टोऽसि वत्स त्वं । दर्शनानंददर्शनः ॥ आविःकुरु निजं वृत्त—मश्वापहरणादिकं ॥ ३६ ॥ ततस्तदुक्तं तद्व्यक्तं । ज्ञात्वा वृत्तांतमादितः ॥ धैर्यं चास्येभदमना—द्ययौ राजा परां मुदं ॥ ३७ ॥ पुरे महोत्सवमयः । समयस्तद्भवेदयं ॥ त्रायकः स्याद्यदि त्वादृ—गिति तुष्टाव तं नृपः ॥ ३८ ॥

तत्र संप्राप्तसंमान—स्त्रिकलत्र्या गुणोज्ज्वलः ॥ त्रिलिंग्यास्तादृशीभूतः । परशब्द इवामिलत

ओळखी कहाड्यो. ॥ ३४ ॥ त्यारे संभ्रमसहित राजाए उठीने ते महासुभटने बाथमां लेइ भेटीने स्वछ वचनथी पूछ्युं के, ॥ ३५ ॥ हे वत्स! जोवामां आनंदी दर्शनवाळो तुं घणे काळे नजरे पड्यो छुं, हवे घोमो तने हरी गयो, इत्यादिक तारुं वृत्तांत तुं प्रकट कर? ॥ ३६ ॥ पछी तेणे प्रथमथी प्रकटरीते कहेलुं वृत्तांत जाणीने, तथा हाथीने वश करवाथी तेनुं धैर्य जोइने राजा अत्यंत खुशी थयो. ॥ ३७ ॥ जो ताराजेवो आ नगरमां रक्षण करनार होय तो अहीं आवो महोत्सवमय समय जाय, एम राजाए तेनी स्तुति करी. ॥ ३८ ॥

एवी रीते त्यां सन्मान पामीने गुणोथी उज्ज्वल थयेलो ते धम्मिल त्रणे लिंगोमां तादृश

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ३९ ॥ गजे शांते गते स्वास्थ्यं । नगरे सागरः पुनः ॥ दधत्पाणिगृहोद्योगं । कन्यान्निस्तान्नि-
रौच्यत ॥ ४० ॥ अस्मान्मृत्युमुखे क्षिप्त्वा । तदा नष्टोऽसि किं शठ ॥ सांप्रतं दर्शयन् प्रेम-पाटवं
लज्जसेऽपि न ॥ ४१ ॥ आकृत्या पुरुषोऽसि त्वं । गुणैः स्त्रीभ्योऽपि हीयसे ॥ ईदृक्सत्त्वं प्रियीकु-
र्मो । वरं त्वामाशया कया ॥ ४२ ॥ नूनं नायं गजो दुष्टः । पूर्वजः किंतु कोऽपि नः ॥ यस्ते प्रा-
चीकटद् वृत्त—मवृत्ते मंगलत्रये ॥ ४३ ॥ वृणुमस्त्वां प्रियैकात्म-जीवं क्लीवं न तद्वयं ॥ येन प्राण-

---

रहेला परशब्दनीपेठे पोतानी त्रणे स्त्रीजने मळ्यो. ॥ ३९ ॥ हवे ते हाथी शांत थयाबाद तथा नगर पण खेदरहित थयाबाद ते सागरदत्त ज्यारे पाछो विवाहनी सामग्री करवा लाग्यो त्यारे ते कन्याओए तेने कह्युं के, ॥ ४० ॥ अरे मूर्ख! ते वखते तुं अमोने मोतना मुखमां फेंकीने केम नाशी गयो? अने हवे प्रेमचतुराइ देखाडतां तुं शरमातो पण नथी? ॥ ४१ ॥ फक्त आकारथी तुं पुरुष छे, परंतु गुणोथी तो स्त्रीओथी पण नपावट छे, माटे तने आवा बायलाने अमो शुं आशाए अमारो स्वामी करीये!! ॥४२॥ खरेखर आ कइं दुष्ट हाथी नहोतो, परंतु अमारो को-इक पूर्वज होवो जोइये, के जेणे त्रण मंगळफेरा फर्या पहेलांज तारुं आ पराक्रम प्रगट करी दे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

पणैः क्रीता । अस्तु भर्त्ता स एव नः ॥ ४४ ॥ जाते राजकुले तस्मिन् । वादे कारणिकैर्नरैः ॥
स तान्यो दूरतश्चक्रे । करेणुन्य इवोरणः ॥ ४५ ॥ अष्टावपि कुमारीस्ता । धम्मिलाय ददे नृपः ॥
सोऽप्याशु परिणिन्ये ता । महोत्सवपुरस्सरं ॥ ४६ ॥ तत्प्रेमामृतसुराका—रजनिं प्रमदाकुलं ॥ प्रि-
यं प्राप्य च चित्तांत-रजनि प्रमदाकुलं ॥ ४७ ॥ अथासौ वसुदत्तस्य । चंपाधिपतिना सह ॥ संधि
कार्यं दृढीचक्रे । लक्षण इव स क्षणात् ॥ ४८ ॥ संधिना तेन संप्रीतः । प्रियप्राप्त्यै समुत्सुकां ॥

खाइयुं. ॥ ४३ ॥ माटे फक्त एक पोताना जीवनेज बचावनारा एवा तने हीजडाने अमो परणी-
शुं नहि, जेने पोताना प्राणसाटे अमोने खरीदी लीधी छे, तेज अमारो स्वामी थशे. ॥ ४४ ॥
पछी आ बाबतनो राजदरबारमां ज्यारे केस चाल्यो त्यारे न्यायाधीशोए हाथणीउंपासेथी जेम घे-
टाने तेम ते सागरदत्तने तेउंथी दूर कर्यो. ॥ ४५ ॥ पछी राजाए ते आठे कुमारीउं धम्मिलने
आपी, अने ते पण तेउंने जलदी महोत्सवपूर्वक परण्यो. ॥ ४६ ॥ तेना प्रेमरूपी अमृतने पु-
नमनी रात्रिसरखा ते स्वामीने मेलवीने ते स्त्रीउंनो समुह वनमां हर्षथी व्याप्त थयो. ॥ ४७ ॥
पछी तेणे क्षणवारमां व्याकरणमां जेम तेम चंपाना राजानीसाथे वसुदत्त राजानुं संधिकार्य दृढ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

चंपायां प्रेषयामास । वसुदत्तः सुतां निजां ॥ ४९ ॥ अथ सुखासनासीनो-ऽन्यदा सौदामिनीमिव ॥ उत्तरंतीं दिवोऽद्राक्षी—द्दीप्तां काचन योषितं ॥ ५० ॥ नत्वा पुरोऽतिरोषेण । तमुपालभ्य खेचरी ॥ यन्मे बंधुस्त्वया जघ्ने । निर्मंतुर्ध्यानमौनभाक् ॥ ५१ ॥ अनौपाधिकवात्सल्य—विशदस्य दयोदधेः ॥ परोपकारसारस्य । तत्किं ते धीर संगतं ॥ ५२ ॥ यच्च मे मद्भगिन्याश्च । शेषकन्यागणस्य च ॥ मनोऽपहृत्य नष्टोऽसि । किं तदप्युचितं तव ॥ ५३ ॥ धम्मिल्लेन ततोऽवादि ॥ सति सत्यं

कर्युं. ॥ ४८ ॥ ते संधिथी खुश थयेला वसुदत्ते भर्तारने मलवाने उत्सुक थयेली पोतानी पुत्रीने चंपानगरीमां मोकली दीधी. ॥ ४९ ॥ हवे एक दिवसे ज्यारे ते खुरशीपर बेठो छे, एवामां वीजळीनीपेठे कोइक तेजस्वी स्त्रीने तेणे आकाशमांथी उतरती दीठी. ॥ ५० ॥ पछी ते विद्याधरी तेनी आगळ-आवीने अतिरोषथी तेने ठपको देवा लागी के, निरपराधी तथा ध्यानमां मौनपणे रहेला मारा भाइने जे तें मार्यो छे, ॥ ५१ ॥ ते उपाधिरहित वत्सलताथी निर्मल थयेला, दयाना सागर, तथा परोपकारनेज सारभूत गणनारा एवा तने हे धीरपुरुष! शुं उचित छे? ॥ ॥ ५२ ॥ वळी मारुं, मारी बहेननुं अने बीजी कन्याओना समूहनुं पण मन हरीने जे तुं नाशी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वदंत्यसि ॥ परमाज्ञानिके पापे । नास्त्युपालंभसंभवः ॥ ५४ ॥ परीक्षितुमहं तैदण्यं । छिंदन् की-
चकजालकं ॥ यद्वधुं तव हन्मिस्म । तदज्ञानविजृंभितं ॥ ५५ ॥ अपराद्धं मनोरत्ना—पहारेण त्व-
यन्मया ॥ शुद्धये तस्य पापस्य । त्वमेवेह गुरुर्भव ॥ ५६ ॥ इत्युक्तिभंग्या चित्रीय—माणा प्रो-
वाच खेचरी ॥ एवमेव भवद्वृत्तं । चित्रसेना तदावदत् ॥ ५७ ॥ बंधोर्वधे श्रुते स्वस्रा । सममा-
धिमधामहं ॥ वाचं विचार्य नैर्ग्रंथीं । शोकमत्तोकयं क्षणात् ॥ ५८ ॥ समानय तमत्रेया —त्मा(?)या

गयो छे, ते पण शुं तने उचित छे? ॥ ५३ ॥ त्यारे धम्मिल बोल्यो के, हे सति! तुं सघळुं स-
त्य कहे छे, परंतु अज्ञानथी करेलां पापमाटे उपालंभनो संभव होतो नथी. ॥ ५४ ॥ तलवार-
नी तीक्ष्णतानी परीक्षामाटे वांसनी झाडी कापतांथकां में जे तारा भाइने मार्यो छे, ते अज्ञान-
नो प्रताप छे. ॥ ५५ ॥ वळी तमारां मनरूपी रत्नने चोरवाथी जे में अपराध कर्यो छे, ते पापनी
शुद्धिमाटे हवे तुंज मारा गुरुतरीके था? ॥ ५६ ॥ एवी रीतनी तेनी वचनचतुराइथी आश्चर्य पा-
मेली ते विद्याधरी बोली के, ते वखते चित्रसेनाए एवीज रीते तमारुं वृत्तांत अमोने कह्युं हतुं.
॥ ५७ ॥ भाइनो वध सांभळवाथी बहेननीसाथे मने पण दुःख तो थयुं, परंतु मुनिनी वाणी वि-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मुक्तारुरोह सा ॥ सौधस्याधित्यकां तस्य । प्रेम्णः काष्ठां परामिव ॥ ५९ ॥ हर्षाकुलतया भ्रांत-द
ष्टिः श्वेतां पताकिकां ॥ सोत्तम्भातिस्म तत्रास्म—दभाग्यस्येव वल्लरीं ॥ ६० ॥ आयास्यति किम-
द्यापि । नायात्यायात एव सः ॥ एवं मिथो वदंत्यस्ताः । कन्या उत्कुंठिताः स्थिताः ॥ ६१ ॥ प-
ताकालोकनाज्ज्ञाते । त्वदनागमनिर्णये ॥ त्वां द्रष्टुमभ्रमं भूरि—ग्रामारामाश्रमां क्ष्मां ॥ ६२ ॥
यद्यपि क्वापि नापश्यं । त्वामुलूकीव भास्करं ॥ तथापि भ्रमितो भ्रमा । नाहं स्नेहो हि दुस्त्यजः ॥

चारीने क्षणवारमां में ते शोकने दूर कर्यो. ॥ ५८ ॥ हवे तेने अहीं लाव? एम अमोए तेणी-
ने कहेवाथी ते चित्रसेना जाणे तेना प्रेमनी पराकाष्ठाप्रते होय नहि तेम महेलनी सीडीपर च-
डी. ॥ ५९ ॥ परंतु हर्षवेली थवाथी तेणीए दृष्टिविपर्यासने लीधे अमारां अभाग्यनी वेलडीसर-
खी श्वेतरंगनी धजा चमकावी. ६० ॥ हवे ते आवशे, अरे! हजु केम आवतो नथी? अरे! ते
आ आव्यो, एम परस्पर कहेतीथकी ते कन्याउ त्यां उत्सुक बनीने तलपापड थवा लागी. ॥६१॥
पछी पताका जोवाथी ज्यारे तमारा नहि आववानो निर्णय थयो, त्यारे तमोने जोवामाटे घणा
गाम, बगीचा तथा आश्रमोवाळी आ पृथ्वीपर हुं भमी. ॥ ६२ ॥ परंतु घूकी जेम सूर्यने तेम त-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

॥ ६३ ॥ समायाताद्य चंपायां । लोचने तृषिते चिरं ॥ रूपे लवणिमानूपे । तवाप्लवमकारयं ॥
॥ ६४ ॥ एषाहं सा च मे जामिः । कन्यकाः षोडशापि ताः ॥ सर्वमेतत्तवैवेति–जल्पंती सा ख-
मुद्ययौ ॥ ६५ ॥ चक्षुरुद्घाटयत्येष । यावत्तावदलोकत ॥ पुरस्ताद्भमिनीवृंद—मानंदोत्फुल्ललोचनं
॥ ६६ ॥ परिणिन्ये स ताः सर्वाः । शर्वाणीरूपजीत्वरीः ॥ कामी न तृप्यति स्त्रीभिः । सरिद्भिरि-
वोदधिः ॥ ६७ ॥ तासां रतिसपत्नीनां । पत्नीनामंगकोऽनिशं ॥ अगाद्भोगात्तरंगात्त—रंगहंसतुला-

---

मोने में जो के क्यांय पण न जोया तो पण हुं जमवाथी थाकी नहि, केमके स्नेहने तजवो मुश्केल छे. ॥ ६३ ॥ पछी आजे अहीं चंपामां आवीने घणा काळथी तृषातुर थयेलां मारां आ नेत्रोने लावण्यना कूपसरखा आ तमारा रूपमां में स्नान कराव्युं. ॥ ६४ ॥ आ हुं, ते मारी बहेन, तथा ते शोळे कन्याउ, ए सघळुं तमारुंज छे, एम कहीने ते आकाशमां उडी. ॥ ६५ ॥ पछी जेवामां ते आंखो उघाडे छे, तेवामां तेणे अगाभीना जागमां आनंदथी प्रफुल्लित नेत्रोवाळो स्त्रीउनो ते समुह दीठो. ॥ ६६ ॥ पछी इंद्राणीना रूपने पण जीतनारी एवी ते सघली कन्याउने ते परण्यो, केमके नदीउना जलथी जेम समुद्र तेम कामी माणस स्त्रीउथी तृप्त थतो नथी.

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मसौ ॥ ६८ ॥ असौ क्रीडारसे सर्व—मादितो वृत्तमात्मनः ॥ कमलापादघाताद्यं । नवोढास्ता अ-
जिज्ञपत ॥ ६९ ॥ अन्यदा कमला गोष्ठ्यां । विद्युन्मत्या न्यगद्यत ॥ युक्तं स्वसः प्रियं पादे—
नाहंतुं हंत किं तव ॥ ७० ॥ निर्धनोऽपि कुरूपोऽपि । निःश्रीकोऽपि व्यसन्यपि ॥ सेव्यो देव इव
प्रेयान् । रामया शुभकाम्यया ॥ ७१ ॥ धन्ययातिप्रसादेऽपि । नावगण्यः पतिः स्त्रिया ॥ धान्यं पा-
देन मृद्नाति । नातिध्रातोऽपि यद्बुधः ॥ ७२ ॥ स विद्वानतिकोपेऽपि । यो जानाति स्वभूमिकां ॥

॥ ६७ ॥ रतिसरखी ते स्त्रीजना निरंतर भोगथी उल्लसायमान रंगपूर्वक ते धम्मिल हंसनी तुल्य-
ता पाम्यो. ॥ ६८ ॥ पछी तेणे क्रीडाना रसमां कमलाए लात मारवा आदिकरूप पोतानुं सघळुं
वृत्तांत ते नवी परणेली स्त्रीजने जणावी दीधुं. ॥ ६९ ॥ एक दिवसे वात निकलतां विद्युन्मतीए
कमलाने कह्युं के हे बहेन! पोताना स्वामीने लात मारवी ए शुं तने युक्त छे? ॥ ७० ॥ निर्धन,
कदरूपो, लक्ष्मीविनानो तथा व्यसनी छतां पण स्त्रीए पोताना कल्याणनी इच्छाथी पोताना स्वा-
मीने देवनीपेठे आराधवो जोइये. ॥ ७१ ॥ अति महेरबानी छतां पण भाग्यवती स्त्रीए पतिनी
अवगणना न करवी जोइये, केमके डाह्यो माणस अति धराया छतां पण धान्यने पगथी कचर-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

नृस्विकोपापि नृपालं । पराभवति किं प्रजा ॥ ७३ ॥ अथो प्रदर्शयंत्यास्य—विकारं कमलालपत् ॥ मन्ये दोषोऽबलाया मे । सुकरः सखि भाषितुं ॥ ७४ ॥ परं विमृश हृदृष्ट्या । प्रेयसोऽपि किमौचिती ॥ रतिरंगे पुरः पत्न्याः । सपत्नीनामकीर्त्तनं ॥ ७५ ॥ अशस्त्रं मारणं मंत्र–हीनमुच्चाटनं परं ॥ निरग्निज्वालनं स्त्रीभिः । सपत्नीनाम मन्यते ॥ ७६ ॥ भगिनीत्युच्यमानापि । सपत्नी न शुभा भवेत् ॥ ख्यातापि शर्कराख्यातो । व्यथयत्येव वालुका ॥ ७७ ॥ मृत्युरत्युत्तमो वक्र—नवक्रकच-

---

तो नथी. ॥ ७२ ॥ अति क्रोध चड्या छतां पण जे माणस पोतानुं स्थान विचारे छे, तेज विद्वान छे, केमके अति कोप पामेली प्रजा पण शुं राजानो पराभव करी शके छे? ॥ ७३ ॥ हवे पोतानो मुखविकार देखाडतीथकी कमला बोली के, हे सखि! हुं धारुं छुं के मारो अबलानो दोष बोलवो सहेलो छे. ॥ ७४ ॥ परंतु तुं अंतर्दृष्टिथी विचार के, रतिरंगसमये स्त्रीनीपासे शोकनुं नाम लेवुं ए शुं भर्तारने पण उचित छे? ॥ ७५ ॥ केमके स्त्रीओ शोकना नामने शस्त्रविनाना मारसरखुं, मंत्ररहित महा उच्चाटनसरखुं तथा अग्निविना बाळवासरखुं माने छे. ॥ ७६ ॥ बहेन कहेवाया छतां पण स्त्रीने शोक सारी लागती नथी; केमके शर्कराना नामथी प्रख्यात एवी पण वे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दारणैः ॥ न तु सापत्न्यदुःखेन । जीवितव्यमपि स्त्रियां ॥ ७८ ॥ खेचर्यथ जगौ भद्रे । पुरुषः प्रभुरुच्यते ॥ न ह्यसौ हृदयेष्टस्य । गृह्णन्नामापराध्यति ॥ ७९ ॥ परं प्रियतमावज्ञा—कार्येष चरणस्तव ॥ महादंडार्ह एवेति । श्रुत्वा कमलयोच्यत ॥ ८० ॥ हंहो विद्युल्लतामुख्याः । स्वसारः शृणुताखिलाः ॥ अन्यायभाषिणीं विद्यु—न्मतीं रक्षत रक्षत ॥ ८१ ॥ सर्वा उत्थाय मे पादं । स्नपयध्वं कलैर्जलैः ॥ चंदनेन विलिंपध्व-मंचतानुपमैः सुमैः ॥ ८२ ॥ अथास्यजिह्वतामेष-श्चेत्पादो मुग्ध-

हु दुःखज आपे छे. ॥ ७७ ॥ वांकी अने नवी करवतथी वेराइने मरवुं अति उत्तम छे, परंतु शोकना शल्यथी स्त्रीजने जीववुं पण सारुं नथी. ॥ ७८ ॥ त्यारे ते विद्याधरी बोली के, हे भद्रे! पुरुष मालीक कहेयाय छे, अने तेथी ते पोताना हृदयने वहाला माणसनुं नाम लेतां कंइ अपराधी थतो नथी. ॥ ७९ ॥ परंतु प्रियतमनी अवज्ञा करनारो आ तारो पग महादंडनेज लायक छे, ते सांभली कमला बोली के, ॥ ८० ॥ अरे! विद्युल्लताआदिक सघळी बहेनो! तमो सांभलो? अनुचित बोलनारी आ विद्युन्मतीने तमो निवारो? निवारो? ॥ ८१ ॥ तमो सर्वे उठीने मारा आ चरणने निर्मल जलथी स्नान करावो? चंदनथी तेनुं लेपन करो? तथा अनुपम पुष्पो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

ताडने ॥ तदा कथमलप्स्यध्वं । दयितं यूयमीदृशं ॥ ८३ ॥ किमीदृगुपकार्येष । पूज्यते ताड्यतेऽथवा ॥ उक्तिभंग्यानया तस्या । न कयाशु विसिष्मये ॥ ८४ ॥ विद्युन्मती बभाषेऽथ । स्वामिन् मूर्त्यैव भिन्नयोः ॥ हृदा नास्त्यावयोर्भेद–स्तद्यथातथमादिश ॥ ८५ ॥ यन्नाम्ना तव लोलाग्रे । दोलालीलान्वभूयत ॥ सा का वसंततिलका । वशासु तिलकायिता ॥ ८६ ॥ कृत्रिमां दर्शयन् भीतिं

थी तेनी पूजा करो? ॥ ८२ ॥ केमके ते वखते आ मारो पग जो मुग्धताम्नथी पाछो हठ्यो होत, तो तमोने आवो भर्तार क्यांथी मळत? ॥ ८३ ॥ माटे आवा उपकारी आ पगने पूजवो जोइये? के मारवो जोइये? एवी रीतनी तेणीनी वचनचतुराइथी कइ स्त्री एकदम आश्चर्य न पामी? ॥ ८४ ॥ हवे विद्युन्मती बोली के हे स्वामी! केवल मूर्तिथीज भिन्न एवा आपणबन्नेने हृदयथी कइं पण तफावत नथी, माटे जेवुं होय तेवुं सत्य कहो? ॥ ८५ ॥ जेणीना नामे आपनी जिह्वाना अग्र भागपर हींचोळानी लीला अनुभवेली छे, एवी स्त्रीउमां तिलकसरखी वसंततिलका कोण छे? ॥ ८६ ॥ त्यारे ते उपरउपरनो कृत्रिम भय देखाडतोथको बोल्यो के हे सुंदरि! तुं ते वात न बोल, केमके गुस्से थयेली आ पासे उभेली कमलाने शुं तुं नथी जोती?

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

। स तां प्रोवाच सुंदरि ॥ मा मा ब्रूहि न किं पार्श्वे । वीक्षसे कोपनं जनं ॥ ८७ ॥ अनाभोगेन
तन्नाम—ग्रहणे या पुराकुपत ॥ तत्श्लाघां साधुना श्रुत्वा । तत्किं यन्न करिष्यते ॥ ८८ ॥ कम-
लाथ जगौ नाथ । किमेवं व्यज्यते भयं ॥ प्राणसर्वस्व विश्वस्तो । विश्वं तच्चरितं वद ॥८९॥ कौ-
तुकोत्तालचित्तासु । सभ्यीभूतासु तास्वथ ॥ आरब्धम्मिल्लो वक्तु—मनुभूतां निजां कथां ॥ ९० ॥
अस्ति पौरश्रियोदग्रे । कुशाग्रपुरपत्तने ॥ नैकगाणिक्यमाणिक्यं । वसंततिलकाभिधा ॥ ९१ ॥ अ-
हं भूयांसि वर्षाणि । तस्या वेश्मन्यवास्थिषि ॥ तल्लावण्यतरंगिण्यां । कलयन् कलहंसतां ॥ ९२ ॥

॥ ८७ ॥ अजाणतां तेणीनुं नाम लेवाथी पण जे आ पूर्वे कोपायमान थइ हती, ते तेणीनी ह-
मणा प्रशंसा सांभळीने शुं नहि करे? ॥ ८८ ॥ त्यारे कमला बोली के हे स्वामी! एम शामाटे
भय प्रकट करो छो? हवे हे प्राणनाथ! आप विश्वास राखीने तेणीनुं सर्व वृत्तांत कहो? ॥८९॥
पछी आश्चर्यथी उत्सुक थयेली ते सघली स्त्रीओ सभासदरूप थये छते धम्मिले पोतानी अनुभ-
वेली कथा कहेवा मांडी. ॥ ९० ॥ लोकोनी लक्ष्मीथी आगळ पडता कुशाग्रपुर नामना नगरमां
अनेक गणिकाओमां माणिक्यसरखी वसंततिलका नामे गणिका छे. ॥ ९१ ॥ तेणीना लावण्य-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नान्यस्ता न च ये दृष्टा । न वा श्रुतिपथं गताः ॥ तेषु मान्मथभावेषु । सा मय्याचार्यकं दधौ ॥
॥ ९४ ॥ सादीदृशत्तया हार्दं । सौहार्दं येन मे मनः ॥ अब्धेः पय इवोद्वेलं । तामद्याप्यनुधावति
॥ ९५ ॥ इत्युक्तितस्तदाकूतं । ज्ञात्वा विद्युन्मती जगौ ॥ तस्याः समानये शुद्धिं । हृद्य यद्यनुम-
न्यसे ॥ ९६ ॥ रोषणं जनमापृच्छ्य । यथायोग्यं समाचर ॥ इत्युक्ता तेन कमला—नुज्ञाता सो
दडीयत ॥ ९७ ॥ क्षणांतरे समागत्य । शिरःयोजितांजलिः ॥ सा प्रियं प्राह कुतुकं । कुर्वती भ्रू-

---

रूपी नदीमां राजहंसपणाने अनुभवतोथको हुं घणा वर्षोसुधी तेणीने घेर रह्यो हतो. ॥ ९३ ॥
जेनो में अभ्यास कर्यो नहोतो, जे में दीठा नहोता, अथवा जे में काने पण सांभळ्या नहोता
एवा ते कामदेवसंबंधी भावो मने शिखाववामां तेणीए आचार्यनी पदवी धारण करी हती. ॥९४॥
तेणीए मने अंतःकरणपूर्वक एवो तो स्नेह देखाड्यो छे के समुद्रनुं जल जेम वीरप्रते तेम मारुं
मन हजु पण तेणीनातरफ दोडे छे. ॥ ९५ ॥ एवी रीतना वचनथी तेनो अभिप्राय जाणीने वि-
द्युन्मती बोली के हे स्वामी! जो आपनी आज्ञा होय तो हुं तेनी खबर लावुं. ॥ ९६ ॥ आ गु-
स्से थती कमलानी रजा लेइने जेम योग्य लागे तेम कर? एम तेणे कहेवाथी कमलाए अनु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मिचारिणां ॥ ९८ ॥ व्योम्ना तदा त्वदाज्ञातः । कांत तत्पुरमीयुषी ॥ प्राविशं पुरुषीभूय । वसंत-
तिलकागृहं ॥ ९९ ॥ दुःखेनेवांगलग्नेन । वेष्टितां जीर्णवाससा ॥ मलैः क्लिन्नतनूं मूर्तै—र्दुर्दशा-
स्तबकैरिव ॥ ३३०० ॥ मुक्तामाभरणौघेन । प्रमोदेनेव दूरतः ॥ तदंतस्तां भवन्नाम—जंजपूकामवे-
क्षिषि ॥ १ ॥ युग्मं ॥ अप्राक्षं कुशलोदंत—मुपसृत्य च तामहं ॥ सा च मां पुरुषं प्रेक्ष्य । न्यग्मु-

ज्ञा देवाथी ते भमी. ॥ ९७ ॥ थोमीवारमां ते पाछी आवीने मस्तकपर हाथ जोडीने पृथ्वीपर चालनारा मनुष्योने आश्चर्य उपजावतीथकी पोताना स्वामीने कहेवा लागी के, ॥ ९८ ॥ हे स्वामी! आपनी आज्ञाथी हुं ते समये आकाशमार्गे ते नगरमां गइ, तथा पुरुषरूपे में वसंततिलकाना घरमां प्रवेश कर्यो. ॥ ९९ ॥ शरीरे चोटेलां दुःखवडे करीने जाणे होय नहि तेम जीर्ण वस्त्रथी वींटायेली, तथा मूर्तिवंत दुर्दशाना गुच्छावडे करीने होय नहि तेम मेलथी भरेलां शरीरवाळी, ॥ ३३०० ॥ हर्षवडे करीने होय नहि तेम आभूषणोना समुहथी दूर मुकायेली, अने आपनुं नाम जपती एवी ते वसंततिलकाने में ते घरनी अंदर दीठी. ॥ १ ॥ पछी में तेणीनीपासे जइने कुशलसमाचार पूछ्या, परंतु ते मने पुरुषरूपे जोइने नीचुं मुख करी गइ. ॥ २ ॥ आ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

खत्वमशिश्रयत ॥ २ ॥ न दृशापि सतीवेयं । पश्यत्यपरपूरुषं ॥ ध्यात्वेति विधयाज्ञादं । मुख्यां योषित्तनूमहं ॥ ३ ॥ स्वसः श्वसिहि ते वार्त्ता—शुद्धिं पृछति धम्मिलः ॥ मन्मुखेनेत्युपेत्याहं । ताभज्ञाषं मनस्विनीं ॥ ४ ॥ ज्ञवन्नामश्रुते मेंघ—गर्जेरिव कल्लापिनी ॥ प्रमोदमेदुरांगी सा । मह्यमालिंगनं ददौ ॥ ५ ॥ कासौ कियत्परीवारः । कथं वा वर्त्तते प्रियः ॥ सैवं शुद्धिं तवाप्राक्षी—दतृसेव मुहुर्मुहुः ॥ ६ ॥ आर्यपुत्रोऽस्ति चंपायां । पदं निःकंपसंपदां ॥ मयेत्युक्ते मुखं तस्या । जिग्ये

स्त्री सतीनीपेठे आंखथी पण परपुरुषने जोती लागती नथी, एम विचारीने में मारुं स्त्रीनुं मुख्य रूप धारण कर्युं. ॥ ३ ॥ पछी में तेणीनी पासे जइने ते बुद्धिवाळी स्त्रीने कह्युं के, हे बहेन! तुं धीरज राख? मारा मुखथी धम्मिल्ल तारा कुशलसमाचार पूछावे छे. ॥ ४ ॥ आपनुं नाम सांज्ञलतांज मेघना गर्जारवथी जेम मयूरी तेम हर्षथी रोमांचित शरीरवाळी एवी ते वसंततिलकाए मने आलिंगन आप्युं. ॥ ५ ॥ ते मारो प्रियतम क्यां छे? तेनो केटलो परिवार छे? तथा ते शीरीते वर्ते छे? एवी रीते अतृप्तनीपेठे तेणीए वारंवार आपना समाचार पूछ्या. ॥ ६ ॥ ते आर्यपुत्र अतिसंपदाना ज्ञाजनरूप थयाथका चंपानगरीमां छे, एम में कह्याथी तेणीनुं मुख प्रफुल्लित कमलने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्मेरं सरोरुहं ॥ ७ ॥ एकत्रासने संवेश्य । मुक्तसंकोचलोचना ॥ जगाद सादरं सा मां । सामां-
चितवचस्ततः ॥ ८ ॥ अपि प्रपन्नधौरेयः । प्राणेशो मां यदत्यजत् ॥ नूनं तस्य न दोषोऽयं । दो-
षोऽयं मम कर्मणः ॥ ९ ॥ ग्रीष्मादनु जवेद् वृष्टी—रात्रेरनु जवेद्दिनः ॥ वियोगादनु संयोगः ।
स्यान्न वेति वद स्वसः ॥ १० ॥ मासेनैति पुनश्चंद्रो । वर्षेणैति पुनर्घनः ॥ कालेनैति पुनर्जर्त्ता ।
कियतेति वद स्वसः ॥ ११ ॥ स प्राणाग्र्यो मम प्राणा—स्ततस्तदपि मे मुदे ॥ अयं सुखी हृषी-

---

पण जीतवा लाग्युं. ॥ ७ ॥ पछी तेणी मने एकज आसनपर बेशाडीने संकोचरहित नेत्रोवाली
थइथकी आदरपूर्वक शांत वचनोथी कहेवा लागी के, ॥ ८ ॥ मारा प्राणनाथे महाऋद्धिवंत थ-
या छतां पण मने जे तजी दीधी छे, तेमां खरेखर तेनो दोष नथी, परंतु ते मारा कर्मनो दोष
छे. ॥ ९ ॥ जनाळा पछी वरसाद थाय, रात्रि पछी दिवस उगे, तेम हे बहेन! तुं कहे के वियो-
ग पछी संयोग थाय के नहि? ॥ १० ॥ वळी महिनाबाद चंद्र आवे, वर्षबाद वरसाद आवे, तेम
हे बहेन! तुं कहे के जर्तार पाछो केटले काळे आवे? ॥ ११ ॥ ते प्राणप्रिय मारा प्राणरूपज छे,
अने तेथी ते ज्यारे हमेशां पोताना इंद्रियार्थना स्वार्थमां संतुष्ट थयेलो छे, तो ते पण मने ह-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

कार्थ—स्वार्थतुष्टोऽस्ति यत्सदा ॥ १२ ॥ भोगान्न कामये तस्मा—न्न भूषां न पुनः श्रियं ॥ एत-
दिच्छामि यच्चात्म–चित्तादुत्तारयेन्न मां ॥ १३ ॥ इत्याद्यनल्पतज्जल्प—वाहिकाहं हृदीश्वर ॥ तस्या
अनुज्ञयोत्प्लुत्या—गच्छं गगनवर्त्मना ॥ १४ ॥ हृदयोच्छ्वासरोमांच—नेत्रभ्रू विभ्रमादिना ॥ नाथ
जानेऽनुमानेन । यद्भवांस्तां दिदृक्षते ॥ १५ ॥

एवमेवेति तेनोक्ता । तदा सा खेचरेश्वरी ॥ विमानमुपमानस्वी—कृतस्वर्मंदिरं व्यधात् ॥

षकारी छे. ॥ १२ ॥ हुं तेनी पासेथी भोगोनी, आभूषणोनी के धननी इच्छा करती नथी, फक्त
एटलुंज इच्छुं छुं के ते मने पोताना मनपरथी उतारे नहि. ॥ १३ ॥ हे स्वामीनाथ! इत्यादि
तेणीना अनेक वचनोनो संदेशो लावनारी हुं तेणीनी रजा लेइ उडीने आकाशमार्गे पाछी आ-
वी छुं. ॥ १४ ॥ हवे हे नाथ! आपना हृदयना श्वासोश्वास, रोमांच, आंखो तथा भृकुटीना वि-
लासआदिक अनुमानथी हुं एम धारुं छुं के आप तेणीने जोवानी उत्कंठा राखो छो. ॥ १५ ॥

एमज छे, एम तेणे कहेवाथी ते विद्याधरीए देवलोकना मंदिरनी उपमा धरनारुं एक वि-
मान तैयार कर्युं. ॥ १६ ॥ पछी चोफेरथी ते सर्व स्त्रीओथी वींटायेलो ते धम्मिल, हंसीओसहित

॥ १६ ॥ आरुरोह स निःशेष—नारीभिरभितो वृतः ॥ तद्यानमंबुजक्रोम—मिव हंसः सहंसिकः
॥ १७ ॥ जनयत्तारकभ्रांतिं । दिवा भूचारिणां नृणां ॥ क्षणाद्विमानमुत्प्लुत्य । कुशाग्रपुरमापतत् ॥
॥ १८ ॥ विमानं व्योम्नि संस्थाप्य । प्राक् प्रवेशे पुरांतरा ॥ वसंततिलकायाः सो—ऽनभ्रवृष्टिमुदं
ददौ ॥ १९ ॥ अमित्रदमनो नृपः । श्रुत्वा लोकात्तमागतं ॥ महर्ध्या कारयामास । तत्प्रवेशमहो-
त्सवं ॥ २० ॥ नृपस्तस्यालयं तस्मै । कृत्वा विभवपूरितं ॥ ददौ यथा वसंतर्तुः । पिकायाम्रं फलैर्भृतं
॥ २१ ॥ महर्ध्या प्रविशन् लोकै-राकुलोके स्वसद्मतः ॥ दृशा जीवन् जनः किं किं । न पश्येदि-

---

हंस जेम कमलपर तेम ते विमानपर चड्यो. ॥ १७ ॥ हवे दिवसे पण पृथ्वीपर चालनारा मनु-
ष्योने ताराउनी भ्रांति उपजाववुंथकुं ते विमान क्षणवारमां उडीने कुशाग्रपुरमां आव्युं. ॥१८॥
पछी तेणे विमानने आकाशमां स्थापीने तथा नगरमां जइने प्रथम वसंततिलकाने वादळांविना-
नी वृष्टिसरखो हर्ष आप्यो. ॥१९॥ पछी अमित्रदमन राजाए लोकोना मुखथी तेने आवेलो जा-
णीने मोटा आडंबरथी तेनो प्रवेशमहोत्सव कराव्यो. ॥ २० ॥ पछी वसंतऋतु कोयलने जेम फ-
लोथी भरेलो आंबो आपे तेम राजाए तेने तेनुं घर समृद्धिथी भरपूर करीने आप्युं. ॥ २१ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

... सरे विदन् ।। तत्राययौ वियोगार्त्ता । पुरस्कृत्य
... यस्तस्य तदा मुदा ।। स भेजे दानमानाभ्यां । त-
... स परिम्लानां । कीर्त्तिवल्लीमजीवयत ।। उदारताघनः पुण्य-
... स्थितः ।। २५ ।। वर्ण्यसौवर्णसत्पीठं । गरीयोऽगुरुधूपनं ।। आभ्यंतरं चतुःशालं ।

अहो! जीवतो माणस शुं शुं नथी जोतो? एम बोलताथका लोको महाम्बरथी प्रवेश करता ते धम्मिलने पोतपोताना घरमांथी नेत्रोवडे जोवा लाग्या. ।। २२ ।। ते वखते तेनो धनवसु नामनो ससरो पण अवसर जाणीने वियोगथी पीडाती यशोमतीने आगामी करीने त्यां आव्यो. ।। २३ ।। ते वखते जे जे माणस हर्षथी तेने मळवा आव्या, ते सर्वने दान अने मानथी संतुष्ट करीने तेउना करजथी मुक्त थवा लाग्यो. ।। २४ ।। पछी पोताना पितानी करमाइ गयेली कीर्तिरूपी वेलडीने उदारतारूपी वरसादसरखा अने दानरूपी जलवाळा ते धम्मिले फरीने प्रफुल्लित करवाथी ते पुण्यरूपी फल देनारी थइ. ।। २५ ।। एक दिवसे ते पोताना घरमां मनोहर अगुरुना धूपवाळा अंदरना चोगानमां मनोहर सुवर्णना बाजोठपर बेठो छे, ।। २६ ।। त्यारे सरल आशयवाळी वसं-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सोऽन्येद्युः स्वगृहेऽश्रयत् ॥ २६ ॥ वसंततिलका प्रोचे । तदा तं शरलाशया ॥ गृहद्वारेऽद्य किं चक्रे । नाथ वेषांतरं त्वया ॥ २७ ॥ भवन्मनोविनोदाय । तथा चक्रेऽथ तामृजुं ॥ स विप्रतारयन्नेवं । विवेकी हृद्यचिंतयत् ॥ २८ ॥ नान्यद्वेषं चकराहं । वदत्येवमियं पुनः ॥ इह मन्येऽहमन्येन । भवितव्यं नरेण तत् ॥ २९ ॥ विद्यातिरोहिततनु—र्ननु सोऽप्यत्र तिष्ठति ॥ न हि दृश्यवपुर्मर्त्यः । स्थातुं शक्तो ममौकसि ॥ ३० ॥ ततः स तद्वधोपायं । चिंतयन्नंतरालयं ॥ वितस्ताराशु सिंदूर—र-

ततिलकाए तेने कह्युं के, हे नाथ! आजे घरने बारणे आपे बीजो वेष शामाटे धारण कर्यो हतो? ॥ २७ ॥ तारा मनने आनंद आपवामाटे में तेम कर्युं हतुं, एवीरीते ते सरल स्वभाववाळी वसंततिलकाने ठगतोथको ते बुद्धिवान धम्मिल्ल मनमां विचारवा लाग्यो के, ॥ २८ ॥ में बीजो वेष कर्यो नथी, अने आ एम कहे छे, माटे हुं धारुं छुं के अहीं कोइक बीजो पुरुष आवेलो होवो जोइये. ॥ २९ ॥ ते पुरुष खरेखर विद्याथी गुप्त शरीरवाळो थइने अहीं रहे छे, केमके देखातां शरीरवाळो माणस अहीं मारा घरमां रहेवाने समर्थ नथी. ॥ ३० ॥ पछी तेणे तेने मारवानो उपाय चिंतवीने तुरत घरनी अंदर चोतरफ सिंधोरना भूकानो समुह पथराव्यो. ॥ ३१ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जःपुंजं समंततः ॥ ३१ ॥ स्वयं च वंचनाचंचुः । पंचाननसदृग्बलः ॥ करे कृपाणमादाय । स प्रछ-
न्नमवस्थितः ॥ ३२ ॥ स तावदाययौ खेटो । विद्यादूरितदर्शनः ॥ अनंगतामिव प्राप्तो-ऽनंगराजस्य
शासनात् ॥ ३३ ॥ सिंदूरक्षोदसंलग्नां । तस्य पश्यन् पदावलीं ॥ लघुहस्ततया धीरः । स कृपाणम-
वाहयत् ॥ ३४ ॥ तेन भाग्यवता खड्ग-नाहतो व्याहितोष्मणा ॥ चित्रमानंच पंचत्वं । द्विखंडोऽपि
खगाधमः ॥ ३५ ॥ भूतधात्रि न किं शिक्षा । त्वयाप्यस्मै व्यतीर्यत ॥ रोषेणेवेति स क्षोणीं । ख-

---

अने ठगवामां कुशल तथा सिंहसरखो बलवान ते पोते हाथमां तलवार लेइने गुप्तपणे रह्यो.।३२।
एवामां कामदेवना हुकमथी जाणे अनंगपणाने प्राप्त थयो होय नहि एवो विद्याथी अदृश्य थये-
लो ते विद्याधर त्यां आव्यो. ॥ ३३ ॥ त्यारे सींधोरना भुकामां चोटेली तेना पगलांनी श्रेणिने
जोइने ते धीर धम्मिले हाथचालाकीथी पोतानी तलवार चलावी. ॥ ३४ ॥ ते भाग्यवान धम्मि-
ले तेजस्वी तलवारथी मारेलो ते नीच विद्याधर आश्चर्य छे के बे टुकडावाळो थया छतां पंचत्व
(मृत्यु) पाम्यो! ॥ ३५ ॥ अरे पृथ्वीमाता! तें पण आने शिक्षा केम न आपी? एवी रीतना
रोषवडे करीने जाणे होय नहि तेम तेणे ते वखते कोदाळीथी पृथ्वीने खोदी. ॥ ३६ ॥ अधो-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नित्रेणाखनत्तदा ॥ ३६ ॥ अस्य जंतुमधो यांतं । देहश्चाप्यनुगच्छतु ॥ इति क्षिप्त्वा भुवोऽधस्तं ।
स उपर्यतनोद्रजः ॥ ३७ ॥ ततस्तस्याभवद्भीति—शंका तद्वधजा हृदि ॥ नूनं समाधिभंगाय । वै-
रमौजस्विनामपि ॥ ३८ ॥ यथा यथा नृणां संपद् । द्विषां कंपस्तथा तथा ॥ विवसुः प्रतिपच्चंद्रो ।
ग्रस्यते न हि राहुणा ॥ ३९ ॥ कंकेलितलमालीनः । स्वगृहोपवनेऽन्यदा ॥ ददर्श दर्शनानंद—
करीमेकां मृगीदृशं ॥ ४० ॥ चकोरपारणाकाश—वासवारिधिमज्जनैः ॥ पुण्यैरिंदुर्यदास्यत्वं । प्रा-

---

गतिमां जता आना जीवनी पाछल तेना शरीरे पण जवुं जोइये, एम विचारी तेना शरीरने ते
भूमीमां दाटीने उपर तेणे धूळ नाखी. ॥ ३७ ॥ पछी तेना हृदयमां तेने मारवाथी भरनी शंका
उत्पन्न थइ, केमके वैर छे ते खरेखर पराक्रमीजनना सुखनो पण नाश करनारुं थाय छे. ॥ ३८ ॥
जेम जेम माणसोने संपदा मळे छे, तेम तेम वैरीजनतरफनो डर वधे छे, केमके तेजविनानो प-
डवानो चंद्र कइं राहुथी ग्रसातो नथी. ॥ ३९ ॥ पछी एक दिवसे ते पोताना घरना बगीचामां
ज्यारे अशोकवृक्षनीचे बेठो हतो, त्यारे जोवाथीज आनंद करनारी एक स्त्रीने त्यां तेणे जोइ. ॥
॥ ४० ॥ चकोरपक्षिजनां पारणा, आकाशमां निवास, तथा समुद्रमां बुडवाआदिक पुण्योथी ते

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.		Jun Gun Aaradhak Trust

प्य नित्योदयोऽभवत् ॥ ४१ ॥ अमुं केवलमालोक्य । रागमागान्नृणां गणः ॥ इति देहे दधौ हैमीं । भूषां या न पुनः श्रिये ॥ ४२ ॥ दधती गतिमारोह—द्वक्षोरुहभरालसां ॥ समुपेत्य समाचष्ट । कासि पृष्टेति तेन सा ॥ ४३ ॥

अस्ति वैताढ्यभूमींद्र—दक्षिणश्रेणिभूषणं ॥ अशोकपुरमस्तोक—लोकश्रीभासुरं पुरं ॥ ४४ ॥
मेघसेनो नृपस्तत्र । वृत्रशत्रुसमस्थितिः ॥ राज्ञी शशिप्रभा तस्य । शशिज्योत्स्नेव निर्मला ॥ ४५ ॥

स्त्रीनुं मुखपणुं पामीने चंद्र हमेशना उदयवाळो थयो छे. ॥ ४१ ॥ केवल तेणीने जोइने लोकोनो समुह राग पामतो हतो, एम विचारीने तेणीए सुवर्णनां आभूषण धार्यां हतां, परंतु शोभामाटे धार्यां नहोतां. ॥ ४२ ॥ प्रफुल्लित थता स्तनना भारथी मंद गतिने धारण करनारी एवी ते स्त्रीनी पासे जइने धम्मिले पूछ्युं के तुं कोण छुं? त्यारे ते बोली के—॥ ४३ ॥

वैताढ्य पर्वतनी दक्षिणश्रेणिने शोभावनारुं तथा लोकोनी घणी लक्ष्मीथी देदीप्यमान थयेलुं अशोकपुर नामनुं नगर छे. ॥ ४४ ॥ त्यां इंद्रसरखी स्थितिवाळो मेघसेन नामे राजा छे, तेने चंद्रनी कांतिसरखी निर्मल शशिप्रभा नामे राणी छे. ॥ ४५ ॥ ते राजाने युगलीयांनीपेठे मे-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तस्याभूतामपत्ये द्वे । यथा युगलधर्मिणः ॥ पुत्रो मेघजवो नाम । मेघमालाह्रमंगजा ॥ ४६ ॥
नृपोऽन्यदा समं पत्न्या । राज्यसूत्रं विचिंतयन् ॥ मत्वा प्रज्ञप्तिविद्यातो । जगाद सविषादधीः ॥४७॥
पुत्रोऽयं मेघमालाया । भर्त्रा व्यापादयिष्यते ॥ राज्यश्रीस्तदियं देवि । रंस्यतेऽन्यत्र कुत्रचित् ॥
॥ ४८ ॥ तत श्रुत्वा दीर्घनिःश्वासा । मुक्तोल्लासा शशिप्रभा ॥ बभार हिमसंभार—प्लुष्टांभोजसखं
मुखं ॥ ४९ ॥ बंधुप्रेम्णा स चाहं चा—वियुक्तावितरेतरं ॥ ग्रामं ग्रामं भुवं भूरि—भंगीभिश्चक्रिव-

घजव नामे पुत्र तथा मेघमाला नामनी हुं पुत्री, एम बे संतानो थयां. ॥ ४६ ॥ एक दिवसे ते राजा स्त्रीसहित राज्यतंत्रसंबंधि विचार करतो हतो, त्यारे प्रज्ञप्तिविद्याथी जाणीने ते खेदयुक्त थइने बोल्यो के, ॥ ४७ ॥ आ पुत्रने मेघमालानो भर्तार मारशे, अने तेथी हे देवी! आ राज्यलक्ष्मी कोइक बीजाना हाथमां जइ विलास करशे. ॥ ४८ ॥ ते सांभळीने आनंदरहित थयेली शशिप्रभा लांबो निसासो नाखीने हिमना समुहथी बळेला कमलसरखुं मुख धारण करवा लागी. ॥ ४९ ॥ पछी बंधुना प्रेमथी ते अने हुं परस्पर वियोगरहित थयाथका चक्रीनीपेठे घणा प्रकारोथी आ पृथ्वीपर भमवा लाग्या. ॥ ५० ॥ पछी हे सौम्य! आजथी त्रीजे दिवसे हे बहेन! हुं कु-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

द् ध्रुवं ॥ ५० ॥ इतः सौम्य तृतीयेऽह्नि । कुशाग्रपुरपत्तने ॥ यामि जामेऽहमित्युक्त्वा । बंधुर्मे प्रचचाल सः ॥ ५१ ॥ विह्वलाहमपि भ्रातु—र्वियोगे तस्य पृष्टतः ॥ अथानवद्यविद्यातो । जातोत्पातायथाविह ॥ ५२ ॥ जनाननादिहाश्रौषं । वधं बंधोस्त्वया कृतं ॥ ततः कोपेन कंप्रांगी । चेतसीति व्यचिंतयं ॥ ५३ ॥ आयुस्तस्य ध्रुवं क्षीणं । योऽवधीन्मम सोदरं ॥ पुछमाक्षिप्य सर्पस्य । कियन्नंदति मानवः ॥ ५४ ॥ ततस्त्वां हंतुकामाह—मिह सत्वरमागमं ॥ त्वय्यासन्ने तु रोषोऽग्नि—र्वि

शाग्रपुर नामना नगरमां जाउं बुं, एम कहीने ते मारो जाइ चालतो थयो. ॥ ५१ ॥ त्यारे जाइना वियोगथी हुं पण गजराइने आजे निर्मल विद्याथी उडीने तेनी पाछळ अहीं आवी. ॥ ॥ ५२ ॥ अहीं आव्याबाद में लोकोना मुखथी सांजल्युं के तमोए मारा जाइनो वध कर्यो छे, त्यारे क्रोधथी कंपता शरीरवाळी हुं मनमां विचारवा लागी के, ॥ ५३ ॥ जेणे मारा जाइने मार्यो छे, तेनुं आयु खरेखर क्षीण थयुं छे, केमके सर्पनुं पुंछडुं खेंचीने माणस केटलुंक जीवी शके? ॥ ॥ ५४ ॥ पछी हुं तमोने मारवानी इछाथी तुरत अहीं आवी, परंतु जलपासे जेम अग्नि तेम तमारापासे आववाथी मारो क्रोध शांत थइ गयो. ॥ ५५ ॥ माटे हे विचारवंत! हवे आपना श-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

वारिणि मेऽशमत ॥ ५५ ॥ तन्मे स्वांगपरिष्वंग—सुधास्वादप्रसादतः ॥ अतिथेस्तथ्यमातिथ्यं ।
विचारज्ञ समाचर ॥ ५६ ॥ तामीदृक्स्नेहलालापां । स दाक्षिण्यैकदीक्षितः ॥ गांधर्वेण विवाहेन ।
विवाह्यांकमुपानयत् ॥ ५७ ॥ एवं द्वात्रिंशतादारैः ॥ स रेजे पाणिपीडनैः ॥ श्लोकोऽक्षरैर्मुखं दंतैः ।
पुरुषो लक्षणैरिव ॥ ५८ ॥ भोगान् सोऽभुंक्त कांताभिः । समं ताभिरनारतं ॥ पक्कीमाणफलानीव
। तपःकल्पमहीरुहः ॥ ५९ ॥ कमला पद्मनाभाख्यं । लक्ष्मीकेलिनिकेतनं ॥ समये सुषुवे सूनुं ।

रीरना आलिंगनरूप अमृतनो स्वाद चखाडीने मारी अतिथिनी खरी परोणागत करो? ॥ ५६ ॥ एवी रीतना स्नेहयुक्त वचनोवाळी एवी तेणीने दाक्षिणतामां कुशल एवा ते धम्मिले गांधर्वविवाहथी परणीने पोताना खोळामां बेसाडी. ॥ ५७ ॥ एवी रीते बत्रीश कन्याओने परणीने अक्षरोथी जेम श्लोक, दांतोथी जेम मुख, तथा लक्षणोथी जेम पुरुष तेम ते धम्मिल शोभवा लाग्यो. ॥ ५८ ॥ ते स्त्रीओनी साथे तपरूपी कल्पवृक्षनां पाकेलां फळोसरखा भोगोने ते निरंतर भोगववा लाग्यो. ॥ ५९ ॥ पछी केटलेक समये तलावडी जेम कमलने तेम लक्ष्मीने क्रीडा करवाना घरसरखा पद्मनाभ नामना पुत्रने कमलाए जन्म आप्यो. ॥ ६० ॥ लीलासहित गतिवाळो, धैर्य-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

सरसीव सरोरुहं ॥ ६० ॥ सलीलगमनो धीर—ध्वनिः सर्वांगसुंदरः ॥ स्फुटं कुटुंबभारस्य । धुरीण इव सोऽवृधत् ॥ ६१ ॥ एवं दिनेष्वनेकेषु । व्रजत्सु लवलीलया ॥ चतुर्ज्ञानधरस्तत्रा—ययौ धर्मरुचिर्मुनिः ॥ ६२ ॥ सदोद्योतमया लोक-स्फुरत्तमतमश्छिदः ॥ यं सेवंते सुविहिताः । किरणा इव भास्करं ॥ ६३ ॥ आरक्षकेण तपसा । विकारास्तस्करा इव ॥ यत्पुराद्दुरिता नैव । प्रवेष्टुं पुनरीशते ॥ ६४ ॥ यद्वाग्गांभीर्यमध्येतुं । घनो घर्घरितध्वनिः ॥ जलयोगादसंप्राप्त-विद्यो वहति कालि-

---

युक्त ध्वनिवाळो तथा सर्व शरीरे शोभतो एवो ते पुत्र प्रकटरीते कुटुंबनो भार उपाडनारनीपेठे वृद्धि पामवा लाग्यो. ॥ ६१ ॥ एवी रीते क्षणनीपेठे अनेक दिवसो गयाबाद त्यां चार ज्ञान धरनारा धर्मरुचि नामे मुनि पधार्या. ॥ ६२ ॥ किरणो जेम सूर्यने तेम ते मुनिने हमेशां उद्योतवाळा अने दुनियामां अत्यंत फेलाता अज्ञानरूपी अंधकारनो नाश करनारा सुविहित मुनिओ सेवता हता. ॥ ६३ ॥ तपरूपी आरक्षकथी भरेला विकारो तस्करोनीपेठे तेना शरीररूपी नगरथी दूर गयेला होवाथी तेमां फरीने प्रवेशज करी शकता नथी. ॥ ६४ ॥ वळी जे मुनिनी वाणीनी गंभीरतानो अभ्यास करवामाटे घर्घरध्वनिवाळो मेघ विद्या न मळवाथी जलना योगथी काळाश-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मां ॥ ६५ ॥ नृणामखंडपाखंड—चंडानिलविलोलनैः ॥ विछायतां गतां भाव—वल्लीं पल्लवयन्
हृदि ॥ ६६ ॥ सदाचारजुषा दक्षो । मलयानिललीलया ॥ पापतापमपाकुर्वन् । भवारण्यभ्रमोद्भवं
॥ ६७ ॥ विवेकिकोकिलकुले । स्वाध्यायध्वनिवर्द्धनः ॥ सन्मनोरथमाकंदान् । फलयोग्यां दशां न-
यन् ॥ ६८ ॥ भव्यपांथान् शिववधू—त्कंठया त्वरयन्नलं ॥ आगमार्थरसास्वादे । सादरं विदधज्जनं
॥ ६९ ॥ स्मेरयन् सुमनःश्रेणीं । पुरस्कुर्वन् तपःस्थितिं ॥ तन्वन् परमहो दोषा—वतारं तुच्छतां न-

---

ने धारण करे छे. ॥ ६५ ॥ अखंड पाखंडरूपी भयंकर पवनना झपाटाथी माणसोनी विखराइ ग-
येली हृदयमां रहेली भावरूपी वेलडीने नवपल्लव करताथका, ॥ ६६ ॥ सदाचारवाळी मलयाचल-
ना पवननी लीलाथी संसाररूपी जंगलमां फरवाथी उत्पन्न थयेला पापरूपी तापने दूर करता, त-
था दक्ष, ॥ ६७ ॥ विवेकी मनुष्योरूपी कोयलोना समुहना स्वाध्यायरूपी ध्वनिनी वृद्धि करनारा,
तथा स्वजनोना मनोरथोरूपी आम्रवृक्षोने फललायक स्थितिमां लेइ जता, ॥ ६८ ॥ भव्योरूपी
पंथिजनने मोक्षस्त्रीने मळवानी उत्कंठाथी एकदम उतावळ करावता, तथा आगमोना अर्थनो रस
चाखवामां लोकोने आदरयुक्त करनारा, ॥ ६९ ॥ सज्जनोनी श्रेणिने (पुष्पोनी श्रेणिने) प्र-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

यन् ॥ १० ॥ आनंदी कविकीराणां । सदाभिर्जनैरभिष्टुतः ॥ स मुनिर्भूषयामास । वनदेशं वसंतवत् ॥ ११ ॥ षड्भिः कुलकं ॥ मुनेर्निनंसया तस्य । निर्ययौ नगरान्नृपः ॥ प्रातः पंकेरुहोपास्त्यै । कुमुदादिव षट्पदः ॥ १२ ॥ साधुचक्रेशतां धत्ते । स विश्वप्रकटं मुनिः ॥ तत्याज राजचिह्नानि । ततस्तद्दर्शने नृपः ॥ १३ ॥ पश्यन् शमसुधांभोधौ । क्रीडतो दांतचेतसः ॥ निर्विकारान् प्रसन्नास्य–

फुल्लित करता, तपनी स्थितिने आगाडी करता, महापर्वने (मोटा दिवसने) विस्तारता, दोषोनी उत्पत्तिने (रात्रिनी उत्पत्तिने) स्वल्प करता, ॥ १० ॥ कविरूपी शुकोने आनंद आपनारा, सज्जनोनी श्रेणिथी (हमेशां भमराउथी) स्तुति करायेला एवा ते मुनि वसंतऋतुनीपेठे वनना प्रदेशने शोभाववा लाग्या. ॥ ११ ॥ प्रभातमां कमलने सेववामाटे कुमुदमांथी जेम भ्रमर निकळे, तेम ते मुनिने वांदवामाटे राजा नगरमांथी निकळ्यो. ॥ १२ ॥ मुनिराज आ जगतमां प्रकटरीते साधुउमां चक्रवर्तिपणुं धारण करे छे, एम विचारीने राजाए तेमना दर्शनथी पोतानां राजचिह्नो छोडी दीधां. ॥ १३ ॥ ते मुनिराजनी आसपास रहेला, समतारूपी अमृतसागरमां क्रीडा करता, दांत मनवाळा, निर्विकारी तथा प्रसन्न मुखवाळा मुनिउने जोतोथको ॥ १४ ॥ ते राजा

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

नयनानन्दितो मुनीन् ॥ १४ ॥ नृपो ननाम निर्मान–कृतमानो मुनीश्वरं ॥ तत्पादाब्जरजो भाल–स्थले तिलकयन् मुदा ॥ १५ ॥ ज्ञातोदंतः परिजना–द्धम्मिल्लोऽपि स धर्मधीः ॥ रथारूढो वनं गत्वा । तं मुनिं सप्रियोऽनमत ॥ १६ ॥ नामं नामं निविष्टेसु । नागरेष्वपरेष्वपि ॥ आरेभे देशनां धी-र–ध्वनिर्मुनिमतल्लिका ॥ १७ ॥ धर्मो जिनोदितोऽसारे । संसारे च मलीमसे ॥ श्वावकरके रत्नं । सभाग्यैरेव लभ्यते ॥ १८ ॥ तं च चंचत्प्रभं प्राप्य । संपत्संपादनक्षमं ॥ पदं मादुः प्रमादस्य । द-

अहंकाररहित थइने तेमना चरणकमलनी रजने हर्षथी पोताना ललाटस्थलमां तिलकरूप कर-तोथको ते मुनिराजने नम्यो. ॥ १५ ॥ ते वखते ते धर्मबुद्धिवाळो धम्मिल पण परिवारमारफते ते वृत्तांत जाणीने पोतानी स्त्रीओसहित रथमां बेशी वनमां जइने ते मुनिराजने नम्यो. ॥१६॥ वळी नगरना बीजा लोको पण नमी नमीने बेशते छते ते मुनिमहाराजे पण मधुर ध्वनिथी दे-शना देवा मांडी. ॥ १७ ॥ आ असार अने मलीन संसारमां जिनेश्वरप्रभुए कहेलो धर्म कचरा-नी अंदर रहेला रत्ननीपेठे भाग्यवंतोनेज मळी शके छे. ॥ १८ ॥ चळकती प्रभावाळा अने संप-दाने मेळववामां समर्थ एवा ते धर्मने पामीने हे बुद्धिवान मनुष्यो! चोरसरखा प्रमादने स्थान

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्योरिव सचेतसः ॥ ७९ ॥ तज्ज्ञैः प्रपंचयांचक्रे । प्रमादः स च पंचधा ॥ कषाया विषया मद्यं । निद्रा च विकथा तथा ॥ ८० ॥ क्रोधाद्यास्तत्र चत्वारः । कषायाः परिकीर्त्तिताः ॥ चतुर्दुर्गतिवासाय । ये स्युः प्रतिभुवोंगिनां ॥ ८१ ॥ क्रोधं त्यजत भो भव्याः । क्रोधो दव इव द्रुणात् ॥ भस्मसात्कुरुते बद्ध-मूलं सुकृतकाननं ॥ ८२ ॥ मानो न मानवैर्मान्यो । मद्यपानोपमो ह्ययं ॥ कुरुते चतुरैः शोच्यान् । विचेतीकृत्य देहिनः ॥ ८३ ॥ को मायां भजते धीमान् । माया विषधरीव यत् ॥

आपशो नहि. ॥ ७९ ॥ ते धर्मना जाणकारोए ते प्रमादने कषाय, विषय, मद्य, निद्रा अने विकथारूप पांच प्रकारनो वर्णव्यो छे. ॥ ८० ॥ तेमां क्रोधआदिक चार कषायो कहेला छे, के जे चार प्रकारनी दुर्गतिमां रहेवामाटे प्राणीओने साक्षीरूप छे. ॥ ८१ ॥ माटे हे भव्यो! तमो क्रोधनो त्याग करो? केमके क्रोध छे ते दावानलनीपेठे दृढमूलवाळां पण पुण्यरूपी वनने भस्मरूप करी नाखे छे. ॥ ८२ ॥ वळी माणसोए मानने पण धारण करवुं नहि, केमके ते मद्यपानसमान छे, माटे ते माणसोने निश्चेतन करीने विद्वानोने शोचनीय बनावे छे. ॥ ८३ ॥ कयो बुद्धिवान माणस मायाने भजे? केमके ते सर्पणीसरखी छे, अने ते मनरूपी बिलमां भराइ जवाथी बल-

मनोबिलाश्रयाज्जात—बलाद्दशति देहिनः ॥ ८४ ॥ हेयो लोभस्य संक्षोभः । लोभः कुल्माषबिंदु-
वत् ॥ विदूषयति यद्दुग्ध—मंजुलं गुणमंडलं ॥ ८५ ॥ रसो गंधस्तथा स्पर्शो । रूपं शब्दश्च वि-
श्रुताः ॥ भवंति विषयाः पंच । पंचेषोर्विशिखा इव ॥ ८६ ॥ विहंगभृंगमातंग—पतंगमृगवज्जनं ॥
हंत्येकैकोऽपि विषयो । मिलिताः पंच किं पुनः ॥ ८७ ॥ विषयेषु विरज्यध्वं । विषमा विषतोऽपि
ये ॥ विषमानीयते दूरा—द्विषयास्तु शरीरगाः ॥ ८८ ॥ मा कृढ्वं सीधुपानेच्छां । तया हि निप-

---

वान थइने प्राणीने मंखे छे. ॥ ८४ ॥ वळी लोभना क्षोभनो पण त्याग करवो, केमके लोभ छे
ते बाकळाना बिंदुनीपेठे दूधसरखा मनोहर गुणमंम्लने दूषित करे छे. ॥ ८५ ॥ कामदेवना बा
णोसरखा रस, गंध, स्पर्श, रूप तथा शब्द नामना पांच प्रख्यात विषयो छे. ॥ ८६ ॥ तेमानो ए-
केक विषय पण पक्षि, भमरा, हाथी, पतंग तथा हरिणनीपेठे माणसने हणे छे, त्यारे ते पांचे
एकठा थयेलानी तो वातज शुं करवी? ॥ ८७ ॥ माटे तमो ते विषयोथी विरक्त थाओ? केमके
तेओ विषथी पण विषम छे, विष तो दूरथी लाववामां आवे छे, अने विषयो तो शरीरमांज रहेला
छे. ॥ ८८ ॥ वळी तमो मद्यपाननी पण इच्छा न करो? केमके वायुथी जेम तेम ते मद्यपानथी

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तत्पथः ॥ वात्ययेव जनः शिष्ट—प्रतिष्ठागिरिशृंगतः ॥ ७९ ॥ न निद्राविह्वलैर्भाव्यं । यज्जीवन्नपि निद्रया ॥ भवेत्परभवं प्राप्त । इव प्राणी विचेतनः ॥ ८० ॥ नरेशदेशभक्तस्त्री—भेदतो विकथास्तथा ॥ चतस्रोऽपि कषायाणां । सहोदर्य इवोदिताः ॥ ८१ ॥ मा भूत विकथायत्ता । यत्ताभिर्विवशो जनः ॥ पिशाचकीव भूयांसं । कालं गमयतेऽफलं ॥ ८२ ॥ प्रमादाः प्रसरं प्राप्य । पंच वंचनचंचवः ॥ शूरस्यापि बुधस्यापि । धर्मरत्नं हरंत्यमी ॥ ८३ ॥ तत्तद्वारयितुं धीरा । यतध्वमवशा-

---

मनुष्य उत्तम प्रशंसारूपी पर्वतना शिखरपरथी नीचे पटकी पडे छे. ॥ ७९ ॥ वली प्राणीओए निद्राथी पण अति व्याकुल थवुं नहि, केमके निद्रावडे करीने जीवतो प्राणी पण मृत्यु पामेलानीपेठे चैतन्यरहित थाय छे. ॥ ८० ॥ राजकथा, देशकथा, भक्तकथा तथा स्त्रीकथा, एम चार प्रकारनी विकथाओने कषायोनी बहेनसरखी कहेली छे. ॥ ८१ ॥ माटे प्राणीओने ते विकथाने आधीन थवुं नहि, केमके ते विकथाओथी विवश थयेलो प्राणी पिशाचकीनीपेठे घणो समय निष्फल गुमावे छे. ॥ ८२ ॥ ठगवामां कुशल एवा ते पांचे प्रमादो फेलावो पामीने शूरा अने विद्वान मनुष्यना पण धर्मरूपी रत्नने हरी ले छे. ॥ ८३ ॥ माटे हे धीर मनुष्यो! ते प्रमादोने नि-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

निनः ॥ येन दौर्गत्यनीनेदो–दून्नतां निर्वृतिमाप्नुथ ॥ ७४ ॥ मुनेरुक्त्यानया पुण्यो—ल्लासन्नासः सन्नासदः ॥ जीवन्मुक्तमिवात्मानं । मेनिरे मुदिताशयाः ॥ ७५ ॥ प्रणम्य धम्मिल्लोऽप्राक्षीत । तदा तं ज्ञानिनं मुनिं ॥ मम निर्मम को हेतु—स्त्रुटौ वृद्धौ च संपदः ॥ ७६ ॥ सितदंतप्रन्नादंन्ना–दर्शयन् ज्ञानवर्णिकां ॥ मुनिः प्राग्जन्मवृत्तांतं । तं प्रत्यन्निदधे ततः ॥ ७७ ॥

अस्त्यत्र न्नारते क्षेत्रे । भृगुकब्रं महापुरं ॥ यस्य विप्रस्य वध्वेव । रेवयासेवि सन्निधिः ॥७८॥ म-

---

वारवामाटे तमो चीवटपूर्वक प्रयत्न करो? के जेथी दुर्गतिना नयने नेदवाथी उत्पन्न थयेला मोक्षने मेळवी शको. ॥ ७४ ॥ मुनिना एवी रीतना वचनथी पुण्योना उल्लासथी तेजस्वी थयेला सन्नासदो आनंदित आशयवाळा थइने पोताना आत्माने जीवन्मुक्तनीपेठे मानवा लाग्या. ॥ ॥ ७५ ॥ हवे धम्मिल्ले ते ज्ञानी मुनिने नमीने पूछ्युं के, हे निर्मम मुनिराज! मारी संपदाना क्षय अने वृद्धिनुं शुं कारण छे? ॥ ७६ ॥ त्यारे श्वेत दांतोनी कांतिना मिषथी ज्ञाननो नमुनो देखाम्ताथका ते मुनिराज तेने तेना पूर्वनवनुं वृत्तांत कहेवा लाग्या.—॥ ७७ ॥

आ नरतक्षेत्रमां भृगुकब नामे एक महान नगर छे, स्त्री जेम नर्तारनुं तेम जे नगरनुं पम-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हाधनाभिधस्तत्रा—भवत्कौटुंबिकाग्रणीः ॥ मिथ्याश्रुतवचोनीली—रागरंजितमानसः ॥९९॥ श्रुतिं न यस्य जैनी वा—प्रविवेश कदाचन ॥ मरुदेशं मरालीव । कामगौरिव पक्कणं ॥ ३४०० ॥ दयाहिंसा-विवेकोऽपि । येन मिथ्यादृशा भृशं ॥ जन्मांधेनेव नावोधि । वासरक्षणदांतरं ॥१॥ दुर्व्रणस्येव पीडास्य । पत्न्यपि पापपंकिला ॥ सुनंदाख्यस्तयोः पुत्रः । सच्चरित्रः स्वभावतः ॥ २ ॥ कदाचन गृहे तस्य । सुहृदः केचिदाययुः ॥ स तेषां भूयसीभक्ति—र्भोज्यगौरवमातनोत ॥ ३ ॥ सुनंदः पितुरा-

---

खुं रेवा नदी सेवी रही छे. ॥ ९८ ॥ त्यां एक महाधन नामनो कौटुंबिकोनो अग्रेसर रहेतो हतो, परंतु तेनुं मन मिथ्यात्वीजनानां शास्त्रोनां वचनोरूपी गळीना रंगथी रंगायेलुं हतुं. ॥ ९९ ॥ वळी मरुदेशमां जेम हंसणी, तथा दरिद्रीप्रते जेम कामधेनु तेम तेना कर्णमां कोइ पण दिवसे जैनवचने प्रवेश कर्यो नहोतो. ॥ ३४०० ॥ वळी जन्मांधनीपेठे ते अत्यंत मिथ्यादृष्टि महाधने दिवसे के रात्रिए दया के हिंसा वच्चेनो तफावत पण जाण्यो नहोतो. ॥ १ ॥ दुष्टगुमडांवालाने जेम पीडा तेम तेनी स्त्री पण पापोथी मलीन थयेली हती, तेमने स्वभावथीज उत्तम चरित्रवाळो सुनंद नामे पुत्र हतो. ॥ २ ॥ हवे एक दिवसे तेने घेर केटलाक मित्रो आव्या, त्यारे ते

देशा—द्ययौ पलजिघृक्षया ॥ एकेनागंतुना युक्त—स्तदा सौनिकपाटकं ॥ ४ ॥ विक्रीते प्राक्तने मांसे । नवे त्वक्क्वथिते पशौ ॥ भवितव्यतया तत्र । न ताभ्यां पलमाप्यत ॥ ५ ॥ मूर्ते जलचरावर्त्ते । ततः कैवर्त्तपाटके ॥ तौ जग्मतुर्न तत्रापि । लेभाते प्राग्हतांस्तिमीन् ॥ ६ ॥ सुनंदेन निषिद्धोऽपि । तत्र प्राघुर्णकोऽग्रहीत् ॥ जीवतः शफरान् पंच । क्व नु मिथ्यादृशां कृपा ॥ ७ ॥ व्यावर्त्तौऽसावुपजला—शयं क्वापि जलाशयः ॥ जगौ सुनंदमत्र त्वं । तिष्टेर्यावदुपैम्यहं ॥ ८ ॥ इत्युदि-

---

महाधन घणी भक्तिपूर्वक तेहनो भोजनसत्कार करवा लाग्यो. ॥ ३ ॥ ते वखते पिताना हुकमथी ते सुनंद मांस लेवानी इच्छाथी आवेला एक परोणाने साथे लइने कसाइवाडामां गयो. ॥ ॥ ४ ॥ त्यां पूर्वनुं मांस वेचाइ जवाथी, तथा नवो पशु चामडीना दरदवाळो होवाथी भवितव्यताने योगे तेहने मांस मळ्युं नहि. ॥ ५ ॥ पछी तेओ मूर्तिवंत जलचरोनी खाणसरखा मछीमारना पाडामां गया, परंतु त्यां पण तेहने प्रथमथी मारेलां मत्स्य मळ्यां नहि. ॥ ६ ॥ त्यारे ते परोणाए सुनंदे निषेध्या छतां पण त्यांथी पांच जीवता मत्स्यो लीधा, केमके मिथ्यात्वीहने दया क्यांथी होय? ॥ ७ ॥ पछी त्यांथी पाछा वळीने ते जड आशयवाळो परोणो एक जलाशयपासे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

त्वा करे तस्य । समर्प्य शफरानसौ ॥ जगाम देहचिंतार्त्तः । सोऽपि तत्रैव तस्थिवान् ॥ ९ ॥ दृ-
ष्ट्वा जलमनूपस्थं । मीनास्तत्र जलाशये ॥ तेनालोक्यंत ताम्यंतो । मातुरंकमिवार्भकाः ॥ १० ॥
अन्यात्मतया जाता—नुकंपः कंपयन् शिरः ॥ बालोऽप्यबालधीधाम । मनसा विममर्श सः ॥ ११ ॥
प्रविष्टा जलदुर्गेऽपि । ही कुकर्मसु कर्मठैः ॥ अन्याया इव बध्यंते । दीना मीना अमी नरैः ॥१२॥
जंतुघातं प्रकुर्वंति । क्षणिकस्वात्मतृप्तये ॥ शीतले शापनोदाय । दवदानमिवाधमाः ॥ १३ ॥ अपि

आवीने सुनंदने कहेवा लाग्यो के हुं हमणा आवुं छुं त्यांसुधी तुं अहीं रहेजे. ॥ ८ ॥ एम क-
ही तेना हाथमां ते मत्स्यो सोंपीने ते देहचिंतामाटे गयो, अने ते सुनंद पण त्यांज बेठो. ॥
॥ ९ ॥ हवे त्यां ते जलाशयमां नजीक रहेलुं जल जोइने माताना खोळामां जेम बालको तेम
ते मत्स्योने तेणे तडफडता जोया. ॥ १० ॥ त्यारे ते सुनंद बालक होवा छतां पण महाबुद्धिवा-
न अन्य जीव होवाथी दयायुक्त थइने मस्तक धुणावतोथको मनमां विचारवा लाग्यो के, ॥११॥
अरेरे! जलरूपी किल्लामां भराइ बेठेला एवा पण आ बिचारा मत्स्योने नीच कार्यमां आसक्त
थयेला मनुष्यो अन्याय करनाराजनीपेठे बांधे छे! ॥ १२ ॥ अधम माणसो ठंडीनी असर दूर

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

मृत्युदशां प्राप्ताः । शुश्रूष्यंतेऽत्र केचन ॥ वध्यंते केऽपि जीवंतो—ऽप्यराजकमिदं जगत ॥ १४ ॥
पापप्रेरणया बंधू—न्नरके पातयंति ये ॥ चेत्तेऽपि सुहृदः ख्याता । हंत के तर्हि वैरिणः ॥ १५ ॥
एवं सोऽङ्गिपदाचित्र—दनुकंपारसं वरं ॥ संवरे संवरत्रातं । संवरे मुनिवन्मनः ॥ १६ ॥ आगात्प्रा-
घुर्णकस्ताव—दप्राक्षीच्च क्व ते रुषा ॥ स प्राह साहसी मीना । मयामुच्यंत वारिणि ॥ १७ ॥ अ-

करवामाटे जेम दावानल सळगावे, तेम पोताना आत्मानी क्षणिक तृप्तिमाटे नीच माणसो जी-
वहिंसा करे छे. ॥ १३ ॥ मोतनी अणीपर पहोंचेला एवा पण केटलाक प्राणीउनी आ जगतमां
शुश्रूषा करवामां आवे छे, अने केटलाक बिचारा प्राणीउने जीवतांज रहेंसी नाखवामां आवे छे,
माटे आ जगत राजाविनानुं छे. ॥ १४ ॥ पापकार्यनी प्रेरणा करीने जे माणसो बंधुउने नरकमां
पाडे छे, अने तेउने पण जो मित्रो कहेवामां आवे, तो पछी अरे! वैरीउ कोने कहेवा! ॥१५॥
एवी रीते उत्तम दयारसने धारण करीने मुनि जेम पोतानुं मन संवरमां तेम तेणे ते मत्स्योनो
समुह ते जलकुंभमां छोमी दीधो. ॥ १६ ॥ एवामां ते परोणाए आवीने तेने क्रोधपूर्वक पूछ्युं
के ते मत्स्यो क्यां गया? त्यारे ते पण साहस धरीने बोल्यो के में तो ते मत्स्योने आ जलमां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

हो ते चापलं वत्स । न प्राच्यैः सदृशो भवान् ॥ अविमृश्यविधेयत्व—फलं संप्राप्स्यसि स्वयं ॥१८॥
एवं निर्भर्त्सयन् बालं । व्यालं क्रोधितया जयन् ॥ जगौ स तस्य दुर्वृत्तं । तत्पितुश्चित्तकल्पितं ॥
॥ १९ ॥ किमु त्वममुचो मीना—नेवं पितरि पृच्छति ॥ कारणं करुणामेव । निर्विकल्पं जजल्प
सः ॥ २० ॥ तात ते मे वयस्याना—मपि प्राणाः प्रिया यथा ॥ सर्वेषामपि जंतूनां । तेऽथ किमु
न मन्यसे ॥ २१ ॥ कुटुंबं वा शरीरं वा । मुक्त्वा भवति दूरतः ॥ आत्मैव सहते जंतु—जातघा-

---

छोडी मेल्या छे. ॥ १७ ॥ अरे छोकरा! आ तारुं छगंछळापणुं केवुं? खरेखर तुं तारा पूर्वजोजे-
वो न नीवड्यो, आ तारां वगरविचार्यां कार्यनुं फल तुं पोतानीमेळेज पामीश. ॥ १८ ॥ एवी रीते
क्रोधीपणाथी सर्पने पण जीततो ते परोणो ते बालकने निभ्रंछवा लाग्यो, अने तेनुं आ दुराच-
रण मनमां राखीने तेना पिताने कही दीधुं. ॥ १९ ॥ तें मत्स्योने शामाटे छोडी मेल्या? एम
तेना पिताए पूछवाथी तेणे शंकारहित दयाने तेना कारणरूप जणावी. ॥ २० ॥ (वळी ते बो-
ल्यो के) हे पिताजी! तमारा, मारा तथा मित्रोना पण प्राणो जेम वहाला छे, तेम सर्व प्राणी-
ओना पण तेवाज होय एम आप शामाटे मानता नथी? ॥ २१ ॥ कुटुंब अथवा शरीर तो वा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

तनपातकं ॥ २२ ॥ अमीभिर्वचनैस्तस्य । घृतवच्छीतलैरपि ॥ ज्वरीव तापमधिकं । दधानः प्रालप-
त्पिता ॥ २३ ॥ रे दुष्ट किं वयं जैना । यदेवं वर्ण्यते दया ॥ न हि चैत्रोत्सवे मैत्र—कुलाचारः
प्रवर्त्तते ॥ २४ ॥ पितुः पितामहस्यापि । त्यजन् मार्गं सुतच्छलात ॥ त्वमरिष्टं कुलेऽस्माकं । वटे प्लु-
क्षफलं यथा ॥ २५ ॥ प्रपोष्यंते निजप्राणै—र्यै वयस्याश्चिरागताः ॥ परप्राणान् ददत्तेषां । शंकसे
कोऽसि रे शठ ॥ २६ ॥ निर्दयेनेति तेनोक्त्वा । प्रहृत्य लगुडादिभिः ॥ दयावानिति बालोऽसौ ।

छपीने दूर थइ जाय छे, परंतु जीवहिंसाथी उत्पन्न थयेलुं पाप तो आत्मानेज सहन करवुं पडे
छे. ॥ २२ ॥ एवी रीतनां तेनां घृतसरखां शीतल वचनोथी पण ज्वराकुल माणसनीपेठे अधिक
खेदने धारण करनारो तेनो पिता बोल्यो के, ॥ २३ ॥ अरे दुष्ट! शुं आपणे जैनीज छीये! के
जेथी तुं आवी रीते दयानुं वर्णन करी रह्यो छे! केमके चैत्रना उत्सवमां कइं मैत्रनो कुलाचार
करातो नथी. ॥ २४ ॥ वडमां पीपळाना फलनीपेठे बापदादाना मार्गने छोडनारो तुं खरेखर पुत्र-
ना मिषथी अमारा कुलमां अंगारो जाग्यो छुं. ॥ २५ ॥ अरे दुष्ट! घणे काळे आवेला आ मि-
त्रोने पोताना प्राणोथी पण ज्यारे आपणे पोषवा जोइये, त्यारे तेथी उलटुं परना प्राणो आ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स्वगृहान्निरवास्यत ॥ २७ ॥ अनुनीतोऽपि लोकेन । कोपं तस्मिन्न सोऽत्यजत ॥ प्रायेण दीर्घरोषाः स्यु—र्भुजगा इव तादृशाः ॥ २८ ॥ तिरस्कृतोऽपि बालोऽसौ । न मालिन्यमलंजयत् ॥ पटोपमं दयापुण्यं । पश्चात्तापरजोभरैः ॥ २९ ॥ कुर्वन् यथातथा वृत्तिं । स प्रकृत्या दयार्द्रया ॥ बालो ब-द्धमनुष्यायु—रचिरेण व्यपद्यत ॥ ३० ॥ अस्ति शैलनितंबस्था । पल्ली विषमकंदरा ॥ राजते रा-जधानीव । पापक्ष्मापस्य या भुवि ॥ ३१ ॥ मंदरोऽमंदरोषोऽभू—दधिपस्तत्र निःकृपः ॥ वनमाला

पतां पण शंका पमाडनारो तुं क्यांथी कुलमां पाक्यो? ॥ २६ ॥ एम कहीने ते निर्दय महाधने ते बालकने दयालु जाणी लाकमीआदिकथी मारीने पोताना घरमांथी बहार कहाडी मेल्यो. ॥ ॥ २७ ॥ लोकोए समजाव्या छतां पण तेणे ते बालकप्रतेनो कोप छोड्यो नहि, केमके प्रायें क-रीने तेवा माणसो सर्पोनीपेठे दीर्घ रोषवाळा होय छे. ॥ २८ ॥ एवी रीते तिरस्कार पाम्या छतां पण ते बालके पश्चात्तापरूपी रजना समुहथी पोताना वस्त्रसरखां दयापुण्यने मलीन कर्युं नहि. ॥ ॥२९॥ पछी पोताना दयालु स्वभावथी जेम तेम आजीविका चलावीने ते बालक मनुष्यनुं आ-यु बांधीने तुरत मृत्यु पाम्यो. ॥ ३० ॥ पर्वतनी मेखलामां विषम गुफाओवाळी एक पल्ली छे, के जे

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.		Jun Gun Aaradhak Trust

प्रिया तस्य । भर्तृतुल्यगुणोदया ॥ ३२ ॥ स च जीवः सुनंदस्य । तस्याः कुक्षाववातरत् ॥ समये च प्रसूता सा । तनयं सरभाभिधं ॥ ३३ ॥ कुर्वन् कुलोचिताः केली—र्व्याधमात्रपरिच्छदः ॥ स नारीनेत्रविश्राम—स्थानमाप वयः शिशुः ॥ ३४ ॥ अथाकस्मिकरोगेण । मंदरे न्यग्भवं गते ॥ न्यवेशि सरभस्तस्य । पट्टे पल्लीमहत्तरैः ॥ ३५ ॥ स्वाः प्रजाः पालयंश्चाप—करः परिकरान्वितः ॥ अ-

---

आ पृथ्वीपर रहेला पापरूपी राजानी राजधानीसरखी शोभे छे. ॥ ३१ ॥ त्यां अत्यंत क्रोधी अने निर्दय मंदर नामे राजा हतो, तेने भर्तारसरखाज गुणोना उदयवाळी वनमाला नामनी स्त्री हती. ॥ ३२ ॥ हवे ते सुनंदनो जीव तेणीनी कुक्षिए अवतर्यो, अने तेथी संपूर्ण समये तेणीए सरभ नामना पुत्रने जन्म आप्यो. ॥ ३३ ॥ ते बालक फक्त पारधिउना परिवारवाळो थइने पोताना कुलने उचित क्रीडा करतोथको स्त्रीउना नेत्रोने विश्राम करवाना स्थानरूप यौवनवय पाम्यो. ॥ ३४ ॥ हवे कोइ आकस्मिक रोगथी ते मंदरभिल्ल मरीने नीची गतिमां गयाबाद पल्लीना मुख्य लोकोए ते सरभने तेनी पाटे स्थाप्यो. ॥ ३५ ॥ पछी ते पोतानी प्रजा पालतोथको एक दिवसे हाथमां धनुष लेइने परिवारसहित पल्लीनजीक रहेला पर्वतपर गयो. ॥ ३६ ॥ त्यां रह्याथ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

न्येद्गुरुद्यमी पल्ल्या । उपशैलं जगाम सः ॥ ३६ ॥ तत्र स्थितो ददर्शासौ । नातिदूरे विहारिणः
॥ नरान्निरायुधान् कांश्चिद् । भूमिन्यस्तदृशः कृशान् ॥ ३७ ॥ ततः सोऽचिंतयत्पल्ल्या—मिह ये
संति मानवाः ॥ विपरीता अमी तेभ्यो । वीक्ष्यंते बत के पुरः ॥ ३८ ॥ ज्ञातं नष्टं धनं दृष्टु—मे-
षां दृष्टिरधोमुखी ॥ निःसंदेहं च देहेऽपि । दौर्बल्यं चिंतया तया ॥ ३९ ॥ तेनैव कारणेनैते । मं-
दं मंदं चरिष्णवः ॥ दत्तुर्दैवाय कस्मैचि—त्तदाप्त्यै मूर्द्धजानपि ॥ ४० ॥ यत्पुनः परितः पल्लीं । ग्रा-

---

कां तेणे नजीकमां चालता, आयुधविनाना तथा पृथ्वीपर दृष्टि राखनारा केटलाक दुर्बल पुरुषोने जोया. ॥ ३७ ॥ त्यारे ते विचारवा लाग्यो के आ पल्लीमां जे माणसो रहे छे तेउंथी विपरीत वेषवाळा वळी आ आगामी कोण देखाय छे? ॥ ३८ ॥ अहो! हवे मालुम पड्युं, खोवायेलां धनने जोवामाटे आ लोकोए पोतानी दृष्टि नीची राखी छे, अने खरेखर तेज चिंताथी तेउंना शरीरमां पण दुर्बलता छे. ॥ ३९ ॥ वळी तेज कारणथी तेउं मंद मंद चाले छे, अने ते धन मेळववामाटेज तेउंए (मानतातरीके) पोताना केशो पण कोइक देवने आपेला जणाय छे. ॥ ॥ ४० ॥ परंतु आ पल्लीनी आसपास जे तेउं हथियाररहित भमे छे, तेज एक आश्चर्य छे, के-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

म्यंत्येते निरायुधाः ॥ तदेव चित्रं यन्नात्र । दृष्टः कोऽपि निरायुधः ॥ ४१ ॥ एवं विकल्पतल्पस्थः । स तेषां सविधं ययौ ॥ धर्मलाभाशिषं चास्मै । ते दयांचक्रिरे स्वयं ॥ ४२ ॥ के यूयं किमिहायाता । भाषिता इति तेन ते ॥ मृदुवाचोचिरे चारु-मुखपोतावृताननाः ॥ ४३ ॥ महानुभाव धर्मज्ञा । धर्मतत्त्वोपदेशकाः ॥ श्रमणा इति विख्याता । धर्ममार्गे स्थिता वयं ॥ ४४ ॥ क्रामंतः सारसार्थेन । सममेनां गिरिस्थलीं ॥ सार्थभ्रंशाद्भ्रमंतोऽत्र । समाजग्मिम सुंदर ॥ ४५ ॥ साधुसंगसमु-

---

मके अहीं कोइने हथियाररहित दीठो नथी. ॥ ४१ ॥ एवी रीते अनेक प्रकारना विकल्पो करतोथको ते तेओनीपासे गयो, त्यारे तेओए पण तेने पोतानीमेळेज धर्मलाभनी आशीष आपी. ॥ ४२ ॥ तमो कोण छो? अने अहीं केम आव्या छो? एवी रीते तेणे बोलाव्याथी तेओ मुखपर मुहपत्ति राखीने मिष्ट वचनोथी बोल्या के, ॥ ४३ ॥ हे महानुभाव! अमो धर्म जाणनारा, धर्मतत्त्वनो उपदेश देनारा तथा धर्ममार्गमां रहेनारा श्रमण नामथी प्रख्यात थयेला छीये. ॥ ४४ ॥ वळी हे सुंदर! अमो एक सथवारानी साथे चालता हता, परंतु तेथी विखुटा पडवाथी अमो भमता भमता अहीं आ गिरिस्थलीमां आवी चड्या छीये. ॥ ४५ ॥ साधुना संगथी उत्पन्न थयेला

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

उद्भूत—पुण्योल्लासः सुवासनः ॥ सरत्नः प्राह को धर्मो । धर्मज्ञा भवतां मतः ॥ ४६ ॥ अनूचाना स्तमूचाना । दृष्ट्वा प्रकृतिभद्रकं ॥ वत्स स्वच्छोऽसि यद्धर्म—विवेकं प्रचिकीर्षसि ॥ ४७ ॥ समासेनैव धर्मस्य । रहस्यं ब्रूमहे शृणु ॥ परो हि दूयते येन । कार्यं धर्मार्थिना न तत् ॥ ४८ ॥ त्यजेदधिपमन्यायं । वयस्यं दांभिकं त्यजेत् ॥ दृष्टापायं त्यजेद्वासं । त्यजेद्धर्मं दयोज्झितं ॥ ४९ ॥ उत्तारयंति पानीया—त्तिमीन् जालेन ये जनाः ॥ ते शंसंति भवे भाव्यं । पानीयोत्तारमात्मनः ॥ ५० ॥

पुण्यना उल्लासवाळो तथा स्वच्छ वासनावाळो ते सरत्न बोल्यो के, हे धर्मज्ञ मुनिओ! आपने कयो धर्म सम्मत थयेलो छे? ॥ ४६ ॥ त्यारे ते मुनिओ तेने स्वभावथी भद्रक जाणीने बोल्या के हे वत्स! तुं खरेखर निर्मल हृदयवाळो छो, के धर्मनुं विवेचन करवानी इच्छा करे छे. ॥ ४७ ॥ हवे अमो तने संक्षेपमांज धर्मनुं रहस्य कहीये छीये ते तुं सांभळ? जेथी परप्राणीने दुःख थाय एवुं कार्य धर्मार्थी माणसे करवुं नहि. ॥ ४८ ॥ अन्यायी राजानो, कपटी मित्रनो, नुकशानीवाळा निवासनो अने दयारहित धर्मनो त्याग करवो. ॥ ४९ ॥ जे जन माणसो जाळवडे जलमांथी मत्स्योने उतारे छे, तेओ आ संसारमां पोतानुं पाणी पण उतरशे एम जणावे छे. ॥ ५० ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

निर्ग्रंत्यशूकराजा ये । शुकराजादिपत्रिभिः ॥ विध्यंते तेऽचिराच्चंचु—घातैर्नरकपत्रिभिः ॥ ५१ ॥
पतंगानां गतिच्छेदो । यैर्वधेन व्यधीयत ॥ आत्मनः सुगतिच्छेदं । तेनिरे ते नराधमाः ॥ ५२ ॥
अमौलिदेहमस्तंभं । गेहं रूपमयौवनं ॥ अवृत्तिक्षेत्रमस्वामि- सैन्यं कुलमनंगजं ॥ ५३ ॥ अस्मृ-
तिश्रुतिरज्ञानं । व्रतं धनमनर्जनं ॥ अमूलः पादपो धर्मो । विनश्यत्यदयस्तथा ॥ ५४ ॥ आमंतग-
जमाकुंथु । यज्जीवो रक्ष्यते क्षितौ ॥ एष एव सतामिष्टो । धर्मो दुःकर्ममर्मभित् ॥ ५५ ॥ मुनि-

---

जे निर्दयशिरोमणिओ बाणोथी शुकराजआदिकोने मारे छे, तेओने थोडा काळमां ज नरकना प-
क्षिओ चंचुघातोथी वींधी नाखे छे. ॥ ५१ ॥ जेओ वध करीने पक्षिओनो गतिभंग करे छे, ते नी-
च माणसो पोतानी सुगतिनो भंग करे छे. ॥ ५२ ॥ जेम मस्तकविना शरीर, स्तंभविना घर, यौ-
वनविना रूप, वाडविना खेतर, नायकविना सैन्य, पुत्रविना कुल, ॥ ५३ ॥ स्मरणविना शास्त्र,
ज्ञानविना चारित्र तथा कमाणीविना जेम धन, अने मूळविना जेम वृक्ष तेम दयाविनानो धर्म
नाश पामे छे. ॥ ५४ ॥ छेक हाथीथी मांडीने कंथवासुधीना जीवनुं रक्षण करवुं तेज दुष्कर्मोना
मर्मोने भेदनारो धर्म सज्जनोने वहालो छे. ॥ ५५ ॥ एवी रीते ते मुनिओए सरभने पुण्यमार्ग-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.
Jun Gun Aaradhak Trust

भिः सज्जः पुण्य—मार्गमित्यवतारितः ॥ स मार्गेऽलीलगत साधू-नहो तस्य कृतज्ञता ॥ ५६ ॥
सौप्तिकायान्यदा भूरि-भिल्लैः पल्लीपतिर्युतः ॥ आत्तसर्वायुधोऽचाली—त्तेषां ह्येषैव जीविका ॥ ५७ ॥
तमोरूपास्तमोवेला—मिछंतः सौहृदादिव ॥ शबरा आदिनेशास्तं । वने तस्थुर्निलीय ते ॥ ५८ ॥
तदा पुण्योदयाद्वाचः । साधूनां सज्जोऽस्मरत ॥ शृणीयंते हि ताश्चित्त-द्विपे कापथचारिणि ॥५९॥
शिक्षितः परपीडायाः ॥ परीहारं मुनीश्वरैः ॥ तस्यामेव प्रवृत्तोऽस्मि । धिग्मां दुःशिष्यशेखरं ॥६०॥

मां उतार्यो, त्यारे तेणे पण ते साधुउने मार्गे चडाव्या, अहो तेनुं कृतज्ञपणुं केवुं उमदुं छे! ॥ ॥ ५६ ॥ हवे एक दिवसे ते सज्जपल्लीपति घणा भिल्लोसहित सर्व हथियारो लेइने धाड पाड-वामाटे चाल्यो, केमके तेउनी एज आजीविका छे. ॥ ५७ ॥ अंधकाररूप ते भिल्लो जाणे मि-त्राइथीज अंधकारनी वेलाने इछताथका छेक सूर्यना आथमवासुधी वनमां छुपाइ रह्या. ॥ ५८ ॥ एवामां पुण्यना उदयथी सज्जने साधुउनां ते वचनो याद आव्यां, केमके कुमार्गे चालनारा चि-त्तरूपी हाथीने अटकाववामां ते मुनिवचनो अंकुशसमान होय छे. ॥ ५९ ॥ अरे! ते मुनिउए परने पीडा न उपजाववी, एम मने शिखामण आपी छे, अने तेज परपीडामां हुं प्रवृत्त थयो छुं,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

जनं हत्वा धनं हृत्वा । गोभ्यस्तर्णान् वियोज्य च ॥ अवस्था सैव मे भूयो । भविता पंचषैर्दिनैः
॥ ६१ ॥ वृत्तिर्मृगभुजंगानां । सुकरा तृणवायुभिः ॥ मनुजा हंत दुःपुरो—दरा दैवेन चक्रिरे ॥
॥ ६२ ॥ वरं बुभुक्षासहनं । गहनं सेवितं वरं ॥ न तृप्तिरपि दुःकर्म—प्रभवैर्विभवैः पुनः ॥ ६३ ॥
किमेभिरायुधैर्जंतु—हत्ययेव मलीमसैः ॥ अमीभिः सैनिकैः किं वा । श्वभ्रसंचारसाधकैः ॥ ६४ ॥
एवं शमसुधांभोधि–वीचिविमलिताशयः ॥ सोऽचालीदायुधांस्त्यक्त्वा–ऽनापृच्छ्य च परिच्छदं ॥ ६५ ॥

माटे मने कुशिष्योना सरदारने धिक्कार छे. ॥ ६० ॥ माणसोने मारवाथी, धन हरवाथी तथा गायोथी वाछरमांजनो वियोग करावबाथी मारी पण पांच छ दिवसोमां तेज अवस्था थशे. ॥६१॥ हरिण अने सर्पोनी पण घास अने वायुथी थती आजीविका सहेली छे, परंतु अरेरे! दैवे माणसोने दुःखे पेट भराय एवा कर्या छे. ॥ ६२ ॥ क्षुधा सहन करवी सारी, वनमां निवास करवो सारो, परंतु कुकर्मथी मेळवेलां धनथी तृप्त थवुं पण सारुं नथी. ॥ ६३ ॥ जीवहिंसाथी जाणे मलीन थयेला एवा आ हथियारोनुं शुं प्रयोजन छे? तथा नरकमां मोकलनारा आ सैनिकोनुं पण शुं प्रयोजन छे? ॥ ६४ ॥ एवी रीते शांततारूपी अमृतसागरना मोजांओथी निर्मल थयेला आ

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

कृपापूर्णमनाः पाप-भीरुर्निर्मुक्तमत्सरः ॥ सद्वृत्तमत्यजन्नित्य-मायुः स स्वमपूरयत् ॥ ६६ ॥ कृत्वा समाधिना कालं । कुशाग्रपुरपत्तने ॥ कुले सुरेंद्रदत्तस्य । धम्मिल त्वमभूः सुतः ॥ ६७ ॥ यत्प्राग्भवे दयापुण्य-मनन्यतुलितं व्यधाः ॥ पुष्टः क्षीणोऽपि तेनाय-मभवद्विभवस्तव ॥ ६८ ॥

गुरोरिति गिरास्मार्षी-द्धम्मिलः प्राच्यजन्मनः ॥ ग्रंथस्य विस्मृतस्येव । विनेयो विनयोज्ज्वलः ॥६९॥ ततो वैराग्यतो रोगे-ष्विव भोगेष्वनादरी ॥ दध्यावध्यात्मबुध्ध्यासा-विति व्रतरुचिश्चिरं ॥७०॥

शयवाळो ते सरल हथियारो छोडीने परिवारनी रजा लीधाविनाज त्यांथी चाल्यो गयो. ॥ ६५ ॥ दयाथी संपूर्ण मनवाळा, पापोथी डरेला तथा मत्सररहित थयेला ते सरले हमेशां पोतानुं सदाचरण नहि छोडतांथकां पोतानुं आयु संपूर्ण कर्युं. ॥ ६६ ॥ पछी समाधिपूर्वक काळ करीने कुशाग्रपुर नामना नगरमां तुं सुरेंद्रदत्तना कुलमां धम्मिल नामनो पुत्र थयो. ॥ ६७ ॥ पूर्वभवमां तें जे अनुपम दयापुण्य कर्युं, तेथी तारो क्षीण थयेलो वैभव पण पाछो पुष्ट थयो. ॥ ६८ ॥

विनयथी निर्मल थयेलो शिष्य गुरुना वचनथी जेम विसरेला ग्रंथने याद करे तेम धम्मिले गुरुना वचनथी पोतानो पूर्वभव याद कर्यो. ॥ ६९ ॥ पछी वैराग्यथी रोगोसरखा भोगोमां आ-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

अहो मोहाज्जनो जन्म-जराद्यं दूषणव्रजं ॥ न पश्यति भवे कामी । कलत्रमिव दुर्नयं ॥११॥ न भोगैर्भूरिभिर्भुक्तै—रुपर्युपरि तृप्यति ॥ संसारी विविधाहारै-र्भस्मकव्याधिमानिव ॥ १२ ॥ सभुजंगमिवागारं । रजोमिश्रमिवोदकं ॥ सत्रासमिव माणिक्यं । मलक्लिन्नमिवांबरं ॥ १३ ॥ सकंटकमिवाध्वानं । क्रूरकेंद्रमिवोदयं ॥ न स्वीकुर्याद् बुधो भूरि—क्लेशं वैषयिकं सुखं ॥ १४ ॥ आजन्म य-

---

दररहित थइने चारित्रमां रुचि धारण करीने अध्यात्मबुद्धिथी ते चिरकालसुधी विचारवा लाग्यो के, ॥ १० ॥ अहो! कामी माणस जेम दुराचारी स्त्रीने जोतो नथी, तेम आ संसारमां माणस मोहने लीधे जन्म, जराआदिक दूषणोना समुहने जोतो नथी. ॥ ११ ॥ भस्मक व्याधिवाळो माणस जेम विविध भोजनथी संतुष्ट थतो नथी, तेम संसारी माणस पण उपराउपर भोगवेला घणा भोगोथी पण संतुष्ट थतो नथी. ॥ १२ ॥ माटे सर्पवाळा घरनीपेठे, धूळथी मिश्र थयेला जलनीपेठे, त्रासवाळा माणिक्यनीपेठे, मेलथी भरेलां वस्त्रनीपेठे, ॥ १३ ॥ कांटावाळा मार्गनीपेठे तथा क्रूर केंद्रवाळा उदयनीपेठे डाह्यो माणस घणा क्लेशोवाळा वैषयिक सुखने स्वीकारतो नथी. ॥ १४ ॥ छेक जीवितपर्यंत कोमोगमे महाक्लेशोथी जे धन उपार्जन कराय छे, ते धन मृत्युस-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

न्महाक्लेश–कोटीभिः समुपार्ज्यत ॥ पश्यतः परकीयं स्या–त्तद्धनं निधनक्षणे ॥ १५ ॥ विन्नरांचक्रि-
रे स्नेहा–द्या निजांगवदंगनाः ॥ पत्युर्मृत्युक्षणे ताः स्युः । स्वस्वार्थप्राप्तितत्पराः ॥ १६ ॥ ये स्वतो-
ऽप्यधिकं स्निग्धैः । कवलैः पोषिताः सुताः ॥ तेऽपि दारूणि दत्वांते । सुखिता भुंजते धनं ॥१७॥
कृत्याकृत्याविचारेण । यदपालि कलेवरं ॥ वैरिण्या जरसा प्रांते । मिलितं तद्विनंक्ष्यति ॥ १८ ॥
एवं तांम्वयंश्चित्त–रंगे नीरागतानटीं ॥ सुगुरोश्चरणौ नत्वा । तत्वार्थीति व्यजिज्ञपत् ॥ १९ ॥ प्र-

मये जोतजोतामां पारकुं थाय छे. ॥ १५ ॥ जे स्त्रीओनुं स्नेहथी पोताना शरीरनीपेठे पोषण कर-
वामां आव्युं छे, तेओ पण पतिना मृत्युसमये पोतानो स्वार्थ साधवामाटेज तत्पर थाय छे. ॥१६॥
जे पुत्रोने पोताथी पण अधिक रीते स्निग्ध भोजनोथी पोषवामां आव्या छे, तेओ पण अंतसम-
ये काष्टो आपीने पछी सुखेथी ते धन भोगवे छे. ॥ १७ ॥ कृत्य अकृत्यनो विचार कर्याविना जे
आ शरीरने पोषवामां आव्युं छे, ते पण अंते वैरी घडपणसाथे मलीने नष्ट थाय छे. ॥ १८ ॥
एवी रीते वैराग्यरूपी नटीने पोताना मनरूपी रंगमंडपमां नचावतोथको ते धम्मिल ते सुगुरुना च-
रणोमां नमीने तत्वनो अर्थी थयोथको विनंति करवा लाग्यो के, ॥ १९ ॥ हे प्रभो! भाग्योद

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S.   Jun Gun Aaradhak Trust

भो भाग्येन दृष्टोऽसि । जंगमस्त्वं सुरद्रुमः ॥ दत्वा दीक्षाफलं तन्मां । सुकृतार्थ कृतार्थय ॥ ८० ॥ ततः सूरिरमुं मुक्त—मुक्ताभूषमदूषणं ॥ गुरुपादांबुजस्पर्शी—धन्यंमन्यमदीक्षयत ॥ ८१ ॥ विज्ञात-श्रमणाचारो । विहरन् गुरुणा सह ॥ अंगान्यधिजगे भक्ति—रंगादेकादशापि सः ॥ ८२ ॥ अधीतश्रुतसूत्रार्थ—स्मृतिव्यग्रं न तन्मनः ॥ अवकाशमपि प्राप । प्रमादैः सह संस्तवे ॥ ८३ ॥ तत्यजे यच्चिरं भुक्त—मपि सांसारिकं सुखं ॥ न जातु तत्र सोऽरंस्त । निर्मोक इव पन्नगः ॥ ८४ ॥

यथीज जंगम कल्पवृक्षसमान आप मारी दृष्टिए पडेला छो, माटे हे सुकृतार्थ! आप मने दीक्षारूपी फल आपीने कृतार्थ करो? ॥ ८० ॥ त्यारे मोतीओना आभूषणोथी रहित थयेला, दूषणविनाना अने गुरुना चरणकमलना स्पर्शथी पोताने धन्य मानता एवा ते धम्मिलने गुरुमहाराजे दीक्षा आपी. ॥ ८१ ॥ हवे जाणेल छे साधुओनो आचार जेणे एवा ते धम्मिले गुरुसाथे विहार करतांथकां भक्तिना रंगथी अग्यारे अंगोनो अभ्यास कर्यो. ॥ ८२ ॥ भणेलां शास्त्रोनां सूत्रोनां अर्थोना स्मरणमां आसक्त थयेलुं तेनुं मन प्रमादसाथे परिचय करवामां अवकाश पण पाम्युं नहि. ॥ ८३ ॥ घणा काळसुधि भोगवेलुं एवुं पण जे सांसारिक सुख तेणे तजी दीधुं, ते सुखमां

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

दृढगाढनवब्रह्म—गुप्तिभित्त्यंतरास्थितं ॥ नारीकटाक्षनाराचै—रविध्यत न तन्मनः ॥ ८५ ॥ शीत-
वातातपक्लेश—सहने स वनेचरैः ॥ अलक्ष्यत गुरुग्राव—घटितप्रतिमोपमः ॥ ८६ ॥ एवंविधविहारे-
ण । विहरन् स महीतले ॥ ज्ञात्वावसितमायुः स्वं । जगृहेऽनशनं सुधीः ॥ ८७ ॥ प्रपद्य त्रिंशता-
होभि—रेष संलेखनां सुखं ॥ सध्यानयानमारूढः । कल्पं नाम्नाच्युतं ययौ ॥ ८८ ॥ द्वाविंशतिम-
सौ तत्र । सागरोपमितीन् सुखं ॥ भुक्त्वा महाविदेहेषु । सत्कुले जन्म लप्स्यते ॥ ८९ ॥ तत्रापि

छोडेली कांचळीमां जेम सर्प तेम ते कदापि पण आसक्त थयो नहि. ॥ ८४ ॥ दृढ अने मजबूत एवी नव प्रकारनी ब्रह्मचर्यनी गुप्तिरूपी भींतोनी अंदर रहेलुं तेनुं मन स्त्रीउना कटाक्षोरूपी बाणोथी वींधायुं नहि. ॥ ८५ ॥ ठंडी वायु अने तापना क्लेशोने सहन करवामां वनचरोए ते धम्मिल्ल मुनिने महान पत्थरनी घडेली प्रतिमासरखा जोया. ॥ ८६ ॥ एवी रीतना विहारथी ते सुबुद्धि धम्मिल्ल मुनिए पृथ्वीपर विहार करतांथकां पोताना आयुनो अंतकाळ जाणीने अनशन ग्रहण कर्युं. ॥ ८७ ॥ त्रीश दिवसोसुधी सुखेथी संलेखना करीने उत्तम ध्यानरूपी वाहनपर चडीने ते अच्युत नामना देवलोकमां गया. ॥ ८८ ॥ त्यां ते बावीस सागरोपमनुं सुख भोगवीने

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

समये दीक्षा—मुरीकृत्य तपोजलैः ॥ धौतकर्ममलो गंता । तत्वतः पदमच्युतं ॥ ८० ॥ एवं बुध-श्रुतिसुधासुतिधम्मिलस्य । सम्यग्निशम्य चरितं करुणाकरस्य ॥ आमुष्मिकैहिकसुखाय भजंतु जंतु—रक्षार्थमादरमुदारधियः सदैव ॥ ८१ ॥ इति श्रीधम्मिलचरित्रस्य चतुर्थो भागः समाप्तः ॥

॥ इति श्रीजयशेखरसूरींद्रकृतं धम्मिलचरित्रं संपूर्णं ॥

महाविदेह क्षेत्रमां उत्तम कुलमां जन्म पामशे. ॥ ७९ ॥ त्यां पण समये दीक्षा लेइ तपरूपी जलथी कर्मरूपी मेलने धोइने तत्वथी मोक्षस्थानमां जशे. ॥ ८० ॥ एवी रीते दयानी खाणसरखा ते धम्मिलमुनिनुं विद्वानोना कर्णोने अमृतना झरणासरखुं चरित्र सम्यक्प्रकारे सांभलीने उदार बुद्धिवाळा मनुष्यो हमेशां आ लोक अने परलोकना सुखमाटे जीवदयामां आदर करो? ॥८१॥ एवी रीते श्रीधम्मिलचरित्रनो चोथो भाग संपूर्ण थयो छे.

॥ श्रीजयशेखर सूरीश्वरे रचेला श्रीधम्मिलचरित्रनुं गुजराती भाषांतर संपूर्ण थयुं. ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

स श्रीनाभिनरेंद्रनंदनजिनः श्रेयांसि देयाच्चिरं । यः स्थाम्ना त्रिजगत्पराभवकरं नृपं जिगाय स्मरं ॥ स्कंधद्वंद्वनिलीनकुंतलततिव्याजेन वर्याक्षर—न्यासं वैरिजयप्रशस्तिरमला तेनैव किं लिख्यते ॥ १ ॥ श्रीसिद्धार्थनरेंद्रवंशतिलकः श्रीवर्धमानो जिन—स्तत्पट्टे किल पंचमो गणधरः स्वामी सुधर्मा ततः ॥ श्रीजंबूप्रभवादयो गणभृतस्तेषां क्रमेणागतः । श्रीमानंचलगछ एष विजयी विश्वे चिरं नंदतात् ॥ २ ॥ तत्रार्यरक्षितगुरुर्जयसिंहसूरिः । श्रीधर्मघोषगुरवोऽथ महेंद्रसिंहाः ॥ सिंह-

---

जेणे पोताना बळथी त्रणे जगतने पराभव करनारा कामदेवरूपी राजाने जीतेलो छे, अने तेथीज जाणे बन्ने खभापर लटकती केशोनी श्रेणिना मिषथी उत्तम अक्षरनी स्थापनावाळी वैरिने जीतवाथी निर्मल जयप्रशस्ति शुं लखी होय नहि, एवा ते श्रीनाभिराजाना पुत्र प्रथम जिनेश्वर चिरकालसुधी कल्याण आपो? ॥ १ ॥ श्रीसिद्धार्थराजाना वंशमां तिलकसमान श्रीवर्धमान जिनेश्वर थया, तेमनी पाटे पांचमा गणधर श्रीसुधर्मास्वामी थया, त्यारबाद श्रीजंबूस्वामी तथा प्रभवस्वामी आदिक गणधरो थया, अने तेउना अनुक्रमथी आवेलो आ विजयवाळो अंचलगछ जगतमां चिरकालसुधी समृद्धि पामो? ॥ २ ॥ ते अंचलगछमां श्रीआर्यरक्षितसूरि, जयसिंहसूरि,

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

प्रभो गणधरोऽजितसिंहसूरि—र्देवेंद्रसिंहगुरवः परवादिजैताः ॥ ३ ॥ धर्मप्रभो गणधरो जितवादिसिंहः । श्रीसिंहसूरितिलका गुरवो महेंद्राः ॥ तत्पट्टकाननमनोहरकल्पवृक्षा विश्वे जयंतु सुचिरं गुरुमेरुतुंगाः ॥ ४ ॥ महेंद्रप्रभसूरींद्र—पाणिपंकजदीक्षिताः ॥ दक्षमुख्यास्त्रयः शिष्या । अनूवन्निति नामतः ॥ ५ ॥ श्रीमुनिशेखरसूरिः । श्रीजयशेखरसूरयः ॥ श्रीमेरुतुंगसूरींद्रा—स्ते च पट्टे प्रतिष्ठिताः ॥ ६ ॥ कविचक्रधरः श्रीमान् । सूरिः श्रीजयशेखरः ॥ नापि वेधा विधातुं य—त्कवित्व-

---

श्रीधर्मघोषसूरि, महेंद्रसिंहसूरि, सिंहप्रभसूरि, तथा गणधर एवा अजितसिंहसूरि अने परवादीउने जीतनारा श्रीदेवेंद्रसिंहसूरि थया. ॥ ३ ॥ पछी जीतेल छे वादिरूपी सिंह जेणे एवा धर्मप्रभ नामे गणधर थया, पछी श्रीसिंहतिलकसूरि, तथा पछी महेंद्रप्रभसूरि थया, तेमनी पाटरूपी वनमां मनोहर कल्पवृक्षसरखा श्रीमेरुतुंगसूरि जगतमां चिरकालसुधी जयवंता वर्त्तो? ॥ ४ ॥ श्रीमहेंद्रप्रभसूरिराजना हस्तकमलथी दीक्षित थयेला तथा दक्षोमां मुख्य नीचेमुजब नामवाळा त्रण शिष्यो थया. ॥ ५ ॥ श्रीमुनिशेखरसूरि, श्रीजयशेखरसूरि, अने श्रीमेरुतुंगसूरि. तेउमांथी ते मेरुतुंगसूरिने पाटपर स्थापन कर्या हता. ॥ ६ ॥ तेउमांना श्रीमान जयशेखरसूरि कविउमां चक्रवर्तीसमा-

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

गणनां विभुः ॥ ७ ॥ प्रबोधचिंतामणिरद्भूतस्तथो—पदेशचिंतामणिरर्थपेशलः ॥ व्यधायि यैर्जैन-कुमारसंभवा—भिधानतः सूक्तिसुधासरोवरं ॥ ८ ॥ विज्ञार्थितैस्तैः किल धम्मिलस्य । प्रशस्यमेत-च्चरितं वितेने ॥ निपीयतां तत्र पवित्रपुण्य—रसः सरस्यामिव भव्यलोकाः ॥ ९ ॥ द्विषद्वारिधि-चंद्रांक—वर्षे विक्रमभूपतेः ॥ अकारि तन्मनोहारि । पूर्णं गुर्जरमंडले ॥ १० ॥ तत्र त्रीणि सह-स्राणि । तथा पंचशतानि च ॥ चतस्रोऽनुष्टुभश्चेति । ग्रंथसंख्या विनिश्चिता ॥ ११ ॥

न थया, के जेमनी कवितानी गणत्री करवाने ब्रह्मा पण समर्थ नथी. ॥ ७ ॥ वळी जेमणे अद्-भुत एवो प्रबोधचिंतामणि नामे ग्रंथ, अर्थथी मनोहर उपदेशचिंतामणि नामे ग्रंथ, तथा सुभा-षितरूपी अमृतना सरोवरसरखुं जैनकुमारसंभव नामे महाकाव्य बनाव्युं छे. ॥ ८ ॥ वळी विद्वानो-ए प्रार्थना करवाथी तेउए धम्मिलनुं आ प्रशंसापात्र चरित्र रच्युं छे, माटे तळावनीपेठे तेमां रहे-ला पवित्रपुण्यरसने हे भव्यलोको! तमो पीउ? ॥ ९ ॥ विक्रमराजाना चौदसो बासठ (१४६२) ना वर्षमां आ मनोहर चरित्र गुजरात देशमां संपूर्ण कर्युं. ॥ १० ॥ आ चरित्रमां त्रण हजार पांचसोने चार (३५०४) अनुष्टुप् श्लोकोनी ग्रंथसंख्या निश्चय करेली छे. ॥ ११ ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

यावन्मेरुमहीधरः क्षितितले यावच्च रत्नाकरा ॥ यावच्चंद्रदिवाकरौ ग्रहगणा यावन्नभस्तारकाः ॥ भव्यानां शिवमार्गदर्शनविधौ बिभृत्प्रदीपायितं । तावन्नंदतु धम्मिलस्य चरितं वाच्यं मुनींद्रैश्चिरं ।१२।

ज्यांसुधी आ पृथ्वीतलपर मेरुपर्वत छे, ज्यांसुधी समुद्रो छे, ज्यांसुधी चंद्र, सूर्य अने ग्रहोना समुहो छे, तथा ज्यांसुधी आकाशमां तारा छे, त्यांसुधी भव्यलोकोने मोक्षमार्ग देखाडवानी विधिमां दीपकसरखुं तथा मुनीश्वरोथी वंचातुं एवुं आ धम्मिलनुं चरित्र चिरकालसुधी समृद्धि पामो. ॥ १२ ॥ आ श्रीधम्मिलचरित्रनुं गुजराती भाषांतर स्वपरना श्रेयमाटे जामनगरनिवासि पंडित श्रावक मनसुखलाल हीरालाल हंसराजे यथामति करेलुं छे. तेमां दृष्टिदोषथी अथवा मतिमांद्यथी जो कइं पण स्खलना थयेली होय ते कृपा करी सज्जनो सुधारीने वांचशे, एवी मारी नम्र प्रार्थना छे. केमके—गच्छतः स्खलनं क्वापि । भवत्येव प्रमादतः ॥ हसंति दुर्जनास्तत्र । समादधति सज्जनाः ॥ १ ॥ आ ग्रंथ श्रीजामनगरनिवासि पंडित श्रावक हीरालाल हंसराजे स्वपरना श्रेयमाटे पोताना श्रीजैनभास्करोदय छापखानामां छापी प्रसिद्ध कर्यो छे. ॥

॥ समाप्तोऽयं ग्रंथो गुरुश्रीमच्चारित्रविजयसुप्रसादात् ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust

३५५८

॥ इति श्रीधम्मिल्लचरित्रं भाषांतरोपेतं समाप्तं ॥

P.P. Ac. Gunratnasuri M.S. Jun Gun Aaradhak Trust